

ЛИЙ БАРДУГО ПАДЕНИЕ И ПОДЕМ

Част 3 от „Сянка и кост“

Превод от английски: Анелия Янева, 2014

chitanka.info

На баща ми Харв.

Понякога нашите герои не оцеляват до края.

ГРИША

Воини от Втора армия

Магистри на Малката наука

КОРПОРАЛКИ

(Орденът на Живите и Мъртвите)

Сърцеразбивачи

Лечители

ЕТЕРАЛКИ

(Орденът на Призоваващите)

Вихротворци

Огнетворци

Вълнотворци

МАТЕРИАЛКИ

(Орденът на Фабрикаторите)

Дурасти

Алкемици

ПРЕДИ

Името на чудовището беше Изумруд, гигантския червей, и имаше такива, дето разправяха, че бил прокопал тунели под цяла Равка. Ненаситният му апетит унищожавал наноси и ситен чакъл, червеят прониквал все по-надълбоко и по-надълбоко в земята, търсейки нещо, с което да зальже глада си, докато накрая не стигнал толкова навътре, че се загубил в мрака.

Това беше само легенда, но хората в Бялата катедрала все пак гледаха да не влизат много навътре из скалните пасажи и коридорите, които криволичеха встрани от главните тунели. В сумрачния лабиринт на проходите понякога се носеха странни звуци, стонове и необяснимо боботене. Студената подземна тишина бе нарушавана от нисък съск — той можеше нищо да не значи, но можеше и да е звукът от лъкатушно придвижване на дълго тяло, което се вие из близките пасажи в търсене на плячка. В такива моменти не беше никак трудно да се повярва, че Изумруд все още дреме някъде наблизо в очакване да бъде събуден от героичен рев, а през това време сънува как сито би похапнал, ако някое беззащитно дете попадне в устата му. Зверилище като него не може да се затрие; то не умира.

Момчето разказваше на момичето тази легенда и други също, всякакви истории, които успяваше да дочуе в онези първи дни, докато все още му позволяваха да е близо до нея. То седеше край леглото, опитваше се да я придума да се храни, заслушано в болезненото хриптене на белите ѝ дробове, говореше ѝ за реката, опитомена от могъщ Вълнотворец, който я научил да се гмурка през скалните пластове, за да търси вълшебна монета. Нашепваше ѝ за клетия прокълнат Пелейкин, който хилядолетия наред се трудел със своята чудотворна кирка, прокопавайки пещери и пасажи — самотна душа, дето търси с нещо да запълни безкрайното време и трупа злато и скъпоценности, които никога няма да похарчи.

После една сутрин момчето дойде и видя, че пътят към стаята на момичето е заварден от въоръжени мъже. Когато отказа да си тръгне,

те го завлякоха надалеч от вратата ѝ, оковано във вериги. Свещеникът предупреди момчето, че вярата ще го утеши, а послушанието ще му позволи да живее по-дълго.

Затворено в килията съвсем само, оставено единствено на звука от капеща вода и бавните удари на сърцето си, момичето знаеше, че легендата за Изумруд е истина. Защото то беше погълнато цяло-целеничко и смляно напълно, а в ехтящия алабастров търбух на Бялата катедрала бе останала само светицата.

Светицата се събуждаше сутрин от монотонното повтаряне на името си и с всеки изминал ден армията ѝ растеше; редиците набъбваха от хора, гладни и лишени от надежда, от ранени солдати и деца, които едва можеха да носят пушка. Свещеникът провъзгласи пред вярващите, че един ден тя ще стане царица и те му вярваха. Но се дивяха на нейните окаяни и загадъчни придворни: жената Вихротворец с гарвановочерна коса и остър език; Развалината с нейната черна молитвена шамия и ужасяващи белези; бледият учен, който все стоеше свит настрана със своите книги и странни инструменти. Тези бяха жалките останки от Втора армия — твърде неподходяща компания за една светица.

Малцина знаеха, че и тя самата е поразена. С каквато и сила да е била благословена доскоро, божествена или друга някаква, нея вече я нямаше — или поне тя не можеше да я призове. Държаха настрана последователите, за да не видят, че очите ѝ са тъмни кухни, а дишането ѝ е мъчителна поредица от плашещи издихания. Тя се придвижваше бавно, несигурно, а подобните ѝ на съчки кости бяха твърде крехки за тялото — едно болнаво момиче, на което бяха възложени всички надежди.

Горе на повърхността управляваше нов цар начело на армия от сенки, който настояваше да му върнат неговата Призоваваща слънцето. Ту използваше заплахи, ту предлагаше голяма награда за нея, но отговорът, който получи, дойде като предизвикателство от един обявен извън закона разбойник, когото хората наричаха Летящия принц. Той вилнееше по северната граница и нападнаше търговските кервани с провизии, принуждавайки Царя на сенките да върне пътя на керваните обратно през Долината на смъртната сянка, като разчита единствено на

късмета и пламъците на Огнетворците да държат чудовищата надалеч. Според някои този дързък авантюрист бил принц от рода Ланцови. Други твърдяха, че е фйердански бунтовник, отказал да се бие редом с магьосници. Всички обаче бяха единомдушни, че той явно владее особена сила.

Светицата блъскаше по решетките на подземната си килия. Тази война беше нейна и тя настояваше да я пуснат на свобода, за да участва в нея. Но свещеникът отказваше.

Той обаче беше забравил, че преди да стане Гриша и светица, тя беше едно от малките привидения в Керамзин. Двамата с момчето събираха тайни така, както Пелейкин трупаше съкровища. Добре знаеха какво е да си крадец и привидение, как да прикриват истинската си сила, как да мамят и заблуждават. Също като преподавателите в имението на княза свещеникът си мислеше, че познава момичето и неговите способности.

Но грешеше.

Той не бе чувал техния таен език, нито проумяваше решителността на момчето. Не усети кога дойде мигът, в който момичето престана да чувства слабостта си като бремене, а я превърна в своя маска.

ГЛАВА 1

Стоях на балкона с каменна резба разперила ръце, треперех в евтините си одежди и се опитвах да изнеса сносно представление. Кафтанът ми беше съшит от крѳпки: парцалените останки от вечерната рокля, която носех при бягството ни от двореца, и крещящи парчета от завесата на — както ми бяха казали — изоставен театър в покрайнините на Сала. Мънистата по ръба на полите бяха от полилея във фойето. Бродерията по маншетите отдавна си беше изпяла песента. Давид и Женя направиха всичко по силите си, но толкова дълбоко под земята средствата бяха ограничени.

Отдалеч обаче номерът минаваше — искрящото злато под струите светлина, привидно излъчвана от моите длани, прѳскаше ярки отблясъци върху лицата на екзалтираните ми последователи долу. Но отблизо се виждаше, че всичко е съшито с бели конци, а блясъкът е фалшив. Точно като мен самата. Светица на конци.

Гласът на Апарат прогърмя в Бялата катедрала и затворила очи, тълпата се полюшна с вдигнати ръце — същинско маково поле, — ръцете приличаха на бледи стебла, разлюлени от вятър, който не усещях. Изпълних предварително уговорената поредица от жестове, движейки се умишлено така, че Давид и Огнетворецът, който му асистираше тази сутрин, да могат да ме следват от тайната стаичка, скрита точно под балкона. Сутрешните молитви ме ужасяваха, но според свещеника тази фалшива показност бе необходимо зло. „Това е твоят дар към хората ти, Санкта Алина — казваше той. — Това е надежда.“

Всъщност това беше само илюзия, бледо подобие на светлината, която някога владеех. Сега златистото сияние идваше от пламъка на Огнетвореца, отразен от очукана огледална чиния, която Давид успя да оформи от оцелялото стъкло. Приличаше на използваните от нас чинии в битката за Ос Олта, когато опитът ни да отблъснем ордата на Тъмнейший се провали. Бяхме изненадани; с цялата ми сила, предварителните ни планове, всичката изобретателност на Давид и

находчивостта на Николай пак се оказахме неспособни да предотвратим клането. От този момент нататък не бях способна да призова даже слънчев лъч. Но повечето от паството на Апарат никога не бяха виждали истинските способности на своята светица, така че засега измамата минаваше.

Апарат завърши проповедта си. Това беше знак и ние да приключваме. Огнетворецът накара светлината около мен да засияе ярко. Тя взе хаотично да танцува и трепка, после постепенно угасна, докато аз спусках ръце. Сега вече знаех кой отговаря за илюминациите заедно с Давид. Огледах намръщено пещерата. Харшо. Той всеки път се увеличаваше. След битката за Малкия дворец оцеляха трима Огнетворци, но един от тях почина от раните си няколко дни по-късно. От останалите двама Харшо бе този с по-голяма мощ, но беше и по-непредвидим.

Побързах да сляза от балкона, нетърпелива да се отърва от присъствието на Апарат, но стъпих накриво и политнах. Свещеникът ме сграбчи за ръката, за да не падна.

— Бъди по-предпазлива, Алина Старков. Небрежна си към себе си и своята безопасност.

— Благодаря — казах. Исках час по-скоро да се отърва от него, от миризмата на рохка пръст и тамян, която го съпровождаше навсякъде.

— Днес явно не ти е добре.

— Просто съм малко непохватна. — И двамата знаехме, че това е лъжа. Макар сега да бях по-силна, отколкото когато пристигнах в Бялата катедрала — костите ми заякнаха, успях да задържа храна, — все още бях немоощна, а болки и постоянна умора терзаеха тялото ми.

— Тогава няма да е зле днес да си починеш.

Стиснах зъби. Още един ден затворена в килията. Успях обаче да преглътна чувството на безизходица и да се усмихна немоощно. Знаех какво иска да види той.

— Толкова ми е студено — казах. — Ако постоя малко в Котлето, ще ми дойде добре. — Строго погледнато, това си беше самата истина. Кухните бяха единственото място в Бялата катедрала, където влагата не се усещаше толкова. По това време на деня поне един от готварските огньове, на които се приготвяше закуската, щеше да е запален. Голямата кръгла пещера сигурно вече бе изпълнена с аромата

на печен хляб и сладка каша, която готвачите приготвяха от запасите сухи грахови зърна и мляко на прах, осигурени от съмишлениците на повърхността и грижливо складирани от пилигримите.

Потръпнах, за да придам по-голяма достоверност на думите си, но отговорът на свещеника се състоеше само от едно уклончиво „хъм“.

Някакво раздвижване в дъното на пещерата привлече вниманието ми: още пилигрими — току-що пристигнали. Не се съдържах и ги огледах с очите на стратег. Някои носеха униформи, които ги издаваха като дезертъори от Първа армия. Всичките бяха млади и физически силни.

— Няма ли ветерани? — попитах. — Ами вдовици?

— Придвижването под земята не е никак леко — отвърна Апарат. — Мнозина са твърде стари или слаби, за да го понесат. Затова предпочитат да останат по домовете си.

Едва ли. Имаше пилигрими, които пристигаха с патерици и тояжки, колкото и стари и болни да бяха. Дори да издъхваха, идваха да зърнат Светицата на слънцето в последните си земни дни. Хвърлих предпазлив поглед през рамо. Успях само бегло да видя свещениците стражи: брадати тежковъоръжени мъже, застанали на пост при сводестия вход. Те бяха монаси, начетени попове като самия Апарат — единствените, на които беше позволено да носят оръжие под земята. На повърхността пазеха портите и държаха настрана съгледвачи и неверници, като осигуряваха убежище само на онези, които им се видят благонадеждни. Напоследък броят на пилигримите беше намалял, а онези, които се присъединяваха към нашите редици, изглеждаха по-скоро сърцати, отколкото набожни. На Апарат му трябваша бъдещи войници, не нови гладни гърла.

— Мога да отида при болните и старците — казах. Знаех, че напразно си хабя думите, но все пак реших да се пробвам. Нали това се очакваше от мен. — Светицата трябва да е сред своя народ, не да се крие като плъх из тунелите.

Апарат се усмихна — милосърдна снизходителна усмивка, пред която пилигримите благоговееха и от която ми се щеше да закрепя.

— В размирни времена много живи създания търсят убежище под земята и така оцеляват — отвърна той. — Когато глупците свършат да воюват, тъкмо плъховете са тези, които продължават да властват над полята и градовете.

„И да пируват с мъртвите“ — помислих си с потръпване. Сякаш разгадал какво ми минава през главата, той ме стисна за рамото. Пръстите му бяха бели и дълги, плъзнали по ръката ми като пипалата на восъчен паяк. Ако с този жест целеше да ме успокои, не му се получи.

— Търпение, Алина Старков. Ще се възземем, когато му дойде времето, не по-рано.

Търпение. Вечно това ме съветваше. Едва устоях на желанието да докосна голата си китка — празното място, отредено за костите на жар-птица. Вече притежавах люспите на морския бич и еленовите рога, но последната частица от пъзела на Морозов все още липсваше. Досега да сме се сдобили и с третата муска, ако Апарат беше помогнал за нейното търсене или просто ни оставеше да се върнем на повърхността. Но позволението за това имаше своята цена.

— Премръзнах — повторих, прикривайки раздражението си. — Искам да отида в Котлето.

Той се намръщи.

— Не искам да се спотайваш там с онова момиче...

Изад нас се носеше неспирното мърморене на пазачите и едно име стигна слуха ми. Разрушавя. Отблъснах ръката на Апарат и закрачих решително към тях. Свещениците стражи застанаха нащрек. Подобно на всички свои събрата, те също бяха облечени в кафяво и носеха златния символ на лъчисто слънце — онзи, който красеше одеждите на Апарат. Моят символ. Те обаче никога не се обръщаха директно към мен, нито говореха на останалите бегълци от Гриша. Вместо това стояха мълчаливо покрай стените на подземните помещения и ме следваха на всяка крачка като брадати, въоръжени с пушки привидения.

— Забранявам да я наричате така! — казах рязко. Всички втренчиха празен поглед напред, сякаш бях невидима. — Казва се Жения Сафин и ако не беше тя, още да съм пленница на Тъмнейший. — Никакъв отклик. Въпреки това забелязах как се изпружиха само при споменаването на името ѝ. Големи мъже с пушки, а се бояха от едно наплашено момиче. Суеверни малоумници.

— Мирно, Санкта Алина — намеси се Апарат, стисна ме за лакътя и ме затика по скалния пасаж към помещението, в което приемаше посетители. Прорязаният със сребърни жилки таван беше

инкрустиран с каменни рози, а по стените имаше изписани светци със златни ореоли. Явно стенописите бяха дело на Фабрикаторите, защото нито една обикновена боя не би издържала на студа и влагата в Бялата катедрала. Свещеникът се разположи на нисък дървен стол и с жест ме подкани да заема другия. Опитах да прикрия облекчението, с което се отпуснах върху него. Дори малко по-дълго стоене права ме караше да се задъхвам.

Той се втренчи в мен, оглеждайки изпитателно болнаво жълтеникавата ми кожа и тъмните сенки под очите.

— Женя определено би могла да се постарее повече.

Изминали бяха два месеца от схватката с Тъмнейший и все още не можех да се възстановя напълно. Скулите се извисяваха над хлътналите ми страни като гневни възклицания, а белият водопад на косата ми бе толкова рядък, че приличаше на разпиляна паяжина. Най-накрая бях успяла да придумам Апарат да пусне Женя при мен в кухнята с уговорката, че тя ще използва дарбите си, за да ми придаде по-представителен вид. От седмици насам това беше единственото ми общуване с някой Гриша. Наслаждавах се на всеки миг от него, на всяка достигнала до мен новина.

— Тя прави всичко по силите си — отвърнах.

Свещеникът въздъхна.

— Явно сега всички трябва да имаме търпение. С течение на времето ще се изцериш. Чрез вярата. И с молитви.

Усетих как в мен се надига ярост. Проклетникът много добре знаеше, че единственият начин да се излекувам бе да използвам силата си, но за целта трябваше да изляза на повърхността.

— Само ако ме оставиш да се покажа над земята...

— Ти си ни твърде скъпа, Санкта Алина, а рискът е прекалено голям. — Свещеникът извинително сви рамене. — Нехаяш за собствената си безопасност, затова аз трябва да внимавам заради теб.

Останах смълчана. Това бе игра, която двамата водехме, откакто ме доведоха тук. Апарат направи немалко за мен. Само благодарение на него част от моите Гриша успяха да оцелеят в битката с чудовищата на Тъмнейший. Тъкмо той ни осигури безопасно укритие под земята. С всеки изминал ден обаче Бялата катедрала заприличваше все повече на тъмница, отколкото на убежище.

Апарат събра върховете на пръстите си.

— Колко месеци минаха вече, а ти все още ми нямаш вяра.

— Вярвам ти — излъгах. — Разбира се, че ти вярвам.

— И въпреки това не ми позволяваш да ти помогна. Хванем ли жар-птица, всичко може да се промени.

— Давид продължава да проучва дневниците на Морозов. Убедена съм, че отговорът се крие някъде там.

Апарат заби безизразните си черни очи в мен. Подозираше, че вече знам къде се намира птицата — третата муска на Морозов и ключ към отприщването на единствената сила, способна да противостои на Тъмнейший и да разруши Долината. И имаше основание. Поне се надявах да е така. Тънката нишка, която можеше да ни насочи към нейното скривалище, беше вплетена в оскъдните спомени от детството ми и в надеждата, че пращните руини на Два Столба може да се окажат нещо повече, отколкото изглеждаха на пръв поглед. Но независимо дали бях права, или не, аз продължавах решително да пазя в тайна предполагаемото леговище на жар-птица. Държаха ме в пълна изолация под земята, почти лишена от сила и постоянно шпионирана от свещениците стражи. Затова няха намерение да се отказвам от единствения коз, с който разполагах.

— Желая ти само доброто, Алина Старков. На теб и на твоите приятели. А те така оредяха. Ако нещо им се случи...

— Тях ги остави на мира — озъбих му се, забравила, че трябва да се държа мило, да бъде послушна и дружелюбна.

Погледът на Апарат стана твърде остър, за да ми се понрави.

— Казвам само, че под земята се случват какви ли не злополуки. Знам, че всяка нова загуба дълбоко ще те уязви, а ти си още толкова немощна. — При последната дума устните му оголиха венци, черни като на вълк.

Отново ме разтrese ярост. Още от първия ден в Бялата катедрала въздухът тежеше от неизречени заплахи и ме задушаваше, затискайки ме с похлупак от постоянен страх. Апарат не пропускаше удобен случай да припомни моята уязвимост. Почти несъзнателно размърдах пръсти в ръкавите. По стените на пещерата плъзнаха сенки.

Апарат се дръпна рязко назад в стола. Свих вежди, преструвайки се на смутена.

— Какво не е наред? — попитах.

Той се прокашля, погледът му взе да се стрелка наляво-надясно.

— Нищо... Нищо няма — заекна.

Оставих сенките постепенно да замрат. Неговата реакция си струваше замайването, което ми причиняваше използването на този трик. Но това беше всичко, на което бях способна. Можех да накарам сенките да танцуват, нищо повече — жалко ехо от черната мощ на Тъмнейший, последица от сблъсъка, който едва не уби и двамата ни. Открих го, докато опитвах отново да призова светлината. Стараех се да го усъвършенствам дотолкова, че да мога да се сражавам с негова помощ. Засега обаче нямах никакъв успех. Сенките ми се струваха по-скоро наказание, призрци на една по-велика мощ, чиято единствена задача бе да ме правят за смях — светицата на шашмите и огледалата.

Апарат се надигна, опитвайки да възвърне самообладанието си.

— Отиваш в архива — решително отсече той. — Времето, прекарано в мълчаливо проучване и размишления, ще ти помогне да просветлиш съзнанието си.

Потиснах стона си. Това вече си беше същинско наказание — часове наред в безплодно прелистване на религиозни текстове, за да търся нещо, каквото и да било, за Морозов. Без да се брой, че в архива беше влажно, мизерно и пълно със свещеници стражи.

— Ще те придружа — добави той. Толкова по-добре.

— Ами Котлето? — попитах, опитвайки да прикрия отчаянието в гласа си.

— По-късно. Разру... Женя ще почака — продължи той, докато го следвах из скалния пасаж. — Знаеш, че няма нужда все към Котлето да се дърпаш. Може да се срещаш с нея и тук. Насаме.

Хвърлих бегъл поглед към стражите, които вървяха подир нас. Насаме. Това беше направо смехотворно. Но мисълта да стоя настрани от кухните определено не ме караше да се смея. Може би днес главният димоотвод ще бъде отворен за по-дълго от няколко секунди. Това беше слаба надежда, но само нея имах.

— Предпочитам Котлето — казах. — Там е топло. — Отправих му най-смирената си усмивка, позволих на устните си леко да се разтреперят и продължих: — Напомня ми за дома.

На него това му харесваше — представата за покорно девойче, свито край огнището, чиито поли оставят диря в пепелта. Поредната илюзия, още една глава в неговата Книга на светците.

— Много добре — каза той най-накрая.

Отне доста време, докато слезем от балкона. Името на Бялата катедрала идваше от алабастровите стени и внушителната главна пещера, където отслужвахме богослужения всяка сутрин и вечер. Но тя не свършваше само дотам, а представляваше просторна мрежа от тунели и пещери, истински град под земята. Ненавиждах всеки негов сантиметър. Влагата, която се процеждаше през стените, капеше от таваните и се стичаше на капки по кожата ми. Студът, който ме преследваше навсякъде. Гъбите и нощните цветя, които вирееха из пукнатините и скалните отвърстия. Мразех начина, по който отчитахме времето: утринните служби, обедните молитви, вечерните служби, дните на светците, дните за строг и по-лек пост. Най-силно обаче ненавиждах усещането, че наистина съм някакъв дребен плъх с бледа кожа и червени очи, който драска и се катери по стените на своя лабиринт с хилавите си розови лапки.

Апарат ме поведе през пещерите на север от главния резервоар, където се обучаваха Солдат Сол. При появата ни хората се разстъпваха пред нас, притискаха се към скалата и протягаха ръце да докоснат златосърмения ми ръкав. Напредвахме с бавна крачка, достолепно — така се налагаше. Невъзможно беше да се забързам, без да се задъхам. Паството на Апарат знаеше, че съм болна, и се молеше за моето изцеление, но попът се страхуваше, че ще настане паника, ако разберат колко крехка — колко човек — съм в действителност.

Солдат Сол вече бяха започнали военното обучение, когато пристигнахме. Това бяха светите воители на Апарат, войниците на слънцето, по чиито лица и ръце бе татуиран моят символ. Повечето бяха дезертъори от Първа армия, но имаше и други — млади, яростни и готови да умрат. Те помогнаха да се спася от Малкия дворец с цената на жестоки загуби. Свети или не обаче, те изобщо не можеха да се сравняват с ничевие на Тъмнейший. Но тъй като в армията му все пак имаше и хора — обикновени войници и Гриша, — Солдат Сол усилено се обучаваха.

Засега без истинско оръжие — само мечове с изтъпени остриета и пушки, заредени с куршуми от восък. Солдат Сол бяха различна порода пилигрими, привлечени към култа на Светицата на слънцето заради обещанието за промяна; мнозина от тях бяха съвсем млади, с двойко отношение към Апарат и овехтелите постулати на старозаветната църква. След идването ми под земята свещеникът ги

държеше в много по-строгово подчинение. Нуждаеше се от тях, но не им се доверяваше изцяло. Усещане, което бе познато и на мен.

Свещениците стражи стояха плътно наредени покрай стените и зорко наблюдаваха заниманията. Техните куршуми бяха истински, а остриетата на сабите им — като бръснач.

Още с влизането ни забелязах една група, скупчена да наблюдава приятелската схватка между Мал и Стиг — един от двамата ни оцелели Огнетворци. Той беше дебеловрат, русокос и лишен от каквото и да е чувство за хумор, фйерданин до мозъка на костите.

Мал успя да избегне една от огнените дъги, но следващият блъвнал пламък подпали ризата му. Зяпачите ахнаха. Реших, че ще отстъпи, но вместо това той атакува. Претърколи се на земята, като с това успя едновременно да потуши пламъците и да събори Стиг. След миг Огнетворецът вече лежеше по очи на пода. Мал хвана китките на Стиг, за да предотврати нова атака.

Воините на слънцето, които наблюдаваха схватката, нададоха одобрителни подсвирквания и взеха да ръкопляскаат.

Зоя праметна лъскавата си черна коса през рамо.

— Добра работа, Стиг. Вече си овързан и готов за пердах.

Мал само с поглед я накара да замълчи.

— Объркване, обезоръжаване, обезвреждане — каза той. — Номерът е да не се паникьосваш. — После се изправи и помогна на Стиг да се вдигне на крака. — Добре ли си?

Стиг се намръщи ядно, но все пак кимна и отиде да тренира с едно съвсем младо девойче.

— Хайде, Стиг — провикна се то с широка усмивка. — Обещавам да не съм много груба с теб.

Лицето на момичето ми се стори познато, но отне време да се сетя коя е — Руби. Двамата с Мал бяхме на военно учение заедно с нея в Полизная. И тя беше от нашия полк. Помнех я като вечно кикотещо се, весело и може би даже щастливо момиче, което обичаше да флиртува и ме караше да се чувствам непохватна и безнадеждна в кожата си. Тя все още притежаваше лъчиста усмивка и беше запазила дългата си руса плитка. Но дори от разстояние усещах, че сега е постоянно нащрек, чувствах у нея придобитата с течение на войната предпазливост. Отдясно на лицето ѝ имаше татуирано черно слънце. Странна ми се видя мисълта, че момичето, което навремето седеше

срещу мен във войнишката столова, сега ме смята за дарена с божествена сила.

Не се случваше често Апарат или неговите стражи да ме преведат към архива по този път. Какво беше по-различното днес? Дали не искаше да видя останките от своята армия и да си припомня цената на собствените си грешки? За да ми покаже колко малко съюзници имам вече?

Наблюдавах как Мал комбинира в двойки воините на слънцето с Гриша. Тук имаше Вихротворци: Зоя, Надя и нейният брат Адрик. Заедно със Стик и Харшо те бяха последните от моите Етералки. Само дето Харшо никакъв не се виждаше. Сигурно се бе търкулнал обратно в леглото, след като призова огъня заради мен по време на сутрешните молитви.

Колкото до Корпоралки, единствените Сърцеразбивачи на тренировките бяха Тамар и нейният огромен брат близък Толя. Дължах им живота си и този дълг не ми даваше покой. Двата се оказаха приближени на Апарат и сега им бе поверено обучението на Солдат Сол; наскоро бях разбрала, че докато живеехме в Малкия дворец, са ме лъгали месеци наред. Все още не знаех как да постъпя с тях. Доверието беше лукс, който трудно можех да си позволя.

Останалите — малцината оцелели Гриша — чакаха реда си, за да влязат в схватка. Жения и Давид стояха настрана от залата за тренировки, но те и без това не ставаха много за битка. Максим беше Лечител и предпочиташе да упражнява уменията си в лазарета, макар че малцина от паството на Апарат се доверяваха на Гриша и посмяваха да се възползват от неговите услуги. Сергей беше могъщ Сърцеразбивач, но ми бяха казали, че е твърде нестабилен, за да може безопасно да общува с новобранци. Изненадващата атака на Тъмнейший го свари в разгара на битката и той видя как чудовищата изкормят неговото любимо момиче. Единственият друг Сърцеразбивач падна в жертва на ничевие някъде по пътя между Малкия дворец и параклиса.

„Заради теб — обади се някакъв глас в главата ми. — Защото ти ги предаде.“

Апарат ме изтръгна от мрачните ми размисли:
— Момчето превишава правомощията си.

Проследих погледа му до Мал, който сновеше между войниците, казваше нещо на един и поправяше друг.

— Той им помага при обучението — отвърнах.

— Раздава заповеди. Оретцев — провикна се свещеникът и му даде знак да дойде.

Напрегнато наблюдавах как Мал приближава. Почти не го бях виждала, откакто забраниха да идва в моята стая. Освен зорко следеното и ограничено общуване с Женя Аппарат гледаше да нямам вземане-даване с потенциални съюзници.

Сега Мал изглеждаше различно. Пак носеше конопената селска риза, която му служеше за униформа в Малкия дворец, но вече беше по-сух и блед заради живота под земята. Тънкият белег на челюстта му изпъкваше видимо върху кожата.

Спря пред нас и се поклони. От месеци не бяхме стояли толкова близо един до друг.

— Не ти си командирът тук — започна Аппарат. — Толя и Тамар са с по-висш чин.

Мал кимна.

— Така е.

— Защо тогава ти ръководиш обучението?

— Аз нищо не ръководя — възрази Мал. — Просто имам на какво да ги науча. А те имат какво още да научат.

„Самата истина“ — помислих си с горчивина. Мал беше станал много добър в схватките с Гриша. Спомних си го насинен и кървящ, застанал срещу един от Вихротворците в конюшните на Малкия дворец, предизвикателния му поглед в онзи момент и презрението в очите. Още един спомен, без който бих могла да живея.

— Защо тия новобранци не са белязани? — попита Аппарат, сочейки към една групичка, която се биеше с дървени мечове близо до отсрещната стена. Едва ли сред тях имаше някой надхвърлил дванайсет години.

— Защото са деца — отвърна Мал с леден глас.

— Те са избрали да дойдат тук. Ще им откажеш ли правото да покажат верността си към нашата кауза?

— Ще им откажа риска да се разкайват по-късно.

— Никой не притежава тази власт.

Едно мускулче взе да играе върху челюстта на Мал.

— Загубим ли, тези татуировки ще ги издадат, че са воини на слънцето. Със същия успех могат още сега да се изправят за разстрел срещу наказателния отряд.

— Затова ли и ти нямаш татуировка? Защото не вярваш в нашата победа?

Мал ми хвърли бегъл поглед, после отново се обърна към Апарат.

— Моята вяра е за светците — отвърна с равен глас той. — Не за хора, които пращат деца на сигурна смърт.

Очите на попа се присвиха.

— Мал има право — намесих се. — Нека останат небелязани. — Апарат ме измери с непроницаемите си черни очи. — Моля те — продължих тихо, — направи го заради мен.

Знаех колко му се нрави този глас — нежен и топъл като приспивна песен.

— Какво нежно сърце — отвърна той, цъкайки с език. Въпреки това усещах, че е поласкан. Макар че вървах срещу волята му, той очакваше от мен да бъда точно такава: светица, любяща майка и утеха за своя народ.

Забих нокти в дланта си.

— Това е Руби, нали? — побързах да сменя темата и да отклоня вниманието на Апарат.

— Добра се дотук преди няколко седмици — отвърна Мал. — Сега е добре, идва направо от лазарета.

Неволно усетих да ме обзема ревност, макар и съвсем слаба.

— Стиг не изглежда особено доволен — кимнах с глава към Огнетвореца, който, по всичко личеше, изкарваше гнева си от загубата върху Руби. Момичето правеше всичко по силите си да устои, но очевидно не му беше равна.

— Никак не обича да го побеждават.

— Както забелязвам, ти дори не се изпоти.

— Така си е — отвърна Мал. — Там е проблемът.

— И как така? — намеси се Апарат.

Погледът на Мал се стрелна към мен за частица от секундата.

— Когато губиш, научаваш много повече. — Той сви рамене. — Нали затова Толя е вечно около мен: да ме сритва от време на време по задника.

— Дръж си езика — сопна се Апарат.

Мал го остави без внимание. Вместо това внезапно пъкна два пръста в устата си и остро изсвири.

— Руби, оставяш се незащитена!

Твърде късно. Плитката ѝ вече гореше. Един от новобранците се втурна към нея с кофа вода и я изля върху главата ѝ.

Потръпнах.

— Гледай да не замръзнат.

Мал се поклони.

— Суверенна моя. — И се затича обратно към войниците.

Тази титла. Сега я произнесе без ненавистта, която, изглежда, таеше в Ос Олга, но въпреки това ме порази като юмрук в стомаха.

— Не е редно да се обръща така към теб — възпротиви се Апарат.

— И защо не?

— Тая титла принадлежи на Тъмнейший и не е редно да се обръщат с нея към една светица.

— Тогава как да ми викат?

— Изобщо не е редно да се обръща пряко към теб.

Въздъгнах.

— Следващия път, когато има да ми казва нещо, ще го накарам да напише писмо.

Апарат сви устни.

— Днес си неспокойна. Мисля, че още един час уединение в архива ще ти се отрази добре.

Той ме гълчеше като капризно дете, което отказва да си легне до късно вечерта. Сетих се за обещанието да ме пусне в Котлето и се усилих да се усмихна.

— Сигурна съм, че имаш право. — Объркване, обезоръжаване, обезвреждане.

Когато завихме по коридора, който щеше да ни отведе до архива, погледнах през рамо. Зоя беше тръшнала по гръб един от войниците и сега го въртеше като костенурка, докато ръката ѝ изписваше лениви окръжности във въздуха. Руби разговаряше с Мал, усмивката ѝ беше широка, а изражението — жадно. Той обаче гледаше към мен. В призрачния здрач на пещерата очите му бяха бездънни и наситеносини — цветът в сърцето на пламъка.

Обърнах се и ускорявайки крачка, тръгнах подир Апарат, като се опитвах да овладя хриптенето на белите си дробове. Мислех за усмивката на Руби, за нейната опърлена плитка. Хубавица. Нормално момиче. Точно от това имаше нужда Мал. Ако досега не беше започнал нова връзка, скоро със сигурност щеше да го направи. Някой ден ще намеря достатъчно благородство в себе си, за да му пожелаая всичко най-добро. Само дето няма да е точно сега.

Настигнахме Давид по пътя към архива. Видът му както винаги бе в пълен безпорядък — косата стърчеше във всички посоки, ръкавите бяха покрити с мастилени петна. В едната си ръка държеше чаша горещ чай, а от джоба му се подаваше препечена филия.

Погледът му взе да се стрелка от Апарат към свещениците стражи.

— Още мехлем? — попита.

При тези думи устните на попа леко се извиха. Мехлемът беше лично изобретение на Давид за Женя. Освен нейните собствени усилия той също помогна за заличаването на някои от най-жестоките белези, но причиненото от ничевие никога не изчезва съвсем.

— Санта Алина е дошла да прекара утрото в проучване — заяви Апарат с особена тържественост.

На минаване през вратата Давид потръпна, което малко напомни за свиване на рамене.

— После обаче отиваш в Котлето, нали?

— Ще проводя охраната да те вземе след два часа — каза Апарат. — Женя Сафин ще те чака. — Очите му изпитателно огледаха изпитото ми лице. — Погрижи се този път тя да вземе работата си присърце.

Той се поклони дълбоко и се изгуби в скалния тунел. Огледах помещението и въздъхнах дълбоко и унило. Навремето обичах архива заради уханието на мастило и хартия и тихото поскърцване на перата. Това тук обаче беше леговицето на свещениците стражи — мъждиво осветен лабиринт от сводове и колонади, изсечени в бялата скала. Единственият път, когато видях Давид почти да губи самообладание, бе при първото му влизане в него, щом погледът му попадна върху тези малки куполовидни ниши, някои полусрутени, но всичките

препълнени с древни книги и ръкописи, чиито страници бяха почернели от плесен, а гръбчетата им — издути от влагата. Пещерите бяха толкова влажни, че по подовете бяха избили локви. „Не можете... невъзможно е да държите дневниците на Морозов на подобно място — направо изпищя тогава той. — Това е мочурище.“

Сега Давид прекарваше дните и повечето си ноци в архива, вгълбен в писанията на Морозов, нахвърляйки различни теории и скици в своите тетрадки. Като повечето Гриша, и той доскоро бе вярвал, че дневниците на Морозов са били унищожени след създаването на Долината. Тъмнейший обаче никога не би позволил подобно познание да бъде изгубено безвъзвратно и явно беше скрил записките. Макар така и да не получих пряк отговор от Апарат, подозирах, че свещеникът някак ги беше открил в Малкия дворец и откраднал от Тъмнейший, когато той бе принуден да бяга от Равка.

Стоварих се на едно ниско столче срещу Давид. Той беше примъкнал маса и стол в най-сухата от пещерите и бе струпал върху една от лавиците допълнително гориво за газените лампи, както и билки и мас, от които приготвяше мехлема за Женя. Обикновено седеше надвесен замислено над някоя формула или забъркваше отвара и с часове не вдигаше поглед; днес обаче нещо не му даваше мира — ту фучеше заради мастилото, ту въртеше в ръце джобния си часовник, който иначе стоеше подпрян върху масата.

Апатично запрелиствах с палец един от дневниците на Морозов. Вече изпитвах отвращение само като ги погледна — безполезни, объркващи и най-главното: непълни. В тях бяха описани догадките и хипотезите на Морозов за муските, имаше разкази за това как е проследил елена, как две години е пътувал по чужбина като китоловец, за да търси морския бич; изредени бяха теориите му за жар-птица, а после... нищо. Или някои от дневниците липсваха, или Морозов просто бе оставил работата недовършена.

Вероятността да открием и хванем жар-птица и без това беше доста съмнителна. Ами ако тя изобщо не съществуваше? Ами ако отново се изправех лице в лице с Тъмнейший, без да съм я намерила? Самата мисъл за това беше толкова ужасяваща, че просто я отхвърлих.

Насилих се да отгърна нова страница. Единственият начин да следя хода на времето беше часовникът на Давид. Нямах представа къде го е намерил, как го е накарал да заработи и дали изобщо часът,

който показваше, има нещо общо с денонощието на повърхността на земята, но въпреки това бях забила поглед в циферблата и ми се щеше голямата стрелка да се движи по-бързо.

Свещениците стражи идваха и си отиваха, зорко бдящи или пък седнали приведени над древните текстове. От тях се очакваше да тълкуват ръкописите и да изучават светите писания, но аз се съмнявах, че това е главната им задача. Шпионската мрежа на Апарат бе оплела цяла Равка, а тези мъже считаха за свой дълг и призвание да я поддържат, да дешифрират получените послания, да събират сведения и да градят култа към новата светица. Нямаше как да не ги сравня с моите Солдат Сол — повечето млади и неграмотни, държани далеч от древните тайни, които тези мъже охраняваха.

Когато вече не можех да издържам брътвежите на Морозов, взех да се въртя на стола, опитвайки да разкърша схванатия си гръб. После измъкнах от купчината стар сборник с най-често използваните в богослужението молитви, в който се оказа и една различна версия за мъченичеството на свети Илия.

В нея светецът беше зидар, а съседското момче бе смазано от кон — това беше вече нещо ново. Обикновено се разправяше, че детето било посечено от острие на плуг. Но иначе историята завършваше по обичайния начин: Илия изтръгнал момчето от ноктите на смъртта, а в отплата за направеното от него селяните го хвърлили в реката, окован в железни вериги. Според едни легенди той не потънал, а продължил да се носи по водата чак до морето. Авторите на други се кълнях, че ден по-късно тялото му изплувало по-надолу по брега, съвършено съхранено и ухаещо на рози. Знаех всичките наизуст, но никоя от тях не споменаваше и думичка за жар-птица, нито намекваше, че Два Столба може да е мястото, откъдето трябва да започне търсенето.

Цялата ни надежда да открием жар-птица се опираше на една стара илюстрация: окованият свети Илия, заобиколен от елен, морски бич и жар-птица. Далече зад него се виждаше планина, към която водеше път, минаващ под арка. Арката отдавна беше разрушена, но според мен останките ѝ още можеха да бъдат открити в Два Столба, недалеч от поселището, където бяхме родени двамата с Мал. Или поне така се надявах в добрите си дни. Днес обаче не бях толкова убедена, че Иля Морозов и свети Илия са едно и също лице. Вече дори не можех да се насиля да прелистя наново „Жития санктя“. Сега лежах

на плесенясала купчина в един затънтен ъгъл и приличаха не на пророчество за нечия велика орис, а на детска книжка, на която времето отдавна е минало.

Давид взе часовника, остави го, посегна към него отново, почука по шишенцето с мастило, накрая свери механизма с непохватни пръсти.

— Какво ти става днес? — попитах.

— Нищо — остро отвърна той.

Примигнах насреща му.

— Устната ти кърви.

Той я отри с длан, но кръвта пак взе да сълзи. Явно се беше прехапал. Здравата.

— Давид...

Той удари по масата с кокалчетата на юмука си и аз едва не подскочих. Зад мен имаше двама стражи. Педантични и зловещи както винаги.

— Ето — каза Давид, подавайки ми малка тенекиена кутийка. Още преди да я докосна обаче, един от стражите я сграбчи.

— Какво си позволяваш?! — попитах гневно. Но знаех много добре защо е това. Нищо не можеше да премине от ръцете на някой Гриша в мен, без да е щателно проверено. Заради моята безопасност, разбира се.

Свещеникът страж не ми обърна внимание. Прокара пръсти по капака и дъното на кутийката, отвори я, помириса съдържанието, проучи похлупака, после я затвори и ми я подаде, без да обели дума. Издърпах я от ръката му.

— Благодаря — казах кисело. — Благодаря и на теб, Давид.

Но той вече седеше приведен над четивото си и изглеждаше напълно погълнат от него. Само дето толкова здраво стискаше перодръжката, че очаквах всеки момент тя да се прекърши.

Женя ме чакаше в Котлето — просторна, почти съвършено кръгла пещера, откъдето се осигуряваше храната за всички в Бялата катедрала. Заоблените ѝ стени бяха осеяни с каменни огнища, напомнящи за древното минало на Равка и даващи повод на кухненския персонал да се оплаква, че изобщо не са удобни като

готварските печки и облицованите с плочки фурни, които ползвали на повърхността. Гигантските шишове бяха пригодени за едър дивеч, но до готвачите рядко стигаше прясно месо. Вместо това те предлагаша осолено свинско, яхния от кореноплодни и някакъв странен хляб, приготвен от едромляно сивкаво брашно с лек дъх на череша.

Готвачите почти бяха свикнали с Женя — най-малкото вече не се стряскаха и не започваха да шушнат молитви, щом я видеха. Заварих я да се грее на едно от огнищата в най-отдалечения край на пещерата. Това лека-полека се бе превърнало в нашето място и готвачите редовно ни оставяха там малко гърне каша или супа. Щом приближих, съпроводвана от въоръжения ескорт, Женя умишлено остави шамията ѝ да се плъзне надолу по раменете и стражите ми тутакси се заковаха на място. Тя завъртя единственото си оцеляло око и изсъска като котка. Охраната изостана и се скупчи при изхода.

— Прекалих ли? — попита тя.

— Точно колкото трябваше — отвърнах, възхищавайки се на промяната в нея. Щом можеше да се надсмива над тези глупаци, които се стряскаха от вида ѝ, това беше добър знак. Макар мехлемът на Давид да помагаше за белезите ѝ, бях готова да се закълна, че главната заслуга за промяната на Женя принадлежеше на Тамар.

Седмици наред след пристигането ни в Бялата катедрала Женя отказваше да напусне килията. Просто лежеше в тъмното и не помръдваше. Неизменно съпроводвана от стражите, аз ѝ приказвах, придумвах я, опитвах се да я разсмея. Никаква полза. В края на краищата Тамар беше тази, която я примамва навън, настоявайки, че Женя би трябвало да се научи поне да се отбранява.

— Теб пък какво те е грижа? — мърмореше отначало Женя, завивайки се презглава.

— Не ме е грижа, но не можеш ли да се биеш, ставаш пречка за останалите.

— Все ми е тая дали ще ме ранят.

— Но не и мен — възпротивих се.

— Алина трябва собствения си гръб да пази — намеси се Тамар.
— Не може все теб да варди.

— Никога не съм я молила.

— Ама наистина, няма ли да е най-добре да получаваме само онова, за което сме помолили? — сопна се Тамар. После взе да я щипе,

ръчка, но главно за да я дразни, докато най-накрая Жения склони да се измъкне от завивките и да получи един-единствен урок по самозащита: на четири очи, далеч от останалите, само в присъствието на свещениците стражи.

— Ще я изравня със земята — подметна ми на тръгване. Явно недоверието ми е проличало, защото тя издуха един червен кичур от набразденото си с белези чело и каза: — Е, добре тогава, ще я изчакам да заспи и ще ѝ направя свинска зурла.

Въпреки всичко тя издържа този първи урок, както и следващия. А доколкото ми е известно, Тамар още не се беше събудила със свинска зурла или слепнати клепачи.

Жения продължи да ходи с покрито лице и през повечето време си стоеше в стаята, но вече не се прегърбваше и не странеше от хората в тунелите. Направи си черна копринена превръзка от хастара на старо палто, а косата ѝ напоследък изглеждаше значително по-яркочервена. Щом отново беше прибягнала до своята дарба, за да промени цвета на косата си, значи женската ѝ суета сигурно пак бе проговорила, а това беше значителен напредък.

— Давай да започваме — посрещна ме тя. Загърби пещерата и застана с лице към огъня, после разпъна шамията на главата, така че ресните ѝ да образуват нещо като параван, който да ни скрие от дебнещи погледи. Първият път, когато го направи, стражите долетяха при нас само след секунда. Но щом ме видяха да нанасям мехлема върху белезите на Жения, тутакси ни оставиха на мира. За тях раните от ничевие на Тъмнейший бяха нещо като божие наказание. Аз обаче не бях много сигурна с какво го е заслужила тя. Ако стореното от Жения беше част от престъпленията на Тъмнейший, тогава почти всички също бяхме виновни в една или друга степен. Какво биха казали другите, ако видеха следите от зъби по рамото ми? Или пък за способността ми да карам сенките да танцуват?

Извадих тенекиената кутийка от джоба си и взех да нанасям мехлема върху нейните рани. Той имаше остър растителен аромат и караше очите ми да сълзят.

— Не съм подозирала каква мъка е толкова дълго да седиш неподвижен — оплака се тя.

— Ти изобщо не седиш мирно, а непрекъснато шаваш.

— Смъди.

— А какво ще кажеш да те набода едно хубаво с карфица? Ще ти отвлече ли вниманието от смъденето?

— Само ми кажи, когато свършиш, ужасно момиче такова. — Тя се взря по-отблизо в ръцете ми. — И днес ли нямаше късмет? — прошепна.

— Поне досега. Само две огнища са запалени, а и пламъците не са много буйни. — Избърсах ръцете си в мърлявата кухненска кърпа. — Ето — казах. — Готово.

— Сега е твой ред — рече тя. — Изглеждаш...

— Ужасно. Знам.

— Това е относително. — Тъгата в гласа ѝ беше явна. Прищя ми се да се наричам.

Опрях длан до бузата ѝ. Кожата между белезите беше гладка и бяла като алабастровите стени.

— Аз съм истинско магаре.

Тъгълчето на устата ѝ се изви. Полуусмивка.

— Понякога — каза. — Само че аз отворих дума за това. А сега мирувай и ме остави да работя.

— Достатъчно е, че Апарат все още позволява да се виждаме тук. Не искам да му доставя удоволствието да се перчи с една малка сладка светица.

Тя въздъхна театрално.

— Това е посегателство над моята чистосърдечна вяра и ти, рано или късно, ще ми се отплатиш.

— Как точно?

Тя наклони глава.

— Мисля, че трябва да ме оставиш да те направя червенокоска.

Завъртях очи.

— За нищо на света, Женя.

Докато тя бавно променяше лицето ми, аз премятах малката тенекиена кутийка в ръце. Опитах да затворя плътно капачето, но нещо отдолу пречеше. Измъкнах го с върха на пръстите — тънък диск восъчна хартия. Женя го видя в мига, в който го забелязах и аз.

Надписът на гърба — почти нечетливите завъртулки на Давид — се състоеше само от една дума: „днес“.

Женя издърпа листа от ръката ми.

— О, вси светии, Алина...

В този момент чухме тропот на тежки ботуши, които прииждаха по коридора отвън. Някакво гърне са разби на пода с оглушително „тряс!“, а една от готвачките нададе пронизителен писък, когато в помещението нахлуха свещеници стражи с готови за стрелба пушки и, по всичко личеше, фанатичен плам в очите.

Апарат се носеше подир тях във вихрушка от кафяви одежди.

— Опразните кухните — ревна той.

Двете с Женя скочихме на крака, докато свещениците стражи изтикваха грубо навън готвачите сред врява от недоволство и уплашени възклицания.

— Какво значи това? — попитах с настоятелен тон.

— Алина Старков — тутакси откликна Апарат, — ти си в опасност.

Сърцето ми думкаше в гърдите, но успях да удържа гласа си спокоен.

— Какво ме застрашава? — попитах, поглеждайки към котлите, които къкреха върху огницата. — Обядът ли?

— Заговор — обяви той, сочейки към Женя. — Тези, които се представят за твои приятели, целят унищожението ти.

През вратата продължаваха да нахлуват още от брадатите оръженосци на Апарат. Щом редиците им се раздвоиха, зърнах Давид, очите му бяха ококорени и уплашени.

Женя ахна и трябваше да сложа ръка на рамото ѝ, за да ѝ попреча да се втурне към него.

Надя и Зоя следваха отзад с вързани китки, за да не могат да призовават. Струйка кръв се стичаше от ъгълчето на устата на Надя, а кожата ѝ беше пребледняла под луничките. Водеха и Мал, лицето му цялото в кръв. Притискаше с ръка едната си страна, сякаш предпазваше счупено ребро, привел рамене от болка. Но по-страшна беше гледката на онези, които го съпровождаха: Толя и Тамар. Тамар отново беше със своите брадви. Всъщност и двамата бяха въоръжени като свещениците стражи. И избягваха да ме погледнат.

— Заклучете вратите — нареди Апарат. — Ще свършим това тъжно дело в уединение.

ГЛАВА 2

Масивните двери на Котлето се затвориха с трясък и аз дочух как се превърта ключът. Опитах да потисна гаденето, надигнало се от вътрешностите ми, и да проумея какво става. Надя и Зоя — двама Вихротворци, Мал и Давид — безобиден Фабрикатор. „Днес“, гласеше бележката. Какво трябваше да означава това?

— Пак те питам, попе, какво означава това? Защо приятелите ми са вързани? Защо кървят?

— Тези не са ти приятели. Под носа ни са били в заговор да завладеят Бялата катедрала.

— Какво приказваш?!

— Днес с очите си видя наглостта на момчето...

— Това ли било? Само защото не се влачи по корем пред теб?

— Сега става въпрос за измяна! — Той измъкна малка платнена кесийка от гънките на робата и я разлюля на върха на пръста си. Свих вежди. И преди бях виждала такива торбички в работилницата на Фабрикаторите. Използваха ги за...

— Гърмящ прах — обяви Апарат. — Направен от тая фабрикаторска мърша с материали, събрани от предполагаемите ти приятели.

— Е, какво като Давид е направил гърмящ прах? Може да има стотици причини за това.

— В Бялата катедрала оръжията са забранени.

Огледах пушките, които в този момент бяха насочени право в гърдите на Мал и моите Гриша, и извих въпросително вежди.

— А това какво са, черпаци? Ако ще повдигаш обвинения...

— Плановете им са били разкрити. Излез напред, Тамар Кир-Батаар! Кажу истината, какво чу?

Тамар се поклони дълбоко.

— Гриша и следотърсачът планираха да те упоят и да те извлекат на повърхността.

— Аз самата желая да се върна над земята.

— Гърмящият прах трябваше да спре преследвачите — продължи тя — и да погребее в тунелите Апарат и твоето паство.

— Стотици невинни хора? Мал никога не би сторил такова нещо. Никой от тях не би го направил. — Даже Зоя, тая клетница. — Пък и в това няма никакъв смисъл. Как точно са се канели да ме упоят?

Тамар кимна към Женя и чая, сервиран до нас.

— Аз самата пих от чая — озъби се Женя. — Не е отровен.

— Тя е веща отровителка и лъжкиня — студено отвърна Тамар. — Веднъж вече те предаде заради Тъмнейший.

Пръстите на Женя се впиха в шамията. И двете знаехме, че това обвинение бе основателно. Внезапно усетих да ме обземат неприятни съмнения.

— Ти ѝ се довери — продължи Тамар. В гласа ѝ прозвуча странна нотка. Сякаш по-скоро заповядаше, отколкото отправяше обвинение.

— Просто са чакали да натрупат достатъчно от гърмящия прах — намеси се Апарат. — После са щели да нападнат, да те извлекат на земята и да те предадат на Тъмнейший.

Тръснах глава.

— Мигар наистина очакваш да повярвам, че Мал се е канел да ме остави в ръцете на Тъмнейший?

— Той е лековерен — тихо се обади Толя. — Толкова отчаяно иска да те освободи, че се е превърнал в тяхна пионка.

Погледнах бегло Мал. Изражението му нищо не подсказваше. Едва сега усетих в мен да се загнездва първата тресчица истинско съмнение. Никога не съм имала вяра на Зоя, пък и колко добре познавах Надя? Женя — тя пострада зле от ръката на Тъмнейший, но тяхната връзка бе много дълбока. Изби ме студена пот и усетих как ме завладява паника, която изпразни главата ми.

— Заговор в заговора — просъска Апарат. — Ти имаш меко сърце и то те предаде.

— Не — отвърнах. — Във всичко това няма капка смисъл.

— Те са шпиони и предатели!

Притиснах слепоочията си с върховете на пръстите.

— Къде са останалите ми Гриша?

— Задържани са, докато не бъдат щателно разпитани.

— Кажете ми, че са невредими.

— Виждате ли колко е загрижена за онези, които постъпиха зле с нея? — обърна се Апарат към свещениците стражи. „Той се наслаждава на всичко това — проумях. — Отдавна е чакал да се случи.“ — Това е знак за нейната щедрост, за нейното милосърдие. — Погледът му се закова върху мен. — Има известни наранявания, но предателите ще получат възможно най-добрата грижа. Достатъчно е само една дума да кажеш.

Предупреждението беше повече от ясно и аз най-накрая схванах. Независимо дали наистина имаше заговор на Гриша, или той бе скалъпен от попа, точно този момент бе дебнал Апарат — повод да ме постави в пълна изолация. Вече никакви срещи с Женя в Котлето, никакви потайни разговори с Давид. Свещеникът щеше да се възползва от случая, за да ме раздели с всички, чиято вяроност към мен бе по-силна от предаността към неговата кауза. А аз бях твърде слаба, за да го спра.

Но дали Тамар казваше истината? Всички тези доскорошни съюзници наистина ли ми бяха врагове? Надя бе обронила глава, Зоя стоеше с вирната брадичка, а сините ѝ очи святкаха предизвикателно. Не беше трудно да повярвам, че някоя от тях или пък и двете са се обърнали срещу мен; нищо чудно да са потърсили връзка с Тъмнейший и да са ме предложили като разменна монета с надеждата да получат опрощение. А навремето Давид помогна да се запои нашийникът около врата ми.

Възможно ли бе обаче така да са подвели Мал, че той да съдейства на техните козни? Не изглеждаше никак уплашен, нито обезпокоен — видът му бе като едно време в Керамзин, когато замисляше нещо, с което и двамата да ни вкара в неприятности. Лицето му беше насинено, но забелязах, че сега той стои по-изправен. По едно време изви очи нагоре, сякаш се молеше мислено. Пред мен обаче това нямаше как да мине. Мал никога не е бил религиозен. Той гледаше право към главния димоотвод.

Заговор в заговора. Нервността на Давид. Думите на Тамар: „Ти ѝ се довери“.

— Освободете ги — заповядах.

Апарат поклати глава, изражението му излъчваше покруса.

— Онези, които твърдят, че обичат нашата светица, са изцедили силите ѝ. Погледнете колко немощна е тя, колко болна. Толкова

пагубно ѝ се отразява тяхното влияние. — Неколцина от свещениците стражи кимнаха и в очите им зърнах странни фанатични пламъчета. — Тя е светица, но в същото време и млада девойка, подвластна на чувствата си. Затова не проумява силите, които действат тук сега.

— Проумявам, че нещо си се объркал, попе.

Апарат отново ме удостои със своята съчувствена и опрощаваща усмивка.

— Ти си болна, Санта Алина. Не си на себе си. Затова не можеш да различиш приятел от зложелател.

„Това трябваше да се очаква“ — помислих мрачно. После си поех дълбоко дъх. Дойде моментът да направя своя избор. Сега трябваше да се доверя на една от двете страни и това нямаше да е Апарат — човекът, предал своя цар, а след него и Тъмнейший, който, сигурна бях, лично щеше да уреди преселението ми сред мъчениците, ако това можеше да послужи за целите му.

— Ти ще ги освободиш — повторих. — И аз няма да повтарям.

По устните му пробяга самодоволна усмивка. Зад състраданието му се криеше арогантност. Той отлично знаеше колко съм немощна. Надявах се поне останалите да са наясно какво правят.

— Ще бъдеш съпроводена до покоите си, за да прекараш остатъка от деня в уединение — продължи той. — Ще размишляваш над онова, което се случи, и здравият ти разум ще се възвърне. Довечера ще се помолим заедно. За напътствие.

Защо ли подозирах, че това напътствие означава местоположението на жар-птица и всичко, което може би знаех за Николай Ланцов?

— Ами ако откажа? — попитах, измервайки с поглед свещениците стражи. — Мигар твоите войници ще вдигнат оръжие срещу светицата си?

— Ти ще бъдеш невредима и закриляна, Санта Алина — отвърна Апарат. — Но не мога да проявя същата милост към онези, които наричаш свои приятели.

Поредната заплаха. Огледах лицата на стражите с фанатично грейнали очи. Те щяха да убият Мал, да умъртвят Женя, да ме заключат в стаята, и то с чувството, че служат на вярата.

Отстъпих леко назад. Знаех, че Апарат ще разтълкува това като проява на слабост.

— Знаеш ли защо дойдох тук, попе?

Той махна пренебрежително с ръка, нетърпението му вече личеше.

— Защото ти напомня за дома.

Очите ми за кратко срещнаха погледа на Мал.

— Досега трябваше да си разбрал — казах, — че сираците нямат дом.

Размърдах пръсти в ръкавите. Сенките взеха да подскочат по стените на Котлето. Не беше кой знае какво объркване, но свърши работа. Свещениците стражи се стъписаха, дулата на пушките започнаха да се стрелкат диво във всички посоки, а пленниците Гриша отскочиха поразени. Мал не се поколеба и за миг.

— Сега! — изкрещя той. Сетне се метна и грабна гърмящия прах от ръцете на Апарат.

Юмруците на Толя се изстреляха напред. Двама от свещениците стражи се сгърчиха, притискайки с длани гърдите си. Надя и Зоя протегнаха ръце, а Тамар се развъртя и остриетата на брадвите ѝ разсякоха въжетата им. И двете момичета Вихротворци стрелнаха едновременно ръце нагоре, изви се вятър, който вдигна от пода дървените стърготини.

— Дръжте ги! — нададе вой Апарат. Охраната се втурна да изпълни заповедта.

Мал разпръсна праха от торбичката във въздуха. Надя и Зоя го запратиха още по-високо, чак до главния дымоотвод.

Мал се блъсна в един от стражите. Явно счупените ребра са били само преструвка, защото в движенията му сега нямаше никакво колебание. Юмрук, замахване с лакът. Охранителят се стовари на пода. Мал сграбчи револвера му и го насочи нагоре — право в мрака, където трябваше да е главният дымоотвод.

Това ли бил планът? Никой не би могъл да уцели от такова разстояние.

Друг от стражите се нахвърли върху Мал. Той успя да му убегне и стреля.

За миг всичко притихна, възцари се тежка тишина, а после някъде високо над нас дочух едно жалко „бум“.

После се разрази същински тътен. От дымоотвода изригна облак сажди и отломки.

— Надя! — изкрещя Зоя, вкопчена в схватка с един от стражите.

Надя направи дъга с ръце и облакът се завихри, изви се, източи се като стълб на торнадо. После се огъна и се посипа с тропот върху пода под формата на безобидни дребни камъчета и мръсотия.

Наблюдавах всичко това като в сън — битката, яростните викове на Апарат, буйния пламък, който блъвна срещу най-отдалечената стена.

Двете с Женя се срещаме в кухнята по една-единствена причина: огнищата. Не за да се стоплим, нито заради уюта, който излъчваха, а защото всяко едно от тези древни съоръжения беше свързано с главния димоотвод. Единствено той в Бялата катедрала водеше директно към повърхността. И осигуряваше пряк достъп до слънчевата светлина.

— Повалете ги на земята! — крещеше Апарат на свещениците стражи. — Те се опитват да убият нашата светица! Искат да ни избият всичките!

Идвах тук всеки ден с надеждата, че готвачите ще накладат огън в повече от едно-две огнища и тогава димоотводът ще е отворен по цялата си дължина. Опитвах да призовавам светлината, скрита от свещениците стражи зад шамията на Женя, и техния суеверен страх пред нея. Опитвах и не успях. А сега Мал беше взривил димоотвода и той зееше отворен. Оставаше единствено да призова светлината и да се моля тя да откликне.

Почувствах я високо над мен — едва доловима, почти шепот. Паниката ме хвана за гърлото. Разстоянието беше твърде голямо. Каква глупачка съм била да се надявам.

После сякаш нещо вътре в мен взе да се надига, да се протяга като създание, което твърде дълго е лежало бездейно. Мускулите му бяха омекнали и отпуснати от безделието, но то все още беше тук и чакаше. Призовах я и светлината откликна със силата на еленовите рога около врата ми и на люспите около китката. Стигна до мен стремително — победоносна и нетърпелива.

Ухилих се на Апарат и се оставих ликуването да ме изпълни цялата.

— Някой, така обсебен от свещения огън, би трябвало да обръща повече внимание на дима.

Светлината се стрелна през мен и избухна в помещението като ослепителен водопад, който озари почти комичния потрес върху лицето на попа. Примижали, свещениците стражи вдигнаха ръце да заслонят очи пред яркия блясък.

Светлината ми донесе облекчение и усещане, че съм отново цяла и на верен път — за пръв път от месеци. Някъде дълбоко в мен се беше загнездил страхът, че вече никога няма да се възстановя напълно; че след като използвах мерзост в битката срещу Тъмнейший, след като дръзнах да създам свои воини сенки и наруших законите на самото сътворение в ядрото на света, ще трябва да заплатя за това с дарбата си. Сега обаче сякаш тялото ми отново се връщаше към живот, а клетките ми се възраждаха. Силата бушуваше в кръвта ми и отекуваше в костите.

Апарат бързо се съвзе.

— Спасете я! — изрева той. — Защитете я срещу предателите!

Някои от стражите изглеждаха объркани, други — изплашени, но двама от тях се хвърлиха с извадени саби към Надя и Зоя да изпълнят заповедта.

Превърнах силата си в бляскав сърп и усетих мощта на удара Сеч в ръцете си.

Тогавя Мал се хвърли пред мен. Едва ми остана време да се дръпна. Тътенът от неизползваната сила ме разтърси цялата и накара сърцето ми да запрескача.

Мал някак се бе добрал до един меч и острието му просветна, когато посече първо единия, а после и другия стражник. Двамата се строполиха, повалени като дървета.

Други двама пристъпиха напред, но Толя и Тамар ги спряха. Давид се втурна към Женя. Надя и Зоя запратиха трети стражник високо във въздуха. Забелязах как стражите покрай стените приготвят пушките за стрелба.

В мен взе да клокочи гняв, но аз събрах сили да му устоя. „Край — рекох си. — Днес няма да има повече смърт.“ После освободих удара Сеч под формата на огнена арка. Той разполови дългата маса и се заби в земята точно пред краката на свещениците стражи, оставяйки в кухненския под черна зейнала цепнатина. Нямаше как да се разбере колко надълбоко стига тя.

По лицето на Апарат се изписа ужас — ужас и още нещо, което напомняше страхопочитание. Стражите паднаха ничком и миг покъсно попят ги последва. Някои плачеха и нареждаха молитви. От другата страна на кухненските врати се чу думкане на юмруци и гласове, които виеха: „Санкта! Санкта!“.

Зарадвах се, че викат мен, а не Апарат. Отпуснах ръце и оставих светлината да намалее. Не исках да я освобождавам съвсем. Огледах телата на повалените стражи. Брадата на един беше пълна с дървени стърготини. Едва не отнех живота му.

Призовах съвсем малко светлина, колкото да образува топъл ореол около мен. Трябваше да бъда предпазлива. Силата ме подхранваше, но дълго време бях лишавана от нея. Немощното ми тяло вече трудно я контролираше и не знаех докъде ще ми стигнат силите. Но вече месеци наред бях под контрола на Апарат и едва ли щеше да ми се открие друга такава възможност.

Около мен лежаха мъртви и кървящи мъже, а пред вратите на Котлето чакаше цяла тълпа. Чувах гласа на Николай в главата си: „Хората обичат представления“. Спектакълът още не беше приключил.

Пристъпих напред, внимателно заобикаляйки отворената цепнатина в пода, и заставах пред един от коленичилите стражи.

Той беше по-млад от останалите, младежкият мъх по страните му още не се беше превърнал в брада; не откъсваше поглед от пода, докато брътвеше молитви. Долових не само моето име, но и имената на истински светии, нанизани едно подир друго като в обща дума. Докоснах рамото му с ръка и той стисна очи, а по бузите му се затъркаляха сълзи.

— Прости ми — примоли се. — Прости.

— Погледни към мен — казах кротко. Той се насили да вдигне очи. Взех лицето му в шепи нежно, по майчински, макар че едва ли беше много по-млад от мен. — Как ти е името?

— Владим... Владим Озвал.

— Няма лошо в това да се усъмниш в светците, Владим. Както и в хората.

Той треперливо кимна и нова сълза се търкулна по бузата му.

— Моите воители носят знака ми — продължих, имайки предвид татуировките на Солдат Сол. — До днес ти се делеше от тях, заровен в

старите книги и нареждайки молитви, вместо да се вслушаш в гласа на хората. От днес нататък ще носиш ли моя знак?

— Да — отвърна той пламенно.

— Ще ми се закълнеш ли във вярност — на мен и единствено на мен?

— С радост! — провикна се той. — Сол королева! — Царевна слънце.

Стомахът ми се сви. Част от мен ненавиждаше онова, което се канех да направя. „Не може ли просто да го накарам да подпише нещо? Или да даде кръвна клетва? Или просто твърдо да ми обещае?“ Налагаше се обаче да бъда много по-твърда. Това момче и другарите му бяха вдигнали ръка срещу мен. Не можех да позволя да се случи отново, трябваше да им заговоря на езика на светците и страданието, на език, който можеха да разберат.

— Разкопчай си ризата — заповядах. Вече не бях любяща майка, а светица воин, която владее свещения огън.

Пръстите му непохватно взеха да разкопчават копчетата, но той нито за миг не се поколеба. Накрая разтвори пазвите на ризата и оголи гърди. Чувствах се уморена, все още немощна. Трябваше да се концентрирам. Исках да свърша всичко прецизно, не да го убия.

Усетих как светлината струи през ръката ми. Притиснах длан срещу гладката кожа над сърцето му и освободих пулсиращата сила. Владим потръпна, когато тя стигна до него и обгори плътта му, но не извика. Очите му бяха широко отворени и не мигваха, а изражението му бе прехласнато и унесено. Когато дръпнах ръка, отпечатъкът от дланта ми остана върху гърдите му — яркочервен и гневен.

„Не е зле — помислих си мрачно — като за първо осакатяване на човек.“

После освободих силата, благодарна, че всичко е свършило.

— Сторено е.

Владим сведе поглед към гърдите си и върху лицето му разцъфна блажена усмивка. „Той има трапчинки — помислих си стъписана. — Трапчинки и ужасяващ белег, който ще носи до живот.“

— Благодаря ти, Сол королева.

— Стани — заповядах му.

Той се изправи и сведе сияещия си поглед към мен, а от очите му още струяха сълзи.

Апарат понечи да се изправи.

— Стой на място — озъбих се и усетих как яростта отново ме завладява. Той беше причината да дамгосам този младеж. Той беше причината други двама да лежат мъртви, а кръвта им да дави лукови люспи и обелки от моркови.

Сведох поглед към него. Изкушавах се да му отнема живота и завинаги да се отърва. Това обаче би било непростима глупост. Сега си бях спечелила страхопочитанието на неколцина войници, но кой знае какъв хаос щеше да се отприщи, ако убиех Апарат. „И въпреки това го желаяш“ — обади се някакъв глас в главата ми. Като отплата за месеците, прекарани под земята; заради страха и униженията; заради всеки пропилян напразно ден тук долу, вместо да преследваш жарптица и да мъстиш на Тъмнейший.

Той явно прочете по погледа ми какво мисля.

— Санкта Алина, единственото ми желание беше ти да си в безопасност, за да си отново непокътната и в добро здраве — треперливо проговори.

„Тогавя смятай, че молитвите ти са чути.“ Ако го бях казала гласно, щеше да е лъжа. Точно сега не се чувствах нито непокътната, нито в добро здраве.

— Попе — рекох, — занапред ще предлагаш убежище на всички, които се нуждаят от него, не само на онези, които почитат Светицата на слънцето.

Той разтърси глава.

— Сигурността на Бялата катедрала...

— Ако не тук, тогава на някое друго място. Направи си сметката.

Той си пое въздух.

— Разбира се.

— И повече никакви деца войници.

— Ако верните нам пожелаят да се сражават...

— Ти си на колене пред мен — прекъснах го. — Ние не водим преговори.

Устните му изтъняха, но след миг той заби брада в гърдите си в знак на съгласие.

Огледах стоящите около себе си.

— Всички вие сте свидетели на моята воля. — После се обърнах към един от стражите. — Дай ми пушката си.

Той ми я връчи без миг колебание. С известно задоволство видях как Апарат втрещено ококори очи, но веднага след това връчих пушката на Женя, а после поисках и една сабя за Давид, макар да знаех, че едва ли ще има голяма полза от нея. Зоя и Надя стояха готови всеки момент да призват силата си, а Мал и близнаците вече бяха добре въоръжени.

— Стани — казах на Апарат. — И нека помежду ни има мир. Днес станахме свидетели и на други чудеса.

Той се надигна.

— Ще благословиш нашето начинание — прошепнах в ухото му, докато го прегръщах. — И ще следваш моите заповеди. В противен случай ще те разполовя и ще пръсна частите ти из Долината. Ясно?

Той преглътна мъчително и кимна.

Имах нужда да помисля, но нямаше за кога. Сега трябваше да отворим вратите и да дадем обяснение на хората за убитите стражи и експлозията.

— Погрижете се за мъртвите — обърнах се към един от свещениците стражи. — Вземаме ги с нас. Те имат ли... семейства?

— Ние сме тяхното семейство — отвърна Владимир.

Следващите ми думи се отнасяха за всички присъстващи:

— Съберете преданите нам, които са в Бялата катедрала, и ги доведете в голямата пещера. Ще им говоря след час. Владимир, щом излезем от Котлето, освободи останалите Гриша и ги отведи в моите покои.

Той докосна белега върху гърдите си в знак на почит.

— Санта Алина.

Огледах бегло насиненото лице на Мал.

— Женя, заеми се с него. Надя...

— Аз ще имам грижата — обади се Тамар, която вече попиваше кръвта по устните на Надя с кърпа, наксната във врялата вода на един от готварските казани. — Извини ме, задето ти го причиних — чух я да казва.

Надя се усмихна.

— Трябваше да изглежда достоверно. Освен това бъди сигурна, че ще ти го върна.

— Ще видим тая работа — отвърна Тамар.

Огледах останалите Гриша в техните окаляни и размъкнати кафтани. Нямах да представляваме особено внушителна гледка.

— Толя, Тамар, Мал, вие тръгвате с мен и Апарат. — Снизих глас. — Опитайте се да изглеждате самоуверени и... царствени.

— Имам един въпрос... — започна Зоя.

— Аз имам стотина, но ще трябва да почакаат. Не искам тълпата отвън да се превърне в сган. — Погледнах към Апарат. Почувствах мрачен порив да го унизя, да го принудя да се влачи по корем пред мен като отплата за дългите ми седмици подчинение под земята. Грозни, глупави мисли. Това сигурно щеше да ми донесе известно удовлетворение, но на каква цена? Затова си поех дълбоко дъх и продължих: — Всички останали да се смесят със свещениците стражи. Това ще бъде знак за нашия съюз.

Строихме се пред вратите. Двамата с Апарат излязохме начело, свещениците стражи и Гриша се строиха в боен ред зад нас; телата на загиналите бяха носени от техните събратя.

— Владим — казах, — отвори вратите.

Щом той понечи да отключи, Мал зае мястото си редом с мен.

— Откъде знаеше, че ще успея да призова светлината? — попитах само с дъх.

Той ме погледна и тънка усмивка докосна устните му.

— Въпрос на вяра.

ГЛАВА 3

Вратите се затвориха. Протегнах ръце и светлината избухна в скалните коридори. Сред хората, изпълнили тунелите, се надигна вик. Онези, които още не бяха коленичили, паднаха на колене и вълна от изречени в хор молитви плисна насреща ми.

— Говори — подхвърлих през рамо към Апарат, докато обливах богомолците в сиянието на светлината. — И гледай да го направиш както се полага.

— Днес станяхме свидетели на велико изпитание — побърза да обяви той, — но нашата светица излезе от него още по-силна отпреди. Мракът проникна в това свято място...

— Аз го видях! — провикна се един от свещениците стражи. — Сенките плъзнаха по стените...

— Колкото до това... — промърмори Мал.

— По-късно.

— Но те бяха надмогнати — продължи Апарат — така, както винаги са били побеждавани. С вяра!

Пристъпих напред.

— И със сила! — И отново накарах светлината да засияе ярко из скалните пасажи подобно на ослепителен водопад. Много от тези хора никога не бяха виждали докъде се простира моята сила. Сега някои плачеха и аз чух да произнасят името ми, заглушено от виковете: „Санкта! Санкта!“.

Докато предвождах Апарат и свещениците стражи през Бялата катедрала, умът ми трескаво работеше, претегляйки всички възможности. Владим вървеше пред нас и се грижеше заповедите ми да бъдат изпълнени.

Най-накрая имахме шанс да се отървем от това място. Но какво щеше да стане, ако напуснехме Бялата катедрала? Така се разделях с цяла една армия, оставяйки я в ръцете на Апарат. Въпреки това няха голям избор. Трябваше да изляза на повърхността. Трябваше ми жар-птица.

Мал прати Тамар да събере останалите Солдат Сол и да потърси още годно огнестрелно оръжие. В най-добрия случай влиянието ми върху свещениците стражи беше съвсем крехко. В случай на безредици трябваше да имаме готово оръжие, а аз се надявах, че мога да разчитам на верността на моите воители на слънцето.

Лично съпроводих Апарат до неговите покои, Мал и Толя ни следваха.

Пред вратата се обърнах към свещеника.

— След час ще изпълним заедно богослужението. Тази вечер аз и моите Гриша поемаме на път и ти няма да се възпротивиш на нашето заминаване.

— Сол королева — изшушна Апарат, — настойчиво моля да не се връщаш толкова скоро на повърхността. Не се знае къде точно се намира Тъмнейший в момента. Момчето на Ланцов има едва шепа съюзници...

— Аз съм негов съюзник.

— Той те изостави в Малкия дворец.

— Той оцеля, попе. Това би трябвало да проумееш. — Намерението на Николай бе да отведе Багра и семейството си на безопасно място, после да се върне и да се включи в боя. Можех само да се надявам, че е успял да го направи и че слуховете за хаоса, който той всяваше по северната граница, са истина.

— Остави ги двамата да се обезсилят един друг, виж накъде духа вятърът...

— Дължа на Николай Ланцов много повече.

— Предаността ли те води към него? Или пък алчността? — притисна ме Апарат. — Муските от незапомнени времена чакат да бъдат събрани заедно, а ти не можеш да изтърпиш още няколко месеца.

Стиснах челюсти при тази мисъл. Не знаех какво точно ме тегли напред — дали беше жаждата за възмездие, или някаква по-висша цел; дали бе копнежът по жар-птица, или приятелството към Николай. Но това сега нямаше голямо значение.

— Тази война е и моя — казах. — Нямам намерение да се стаявам като гуцлер под камък.

— Умолявам те да се вслушаш в моите думи. Не съм сторил нищо престъпно, само ти служа предано.

— Също толкова предано, колкото служеше и на царя ли? Или както на Тъмнейший?

— Аз съм гласът на народа. А той не е посочил нито царете Ланцов, нито Тъмнейший. Хората избраха теб за своя светица и ще продължат да те обичат и като тяхна царица.

Даже звукът на тези думи предизвика отегчение у мен.

Погледнах през рамо към Мал и Толя, които чакаха на почтително разстояние.

— Вярваш ли го? — обърнах се към свещеника. Този въпрос не ми даваше мира още от деня, когато разбрах от него, че основава нов култ. — Наистина ли ме мислиш за светица?

— Какво вярвам аз, не е важно — отвърна той. — Ето това никога няма да проумееш. Знаеш ли, че във Фйерда вече ти вдигат олтари? Във Фйерда, където изгарят всеки Гриша на клада? Границата между страха и страхопочитанието е много тънка, Алина Старков. Аз мога да я променя. Това е наградата, която ти предлагам.

— Не я искам.

— Въпреки това ще я имаш. Хората се сражаваха за Равка, защото царят беше заповядал така, защото войнишката заплата помагаше да спасят семействата си от гладна смърт, защото нямаха друг избор. А за теб ще се бият, понеже в техните очи ти си спасението. Ще гладуват в твое име, ще положат в краката ти своя живот и живота на децата си. Ще воюват без страх и с радост ще умират. Няма по-велика сила от вярата и няма по-велика армия от оная, която е водена от нея.

— Вярата няма да защити твоите войници срещу ничевие. Нито фанатизмът, колкото и да е голям.

— Ти гледаш единствено войната, а аз — мира, който идва след нея. Вярата не познава граници и националности. Любовта към теб е пуснала корени във Фйерда. Скоро ще последва Шу, а после и Керч. Нашите хора ще тръгнат по всички земи да разнесат благата вест не само из Равка, а по цял свят. Така ще дойде мирът, Санкта Алина. Чрез теб.

— Цената е твърде висока.

— Войната е цената на промяната.

— Но я плаща простият народ, селяни като мен самата. Никога хора като теб.

— Ние...

Дадох му знак да замълчи. Мислех за Тъмнейший, който превърна в руини цял един град; за брата на Николай, Василий, който нареди възрастта за военна повинност да бъде намалена. Апарат твърдеше, че говори от името на народа, но не беше по-различен от останалите.

— Гледай да са в безопасност, попе, това паство и тази армия. Гледай да са нахранени. Гледай по лицата на децата да няма татуировки и те да стоят по-далеч от пушките. Останалото остави на мен.

— Санкта Алина...

Отворих вратата към стаята му.

— Скоро ще се помолим заедно — казах. — Но мисля, че ти може да започнеш още сега.

Двамата с Мал оставихме Апарат залостен в своята стая, охранявана от Толя — изрично разпоредихме той да внимава вратата да е постоянно затворена и никой да не нарушава молитвеното уединение на свещеника.

Подозирах, че Апарат скоро ще си възвърне контрола върху свещениците стражи, даже върху Владим. Но на нас ни трябваша само няколко часа преднина. Дотогава можеше да се смята за късметлия, че не го натиках в най-влажното кюше на архива.

Когато най-накрая стигнахме стаята ми, заварих тясното бяло помещение претъпкано с Гриша, а Владим чакаше край вратата. Моята спалня се знаеше като една от най-просторните в Бялата катедрала, но въпреки това бе същинско предизвикателство да побере дванайсет души. Никой от тях не изглеждаше твърде пострадал. Устната на Надя беше подпухнала, а Максим се грижеше за сцепената вежда на Стиг. За първи път, откакто се намирахме под земята, имахме възможност да се съберем всички заедно. Гледката на Гриша, струпани плътно един до друг и отпуснати върху оскъдните мебели, действаше успокоително.

Мал обаче явно не беше на същото мнение.

— Със същия успех можем да тръгнем на път и с духов оркестър — измърмори под нос.

— Какво става тук, по дяволите?! — обади се Сергей веднага щом освободих Владим. — В един момент съм в лазарета с Максим, а в следващия се озовавам в някаква килия. — Взе да крачи напред-назад. По кожата му избиваше нездрава пот, а под очите му имаше тъмни кръгове.

— По-кратко — срязва го Тамар. — Вече не си зад решетките.

— Няма голяма разлика. Тук долу всички сме като в капан. А оня лицемер само търси случай да се отърве от нас.

— Щом искаш да се махнеш от пещерите, значи сега е моментът — казах. — Заминаваме. Още тази нощ.

— Как? — попита Стик.

Вместо отговор позволих на слънчевата светлина да лумне кратко и сияйно в дланта ми — доказателство, че моята сила се е възвърнала, макар дори този дребен жест да костваше много по-голямо усилие, отколкото се полагаше.

В стаята избухнаха въодушевени възгласи и весели подсвирквания.

— Да, точно така — обади се Зоя. — Призоваващата слънцето може да призовава. Това ни струваше само няколко трупа и една малка експлозия.

— Мигар си отвяла нещо? — жално попита Харшо. — И то без мен?

Стоеше облегнат на стената до Стик. Двамата ни Огнетворци не можеха да бъдат по-различни един от друг. Стик беше нисък и набит, с руса почти до бяло коса. Имаше солидният и тантурест вид на църковна свещ. Харшо беше тънък и висок, а косата му — по-червена дори от тази на Женя — се доближаваше до цвета на кръв. Една мършава рижа котка някак бе успяла да се промъкне чак до недрата на Бялата катедрала и си хареса точно него. Сега го следваше навсякъде, увърташе се между краката му или пък стоеше на рамото му.

— Откъде се взе тоя гърмящ прах? — попитах, присядайки на ръба на леглото редом с Надя и нейния брат.

— Направих го тайно, докато трябваше да приготвям мехлема — отвърна Давид. — Точно както Апарат каза.

— И то под носа на свещениците стражи?!

— Не че те си имат някакво понятие от Малката наука.

— Е, все някой трябва да разбира, защото те хванаха.

— Не е точно така — намеси се Мал. Стоеше облегнат на вратата заедно с Тамар и всеки от двамата държеше под око скалния коридор зад гърба си.

— Давид знаеше, че се срещаме в Котлето — обясни Женя, — и се досети за главния димоотвод.

Давид се намръщи.

— Не съм се досетил.

— Въпреки това беше невъзможно прахът да се изнесе от архива, щом като стражите претърсват всеки.

Тамар се ухили.

— Ето защо Апарат го достави.

Втренчих се недоверчиво в тях.

— И си позволил да те хванат?!

— Излиза, че най-лесният начин да дойдеш навреме за среща е като се оставиш да те хванат — обади се Зоя.

— Имаш ли представа колко рисковано е това?!

— Можеш да си го изкараш на Оретцев — изсумтя Зоя. — Негова беше идеята за този брилянтен план.

— И той проработи — напомни Женя.

Мал вдигна рамене.

— Както каза Сергей, Апарат само чакаше удобен случай да ни извади от играта. Реших да му го поднесем на тепсия.

— Само дето не знаехме кога точно ще стигнеш Котлето — продължи Надя. — Щом днес тръгна от архива, Давид се престори, че е забравил нещо в стаята си, и дойде в залата за тренировки, за да ни предупреди. Знаехме, че Апарат ще се довери по-скоро на Толя и Тамар, затова те двамата малко ни поовъргаляха...

— Доста — уточни Мал.

— После си дадох вид, че са разкрили коварен заговор, който включва няколко злонамерени Гриша и един доста лековерен следотърсач.

Мал шеговито отдаде чест.

— Боях се, че ще поиска да затворим всеки в отделна килия — каза Тамар, — затова настоявахме, че те дебне непосредствена опасност и трябва незабавно да отидем в Котлето.

Надя се усмихна.

— После оставаше само да се надяваме, че кухнята няма да се срути върху главите ни.

Давид се начумери още повече.

— Това беше контролиран взрив. Шансът структурата на пещерата да издържи беше много над средния.

— Аха. Много над средния, значи — вметна Женя. — И защо не каза?

— Току-що го направих.

— Ами тия сенки по стените? — попита Зоя. — Тях на кого ги дължим?

Усетих как се вдървявам, защото не знаех какво точно да отговоря.

— Аз го направих — каза Мал. — Нагласихме го за отвличане на вниманието.

Сергей продължаваше да крачи напред-назад, пукайки с пръсти.

— Трябваше да ни предупредите за този план. На нас също се полагаше да сме подготвени.

— Най-малкото можеше и аз да взривя нещо — добави Харшо.

Зоя превзето сви рамене.

— Толкова съжалявам, че се чувствате пренебрегнати. На кого му пука, че непрекъснато бяхме зорко следени и че е същинско чудо, дете не ни разкриха още в самото начало. Определено трябваше да изложим на риск цялата операция, за да не нараним вашите чувства.

Прокашлях се, за да си прочистя гърлото.

— След по-малко от час ще вода богослужението заедно с Апарат. Тръгваме веднага след това. Ето защо отсега трябва да знам кой идва с мен.

— Има ли шанс да ни просветлиш къде се намира третата муска? — попита Зоя.

До този момент само близнаците и ние двамата с Мал знаехме къде има малка надежда да открием жар-птица. Както и Николай, напомних си. Николай също знаеше, стига да беше още жив.

Мал поклати глава.

— Колкото по-малко знаете, толкова по-добре за вас.

— Значи дори няма да кажете къде отиваме? — намусено попита Сергей.

— Не съвсем. Ще се опитаме да влезем във връзка с Николай Ланцов.

— Според мен трябва да се пробваме в Райевост — обади се Тамар.

— Предлагаш да тръгнем през градовете покрай реката ли? — попитах. — Защо?

— Контрабандните канали на Щормхунд минават през цяла Равка. Възможно е Николай да ги използва, за да вкара оръжие в страната. — Кой друг, ако не Тамар, можеше да знае това. Дватама с Толя бяха сред най-близките довереници на Щормхунд от екипажа. — Ако слуховете са верни и той се е установил някъде на север, тогава има шанс контрабандният склад при Райевост да действа.

— Това са само няколко „ако“, нищо повече — обобщи Харшо.

Мал кимна.

— Така си е. И въпреки това е най-добрата ни следа.

— Ами ако се окаже задънена улица? — обади се Сергей.

— Ще се разделим — каза Мал. — После намираме сигурно убежище, където вие можете да се покриете, докато аз и малък отряд открием жар-птица.

— Вие обаче може да останете и тук — обърнах се към събралите се. — Известно ми е, че пилигримите не са особено добронамерени към Гриша, а и не знам в каква посока ще се промени тяхното отношение след тази вечер. Но ако ни заловят на повърхността...

— Тъмнейший не се държи особено мило с предателите — тихо довърши Женя.

Всички се размърдаха смутено, аз обаче се насилих да я погледна в очите.

— Да. Така е.

— Аз така или иначе вече пострадах — продължи тя. — Идвам с вас.

Зоя без нужда поправи маншетите на палтото си.

— Без теб ще се придвижваме по-бързо.

— Няма да изоставам — отвърна Женя.

— Постарай се да е наистина така — каза Мал. — Защото ще се движим през територия, която гъмжи от доброволчески отряди, да не

говорим за опричниците на Тъмнейший. А ти отдалече си личиш — обърна се той към Женья. — Както и Толя, между другото.

Устните на Тамар потрепнаха.

— Наемаш ли се лично да му съобщиш, че не може да дойде с нас?

Мал обмисли въпроса.

— Може пък да го маскираме като някое наистина голямо дърво.

Адрик скочи на крака толкова внезапно, че едва не ме прекатури от леглото.

— Ще се видим след час — обяви той, сякаш ни предизвикваше да му се противопоставим. Надя го изпроводи с поглед и сви рамене, докато момчето излизаше с отсечена крачка от стаята. Адрик не беше кой знае колко по-млад от нас, но дали защото беше по-малкият брат на Надя, все гледаше да се докаже някак.

— Е, аз идвам с вас — обяви Зоя. — Влагата тук е направо убийствена за косата ми.

Харшо се надигна, оттласквайки се от стената.

— Аз предпочитам да остана — каза с прозявка. — Онкет обаче настоява да дойдем. — И той вдигна котката на рамо с една ръка.

— Няма ли най-накрая да дадеш име на това създание? — сопна се Зоя.

— Тя си има име.

— Онкет не е име. На каелиш това е думата за котка.

— Ама пък ѝ отива, не мислиш ли?

Зоя завъртя изразително очи и изхвърча през вратата, последвана от Харшо, а след тях тръгна и Стиг, който направи изискан поклон и само каза: „Аз ще съм готов“.

Останалите взеха да се точат подире им. Подозирах, че Давид предпочита да остане в Бялата катедрала, колкото се може по-близо до дневниците на Морозов. Той обаче беше единственият Фабрикатор сред нас и откриехме ли жар-птица, щеше да ни е нужен да изкове втората гривна от оковите. Надя изглеждаше щастлива, че няма да се дели от брат си, макар на излизане усмивката ѝ да беше предназначена по-скоро за Тамар. Очаквах, че Максим ще поиска да остане в лазарета, и се оказах права. Дали да не накарам Владим и останалите от свещениците стражи да дадат пример на пилигримите, като се възползват от уменията на Максим като Лечител?

Единствената изненада дойде от Сергей. Колкото и да беше непоносима, влажна и отегчителна Бялата катедрала, тя все пак предлагаше относителна безопасност. И макар той да жадуваше да се измъкне от ноктите на Апарат, не бях сигурна, че би рискувал да излезе на повърхността с нас. Сергей обаче кимна стегнато и просто каза: „Там съм“. Изглежда, всички еднакво силно бяхме закопнели за синьо небе и за шанса пак да се озовем на свобода, независимо от рисковете.

— Е, поне си струваше да опитам — каза с въздишка Мал, когато всички се разотидоха.

— С тия приказки за войски и съгледвачи — започна да ми просветва — се опитваше да ги сплашиш, така ли?

— Дванайсет са твърде много. Толкова голяма група ще забави придвижването ни през тунелите, а на повърхността ни излага на голям риск. При първия удобен случай трябва да се разделим. Няма начин да преведа дванайсет Гриша през южните планини.

— Добре — казах. — В случай че успеем да намерим безопасно място за тях.

— Не е лека задача, но някак ще се справим. — Той тръгна към вратата. — Връщам се след половин час, за да те отведа в голямата пещера.

— Мал — повиках го обратно, — защо се хвърли между мен и свещениците стражи?

Той сви рамене.

— Те не са първите, които убивам. Нито ще са последните.

— Не ми позволи да използвам удара Сеч срещу тях.

Докато ми отговаряше, той избягваше да ме гледа в очите:

— Един ден ще станеш царица, Алина. И колкото по-малко кръв има по ръцете ти, толкова по-добре.

С такава лекота произнесе думата царица.

— Изглежда, си убеден, че ще открием Николай.

— Сигурен съм, че ще намерим жар-птица.

— Имам нужда от армия. Жар-птица може да не се окаже достатъчна. — Разтърках очите си с ръка. — А Николай може изобщо да не е в Равка.

— Сведенията, които идват от север...

— Може да са просто лъжи, разпространявани от Тъмнейший. Нищо чудно Летящия принц да е само мит, с който целят да ни измъкнат на светло. Николай може изобщо да не е успял да напусне Великия дворец. — Болно ми беше да го кажа, но все пак се насилих: — Възможно е и да е мъртъв.

— Вярваш ли го?

— Не знам.

— Ако някой е способен да избяга оттам, това е Николай.

Хитрият лисугер. Макар вече да се беше отказал от дегизировката си като Щормхунд, за мен Николай оставаше точно това — вечно пресмятащ, вечно кроющ планове. Само дете не беше успял да предвиди предателството на брат си. Нито усети приближаването на Тъмнейший.

— Хубаво — казах, смутена от треперещия си глас. — Но ти нищо не попита за сенките.

— А трябваше ли?

Не успях да устоя на изкушението. Може би исках да видя как ще реагира. Свих пръсти и от ъглите към нас взеха да се раздиплят сенки.

Очите на Мал проследиха движението им. Как очаквах да реагира той? Със страх? С гняв?

— Можеш ли да ги използваш за нещо повече от това? — попита.

— Не. Те са само един вид последствие от онова, което направих в параклиса.

— Когато спаси живота на всички нас, нали?

Оставих сенките да се разотидат и разтрих чело между веждите, опитвайки се да прогоня пристъпа на сънливост.

— Имам предвид, че използвах мерзост. Това тук не е реална сила, само циркаджийски трик.

— Но е нещо, което си взела от него — каза Мал. В гласа му като че ли се долавяше удовлетворение. — Аз дума няма да обеля, обаче не би трябвало да го криеш от останалите.

За това можех да се терзая и по-нататък.

— Ами ако хората на Николай не са в Райевост?

— Значи според теб аз съм способен да проследя гигантска митична птица, но не бих могъл да откроя един гръмогласен принц?

— Принц, който се изплъзва на Тъмнейший вече месеци наред.
Мал ме изгледа изпитателно.

— Алина, знаеш ли как успях да уцеля толкова точно в Котлето?

— Ако сега кажеш, че е било само защото си страшно умел, направо си свалям ботуша и почвам да те налагам с него.

— Е, аз наистина съм страшно умел — отвърна той с тънка усмивка. — Но накарах Давид да пъкне един бръмбар в кесийката.

— Защо?

— За да направя целта по-лесно откриваема. После трябваше само да я проследя.

Веждите ми хвъркнаха към челото.

— Е, това вече е забележителен номер.

Той сви рамене.

— И единственият, който умея. Ако Николай е жив, ще го открием. — Той помълча, после добави: — Втори път няма да те проваля. — Обърна се да си ходи, но преди да затвори вратата, се позабави. — Опитай да си починеш. Аз ще съм отвън, ако ти потрябвам.

Стоях и дълго гледах след него. Колко исках да му кажа, че не ме е провалил, но нямаше да е съвсем истина. Аз го бях излъгала за виденията, които ме преследваха. А той ме отблъсна точно когато най-много се нуждаех от него. Може би и двамата изисквахме един от друг твърде големи жертви. Дали имах основание, или не, не знам, но живеех с усещането, че Мал ми е обърнал гръб, и част от мен негодуваше срещу това.

Обходих с поглед празната стая. При вида на толкова много хора, натъпкани в нея допреди малко, се бях разстроила. Доколко познавах всеки от тях? Харшо и Стик бяха няколко години по-големи от останалите Гриша, успели криво-ляво да се доберат до Малкия дворец, щом чули, че Призоваващата слънцето се е завърнала. В действителност обаче аз изобщо не ги познавах. От друга страна, в очите на близнаците бях надарена с божествена сила. Зоя ме следваше с неохота. Сергей се бе превърнал в развалина и аз подозирах, че ме вини за смъртта на Мари. А може би и Надя също. Нейната скръб беше безмълвна, но двете с Мари бяха първи приятелки.

И Мал. Предполагах, че поне с него сме склучили нещо като примирие, но то не беше никак леко. Или просто и двамата бяхме

приели какво бъдеще ми е отредено и че нашите пътища неизбежно ще се разделят. „Един ден ще станеш царица, Алина.“

Давах си сметка, че поне трябва да опитам да подремна няколко минути, но умът ми продължаваше трескаво да работи. Тялото ми пулсираше от придошлата сила и жадуваше за още.

Погледнах към вратата, съжалявайки, че тя не се заключва. Исках да изпробвам нещо. Вече бях опитвала няколко пъти, но нищо не се бе получило, освен че си докарах главоболие. Начинанието ми беше опасно, може би глупаво, но сега, след като моята сила се възвърна, исках пак да се пробвам.

Изритах ботушите и легнах по гръб върху тесния креват. Затворих очи и почувствах нашийника около врата си, люспите върху китката си и присъствието на силата в мен — естествени като биенето на сърцето ми. Усетих раната на рамото си, черния възел от белези, спомен от ничевие на Тъмнейший. Тя заздравя връзката помежду ни и отвори врата на Тъмнейший към моето съзнание така, както нашийникът му осигуряваше достъп до силата ми. В параклиса използвах тази връзка против него и с това едва не унищожих и двамата ни. Беше страшно глупаво да опитвам да го направя отново. И въпреки това се изкушавах. След като Тъмнейший имаше достъп до тази сила, защо и аз да не почерпех от нея? Така щях да натрупам познания, да разбера как действа връзката между нас.

„Пак няма да проработи — казах си успокоително. — Ще опиташ, ще се провалиш и после ще подремнеш.“

Забавих дишането си и оставих силата да циркулира из мен. Мислех за Тъмнейший, за сенките, които можех да разигравам с върховете на пръстите си; за нашийника около врата ми, поставен там от него; за гривната на оковите около китката ми, която безвъзвратно ме изолираше от всички останали Гриша и диктуваше моята съдба.

Нищо не се случи. Все така продължавах да лежа по гръб в кревата си в Бялата катедрала. Никъде не успях да се пренеса. Пак бях сам-сама в една празна килия. Примигнах срещу влажния таван. Може би така беше най-добре. Самотата в Малкия дворец едва не ме погуби, но това беше, защото тогава жадувах за нещо друго — чувство за принадлежност, което преследвах цял живот. Сега обаче този копнеж бе погребан под руините на параклиса. От тук нататък вместо обич

щях да търся съюз с всеки и всичко, които биха ме направили по-силна за предстоящата битка.

Днес за малко да убия Апарат; днес прогорих своя знак върху гърдите на Владим. Убеждавах се, че така е трябвало да стане, но момичето, което бях навремето, никога не би помислило да причини подобно нещо някому. Ненавиждах Тъмнейший заради онова, което беше сторил на Багра и Женя, но бях ли сега по-различна от него? А когато и третата муска се появи около китката ми, щяхме ли тогава да се отличаваме по нещо?

„Най-вероятно не“ — признах си, но заедно с това долових и лек трепет: вибрации, които стигаха до мен посредством нашата връзка; ехо от противоположния край на една невидима нишка.

То ме зовеше чрез нашияника около врата и раната от зъбите на ничевие върху рамото ми, подсилено от оковата около китката — спойка, скрепена с мерзост и черната отрова в кръвта ми. „Ти ме повика и ето че аз откликнах.“ Сякаш нещо ме всмука нагоре, извън моето тяло, и ме запрати към него. Сигурно точно това усещаше Мал, когато преследваше целта си — далечен отсрещен повик; нечие присъствие, което зове за внимание, независимо че не може да бъде видяно или докоснато.

Както се носех из мрака зад спуснатите си клепащи, така в следващия момент се озовах в ярко осветено помещение. Всичко наоколо ми беше смътно като в мъгла, но въпреки това тутакси разпознах мястото: намирах се в престолната зала на Великия дворец. Около мен някакви хора си приказваха. Гласовете им идваха като изпод дълбока вода. Чувах звук, но не различавах думите.

Усетих точно в кой момент Тъмнейший ме забеляза. Изведнъж го видях на фокус, макар всичко около него все още да тънеше в неясен сумрак.

Самообладанието му бе толкова голямо, че придворните едва ли забелязаха краткотрайния потрес, който разкриви съвършените му черти. Въпреки това аз видях как сивите му очи се разшириха, а гърдите му взеха начесто да се повдигат в опит да си поеме дъх. Пръстите му се впиха в подлакътниците на стола — не, на престола. Но веднага след това той отново възвърна самообладанието си и кимна в отговор на онова, което му говореше най-близкостоящият човек.

Аз чаках, наблюдавайки. Той дълго бе воювал за този престол, преживявайки стотици години в битки и на служба при други, докато най-накрая се възкачи на него. Трябваше да призная, че това място напълно му подходеше. Тайничко се бях надявала, че ще го заваря омаломощен и че неговата черна коса ще е побеляла като моята. Каквото и да му бях причинила онази нощ в параклиса обаче, той се беше възстановил много по-скоро от мен.

Щом хленчът на молителя секна, Тъмнейший се изправи. Престолът избледня зад гърба му и чак тогава си дадох сметка, че всичко, което е близо до него, се вижда много по-ясно, сякаш Тъмнейший бе лупа, през която наблюдавах света.

— Ще го взема под внимание — обяви той с глас, изтънчен като шлифован диамант, толкова близък и познат. — А сега ме оставете — подкани ги с безцеремонен жест. — Всички до един.

Дали неговите лакеи и блюдолизци се спогледаха смаяно, или просто се поклониха дълбоко и се оттеглиха? Това не разбрах. Той вече се спускаше по стълбите с поглед, прикован в мен. Сърцето ми се сви и една-единствена отчетлива дума взе да отеква в съзнанието ми: „бягай“. Същинска лудост бе да се опитвам да го открия. Въпреки това не помръднах. И не изпуснах нишката, която ни свързваше.

Някой приближи и когато стигна на педя от Тъмнейший, изведнъж дойде на фокус — червена роба на Гриша и лице, което не познавах. Дори думите не успях да схвана: „... въпрос на един подпис за...“. В този момент обаче Тъмнейший го прекъсна.

— По-късно — каза остро той и мъжът от Корпоралки побърза да изчезне.

Залата се изпълни с тропота на напускащи придворни, а Тъмнейший през цялото време не откъсваше поглед от мен. После тръгна по полирания паркет. С всяка негова стъпка подът под краката му се избистряше по-ясно, а щом отминеше, отново потъваше в мъгла.

Усещането беше много особено: едновременно да лежа на кревата в Бялата катедрала и да се намирам тук, в престолната зала, изправена в квадрат от топла слънчева светлина.

Той се закова пред мен и очите му взеха да опипват лицето ми. Какво ли виждаше? В моите видения той идваше невредим, без белези. Дали сега и аз бях за него все още здрава и непокътната, с кестенява коса и сияйни очи? Или пък пред него стоеше прилично на пещерна

гъба момиче — бледо и сивкаво, обрुлено от битката в параклиса, изнемощяло от живота под земята?

— Само ако знаех, че ще се окажеш толкова схватлива ученичка. — В гласа му имаше искрено възхищение, почти удивление. За свой ужас, установих, че жалкото сираче в мен потръпва от удоволствие при това признание. — Защо реши да дойдеш точно сега при мен? — попита. — Толкова дълго ли ти отне да се съвземеш от схватката?

Ако това е било просто схватка, значи с нас е свършено. „Не — казах си. — Той умишлено подбра точно тази дума, за да ме уплаши.“

Оставих въпроса му без отговор.

— Не очаквах да ме посрещнеш с комплименти — казах вместо това.

— Така ли?

— Оставих те погребан под купчина отломки.

— Ами ако ти кажа, че твоята безпощадност ми вдъхва уважение?

— Едва ли бих ти повярвала.

Почти недоловима усмивка пробяга по устните му.

— Схватлива ученичка — повтори. — И защо да хабя гнева си срещу теб, щом вината е изцяло моя? Трябваше да съм подготвен за новото ти предателство: поредната налудна идея на един детински идеал. Но явно всеки път ставам жертва на собствените си желания, щом въпросът опре до теб. — Лицето му доби студено изражение. — За какво си дошла, Алина?

Отговорих му съвсем честно.

— Исках да те видя.

Успях да зърна мярналата се за миг изненада, преди изражението му отново да стане каменно.

— На този подиум има два престола. Можеш да ме виждаш всеки път, когато пожелаеш.

— Нима ми предлагаш короната? И то след като се опитах да те убия?

Той отново сви рамене.

— Сигурно и аз бих направил същото.

— Съмнявам се.

— Но не за да защитя някакво сближение от предатели и фанатици, не. Въпреки това разбирам порива да бъдеш свободна.

— И все пак се опита да ме превърнеш в роб.

— Търсех муските на Морозов за теб, Алина, за да можем да управляваме като равни.

— Опита се да ми отнемеш силата за своя собствена изгода.

— Но чак след като избяга от мен. Едва след като избра... — Той млъкна, сви рамене. — Навремето щяхме да управляваме като равни.

Отново почувствах онова тежнение, копнежа на уплашено момиченце. Дори сега, след всичко сторено от Тъмнейший, пак ми се щеше да му повярвам, да намеря причина да му простя. Искях Николай да е жив. Искях да мога да се доверя на останалите Гриша. Искях да повярвам в каквото и да е, само да не се налага да посрещна бъдещето сам-сама. „Лошото на желанията е, че ни правят слаби.“ Смехът се откъсна от устните ми още преди да съм се усетила.

— Щяхме да сме равни до деня, в който дръзна да ти се противопоставя; до момента, в който си позволя да оспоря твоята воля или не се подчиня на твоите заповеди. Тогава щеше да постъпиш с мен така, както с Женя и с майка си; така, както се опита да се разправиш с Мал.

Той се облегна на перваза на прозореца и неговата позлатена рамка доби ясни очертания.

— А щеше ли да е по-различно, ако до теб седеше твоят следотърсач? Или пък палето Ланцов?

— Да — отвърнах просто.

— Защото тогава ти щеше да си силната, така ли?

— Защото са по-добри мъже от теб.

— Ти можеше да ме направиш по-добър мъж.

— А ти щеше да ме превърнеш в чудовище.

— Никога не съм проумявал слабостта ти към отказатся. Сигурно ти е присъща, защото дълго време си се смятала за една от тях.

— Навремето имах слабост към теб.

Той рязко вдигна глава. Явно не беше очаквал подобно нещо. Все светии, изпитах такова удовлетворение.

— Защо не дойде при мен нито веднъж през всичките тези дълги месеци? — попитах.

Той продължи да стои мълчаливо.

— Почти не минаваше ден, без да ме навестиш в Малкия дворец — настоях. — А щом не те откривах в някой тъмен ъгъл, мислех, че полудявам.

— Хубаво.

— Реших, че си се уплашил.

— Сигурно е било голяма утеха за теб.

— Мислех, че се страхуваш от онова, което ни свързва. — Мен то вече не ме плашеше. Вече не. Бавно пристъпих напред. Той се вдърви, но не се дръпна.

— Аз съм древно създание, Алина. И знам неща за силата, за които ти можеш само да предполагаш.

— Но това не е само въпрос на сила, нали? — пророних тихо, припомняйки си как той си играеше с мен като котка с мишка, когато за първи път пристигнах в двореца, дори и преди това, още от първия миг, в който се срещнахме. Тогава бях самотно момиченце, отчаяно копнеещо за нечие внимание. Сигурно съм била много лесна плячка за него.

Направих още една крачка. Той замръзна. Телата ни почти се докосваха. Посегнах и обгърнах бузата му в шепа. Този път объркването му беше несъмнено. Стоеше като вкаменен, само гърдите му продължаваха да се надигат и спускат равномерно. После — сякаш примирено — затвори очи. Гънката между веждите му стана още по-дълбока.

— Истина е, значи — продължих меко. — Ти си по-силен, по-мъдър и с безпределен опит. — Надвесих се напред и дъхът ми погали раковината на ухото му. — Аз обаче съм схватлива ученичка.

Очите му се отвориха рязко. Успях за миг да зърна как яростта се надига в сивите му очи, преди да прекъсна връзката между нас.

Разтворих се във въздуха и се понесох обратно към Бялата катедрала, оставяйки го само със спомена за светлината.

ГЛАВА 4

Дойдох на себе си задъхана и жадно вдишах влажния въздух на алабастровата стая. Озърнах се гузно. Не трябваше да го правя. Какво научих след всичко това? Само че той е във Великия дворец в привидно добро здраве. Нищожна информация.

И въпреки това не съжалявах. Сега вече знаех какво вижда той, когато ме посещава; какво може да научи или да бъде скрито от него при такава среща. Вече владеех нови умения, които доскоро принадлежаха единствено на него. И това ме радваше. В Малкия дворец тези видения ме ужасяваха; тогава мислех, че губя разсъдъка си, и нещо по-лошо дори; постоянно се чудех какво ще си кажат за мен. Но вече нямаше да е така. Свърши се със срама. Нека сега той усети какво е да бъдеш преследван.

Главоболието тръгна от дясното слепоочие. „Търсех муските на Морозов за теб, Алина.“ Лъжи, предрешени като истина. Искал е да ме направи по-силна само защото е вярвал, че ще може да ме контролира. И все още го вярваше, точно от това се плаших. Тъмнейший нямаше как да знае, че двамата с Мал сме разбрали къде да търсим третата муска, но и не ми се видя особено разтревожен. Дори не спомена жарптица. Изглеждаше все така самоуверен, твърд, сякаш се чувства съвсем на място в двореца и на престола. „Знам неща за силата, за които ти можеш само да предполагаш.“ Тръснах глава. Дори досега да не съм била заплаха за него, скоро можех да се превърна в такава. Нямаше да го оставя да ме предизвика за битка, докато не съм готова да му дам отпор, какъвто заслужава.

На вратата кратко се почука. Явно беше станало време. Нахлузих отново ботушите и оправих скърпения си златен кафтан. Когато всичко приключи, може да си позволя удоволствието да напъхам това нещо в готварския казан.

Религиозните служби бяха същинско представление. За мен все още беше изпитание да призовавам светлината толкова дълбоко под земята, но някак успях да окъпя стените на Бялата катедрала с ярка

светлина, изчерпвайки и последните си сили, затова пък всяк благоговение в тълпата, която се люшна със стон. Владимир стоеше от дясната ми страна с разтворена риза, за да се вижда белегът от моята длан върху гърдите му. От дясната ми страна Апарат сладкодумстваше и къде от страх, къде от искрено убеждение се справяше много убедително. Гласът му звънтеше из голямата пещера, провъзгласявайки, че нашата мисия е напътствана от божествено провидение и че аз ще изляза от изпитанията много по-силна отпреди.

Внимателно го изучавах, докато говореше. Изглеждаше по-блед от обикновено и леко запотен, макар и не напълно отрезвял. Питам се дали не сгреших, като го оставих жив; сега обаче не бях водена от заслепяващата ярост, нито ме направляваше силата, затова неговата екзекуция вече не изглеждаше сериозна алтернатива.

Настана тишина. Погледнах надолу към жадните лица на събралите се. В тяхната екзалтация вече се усещаше нещо ново — сигурно защото бяха почувствали, макар и бегло, докъде всъщност се простира истинската ми сила. Или пък защото Апарат добре си вършеше работата. Сега очаквах аз да кажа нещо. Навремето ме спохождаха такива сънища — че играя в представление, но не съм си научила репликите.

— Аз ще... — Гласът ми се пречупи. Прочистих гърлото си и опитах отново: — Аз ще се завърна по-силна отпреди — изрекох с най-подходящия за една светица глас. — Вие сте моите очи. — Наистина имах нужда от тях, за да наблюдават Апарат и да се пазят един друг. — Вие сте моите пестници. Вие сте моите мечове.

Тълпата избухна в одобрителни викове. Като един ревноха в хор: „Санкта Алина! Санкта Алина! Санкта Алина!“.

— Не беше зле — отбеляза Мал, когато се дръпнах от балкона.

— Нали слушам Апарат близо три месеца. Все нещичко трябва да съм прихванала.

По мое нареждане Апарат обяви, че ще прекара три дни в усамотение и пост, докато се моли за успеха на нашата мисия. Същото се отнасяше и за свещениците стражи — те щяха да бъдат затворени в архива и охранявани от Солдат Сол.

— Поддържайте силната им вяра — казах на Руби и останалите солдати. Надявах се, че за три дни ще успеем да стигнем достатъчно

далеч от Бялата катедрала. Доколкото познавах Апарат обаче, той сигурно щеше да ги спечели на своя страна още преди вечеря.

— Аз те зная — каза Руби и стисна пръстите ми, когато понечих да тръгна. — Навремето бяхме в един полк. Помниш ли?

В очите ѝ напиреха сълзи, а татуировката на бузата ѝ беше толкова черна, че сякаш плуваше във въздуха над кожата.

— Разбира се — отвърнах любезно. Двете с нея никога не сме били приятелки. По онова време Руби се вълнуваше повече от Мал, отколкото от религия. И за нея аз бях почти невидима.

Сега обаче тя се разхълца и притисна устни в кокалчетата на пръстите ми. „Санкта“ — зашепна пламенно. Всеки път, когато решавах, че животът вече няма с какво да ме изненада, той успяваше да го направи.

Щом успях да се освободя от Руби, придърпах Апарат настрани за един последен разговор на четири очи.

— Знаеш за какво съм тръгнала, попе, и ти е ясно каква сила ще владее, когато се върна. Така че гледай на Солдат Сол и на Максим нищо да не се случи. — Никак не ми се нравеше, че оставям Лечителя сам, но и не бих му заповядала да дойде с нас, защото не знаех с какви опасности ще се сблъскаме горе на повърхността.

— Ние не сме врагове, Санкта Алина — кротко отвърна Апарат. — Трябва вече да си разбрала, че едно нещо съм желал винаги: да те видя на престола на Равка.

Едва не се усмихнах при тези думи.

— Знам го, попе. На престола и под твоя команда.

Той наклони глава и ме загледа замислено. Фанатичния блясък вече го нямаше в погледа му. Сега изглеждаше просто лукав.

— Не си такава, каквато очаквах — призна.

— Не съм ли светицата, за която се спазари?

— Не толкова светица, колкото царица — отвърна. — Ще се моля за теб, Алина Старков.

Най-странното беше, че му вярвах.

Двамата с Мал се срещнахме с останалите при Извора на Четя, естествен водоизточник на кръстопътя между четири от главните подземни тунела. Ако Апарат решише да прати преследвачи подире

ни, от тук нататък трудно щяха да ни хванат дирите. Или поне ние така си мислехме. Оказа се, че не сме включили в сметката тълпата пилигрими, събрала се да ни изпроводи. Те бяха тръгнали подир Гриша още от отделените за тях килии и сега се трупаха около извора.

Всичките бяхме в обичайните пътнически дрехи, а кафтаните ни бяха прибрани в торбите. Размених златните си одежди за тежък балтон, кожена ушанка и успокояващата тежест на револвер, увиснал на хълбока ми. Ако не беше бялата коса, едва ли някой от пилигримите щеше да ме познае.

Сега те посягаха един през друг да докоснат я ръкава, я дланта ми. Някои тикаха в ръцете ни дребни подаръци — единственото пожертвование, което можеха да ни дадат: скрити запаси от хлебчета, станали толкова твърди, че да си счупиш зъбите в тях; полирани камъчета, парчета дантела, стиска солни лилии. И през цялото време със сълзи на очи нареждаха молитви за наше здраве.

Забелязах изненадата на Женя, когато някаква жена наметна раменете ѝ с тъмнозелен шал.

— Не черно — каза тя. — За теб не черно.

Гърлото ми болезнено се сви. Не беше само Апарат, който ме държеше далеч от тези хора. Аз доброволно се бях изолирала от тях. Не се уповах на тяхната вяра, а и най-вече се страхувах от надеждата им. Любовта и загрижеността, които се съдържаха в тези дребни жестове, бяха бремене, което не желяех.

Дълго целувах бузи, ръкувах се, давах обещания, които не бях сигурна, че ще мога да изпълня, докато най-накрая поехме на път. В Бялата катедрала бях дошла носена на носилка. Е, поне я напусках на собствените си крака.

Мал вървеше начело. Толя и Тамар завършваха колоната, като от време на време изоставаха далеч назад, за да разузнаят дали някой не ни следи.

Благодарение на достъпа на Давид до архива и вътрешния усет на Мал за посоките на света, двамата някак успяха да начертаят груба карта на лабиринта от тунели. Дори се бяха опитали да определят маршрута до Райевост, но в техните сведения имаше много бели полета. Колкото и точни да бяха чертежите обаче, пак не можехме да сме сигурни на какво точно ще се натъкнем занапред.

След бягството ми от Ос Олта хората на Тъмнейший решили да проникнат в лабиринта от тунели под църквите и светите места на Равка. Когато усилията им се оказали безплодни, започнали да взривяват: затваряли изходите и се опитвали да принудят всеки, потърсил убежище под земята, да излезе на повърхността. Алхимиците на Тъмнейший създали нов вид взривно вещество, което разрушавало постройките и изпълвало подземията с леснозапалим газ. После била достатъчна само една искра от някой Огнетворец, за да се срина цял участък от древните проходи. Това беше една от причините Апарат да настоява да не напускам Бялата катедрала.

Носеха се слухове за срутвания западно от нас, ето защо Мал ни поведе на север. Не беше най-прекият път, но се надявахме поне да е сигурен.

За мен придвижването през тунелите беше същинско избавление — най-накрая имах някакво занимание след толкова седмици затворен живот. Тялото ми беше още немощно, но за първи път от дълго време насам се чувствах по-силна и крачех напред, без да се оплаквам.

Опитвах да не мисля какво ще стане, ако скривалището за контрабандна стока в Райевост се окаже изоставено. Как щяхме да открием тогава принца, който не искаше да бъде намерен, докато в същото време самите ние се криехме? Ако Николай беше жив, той сигурно ме търсеше или набираще съюзници по всички земи. Засега обаче той знаеше само че съм загинала в битката за Малкия дворец.

Колкото повече се отдалечавахме от Бялата катедрала и нейното необикновено алабастрово сияние, толкова по-тъмни ставаха тунелите. Скоро вече нищо друго не осветяваше пътя, освен люлеещите се фенери. На местаходите бяха толкова тесни, че се налагаше да сваляме торбите от гърба и да се промушваме през процепите в скалите. После без никакъв преход се озовавахме в огромна пещера, където спокойно можеше да пасе цяло хергеле коне.

Мал се оказа прав: придвижването на толкова много хора заедно беше шумно и тромаво. Напредвахме отчайващо бавно в дълга колона, а Зоя, Надя и Адрик бяха пръснати по цялата ѝ дължина — в случай че станеше срутване на тунела, въздухът, призован от Вихротворците, можеше да стигне за дълго време на някой затрупан.

Давид и Женья вечно изоставаха, но май по-скоро той беше виновен за бавния им ход. Най-накрая Толя не издържа и взе огромния

денк от хилавите рамене на Давид.

— Какво си помъкнал тук? — изпъшка.

— Три чифта чорапи, чифт панталони, чиста риза. Манерка. Тенекиено канче и чиния. Цилиндрично сметало, хрондометър, един буркан мъзга от смърч, колекцията ми антикорозивни смазки...

— Нали беше казано да се вземе само най-необходимото?

Давид кимна категорично.

— Точно така.

— Само не казвай, че носиш и дневниците на Морозов — намесих се.

— Разбира се, че ги взех.

Завъртях очи. Значи в денка му имаше най-малко петнайсет подвързани с кожа книги.

— Може би ще станат добра разпалка за огъня.

— Тя шегува ли се? — попита Давид угрижено. — Никога не мога да разбера дали се шегува, или не.

Обикновено се шегувах. В повечето случаи. Дълго бях се надявала дневниците да ми подскажат пътя към жар-птица, и най-вече как да използвам муските, за да унищожа Долината. Но те ме пратиха в задънена улица и, ако трябва да бъда честна, даже малко ме плашеха. Багра ме беше предупредила за лудостта на Морозов, но въпреки това пак очаквах да открия някаква мъдрост в неговите трудове. Те обаче се оказаха маниакални брътвежи, записани с почти нечетливи драскулки. Явно гениалността не върви задължително ръка за ръка с красивия почерк.

Най-ранните дневници на Морозов представляваха хроника на неговите експерименти: задраскана формула за течен огън; способности за предотвратяване разлагането на органични вещества; опити за създаване на гришанска стомана; метод за възстановяването на кислорода в кръвта; една безкрайна година, прекарана в търсене на технология за създаване на нечупливо стъкло. Заложбите на Морозов надминаваха многократно способностите на обикновен Фабрикатор и той отлично е съзнавал това. Един от основните постулати в теорията на Гриша бе „сродното сродно привлича“, но Морозов, изглежда, е бил убеден, че ако има начин светът да бъде разложен на еднакви малки частици, тогава всеки Гриша ще може да прави от тях каквото си поиска. „Не сме ли ние всичкото?“ — питаше настоятелно той,

подчертавайки думите, за да натърти на всяка една от тях. Тук той беше арогантен и дързък, но въпреки това с ясен ум.

После обаче идваше ред на трудовете му върху муските и дори аз можех да забележа настъпилата промяна. Бележките му ставаха все по-гъсто изписани, все по-разхвърляни. Полетата по страниците бяха изпълнени с диаграми и налудни стрелки, които отпращаха към предишни пасажи. Най-страшни бяха описанията на експерименти с животни и илюстрациите от техните дисекции. От тях ми се гадеше, те ме караха да мисля, че Морозов напълно си е заслужил преждевременната мъченическа смърт. Избивал беше животни и после ги бе връщал към живот — често по няколко пъти, навлизайки все по-дълбоко в мерзост: съзидание, силата на живота отвъд смъртта, опитвайки да създаде муски, които могат да се използват заедно. Това беше забранена сила, но аз също познавах нейната изкусителна мощ и потръпвах при мисълта, че системното ѝ прилагане може да го е довело до лудостта.

Дори Морозов да е бил воден от някаква благородна цел, аз не я съзирах в дневниците му. Затова пък долавях нещо друго в неговите трескави писания, в твърденията му, че сила може да се почерпи отвсякъде и от всичко. Той бе живял много преди създаването на Втора армия. И беше най-могъщият Гриша, когото светът познаваше, но тази сила го бе превърнала в самотен отшелник. Спомнях си думите на Тъмнейший: „Алина, няма други като нас. И никога няма да има“. Може би на Морозов му се е искало да вярва, че дори да няма други като него, рано или късно, те биха могли да се появят, или пък че той ще е способен да създаде още по-могъщи Гриша. А може би аз просто си въобразявах разни неща, виждайки собствената си самота и ненаситност в писанията на Морозов. Оплетеният възел от онова, което знаех, и онова, което желяех, от копнежа ми по жар-птица и от усещането за собствената ми различност така се беше затегнал, че вече нямаше разплитане.

Звукът на течаща вода ме откъсна от тези мисли. Наближавахме подземна река. Мал забави крачка и ме накара да вървя плътно зад него, осветявайки пътя напред. И добре направи, защото наклонът изведнъж стана толкова стръмен, че се блъснах силно в гърба му и едва не го бутнах във водата. На това място бученето на реката беше

оглушително, нямаше как да разберем колко е дълбока, защото над бързеите се стелеше влажна мъгла.

Стегнахме въже около кръста на Толя и той се прехвърли на отсрещния бряг, после го върза здраво отгатык, за да можем да преминем и ние един по един, хванати здраво за него. Водата беше леденостудена и стигаше чак до гърдите, а течението едва не ме отнесе, докато пристъпвах, вкопчена във въжето. Харшо трябваше да премине последен. За миг сърцето ми спря от ужас, когато той изгуби опора под краката си и едва не изпусна въжето. Но после пак се показа на повърхността, поемайки жадно въздух, а Онкет, мокра до кости, бясно плюеше вода. Докато се добере до нас, лицето и вратът на Харшо се бяха превърнали в кървава бродерия от тънки драскотини.

След такова изпитание всички жадувахме почивка, но Мал настоя да продължим.

— Цялата съм подгизнала — мърмореше Зоя. — Защо не спрем в тази усойна пещера, вместо да гоним следващата влажна дупка?

Без да спира, Мал посочи с пръст назад към реката.

— Заради това — опита се да надвика той боботенето на падащата вода. — Ако ни преследват, няма да е никак трудно да се промъкнат близо до нас под прикритието на тоя грохот.

Зоя го изгледа намръщено, но въпреки това забърза напред, докато шумът на реката не остана далеч зад нас. Пренощувахме в една варовикова пещера, където не се чуваше нищо, освен тракането на зъбите ни, докато зъзняхме в мокрите си дрехи.

Цели два дни продължихме така. Придвижвахме се през тунелите, а от време на време се налагаше да се връщаме обратно, защото попадахме в непроходим коридор. Накрая съвсем изгубих представа за посоката, в която се движим, но когато Мал обяви, че сме поели на запад, забелязах как наклонът стана стръмен, извеждайки ни нагоре към повърхността.

Мал ни наложи безмилостно темпо. За да не губим връзка, той и близнаците си подсвирваха откъм двата противоположни края на колоната като знак, че няма някой прекалено изостанал. От време на време Мал изоставаше, за да ни огледа лично.

— Ясно ми е какво целиш — подметнах, когато веднъж пак излезе начело на колоната.

— И какво по-точно?

— Връщаш се назад, щом някой изостане, и завързваш разговор. Ту разпитваш Давид за свойствата на фосфора, ту Надя за нейните лунички...

— Никога не съм питал Надя за луничките й.

— Все за нещо отваряш дума. А после неусетно ускоряваш крачка и така принуждаваш и другия да забърза.

— Това, изглежда, върши по-добра работа, отколкото да ги ръчкам с остен отзад — отвърна той.

— Но не е толкова забавно.

— Ръката, с която ръчках, се умори.

После той отново се изгуби някъде напред. Това беше най-дългият разговор, който проведохме след тръгването от Бялата катедрала.

Останалите обаче явно нямаха проблем с приказките. Тамар се захвана да учи Надя на стари шуански балади. За жалост, паметта й беше ужасна, затова пък брат й помнеше отлично и охотно се зае със задачата. Обикновено сдържаният и необщителен Толя беше способен да рецитира наизуст цели цикли от епически поеми на равкански или шуански — даже когато никой нямаше желание да го слуша.

Въпреки нареждането на Мал да спазваме строго реда си в колоната, Женя често избързваше напред, за да ми се оплаква.

— Всички поеми са за някакъв смел герой Креги — нареждаше тя. — Всичките до една. Той имал кон и ние непрекъснато трябва да слушаме за този кон и за трите различни меча на героя, за цвета на кърпичката, която била вързана на китката му, за всичките клетки чудовища, които посякъл, и колко знатен и предан човек е бил. За един пресметлив наемник, какъвто всъщност е, Толя се оказа смущаващо лигаво сантиментален.

Разсмях се и хвърлих бегъл поглед през рамо, макар че не можех да видя кой знае какво.

— На Давид това как му се харесва?

— Той живее в негов си свят. От един час насам непрекъснато дърдори за минерални съединения.

— Накрая двамата с Толя ще се приспят взаимно — недоволно измърмори Зоя.

Тя самата нямаше никакво занимание, с което да убива времето. Макар да бяха Етералки, единственото общо между Вихротворци и Огнетворци беше непреодолимата им страст към споровете. Стиг не искаше Харшо близо до себе си, защото не понасяше котки. Харшо пък непрекъснато се докачаше заради Онкет. Адрик трябваше да е в средата на колоната, но искаше да е по-близо до Зоя. На свой ред Зоя умишлено изоставаше, за да се отърве от него. Накрая започнах да съжалявам, че не прерязах въжето, та всички да се издавят в реката.

Харшо не само ме дразнеше, но и ме караше да се чувствам неспокойна. Имаше гадния навик да стърже с кремъка си по стените на пещерите, пръскайки ситни искри, или пък непрекъснато вадеше от джобовете си парченца твърдо сирене, за да храни Онкет, а после се хилеше, сякаш котката е казала нещо страшно забавно. Когато една сутрин се събудихме, установихме, че се е остригал до голо и само през средата на главата му минава гребен алена коса.

— Какво си направил?! — изпищя Зоя. — Така приличаш на див петел!

Харшо само сви рамене.

— Онкет поиска така.

Понякога обаче се натъквахме на такива чудеса из тунелите, че даже Етералки оставаха без думи. Часове наред около нас се виждаха само сиви скали и покрити с кал варовици, а после пред очите ни се разкриваше съвършено кръгла и гладка бледосиня пещера, сякаш вътрешността на яйце от емайл. Друг път се натъкнахме на поредица от малки пещери, чиито стени блещукаха от вградените в тях най-вероятно истински рубини. Женя ги кръсти Скъпоценното ковчеже и оттогава започнахме да именуваме всички природни чудеса, за да минава по-бързо времето. Прекосихме Овоцната градина — пещера, пълна със сталактити и сталагмити, които се съединяваха и образуваха стройни колони. А само ден по-късно попаднахме на Балната зала — дълга пещера от розов кварц с толкова гладък под, че се наложи да пълзим на четири крака, плъосвайки се от време на време по корем. След това дойде ред на зловещата, потънала наполовина във вода, желязна решетка, която нарекохме Ангелски порти. От двете ѝ страни стояха крилати каменни фигури със сведени глави, опрели ръце върху

мечове от мрамор. Лебедката работеше и ние минахме безпрепятствено, но не можахме да си обясним нито защо е била поставена на това място, нито от кого.

На четвъртия ден попаднахме на пещерно езеро със съвършено гладка повърхност, което напомняше нощно небе, а в дълбините му проблясваха дребни фосфоресциращи рибки.

Двамата с Мал вървахме по-напред от останалите. Той потопа ръка във водата, но веднага след това изскимтя и я дръпна обратно.

— Хапят!

— Така ти се пада! — казах. — Я, гледай ти, тъмно езеро, пълно с нещо лъскаво! Чакай да бръкна в него!?

— Явно се услаждам на всички — отвърна той и познатата оперена усмивка пробяга по лицето му като лъч върху вода. После обаче май се осъзна, отново нарами денка и аз усетих, че се кани да избяга от мен.

Не бях сигурна откъде дойдоха думите, които ми се изплъзнаха:

— Ти не си ме провалил, Мал.

Той отри мократа ръка в бедрото си.

— И двамата сме наясно, че е точно така.

— Кой знае още колко време ще пътуваме заедно. Най-накрая ще се наложи да ми проговориш.

— Нали в момента това правя.

— Ето, виждаш ли! Чак толкова ли е страшно?

— Нямаше да е — отвърна той, гледайки ме твърдо, — ако исках само да си приказваме.

Страните ми пламнаха. „А ти не искаш само това“ — казах си. Усетих как се свивам по краищата като лист хартия, поднесен твърде близо до огъня.

— Мал...

— Моят дълг е да те пазя, Алина. Имам нужда да се съсредоточа върху главното. А не бих могъл да го направя, ако... — Той изпусна дълбока въздишка. — Ти си предопределена за нещо повече от някой като мен и аз съм готов да загина, за да ти го осигуря. Само, моля те, не искам от мен да се преструвам, че ми е леко.

И той се гмурна в мрака на следващата пещера.

Загледах се в блещукащото езерце, концентричните кръгове във водата още не бяха изчезнали след мимолетното докосване на Мал. Зад

себе си чувах как останалите от групата шумно напредват през пещерите.

— Онкет ме драци през цялото време — заяви Харшо, когато със спокойна крачка се изравни с мен.

— А? — отвърнах глухо.

— Най-странното в тая работа е, че все пак не бяга.

— Да не си получил някакво прозрение, Харшо?

— Всъщност се чудя дали ако изям достатъчно от тези рибки, и аз няма да започна да светя.

Поклатих глава. Естествено, нямаше как един от последните живи Огнетворци да не е безумец. Присъединих се към останалите и се отправих към следващия тунел.

— Идваш ли, Харшо? — провикнах се през рамо.

В този момент избухна първият взрив.

ГЛАВА 5

Цялата пещера се разтресе. Върху нас се посипа лавина от дребни камъчета.

Мал на мига се озова до мен и ме дръпна рязко изпод една падаща скала, докато Зоя ме предпазваше от другата страна.

— Изгасете светлините! — провикна се Мал. — Хвърляйте багажа!

Намятахме денковете покрай стените като един вид укрепление и угасихме фенерите, та да не може някоя искра да предизвика нова експлозия.

„Буум.“ Над нас? Или идваше от север? Трудно можехме да определим.

Проточиха се няколко тягостни секунди. „Буум.“ Този път беше значително по-близо и много по-силно. Върху приведените ни глави се посипаха скални отломъци и пръст.

— Той ни откри — простена Сергей с прегракнал от страх глас.

— Няма как да стане — възрази Зоя. — Даже Апарат не знае накъде сме тръгнали.

Мал се размърда леко. Долових слаб тропот на камъчета.

— Това е случайна атака — каза.

— Тая котка ни носи лош късмет. — Гласът на Женя трепереше, когато го прошепна.

„Буум.“ Изтреця толкова силно, че зъбите ми изтракаха.

— Метан йез — обади се Давид. Блатен газ.

Подуших го секунда по-късно — смрадливия дъх на сяра. Ако горе над нас имаше Огнетворци, щеше да последва искра и взривът да ни разкъса на парчета. Някой взе да реве.

— Вихротворци — изкомандва Мал, — отпратете го на изток. — Как беше възможно гласът му да е толкова спокоен?

Усетих как Зоя се размърда, после ме лъхна въздушната струя, която тя и останалите призоваха, за да изпратят газа далеч от нас.

„Буум.“ Вече трудно се дишаше. Пространството около нас сякаш непрекъснато се смаляваше.

— О, светии — проплака с треперлив гласец Сергей.

— Виждам пламък! — извика Толя.

— Отпратете го на изток! — повтори Мал с твърд глас.

Последва едно „фююю“ от вятъра на Вихротворците. Тялото на Мал се притисна в моето. Ръката ми се прокрадна, търсейки неговата. Пръстите ни се преплетоха. От другата ми страна се разнесе сподавено ридание и аз посегнах със свободната ръка, за да взема дланта на Зоя в своята.

БУУМ. Този път целият тунел се огласи от грохота на падащи камъни. Дочух хората да крещят в мрака. Дробовете ми се задръстиха с пепел.

Когато шумът утихна, чух гласа на Мал.

— Никакви фенери — нареди той. — Алина, трябва ни светлина.

Трудно стана, но все пак успях да открия нишка слънчева светлина и я накарах да разцъфне в тунела. Всички бяхме покрити с прах, ококорени, с изплашени очи. Направих бърза сметка: Мал, Женя, Давид, Зоя, Надя и Харшо — Онкет беше навряна в пазвата на ризата му.

— Толя! — извика Мал.

Нищо. А после:

— Ние сме добре.

Гласът на Толя долетя иззад стената от срутени скали, която препречваше тунела, но беше силен и ясен. Притиснах чело в коленете си от облекчение.

— Къде е брат ми? — изкрещя Надя.

— Тук е, с мен и Тамар — отвърна Толя.

— А Сергей и Стик?

— За тях не знам.

„Вси светии.“

Зачакахме ново „буум“ и останалата част от свода да се срути върху главите ни. Когато това не стана, взехме лека-полека да се катерим по посока гласа на Толя, докато те двамата с Тамар копаеха от другата страна. След няколко минути видяхме първо ръцете, а после и мръсните им лица да се блещят срещу нас. Прехвърлиха се от нашата страна. Щом Адрик отпусна ръце, сводът над мястото, където той и

близнаците стояха доскоро, се продъни в облак от прах и скални отломки. Адрик целият се тресеше неудържимо.

— Значи вие сте крепели пещерата? — попита Зоя.

Толя кимна.

— Той направи въздушен мехур, щом чухме последния взрив.

— Хъм — обърна се Зоя към Адрик, — впечатлена съм. — Но като видя възгордяната му физиономия, изпъшка: — Забрави. Свеждам похвалата до неохотно одобрение.

— Сергей! — провикнах се. — Стиг!

Тишина и шум от свличане на дребен чакъл.

— Нека опитам нещо — предложи Зоя. После вдигна ръце. Ушите ми взеха да пукат и въздухът около мен сякаш се превърна във влажна мъгла.

— Сергей! — произнесе тя. Гласът ѝ звучеше някак странно далечен.

После долових стенанието на Сергей — слабо и пресекливо, но затова пък ясно, сякаш той стоеше точно до мен.

— Насам — изрече хрипливо.

Зоя заогъва пръсти, коригирайки посоката, после пак повика Сергей.

— Като че идва някъде изпод нас — предположи Давид, когато Сергей отново се обади.

— Може и да не е така — отвърна Зоя. — Акустиката мами.

Мал тръгна надолу по скалния пасаж.

— Не, той има право. Подът в техния участък от тунела сигурно се е продънил.

Отне ни близо два часа, докато ги открием и изровим: Толя копаяше натрупаната пръст, Мал указваше посоката, Вихротворците укрепваха стените на тунела, а аз поддържах мъждивото осветление, докато останалите образуваха верига, за да преместят скалните отломъци и купищата пясък.

Когато най-накрая се добрахме до Стиг и Сергей, двамата бяха целите в кал и почти изгубили съзнание.

— Понижих пулса и на двамата ни — измърмори замаяно Сергей. — Забавих дишането. Използвахме по-малко въздух.

Толя и Тамар ги измъкнаха, възстановиха пулса им и напълниха дробовете им с кислород.

— Не мислех, че някога ще се появите — изпелтечи все още зашеметеният Стиг.

— Защо? — изплака Женя, нежно почиствайки пръстта около очите му.

— Не беше сигурен, че изобщо ви е грижа за него — обади се Харшо някъде отзад.

Разнесоха се сподавени възражения, някои си размениха гузни погледи. Аз наистина мислех Стиг и Харшо за аутсайдери. Колкото до Сергей... ами... от известно време той сякаш витаеше някъде другаде. И никой от нас не се постара да проникне отвъд тяхната изолация.

Щом Сергей и Стиг можеха вече да ходят, всички заедно се отправихме към по-запазената част от тунела. Един след друг Вихротворците оттеглиха силата си, с която крепяха тавана, за да разберем дали ще може да издържи, та и те да си отдъхнат. Взехме взаимно да си почистваме лицата и дрехите от прахоляка и мръсотията, доколкото бе възможно, после една манерка с квас обиколи всички ни. Стиг се залепи за нея като сукалче за биберон.

— Всички добре ли са? — попита Мал.

— Никога не сме били по-добре — отвърна треперливо Женя.

Давид вдигна ръка.

— Аз съм имал и по-добри времена.

Всички се разсмяхме.

— Сега пък какво? — нацупи се той.

— Как изобщо успя да направиш този трик със звука? — обърна се Надя към Зоя.

— Това е просто акустична аномалия. Навремето правехме този номер в училище, за да подслушваме какво си приказват хората в съседната стая.

— Естествено! — изсумтя Женя.

— Ще ни покажеш ли как става? — попита Адрик.

— Ако някога ми доскучае чак толкова.

— Вихротворци — прекъсна ги Мал, — готови ли сте за работа?

Всички кимнаха. Лицата им бяха озарени от сиянието, което придава използването на гришанската сила, но аз си давах сметка, че сигурно са вече на предела на силите си. В продължение на близо километър бяха поддържали тонове скала, за да не се срутят върху нас, и им трябваша повече от няколко минути отдих, за да се възстановят.

— Тогава давайте да се пръждосваме оттук — каза Мал.

Осветих пътя, внимавайки за изненадите, които можеше да ни чакат напред. Поехме предпазливо, Вихротворците вървяха първи и уверено завиваха по тунелите и скалните пасажи, докато аз изобщо не можех да се ориентирам накъде вървим. Отдавна вече бяхме напуснали пределите на начертаната от Давид и Мал карта.

Всеки звук ни се струваше прекалено силен. Всяко срутване на камъчета ни караше да се заковаваме на място като вледенени и да чакаме най-лошото. Опитвах да мисля за друго нещо, не за тоновете земна маса над главите ни. Ако станеше ново срутване и силите на Вихротворците не успеяха да издържат, щяхме да останем премазани в подземията без никой да разбере — като полски цветя, хербаризирани между страниците на някоя книга и забравени там.

По едно време внезапно осъзнах, че краката ми работят по-здраво отпреди, и си дадох сметка колко стръмен е станал наклонът на пода. Дочух облекчени въздишки, няколко сподавени радостни възклицания и след по-малко от час се озовахме натъпкани в нещо като мазе, вперили поглед в капака на тавана.

И тук беше влажно, а по пода се бяха образували малки локви — знак, че се намирахме близо до крайречните градове. На светлината, която струеше от дланите ми, забелязах, че каменните стени са напукани, но не можех да преценя дали щетите са стари, или са причинени от скорошните взривове.

— Как го постигна? — попитах Мал.

Той сви рамене.

— Както обикновено. На повърхността има дивеч. А аз тръгнах на лов.

Толя измъкна от джоба на палтото си стария часовник на Давид. Не бях разбрала кога е попаднал в него.

— Ако това нещо тук показва вярно, значи отдавна е минало залез-слънце.

— Трябва да се навива всеки ден — обади се Давид.

— Знам.

— Е, направи ли го?

— Да.

— Значи показва вярно.

Зачудих се дали да не напомня на Давид, че юмрукът на Толя е голям почти колкото неговата глава.

— С нашия късмет сигурно ще заварим горе някой, застоял се за службата в полунощ — изсумтя Зоя.

Повечето от входовете и изходите на тунелите водеха към свети места. Но не всички. Нищо чудно да се озовем в апсидата^[1] на църква или в манастирски двор, но не беше изключено и да подадем глава в някой вертеп. „Добър ден и на вас, господине.“ Едва успях да сподавя напушилия ме лудешки смях. Изтощението и страхът ме правеха лекомислена.

Ами ако някой ни причакваше горе? Какво би станало, ако Апарат пак се бе обърнал като фурнаджийска лопата и бе пратил Тъмнейший по следите ни? Мислите ми бяха объркани, явно не разсъждавах трезво. Според Мал взривовите бяха резултат от случайна атака в тунелите и това беше единственото разумно обяснение. Апарат нямаше как да знае къде сме, нито кога точно ще се появим на дадено място. Даже Тъмнейший да е успял някак да научи, че отиваме към Райевост, защо ще си прави труд да взривява тунелите, за да ни изкара на повърхността? Много по-лесно ще е просто да ни причака там.

— Да вървим — казах. — Имам чувството, че се задушavam тук.

Мал направи знак на Толя и Тамар да застанат от двете ми страни.

— Бъдете нащрек — предупреди ги той. — При най-малкия знак за опасност веднага я изведете оттук. После се опитайте да стигнете колкото се може по на запад през тунелите.

Едва след като започна да изкачва стълбата, си дадох сметка, че всички останали чакаме той пръв да излезе. Толя и Тамар бяха много по-опитни бойци от него, освен това Мал беше единственият отказатся сред нас. Тогавя защо го оставихме сам да поеме този риск? Прииска ми се да го върна, да му кажа да внимава, но това би прозвучало нелепо. Ние отдавна вече не внимавахме.

Когато стигна най-горе, той ми направи знак и аз освободих светлината, потапяйки всички в мрак. Чух глухо блъскане, стържене на панти, след това тихо мърморене и скрибуцане, докато капакът се отваряше. През отвора не нахлу светлина, нито се разнесоха викове и изстрели.

Сърцето ми думкаше. Ориентирах се по звуците, докато Мал се измъкваше навън, а после и по стъпките над главите ни. Най-накрая чух драскане на клечка и през отвора блисна светлина. Мал свирна два пъти — значи бе безопасно.

Един по един изкачихме стълбата. Щом подадох глава през отвора, по гърба ми полазиха студени тръпки. Стените на шестоъгълното помещение сякаш бяха издялани от нещо като син лазурит и всяка беше декорирана с дървени панели, върху които имаше изобразен различен светец. Златните ореоли проблясваха на светлината на факлите. Тългите бяха плътно покрити с млечнобяла паяжина. Фенерът на Мал беше оставен върху каменен саркофаг. Намирахме се в крипта.

— Страхотно — обади се Зоя. — От подземията попадаме право в гробница. Какво ли ще е следващото, тур до някоя скотобойна?

— Мезъл — обяви Давид, сочейки към едно име, гравирано върху стената. — Това е стара гришанска фамилия. Един от тях дори беше в Малкия дворец, преди...

— Преди всички да загинат? — услужливо довърши Женя.

— Жива Мезъл — тихо се обади Надя. — Тя беше Вихротворец.

— Може ли да продължим тоя светски разговор на някое друго място? — прекъсна ги Зоя. — Искам час по-скоро да се махна оттук.

Потрих ръце. Тя имаше право.

Масивната врата изглеждаше като направена от желязо. Толя и Мал я подпряха с рамене, а ние се скупчихме зад тях с вдигнати за призоваване ръце; Огнетворците вече бяха приготвили кремъчните огнива. аз заех позиция най-отзад, готова да нападна с удара Сеч, ако се наложи.

— На три — каза Мал.

В гърлото ми заклокочи кикот и този път не успях да го овладеея. Всички ме зяпнаха.

Изчервих се.

— Така де, сигурно сме в някое гробище и се каним да излезем с щурм от гробницата.

Женя се изкиска.

— Ако има някой отвън, направо ще му изкараме ангелите.

— Вярно — каза Мал с далечен намек за усмивка. — Тогава нека първо започнем с: „ауууу“. — После и намекът за усмивка изчезна. Той

кимна на Толя. — Сниши се.

След това започна да брои и двамата едновременно тласнаха. Резетата изстенаха и вратите на гробницата зейнаха широко. Зачакахме, но не ни посрещнаха ужасени викове.

Бавно се изнизавме в пустото гробище. Хората близо до реката погребваха своите мъртви над земята заради честите наводнения. Гробниците, струпани една до друга в тесни редици като каменни къщи, придаваха на това място вид на изоставен град. Между тях свиреше вятър, късаше листата от дърветата и рошеше тревата, поникнала около по-малките саркофази. Във всичко това имаше нещо злоещо, но мен хич не ме беше грижа. Въздухът наоколо беше почти топъл в сравнение с мразовитите пещери. Най-последно бяхме под открито небе.

Отметнах глава и си поех дълбоко въздух. Цареше ясна лунна нощ и след дългите месеци под земята гледката на небето над мен ми се стори главозамайваща. Толкова много звезди — искрящ гъст рояк, който сякаш можех да пипна с ръка. Оставих се тяхната светлина да ме облее като целебен балсам, благодарна за въздуха в дробовете си и за нощта, която ме прегръщаше.

— Алина — тихо прошепна Мал.

Отворих очи. Всички Гриша бяха вперили поглед в мен.

— Какво?

Той взе ръцете ми и ги разпери, сякаш щяхме да танцуваме.

— Ти сияеш.

— О! — изрекох само с дъх. Кожата ми беше посребрена, обвита в лунна светлина. Дори не бях усетила, че призовавам. — Леле!

Той прокара пръст под лакътя ми — там, където ръкавът се беше набрал, — наблюдавайки с усмивка играта на светлината върху кожата ми. После внезапно отстъпи назад и пусна ръцете ми, сякаш са го опарили.

— Бъди по-предпазлива — каза сковано. След това даде знак на Адрик да помогне на Толя да запечатат отново гробницата и заговори на всички: — Стойте плътно един до друг и бъдете тихи. Трябва да си намерим убежище преди зазоряване.

Групата нагоди крачка към неговата, оставяйки го отново да води. Останах най-отзад, усилено опитвайки да прогоня светлината от

кожата си. Но тя се беше пропила в мен, сякаш тялото ми отдавна бе зажадняло за нея.

— Знаеш ли какво, Старков, според мен нарочно си направила косата си бяла — подметна Зоя, изравнявайки крачка с мен.

Бръснах една люспица звездна светлина от китката си, наблюдавайки я как гасне.

— Права си, Зоя, ухаждането на смъртта е неизменна част от моя разкрасителен режим.

Тя сви рамене и хвърли поглед към Мал.

— Е, макар и малко крещящ за моя вкус, бих казала, че образът на пълнолунна девица върши работа.

Зоя беше последният човек, с когото исках да си приказвам за Мал, но думите ѝ подозрително звучаха като комплимент. Спомних си как стискаше ръката ми при срутването в тунелите и колко стоически издържа всичко.

— Благодаря ти — отвърнах. — За това, че ни опази долу. И че помогна да спасим Сергей и Стик.

Дори да не вярвах на нито дума от казаното, шокираният ѝ вид пак щеше да си струва усилието.

— За нищо — едва успя да пророни. После вирна съвършения си нос. — Само че няма да съм винаги наблизо, за да ти спасявам задника, Призоваваща слънцето — добави.

Ухилих се и я последвах по тясната пътека между гробовете. Тя поне беше предвидима.

Отне ни твърде дълго да се измъкнем от гробището. Редицата гробници се точеше сякаш безкрайно — безпристрастно свидетелство за годините, прекарани във войни от Равка. Пътеките бяха почистени от плевели, по гробовете имаше цветя, изографисани икони, свещи, малки купчинки безценни амуниции: слаба утеха дори за мъртвите. Замислих се за мъжете и жените, които ни бяха изпроводили от Бялата катедрала, тикайки дребни дарове в ръцете ни. Изпитах благодарност, когато най-накрая минахме през гробищните порти.

Ужасът от надвисналата заплаха от срутване в тунелите и дългите часове, прекарани на крак, си казваха своето, но Мал искаше да ни отведе колкото се може по-близо до Райевост, преди да е

съмнало. Крачехме тежко, придвижвайки се успоредно на главния път по огрените от звездите поляни. Тук-там съзирахме самотна къща; фенер, чиято светлина струеше от прозореца. Тези признаци за живот донякъде носеха облекчение: представата как някой земеделец е станал през нощта, за да изпие чаша вода, и бегло извърща глава към прозореца и мрака отвън, беше утешителна.

Небето леко започваше да просветлява, когато дочухме някой да се задава по пътя. Едва успяхме да се втурнем към близката горичка и да залегнем в храсталака, когато се появи първата каруца.

Конвоят се състоеше от петнайсетина души, повечето мъже, но имаше и няколко жени: всичките настрохнали и въоръжени. Зърнах отделни части от униформата на Първа армия — казионните панталони, натикани в съвсем неуниформени ботуши от волска кожа, и пехотински шинел, лишен от медните си копчета.

Невъзможно беше да се определи какво точно карат. Товарът беше покрит с конски чулове и здраво вързан за ритлите с въжета.

— Доброволчески отряд? — прошепна Тамар.

— Може и това да е — отвърна Мал. — Само не ми идва на ума откъде доброволчески отряд ще се снабди с картечни пушки.

— Ако са контрабандисти, тогава не познавам нито един от тях.

— Мога да ги проследя — обади се Толя.

— А защо просто не изтанцуваш един валс наред пътя? — заядливо рече Тамар. Толя наистина не можеше да се придвижва незабелязано и безшумно.

— Ставам все по-добър в проследяването — отбранително рече той. — Освен това...

Мал го накара да млъкне само с поглед.

— Не преследвай, не нападай.

Докато Мал ни водеше все по-навътре сред дърветата, Толя продължаваше да мърмори под нос:

— Ти дори не знаеш как се танцува валс.

Направихме си бивак на едно сечище близо до малък приток на Сокол — река, подхранвана от глетчерите на Петразой и главен търговски път за пристанищните градове. Надявахме се да сме

достатъчно далече от града и главните пътища, та да няма опасност някой да се натъкне случайно на нас.

Според близнаците главната явка на контрабандистите беше на оживения площад в Райевост, който гледаше към реката. Тамар вече беше готова с компас и карта в ръка. Макар сигурно да беше изтощена като всички останали, тя трябваше незабавно да поеме към града, за да стигне там още предобед.

Не ми се щеше да я оставя да попадне в капан, но още от по-рано се бяхме споразумели тъкмо тя да отиде. Ръстът на Толя го правеше прекалено подозрителен, а нито един от нас не знаеше как действат контрабандистите, нито можеше да разпознае някой от тях. Въпреки това нервите ми бяха опънати до скъсване. Така и не проумявах на какво се дължи верността на близнаците към мен, нито докъде са способни да стигнат заради нея. Но когато се наложи да избират между мен и Апарат, те недвусмислено показаха своята преданост.

Стиснах набързо ръката на Тамар.

— Не прави нищо необмислено.

От известно време Надя се навърташе наблизко. Сега се прокашля и разцелува Тамар по двете бузи.

— Пази се — каза.

Тамар ѝ отправи усмивка на Сърцеразбивач.

— Ако някой си проси белята — отвърна тя и разтвори за кратко полите на палтото, за да се видят дръжките на брадвичките, — имам свежо попълнение.

Погледнах бегло Надя. Кой знае защо имах чувството, че Тамар се фука. После тя дръпна качулката върху главата си и затича между дърветата.

— Юех сеш — провикна се на шуански подир нея Толя.

— Ни уех сеш — отвърна тя през рамо. В следващия миг се изгуби от поглед.

— Какво означава това?

— Баща ни така ни научи — отвърна Толя. — Юех сеш: „презирай сърцето си“. Това обаче е буквален превод. Истинското значение по-скоро е: „Прави каквото трябва — бъди жесток, ако се налага“.

— Ами другото?

— Ни уех сеш? „Аз нямам сърце.“

Мал повдигна вежда.

— Баща ви явно е бил веселяк.

Толя се ухили леко налудничаво, с което съвсем заприлича на сестра си.

— Така си беше.

Погледнах назад, накъдето изчезна Тамар. Някъде там, отгатък дърветата и полята отвъд тях, се простираше Райевост. Отправих в тази посока своята молитва: „Донеси вест за принца, Тамар. Иначе не вярвам да се справя сама“.

Разпънахме пътническите си одеяла и си поделихме храната. Адрик и Надя се заеха да вдигат палатка, докато Толя и Мал оглеждаха наоколо и определяха местата, на които да разположат постовите. Забелязах, че Стиг се опитва да придума Сергей да се храни. Надявах се, че излизането на повърхността ще му помогне да се съвземе. Макар той да не изглеждала вече толкова обладан от паника, продължавах да усещам напрежението, което струеше от него.

Честно казано, всички бяхме доста изнервени. Колкото и да беше приятно да лежим под дърветата и да виждаме отново небето, това се оказа и бreme. Животът в Бялата катедрала беше мизерен, но лесно предвидим. Тук горе нещата бяха много по-сложни и объркващи, неподвластни на моя контрол. Наоколо гъмжеше от войска, доброволчески отряди и хора на Тъмнейший. Независимо дали щяхме да открием Николай, или не, ние отново се бяхме озовали на сред военни действия, а това означаваше още сражения и още погубени животы. Светът отново беше станал голям. Аз обаче не бях сигурна дали това ми харесва.

Огледах нашия бивак: Харшо — вече хъркащ, свит на кълбо и притиснал Онкет към гърдите си; Сергей — блед и постоянно нащрек; Давид — опрял гръб на едно дърво с книга в ръце, и Женя, заспала с глава на скута му; Надя и Адрик, които се бореха с колчетата и въжетата на палатката, а Зоя ги наблюдаваше равнодушно и през ум не й минаваше да им помогне.

„Презирай сърцето си.“ Щеше ми се да можех. Не исках повече да тъгувам, да чувствам вина или нечия липса, да се тревожа. Желаях да съм твърда, пресметлива. Исках да съм безстрашна. Долу под

земята това изглеждаше постижимо. Тук — в тази гора, с тези хора — вече не бях толкова сигурна.

Вероятно накрая съм задрямала, защото, когато пак отворих очи, вече беше късно пладне и слънчевите лъчи падаха полегато през клоните на дърветата. Толя стоеше край мен.

— Тамар се върна — каза.

Скочих на крака напълно разбудена. Изражението на Толя обаче беше мрачно.

— Никой ли не се е свързал с нея?

Той поклати глава. Изпгнах рамене. Не исках някой да усети разочарованието ми. Трябваше да съм благодарна, че Тамар е успяла да влезе и да излезе от града невредима.

— Мал знае ли?

— Не — отвърна Толя. — Той пълни манерките при извора. Харшо и Стиг са на пост. Да ги повикам ли?

— Това може да почака.

Тамар стоеше облегната на едно дърво и жадно пиеше вода от тенекиено канче, а останалите се бяха скупчили около нея да чуят новините.

— Някакви неприятности? — попитах.

Тя поклати глава.

— И си сигурна, че попадна на точното място, така ли? — обади се Толя.

— Западната страна на тържището. Отидох рано, останах до късно, позавъртях се при един търговец, гледах как една и съща проклета кукла се показва четири пъти. Ако явката все още се ползва, все някой трябваше да ме заговори.

— Утре може пак да опитаме — предложи Адрик.

— Тоя път обаче трябва да съм аз — каза Толя. — Ти и без това си стояла там достатъчно дълго. Ако пак се появиш, на хората може да им направи впечатление.

Тамар отри уста с опакото на ръката си.

— А дали ще направи голямо впечатление, ако наръгам кукловода?

— Не и ако го направиш тихомълком — обади се Надя.

Бузите ѝ порозовяха, когато всички се обърнаха да я изгледат. Никога не бях я чувала да се шегува. Тя обикновено беше идеалният

слушател за Мери.

Тамар измъкна кинжал от ръкава си и взе да жонглира с него, крепейки го само на върха на единия си пръст.

— Мога да съм много тиха — каза тя — и милостива. Даже ще пожалея живота на куклите. — После отпи още една едра глътка вода. — Дочух и някои новини. Големи новини. Западна Равка вече е на страната на Николай.

С това определено успя да привлече вниманието ни.

— Блокирали са западния бряг на Долината — продължи тя. — Така че ако на Тъмнейший му трябват оръжие и амуниции...

— Ще трябва да мине през Фйерда — довърши Зоя.

Но имаше и нещо още по-важно. Това означаваше, че Тъмнейший вече няма контрол над крайбрежието на Западна Равка и нейната флота — единствения и без това ограничен достъп на Равка до търговските пътища.

— Сега Западна Равка, а скоро може да е и Шу Хан — обади се Толя.

— Или пък Керч — вметна Зоя.

— А защо не и двете! — гракна Адрик.

Почти виждах как филизите на надеждата започват да никнат в техните редици.

— А сега какво? — попита Сергей, подръпвайки неспокойно ръкава си.

— Нека изчакаме още ден — предложи Надя.

— Знам ли — замислено каза Тамар. — Не че имам против пак да се върна там, но днес на площада имаше опричници.

Това не беше добър знак. Опричниците бяха личната гвардия на Тъмнейший. Ако те душеха наоколо, значи трябваше да се махнем час по-скоро оттук.

— Ще говоря с Мал — казах. — Вие не се разполагайте много нашироко. Може да се наложи да тръгнем още утре заран.

Всички се пръснаха, а Тамар и Надя тръгнаха да преглеждат хранителните запаси. Тамар все още жонглираше с кинжала — определено се фукаше, но Надя, изглежда, изобщо не й обръщаше внимание.

Насочих се към мястото, откъдето долиташе шум на вода, опитвайки да подредя мислите си. Ако Западна Равка се бе обявила в

подкрепа на Николай, това беше ясен знак, че той е жив, в добро здраве, и създава по-големи неприятности на Тъмнейший, отколкото някой в Бялата катедрала изобщо предполагаше. Почувствах облекчение, но все така не знаех какъв трябва да е следващият ни ход.

Когато стигнах потока, видях Мал да дебне из плитчините с боси крака, навити до коленете крачоли и гол до кръста. Взираше се съсредоточено във водата, но при звука от приближаващите ми стъпки се изправи рязко и посегна към пушката.

— Аз съм — подвикнах, излизайки от гората.

Той се успокои и отстъпи назад, забивайки поглед обратно във водата.

— Какво правиш тук?

За миг спрях и просто го наблюдавах. Стоеше съвършено неподвижен, после изведнъж стрелна ръце в потока и измъкна оттам гърчеща се риба. След това я хвърли обратно във водата. Какъв смисъл да я взима, щом не може да рискува да накладе огън, за да я опече.

И друг път го бях виждала да лови риба така — в Керамзин даже зимно време, когато езерцето при Тривка замръзваше. Винаги знаеше къде точно да пробие леда, къде да пусне въдицата и улучваше точния момент да загребе. Аз стоях на брега и му правех компания, опитвайки да открия къде в клоната птичките са свили гнезда.

Сега всичко беше различно, водата хващаше слънчевите зайчета и ги пращаше по лицето му, а мускулите играеха под гладката кожа. По едно време усетих, че съм го зяпнала, и се отърсих от захласа. И преди го бях виждала без риза. Нямаше причина да се държа като идиотка.

— Тамар се върна — казах.

Той се изправи, внезапно загубил интерес към риболова.

— Е?

— Никаква следа от хората на Николай.

Мал въздъхна и прокара ръка през косата си.

— Проклятие.

— Може да изчакаме още ден — предложих, макар да знаех какъв ще е отговорът му.

— И без това загубихме много време. Не зная колко още ще ни е нужно да стигнем на юг и да открием жар-птица. Сега само това липсва: да заседнем в планините, когато падне снегът. Освен това предстои да намерим безопасно убежище за останалите.

— Тамар каза, че цяла Западна Равка е зад Николай. Какво ще кажеш да ги заведем там?

Той се замисли.

— Това е дълъг път, Алина. Ще загубим много време.

— Знам, но там е много по-безопасно, отколкото отсам Долината. Пък има шанс да открием и Николай.

— Може би наистина ще е по-безопасно да се придвижваме на юг от другата страна. — Той кимна. — Добре тогава. Трябва да предупредим и останалите. Искам да тръгнем още довечера.

— Довечера?

— Няма смисъл да се помайваме тук. — Той тръгна да излиза от водата, присвивайки пръстите на краката си, щом стъпи върху остро камъче.

Само дето не ми каза „свободна си“, но все едно го стори. Имаше ли какво още да си говорим?

Поех към бивака, после се сетих, че не съм му казала за опричниците. Закрачих обратно с тежки стъпки към потока.

— Мал... — започнах, но думите замръзнаха на устата ми. Той се беше навел да вземе манерките. Стоеше с гръб към мен. — Това пък какво означава? — възкликнах гневно.

Той рязко се обърна и изправи гръб, но вече беше късно. Отвори уста.

Преди да е произнесъл и дума обаче, аз го прекъснах рязко:

— И само да си отговорил „нищо“, ще те просна в безсъзнание на земята.

Челюстта му изпука.

— Обърни се — наредих.

За миг той остана да стои неподвижен. После въздъхна и се обърна.

Татуировката минаваше напъряно през широкия му гръб — нещо като розетка на компас, но по-скоро слънце, лъчите му стигаха от рамо до рамо и се спускаха надолу по гръбнака.

— Защо? — попитах. — Защо ти трябваше да го правиш?

Той сви рамене и мускулите му заиграха под сложната рисунка.

— Мал, защо ти трябваше да се дамгосаш по тоя начин?

— И без това имам много белези — отвърна най-накрая. — Този обаче сам си го избрах.

Огледах татуировката по-отблизо. В рисунката бяха вплетени букви. Я ста резку. Намръщих се. Приличаше на древен равкански.

— Какво ще рече това?

Той нищо не отвърна.

— Мал...

— Неудобно ми е...

Явно наистина беше така, защото забелязах по врата му да се разлива червенина.

— Отговори ми.

Той се поколеба, прокашля се.

— Аз станах острие — промърмори.

„Аз станах острие.“ Такъв ли беше наистина? Същото момче, което Гриша следваха безпрекословно; чийто глас остана твърд, когато земята над главите ни пропадеше; което ми каза, че ще стана царица? Вече не бях сигурна, че го познавам.

Прокарах леко пръсти по буквите. Той се изопна. Кожата му все още беше влажна от водата в потока.

— Можеше да е и по-зле — подхвърлих. — Искам да кажа, ако надписът беше: „Хайде да се гушкаме.“ или „Аз станах джинджифилов пудинг.“ Тогава вече щеше да е неудобно.

Той изненадано се изсмя, което прозвуча по-скоро като лай, после, докато прокаравх пръсти надолу по гърба му, си пое въздух през стиснати зъби. Сви юмруци. Знаех, че е редно да го оставя на мира, но не исках.

— Кой го изработи?

— Толя — изхриптя той.

— Не болеше ли?

— По-малко, отколкото се очаква.

Стигнах до самия връх на лъча, който водеше до кръста. Задържах пръстите си там, после ги плъзнах обратно нагоре. Той се извърна рязко, сграбчвайки ръката ми в здравата си хватка.

— Недей — произнесе яростно.

— Аз...

— Не мога да го направя. Дори когато ме размиваш или ме докосваш по този начин.

— Мал...

Точно тогава той рязко вирна глава и сложи пръст върху устните си.

— Горے ръцете! — Гласът долетя измежду дърветата. Мал посегна към пушката и след секунда беше готов за стрелба, но от гората вече излизаха трима: двама мъже и жена с качулка с насочени към нас дула. Стори ми се, че ги бях зърнала в конвоя на пътя.

— Свали това — каза мъжът с къса козя брадичка. — Освен ако не искаш да напълним приятелката ти с олово.

Мал пусна отново пушката върху камъните.

— Приближете — нареди мъжът. — Бавно и кротко. — Носеше шинел от Първа армия, но не приличаше на войниците, които бях виждала. Косата му беше дълга и сплъстена, прибрана в две рехави плитки. На гърдите му бяха кръстосани патрондаши, а лекьосаната му жилетка някога може и да е била червена, но сега бе придобила неопределим оттенък между тъмновиолетово и кафяво.

— Искам да си взема ботушите — каза Мал.

— Без тях няма как да ни избягаш.

— Какво искате?

— За начало отговори — рече мъжът. — Наблизо има цял град с купища удобни места да се покрие човек. Тогава защо дванайсет души са се притаили в гората? — Явно забеляза реакцията ми, защото продължи: — Точно така. Открих лагера ви. Дезертъори ли сте?

— Да — отвърна Мал с равен глас. — От Керский.

Мъжът се почеса по бузата.

— Керский? Може и така да е — каза. — Но... — Пристъпи крачка напред. — Оретцев?

Мал замръзна.

— Лученко? — каза малко след това.

— Все светии, не съм те виждал, откакто обучавах групата ви в Полизная. — После се обърна към другия мъж: — Тоя дребен никаквец беше най-добрият следотърсач в десети полк. Не съм виждал друг като него. — Вече се усмихваше, но не свали пушката. — А сега си най-прочутият дезертъор в цяла Равка.

— Просто се опитвам да оцелея.

— И с двама ни е така, братко. — Посочи към мен. — Тая не е от твоинките.

Ако дулото на пушка не сочеше право в лицето ми, неговата забележка сигурно щеше да ме уязви.

— Още един несретник от Първа армия като нас.

— Като нас, а? — Лученко ме сръга с дулото на пушката. — Свали си кърпата.

— Тук въздухът е малко мразовит — казах.

Лученко пак ме ръгна.

— Хайде, момиче!

Погледнах Мал крадешком. Усетих го, че преценява шансовете. Разстоянието между нас беше съвсем малко. Можех да нанеса сериозни поражения с удара Сеч, но чак след като войникът вече бе стрелял няколко пъти. Не беше проблем да ги ослепя, но започнеше ли престрелка, какво би станало с останалите в лагера?

Свих рамене и свалих кърпата от врата си с едно силно дръпване. Лученко тихо подсвири.

— Дочух, че си имаш благочестива компания, Оретцев. Май излиза, че сме заловили самата светица. — Той наклони глава. — Мислех я за по-висока. Вържете ги и двамата.

Отново потърсих погледа на Мал. Ако той искаше да действам, щях да го усетя. Докато ръцете ми бяха свободни, все още можех да призова и контролирам светлината. Ами останалите Гриша?

Протегнах ръце и се оставих жената да върже китките ми с въже.

Мал въздъхна и ме последва.

— Не може ли поне да си облека ризата? — попита.

— Не — отвърна похотливо тя. — Гледката ми харесва.

Лученко се разсмя.

— Странно нещо е животът, а? — обобщи философски той, докато ни водеха през гората пред дулата на пушките. — Единственото, което съм искал някога, беше бучка късмет да си подсладя чая. А ето че сега мога направо да се удавя в късмет. Тъмнейший ще изпразни хазната, за да ви види на прага си.

— Толкова лесно ли ще ме предадеш? — казах. — Глупаво.

— Това са големи приказки за момиче с опряна пушка в гърба.

— Просто предлагам добра сделка — отвърнах. — Мислиш ли, че Фйерда или Шу Хан не биха платили малко състояние, а защо не и огромно, за да сложат ръка на Призоваващата слънцето? Колко хора имаш на разположение?

Лученко хвърли поглед през рамо и ми се закани с пръст като някой учител. Е, поне си струваше да опитам.

— Само искам да кажа — продължих невинно, — че можеш да ме обявиш на търг, да вземеш най-високата цена и после хората ти ще са сити и доволни до края на дните си.

— Харесва ми как разсъждава — обади се жената с качулката.

— Не ставай алчна, Екатерина — предупреди я Лученко. — Ние не сме никакви посланици или дипломати. Наградата за главата на това момиче ще ни отвори път през всички граници. Аз мога да хвана кораб от Дйерхолм. Или просто да се посветя на русококските до края на дните си.

Всяващата погнуса представа как Лученко се заиграва с цял харем пищни фйерданки занимаваше мислите ми, докато не излязохме на откритото сечище. В центъра му стояха Гриша, заобиколени от близо трийсет въоръжени до зъби войници. Толя кървеше обилно от силен наглед удар по главата. Харшо трябва да е бил на пост при нападението и един поглед ми стигаше да разбере, че е прострелян. Стоеше преbledнял и краката видимо не го държаха, притискаше раната от едната си страна и въздишаше при всяко жално мяукане на Онкет.

— Ето, виждаш ли — обади се Лученко. — Аз вече ударих кьоравото и няма защо да се грижа кой ще даде най-много за теб.

Застанах пред него, опитвайки да говоря колкото се може тихо.

— Пусни ги — казах. — Върнеш ли ги на Тъмнейший, ще ги измъчват.

— Е, и?

Преглътнах яростта, която клокочеше в мен. Доникъде нямаше да стигна, ако започна да го заплашвам.

— Един жив пленник е по-ценен от труп — пророних покорно. — Поне ме развържи, за да прегледам раната на приятеля си. — „И да помета хората ти само с едно махване на ръката.“

Екатерина присви очи.

— Недей — каза. — Нека някой от нейните кръвопийци се погрижи за него. — После ме блъсна в гърба и ни подкара към останалите.

— Виждате ли тоя нашийник? — обърна се Лученко към хората си. — Тук си имаме Призоваваща слънцето. — Войниците задърдориха оживено, тук-там се чува подвиквания. — Така че отсега започвайте да мислите къде ще изхарчите парите на Тъмнейший.

Отвърнаха му възторжени крясъци.

— Защо пък да не поискаме за нея откуп от Николай Ланцов? — обади се някакъв войник в периферията на кръга. Сега, когато стоях в средата на сечището, нападателите ми се струваха много повече.

— Ланцов ли? — повтори Лученко. — Ако има поне капка мозък в главата си, отдавна трябва да е на някое тихо местенце с хубавка девойка, кацнала на коляното му. Стига да е жив изобщо.

— Жив е — обади се някакъв глас.

Лученко се изплю през зъби.

— Това мен не ме засяга.

— Ами страната ти? — попитах.

— Какво е направила тая страна за мен, момиченце? Без земя, без свой живот, само една униформа и пушка. Все тая кой е на трона — Тъмнейший или някой безполезен Ланцов.

— Видях принца, като бях в Ос Олта — обади се Екатерина. — Не изглежда никак зле.

— Не е зле ли? — обади се друг глас. — Същински красавец е проклетникът.

Лученко се намръщи. — Откога...

— Храбър е в битка, умът му сече като бръснач. — Сега гласът идваше сякаш някъде отгоре. Лученко изви врат и се загледа към клоните на дърветата. — Отличен танцьор — продължаваше да изрежда гласът. — А, и още по-добър стрелец даже.

— Кой... — Лученко така и не успя да довърши. Разнесе се гръм и между очите му зейна черна дупка.

Ахнах.

— Невъзмож...

— Не думай — промърмори Мал.

После настана хаос.

---

[1] Сводеста ниша в стена на постройка. — Б.пр. ↑

ГЛАВА 6

Въздухът заехтя от стрелбата около нас, а Мал ме повали на земята. Забих лице в гнилата шума и усетих как той ме прикрива с тялото си.

— Залегни! — извика.

Извих глава и видях как Гриша образуват кръг около нас. Харшо лежеше на земята, но Стик беше извадил огниво и въздухът избухна в пламъци. Тамар и Толя се хвърлиха в разгара на битката. Зоя, Надя и Адрик бяха вдигнали ръце, от земята на талази се вдигаха окапали листа и в тази суматоха от въоръжени мъже беше трудно да се различи приятел от враг.

Внезапно зад нас се разнесе силен пукот и някой увисна на клоните на дървото.

— Вие двамата защо се ваяте в калта боси и полуголи?! — попита познат глас. — Търсите трюфели^[1], надявам се?

Николай разряза въжетата около китките ни и ми помогна да се изправа на крака.

— Следващия път ще гледам мен да заловят, просто веселба да става. — И той метна на Мал пушка. — Ще се включим ли?

— В това меле не мога да разбера кой кой е — оплаках се.

— Ние сме от ония, дето са отчайващо малко на брой.

За нещастие, той не се шегуваше. Когато противниковите страни се очертаха по-ясно и най-после дойдох на себе си, вече ми беше лесно да различа хората на Николай по бледосинята лента на ръкава. Те успяха да пробият редиците от войници на Лученко, но дори без своя предводител врагът оставаше сплотен.

Чух вик. Хората на Николай отстъпваха, избутвайки Гриша напред. Подкарали ни бяха като стадо.

— Какво става? — попитах.

— Дойде моментът да си плюем на петите — любезно отвърна Николай, но долових напрежение по оплесканото му с кал лице.

Втурнахме се между дърветата, старайки се да не изоставаме от принца, който се стрелна през гората. Нямах представа накъде отиваме. Дали към извора? Или към пътя? Отдавна бях загубила ориентация.

Погледнах през рамо, опитвайки да преброя своите хора и да се уверя, че всички са налице. Вихротворците призоваваха в тандем, задръствайки пътя на войската с изтръгнати от корен дървета. Стиг ги преследваше по петите, бълвайки пламъци. Давид някак бе успял да се добере до огромния си денк и сега залиташе под тежестта му, докато препускаше редом с Женя.

— Зарежи го! — изкрещях му, но дори да ме чу, той с нищо не го показва.

Толя беше метнал Харшо на рамо и тежестта на едрия Огнетворец го бавеше. Един от войниците вече приближаваше с извадена сабя. Тамар се прикри зад един повален дънер, прицели се и стреля с револвера. Миг по-късно войникът се хвана за гърдите и се строполи насред крачка. Онкет се стрелна покрай тялото му, следвайки Толя по петите.

— Къде е Сергей? — изкрещях и в същия момент го видях да се влачи най-отзад със замаян вид. Тамар се върна, избягвайки повалените дървета и вражеския огън, и го подкара напред почти насила. Не чувах какво му крещи, но едва ли го окуражаваше любезно.

Препънах се. Мал ме сграбчи за лакътя и ме тласна напред, обръщайки се само да стреля на два пъти с пушката. В следващия момент всички вкупом се озовахме на голо поле.

Въпреки жегата на късния следобед над земята се стелеше мъгла. Нагазихме в тресавище и продължихме да си проправяме път през него, докато Николай не извика: „Тук!“.

Закова се на място, обливайки ни с кални пръски. Тук?! Намирахме се насред голо поле, единственото ни прикритие беше мъглата, а по петите ни идваше тълпа войници, жадни за отмъщение и богата награда.

Чух две пронизителни свистящи експлозии. Земята се разтресе под краката ми.

— Дръжете се здраво! — извика Николай.

— За какво?! — изскимтях в отговор.

И тогава се вдигнахме. Дебели възета се изопнаха с плющени зад нас и сякаш цялото поле се надигна. Погледнах нагоре. Мъглата се разтвори и право над главите ни увисна масивен кораб, чийто трюм зееше отворен. Това беше някакъв вид плитка баржа^[2] с платна в единия край, увиснала на огромен елипсовиден балон.

— Какво, по дяволите, е това?! — възкликна Мал.

— „Пеликан“ — отвърна Николай. — Така де, прототипът на „Пеликан“. Номерът е да задържиш балона във въздуха.

— А ти успя ли да решиш този дребен проблем?

— До голяма степен.

Почвата под краката ни взе да се рони и аз установих, че стоим върху люлееща се платформа, направена от нещо като метална мрежа. Издигнахме се още по-високо: десет-петнайсет стъпки над земята. Някакъв куршум рикошира в метала.

Заехме позиции по краищата на платформата и вкопчени във възетата, се целехме в тълпата, която ни обстрелваше.

— Да тръгваме! — извиках. — Защо сме още в обхвата им?

Николай и Мал се спогледаха.

— Те знаят, че с нас е Призоваващата слънцето — отвърна Николай.

Мал кимна, сграбчи револвера и отривисто кимна на Толя и Тамар.

— Какво правиш? — обзета от внезапна паника попитах.

— Не мога да оставя живи свидетели — отвърна Мал.

После се прехвърли през ръба. Изпищях, но той зае позиция и започна да стреля.

Толя и Тамар го последваха, проправяйки си със стрелба път през редиците на оцелелите войници; Николай и екипажът му опитваха да им осигурят прикритие от въздуха. Видях как един войник се измъкна и хукна към дърветата. Толя го простреля в гръб и още преди тялото на жертвата да се е свлякло на земята, гигантът вече се беше обърнал; свивайки юмрук, той пръсна сърцето на връхлитащ с вдигнат кинжал войник.

Тамар се нахвърли право на Екатерина. Бравичките ѝ просветнаха само два пъти и жената войник падна, а качулката се свлече от безжизненото ѝ тяло, закачена за част от скалпа. Един вдигна пистолет, целейки Тамар, но Мал го връхлетя и безмилостно преряза

гърлото му с ножа си. „Аз станах острие.“ Накрая никой не оцеля, останаха само трупове, пръснати из мочурището.

— Давайте! — провикна се Николай и платформата се издигна още по-нависоко. После метна края на едно въже. Мал заора пети в земята и се вкопчи здраво в него, така че Тамар и Толя да могат да се покатерят. Когато близнаците се прехвърлиха върху платформата, Мал направи клуп около глезена и китката си и те двамата се надвесиха, за да го измъкнат горе.

Точно тогава мярнах някакво движение зад гърба му. Някакъв покрит с кал и кръв човек се надигаше от тресавището с извадена сабя.

— Мал! — изкрещях, но беше твърде късно: крайниците му вече бяха впримчени във въжето.

Войникът нададе рев и замахна. Мал напразно опита да се прикрие с ръка.

Светлината блесна като мълния в острието на войника. Ръката му замръзна на половината път, а сабята се изплъзна от пръстите. Сетне тялото му се разцепи надве по цялата си дължина, сякаш някой бе прокарал почти съвършена линия от темето до слабините — линия, която сияеше ярко, докато той се разпадаше на парчета.

Мал вдигна очи. Стоях на ръба на платформата и ръцете ми още сияеха със силата на удара Сеч. Олюлях се. Николай ме издърпа, преди да се прекатурия долу. Изтръгнах се от ръцете му, хукнах към противоположния край на платформата и там повърнах.

Стоях вкопчена в прохладния метал със съзнанието каква страхливка съм всъщност. Мал и близнаците се хвърлиха в битка, за да не позволят Тъмнейший да ни открие. И не се поколебаха нито за миг. Убиваха с безмилостна последователност. А аз отнех само един живот и сега се присвивах като малко дете, изтривайки повръщаното от устните си.

Стиг блъвна огън върху труповете в полето. От главата ми не излизаше мисълта, че разполовеното тяло ще издаде присъствието ми не по-зле от някой доносник.

Миг по-късно платформата беше издърпана в трюма на „Пеликан“ и ние поехме на път. Когато излязохме на палубата, слънцето вече грееше откъм пристанището, но ние се издигахме нагоре в облаците. Николай раздаваше команди на висок глас. Екип Вихротворци се грижеше балонът да се носи по въздуха, докато друг

един надуваше платната. Вълнотворците имаха за задача да поддържат кораба обвит в мъгла отдолу, за да не ни забележат от земята. Разпознах някои от отцепниците Гриша, които помнех още от пленничеството ни на кораба на Николай — времето, когато той още се представяше за Щормхунд.

Този кораб беше по-голям и не така изящен като „Колибрито“ или „Синьото рибарче“. Скоро разбрах, че отначало е трябвало да превозва товари — пратки с оръжие от Земени, които Николай пренасяше контрабандно през северната и южната граница, а понякога и през Долината. „Пеликан“ не беше построен от дърво, а от някаква лека субстанция, дело на Фабрикаторите, която докара Давид до пълен екстаз. Той се просна по корем върху палубата, за да я огледа по-добре, като от време на време почукваше ту тук, ту там.

— Това е някакъв вид преработена смола, но подсилена с... въглеродни нишки?

— Стъкло — отвърна Николай, явно поласкан от възторга на Давид.

— Още по-умно! — възкликна Давид еуфорично.

— Нали ви разправям, този човек е обзет от истинска страст — процеди сухо Женя.

Присъствието на Женя малко ме безпокоеше, но Николай не я беше виждал обезобразена и явно изобщо не я позна. Поразходих се по палубата подръка с Надя, напомняйки шепнешком на нашите Гриша да не споменават името на Женя.

Един от екипажа ми предложи купа прясна вода, за да си изплакна устата от повръщаното и да си измия лицето и ръцете. Приех с пламнали бузи, засрамена от това как се бях изложила пред всички на платформата.

Като се почистих, опрях лакти на перилата и забих поглед в облаците под нас, опитвайки се да разгледам пейзажа: полята бяха оцветени от есента в червено и златно; крайбрежните градове и оживените им пристанища излъчваха синьо-сиво сияние. Лудешкото очарование на Николай беше толкова голямо, та изобщо не се замислях, че летим. Пътувала бях и на неговите по-малки кораби, но определено предпочитах „Пеликан“. В него имаше нещо величествено. Той може и да не беше от най-бързите превозни средства, но определено не би се преобърнал при първия въздушен порив.

Както доскоро бях дълбоко в недрата на земята, така изведнъж се бях озовала високо във въздуха. Едва можех да повярвам на очите си — в това че Николай ни беше открил; че изобщо е жив; че всички до един сме тук сега. Плисна ме вълна на облекчение и очите ми плувнаха в сълзи.

— Първо повръщане, сега пък сълзи — подметна Николай, появявайки се изневиделица иззад гърба ми. — Само не казвай, че съм загубил неустоимия си чар.

— Просто съм щастлива, че си жив — отвърнах, мигайки припряно, за да прогоня сълзите. — Но съм сигурна, че ти би могъл да ме разубедиш дори за това.

— И аз се радвам да те видя. Тръгна слух, че си потънала вдън земя, но по-скоро изглеждаше, че завинаги си изчезнала.

— Вярно, през цялото време имах чувството, че съм погребана жива.

— Останалите ти хора там ли са още?

— Това сме всичките.

— Нали не казваш, че...

— Само това остана от Втора армия. Тъмнейший си има свои Гриша, ти — също, но... — Гласът ми секна.

Николай огледа хората на палубата. Мал и Толя бяха потънали в разговор с човек от екипажа му, докато помагаша той да върже въжетата и да нагласи платното. Някой беше услужил с куртка на Мал, но все още му липсваха ботуши. Давид галеше палубата, сякаш опитваше да се слее с нея. Останалите бяха пръснати на малки групички: Женя седеше сгъсена до Надя и другите Етералки. Стиг както обикновено не се откъсваше от Сергей, отпуснат на палубата със заровено в дланите лице. Тамар преглеждаше раните на Харшо, а настръхналата Онкет беше забила нокти в бедрото му. Летенето, изглежда, не й понасяше.

— Единствените оцелели — пророни Николай.

— Един от Лечителите предпочете да остане под земята. — След дълго мълчание най-накрая се реших да попитам: — Ти как ни откри?

— Всъщност не съм. Доброволческият отряд дебнеше да открие контрабандните ни канали. Не можехме да си позволим загубата на още един товар, затова тръгнах след Лученко. Тогава забелязали Тамар

на площада и когато разбрах, че обсаждат вашия бивак, си казах:
„Защо да не взема и момичето...“

— И пушките?

Той се ухили.

— Точно така.

— Добре че имахме благоразумието да се оставим да ни заловят.

— Много предвидливо от твоя страна. Поздравления.

— Как са царят и царицата?

Той изсумтя.

— Чудесно — отвърна. — И отегчени до смърт. Няма много занимания. — Той нагласи маншета на куртката си. — Много тежко приеха загубата на Василий.

— Съжалявам — казах. Но всъщност досега изобщо не се бях сещала за по-големия брат на Николай.

— Той си получи заслуженото, но колкото и да е странно, аз също съжалявам за него.

— Трябва да знам... успя ли да спасиш Багра?

— С голям зор и никаква ответна благодарност. Можеше поне да ме предупредиш.

— Голямо чудо е, нали?

— Същинска чума. — Той посегна и подръпна кичур от бялата ми коса. — Дръзко решение.

Неволно прибрах разпилените коси зад ухото си.

— Това е последният моден писък под земята.

— Нима?

— Случи се по време на битката. Разчитах с времето да се оправи, но, изглежда, е за постоянно.

— Братовчед ми Людовик осъмна с бял кичур в косата, след като едва оцеля при пожар у тях. Твърди, че дамите го намирали за много съблазнително. Но също така разправя, че пожарът бил подпален от призраци, та знае ли човек...

— Горкият ти братовчед Людовик.

Николай се облегна назад върху перилата, наблюдавайки как балонът потрепва над нас. Отначало реших, че е от някакво платно, сега обаче бях по-склонна да мисля, че е коприна, импрегнирана с каучук.

— Алина... — започна той. Толкова беше необичайно да видя Николай притеснен, та ми трябваше време да разбера, че не може да намери подходящи думи. — Алина, оная нощ, когато нападнаха двореца, аз по-късно пак се върнах.

Това ли било? Мигар наистина го болеше, че може да съм го помислила за предател?

— Никога не съм се съмнявала, че ще се върнеш. Какво завари?

— Когато прелетях над двореца, долу цареше пълен мрак. Само на няколко места бяха пламнали пожари. Забелязах парчетата от счупените чинии на Давид, пръснати по покрива и на поляната пред Малкия дворец. Параклисът беше срутен до основи. Навсякъде около него гъмжеше от ничевие. Отначало реших, че здравата сме загазили, но те изобщо не обърнаха внимание на „Синьото рибарче“.

Едва ли им е било до това, щом като в този момент техният господар е бил в смъртоносен капан, издъхващ под купчина отломки.

— Надявах се да открия тялото на Василий — каза той, — но напразно. Камък върху камък не беше останало. Какво се случи?

— Ничевие нападнаха Малкия дворец. Докато стигна, една от чиниите вече беше извън строя. — Забих нокът в перилата, оставяйки следа като малък полумесец. — Нямахме никакъв шанс. — Не исках да си припомням опръсканата в кръв зала; телата, пръснати по покрива, пода, стълбището; безжизнената камара в синьо, червено и пурпурно.

— Ами Тъмнейший?

— Опитах да го убия...

— Както обикновено.

— Като убия себе си.

— Ясно.

— Срутих параклиса — казах.

— Ти...

— Така де, ничевие го направиха по моя заповед.

— Значи можеш да им заповядваш?

Вече усещах как умът му щрака, докато преценява какви може да са предимствата от това. Стратег до мозъка на костите.

— Недей да разчиташ на това особено — отрезвих го. — Защото е нужно да създам свои ничевие. Освен това трябва да съм свързана с Тъмнейший.

— Аха — отвърна мрачно той. — Ами като откриеш жар-птица?

— Тогава не знам — признах, — но... — Поколебах се. Досега никога не бях го изричала на глас. Другите Гриша биха го приели като ерес. Въпреки това в мен напираше желание да произнеса думите, исках Николай да ги чуе. Надявах се поне той да проумее какви възможности има пред нас, дори да не усети жаждата, която ме води. — Смятам, че може би ще мога да създам своя собствена армия.

— Воини на светлината?

— Това е идеята.

Николай ме наблюдаваше мълчаливо. Усещах, че внимателно обмисля думите си.

— Навремето ми беше казала, че мерзост не е като Малката наука и че за нея се плаща висока цена.

Кимнах.

— Колко голяма е цената, Алина?

Мислех си за момичето, чието тяло беше смазано под огледалната чиния, за изкривените ѝ очила; за изкормения труп на Мари в прегръдките на Сергей; за Женя, сгушена в шала си. Мислех за стените на църквата, превърнати в кървави свитьци и изписани с имената на мъртъвци. Но не само праведният гняв ме водеше. Теглеше ме и жаждата да притежавам жар-птица — потискана, но винаги тлееща.

— Няма значение — отвърнах твърдо. — Аз ще я платя.

Николай премисли думите ми.

— Много добре — каза след малко.

— Само това ли? И никакви мъдри напътствия? Нито злокобни предупреждения?

— В името на вси светии, Алина! Нали не очакваш точно аз да ти проговоря с гласа на здравия разум? Наложил съм си строг пост и се въздържам от лъжлив ентузиазъм и прочувствени покаяния. — Той помълча, ухилената му физиономия постепенно доби сериозно изражение. — Обаче искрено съжалявам за воините, които си загубила, и че не успях да ти помогна онази нощ.

Под нас вече се мяркаха белите предели на Вечните ледове, а някъде в далечината — и очертанията на планини.

— Какво щеше да промениш, Николай? Най-много и теб да бяха убили. За това обаче още не е късно. — Думите ми бяха сурови, но

затова пък правдиви. Срещу воините сенки на Тъмнейший дори най-умният и изобретателен воин беше почти безпомощен.

— Човек никога не знае — отвърна Николай. — Напоследък бях доста зает. Нищо чудно да съм подготвил още някоя изненада за Тъмнейший.

— Каж ми, моля те, че имаш намерение да се маскираш като волкра и да изскочиш от тортата.

— Ех, ти направо провали изненадата. — Той се оттласна от перилата. — Сега се налага да ни прекарам през границата.

— Границата?

— Пътуваме към Фйерда.

— Страхотно. Вражеска територия. Сега вече се успокоих!

— Тук съм в свои води — смигна ми Николай. После закрачи по палубата, подсвирквайки си фалшиво позната мелодия.

Николай наистина ми беше липсвал. Липсваше ми начинът, по който разговаря. Как умее директно да атакува проблема. Как носи надежда, където и да отиде. За първи път от месеци почувствах, че възелът в гърдите ми се разхлабва.

Очаквах, като прекосим границата, да се отправим към крайбрежието или дори към Западна Равка, но скоро рязко променихме курса по посока на планинската верига, която бях забелязала по-рано. От дните ми като картограф помнех, че това са най-северните върхове на Сикурзой — планината, която се простираше по продължение на голяма част от източната и южната граница на Равка. Фйерданите я наричаха Елбйен — „Лактите“, макар че колкото повече приближавахме, толкова по-трудно ми беше да разбера защо са я кръстили така. Тя представляваше сива маса, увенчана със снежни калпаци — наоколо имаше само лед и оловносиви скали. В сравнение с нея Петразой приличаше на джудже. Ако това бяха само лактите, тогава не ми се мислеше за тялото, на което принадлежат.

Издигахме се все по-високо. Щом навлязохме в плътен облак, който скри стръмните върхове, въздухът стана мразовит. Когато излязохме от него, ахнах стъписана. Малкото планински върхове, които бяха достатъчно високи, за да пробият облаците, приличаха на острови, плувнали по млечнобяло море. Най-високият сякаш беше хванат от огромни ледени пръсти и докато прелитахме над него, ми се стори, че различавам някакви очертания в леда. Тясно каменно

стълбище, криволичещо по челото на скалата. Що за безумец би се покатерил толкова високо?! И с каква цел?

Заобиколихме върха и взехме да приближаваме от другата му страна, носейки се право към скалите. Тъкмо бях готова да запищя панически, когато рязко спряхме на място. Внезапно се бяхме озовали между две покрити със скреж стени. „Пеликан“ направи заход и ние навлязохме в ехтящ каменен хангар.

Оказа се, че Николай наистина е бил много зает напоследък. Всички се струпахме покрай перилата, захласнати от трескавото оживление, което цареше около нас. В хангара вече имаше други три кораба: още една търговска баржа като „Пеликан“, „Синьото рибарче“ и друг подобен съд с името „Водния бик“.

— Това е нещо като чапла — обясни ми Мал, нахлузвайки харизаните му ботуши. — Много си приличат. Коварни са.

Също като „Синьото рибарче“ и „Водния бик“ имаше двоен корпус, макар неговият да беше по-плосък и по-широк в основата, снабден с нещо, което много приличаше на плъзгачи на шейна.

Екипажът на Николай прехвърли въжетата през парапета на „Пеликан“ и работниците долу се завтекоха да ги хванат, опънаха силно и ги омотаха около метални куки, забити в стените и пода на хангара. Приземихме се с тъп удар и оглушително скърцане, когато корпусът застърга по камъка.

Давид неодобрително сви вежди.

— Претоварен е.

— Не гледай мен — отбранително се обади Толя.

Щом спряхме на място, Толя и Тамар се прехвърлиха през перилата, поздравявайки с весели викове екипажите на другите кораби и докерите, които явно познаваха още от времето на борда на „Волкволни“. Останалите изчакахме да спуснат трапа, след което, влачейки крака, слязохме от баржата.

— Впечатляващо — отрони Мал.

Поклатих смаяно глава.

— Как успява с всичко?!

— Искате ли да научите каква е моята тайна? — внезапно се обади иззад гърба ни Николай. И двамата с Мал подскочихме. Той се наведе помежду ни и завъртя глава. — Имам много пари — прошепна високо.

Завъртях очи.

— Не, наистина — настоя той. — Много пари.

После Николай изреди на чакащите долу докери какви поправки са необходими и поведе нашата опърпана и ококорена от изумление група към издълбаната в скалата врата.

— Влизайте всички вътре — каза.

Озадачени, ние се натъпкахме в малко правоъгълно помещение. Стените му сякаш бяха от желязо. Николай затвори вратата.

— Стъпил си на крака ми — кисело запротестира Зоя, но ние бяхме притиснати толкова плътно един в друг, че беше трудно да се разбере точно на кого го казва.

— Какво е това? — попитах.

Николай натисна някакъв лост и ние дружно изкрещяхме, когато стаята се стрелна нагоре, карайки стомаха ми да се преобърне.

Спряхме рязко. Вътрешностите ми сякаш се свлякоха в петите и вратата се отвори. Николай излезе навън, превивайки се от смях.

— Това никога няма да ми омръзне.

Изсипахме се от тая кутия възможно най-бързо, после зачакахме Давид, който се помаиваше, играейки си с подемния механизъм.

— По-леко с това — предупреди го Николай. — Спускането е много по-несигурно от изкачването.

Женя сграбчи Давид за ръката и го измъкна навън.

— Все светии! — изругах. — Вече бях забравила колко често ми се ще да те наръгам.

— О, явно не съм си изгубил чара. — После той бегло огледа Женя. — Какво се е случило на това момиче? — попита.

— Дълга история — взех да шикалкавя. — Сега по-скоро ми кажи, че имаш и стълби. Иначе бих останала тук до края на живота си, за да не се кача пак на онова нещо.

— Има стълбище, разбира се, но на него не е толкова забавно. А като се наложи няколко пъти да изкачиш и да се спуснеш четири етажа, ставаш много по-широко скроен човек.

Готова бях още да споря с него, но като се огледах, думите замръзнаха на езика ми. Ако хангарът беше внушителен, то това тук се оказа истинско чудо.

Намирах се в най-голямото помещение, което някога бях виждала — два, може би три пъти по-просторно от куполната зала в

Малкия дворец. Това дори не беше обикновено помещение, дадох си сметка миг по-късно. Стояхме на върха на изкорубена планина.

Чак сега осъзнах какво сме видели на идване от палубата на „Пеликан“. Ледените пръсти се оказаха огромни колони, представляващи хора и животни. Те се издигаха високо над нас, поддържайки огромни стъклени панели, които гледаха към океана от облаци долу. Стъклото беше толкова чисто и прозрачно, че придаваше на помещението свръхестественото усещане за открито пространство, сякаш вятърът всеки момент щеше да нахлуе и да ме запрати в нищото оттатък. Сърцето ми взе да думка в гърдите.

— Дишай дълбоко — посъветва ме Николай. — Отначало наистина може да ти подейства съкрушаващо.

Помещението гъмжеше от хора. Едни бяха скупчени на групички около чертожни маси, върху които имаше части от различни механизми. Други бележеха щайги с провизии в нещо като импровизиран склад. Част от помещението бе отделена за военно обучение: едни се дуелираха с изтъпени мечове, други призоваваха вихротворчески ветрове, трети създаваха огнетворчески пламъци. През стъклените стени успях да различа тераси, насочени в четирите посоки на света подобно на гигантски компас — север, юг, изток, запад. Две бяха специално пригодени за упражняване на стрелба в цел. Нямахме как да не ги сравня с влажните отшелнически подземия в Бялата катедрала. Всичко тук кипеше от живот и надежда. Всичко носеше знака на Николай.

— Какво е това място? — попитах, докато бавно си проправях път напред.

— Възникнало е като обиталище на отшелници от времето, когато границите на Равка са стигали далеч на север — отвърна Николай. — Манастирът на Санкт Демиян.

Санкт Демиян Скрежни. Това поне обясняваше виещите се стълби, които зърнахме на идване. Единствено вярата или страхът могат да принудят някого да се качи по тях. Спомнях си написаното за Демиян в „Жития санктя“. Той беше сътворил някакво чудо близо до северната граница. Можех да се закълна, че са го пребили с камъни.

— Преди няколкостотин години е превърнато в обсерватория — продължи Николай и посочи тромавия меден телескоп, изоставен в една от стъклените ниши. — Стои тук от близо сто години. Чух за него

по време на кампанията в Халмхенд, но ми трябваше време, докато го открия. Сега просто му викаме Чекръка.

Чак тогава ми просветна — бронзовите колони бяха съзвездията: Ловеца с обтегнатия лък; приведеният над книгите Учен; Тримата глупаци, скупчени заедно, опитвайки да си поделят едно палто. Чирака, Мечката, Просяка. Остриганата девица, стиснала костената си игла. Общо дванайсет — спиците на Чекръка.

Трябваше да извия врат, за да огледам стъкления купол високо над нас. Слънцето клонеше към залез и през него видях как небето прелива в пищно наситеносиньо. Присвиех ли очи, можех да видя звезда с дванайсет лъча в самия център на купола.

— Толкова много стъкло — прошушнах замаяна.

— И никакъв скреж — отбеляза Мал.

— Отопляващи тръби — обади се Давид. — Вградени са в пода. Сигурно и във вътрешността на колоните.

Тук наистина беше доста по-топло. Но не чак толкова, че да ми се прииска да се разделя с балтона или ушанката; въпреки това усещах топлина през подметките на ботушите си.

— Под краката ни има парни котли — обясни Николай. — Всичко тук се отоплява с пара от разтопен сняг. Горивото е проблем, но аз съм се запасил с въглища.

— И откога е така?

— Вече две години. Започнахме ремонта от долните пещери и ги превърнахме в хангар. Вярно, не е най-доброто място за почивка, но пък понякога на човек му се иска да изчезне от света.

Признавам, бях впечатлена, но в същото време се чувствах като на тръни. Присъствието на Николай винаги действаше така — той се променяше пред очите ми, непрекъснато разкривайки нова тайна. Напомняше ми на дървените матрьошки, с които си играех като дете. Само дете, вместо да се смалява, той ставаше все по-голям и все по-загадъчен. Не бих се учудила, ако утре се окажеше, че е построил приказен дворец на Луната. „Вярно, трудно се стига дотам, но пък каква гледка!“

— Разходете се — предложи Николай. — Почувствайте това място. Неразтоварената стока на Невски е още в хангара, а трябва да се погрижа и за ремонта на корпуса.

Спомнях си Невски — един от командирите в стария полк на Николай, Двайсет и втори, при това не запален почитател на Гриша.

— Ще ми се да видя Багра — казах.

— Сигурна ли си?

— Ни най-малко.

— Ще те заведа. Полезно упражнение, ако някога се наложи да съпровожда човек до бесилката. А когато си получиш заслуженото, двамата с Оретцев може да споделите вечерята с мен.

— Благодаря — отвърна Мал, — но се налага да осигуря екипировка за нашата експедиция за лов на жар-птица.

Имаше време, и то не чак толкова отдавна, когато Мал би се наежил само при мисълта да ме остави насаме с Прекрасния принц, но Николай прояви благоприличието да не покаже изненадата си.

— Дадено. Ще пратя Невски при теб веднага щом приключи тук. Той ще ви помогне и да се настаните. — Николай тупна Мал по рамото. — Хубаво е пак да те видя, Оретцев.

Усмивката, с която Мал му отвърна, беше искрена.

— Чувствата са взаимни. Благодаря, заедно ни освободи.

— Е, всеки си има хоби.

— Аз пък мислех, че твоето е да се гиздиш.

— Второто ми хоби.

Стиснаха си за кратко ръцете, после Мал се поклони и се отдалечи с останалите.

— Трябва ли да се чувствам засегнат, че той отказа да вечеря с нас? — попита Николай. — Приготвил съм чудно угощение и рядко се случва да ми текат лигите, докато се храня.

Но на мен не ми се щеше да говорим за това.

— Багра — пришпорих го.

— Той беше наистина забележителен на онова голо поле — продължи Николай, подхвана ме за лакътя и ме поведе в посоката, откъдето бяхме дошли. — Служеше си със сабята и револвера по-добре от всякога.

Спомних си какво беше казал Апарат: „Хората се бият за Равка, защото царят им заповядва така“. Мал по природа беше даровит следотърсач, но стана войник, защото всички ние бяхме войници — друго не ни оставаше. За какво се сражаваше сега обаче? Отново видях

как се хвърля от мрежестата платформа, как ножът му минава през гърлото на войника. „Аз станах острие.“

Нетърпелива да сменя темата, свих рамене.

— Под земята нямахме други занимания, освен да усъвършенстваме военното дело.

— Сецам се за още няколко начина как да си прекараш приятно времето.

— Това намек ли е?

— Ама че мръсно подсъзнание имаш! Говоря за редене на шаради и тълкуване на поучителни писания.

— Няма да се върна в тая метална кутия — заинатих се, когато стигнахме вратата в скалата. — Води ме по стълбите.

— Защо всички сте толкова еднакви?!

Въздъгнах с облекчение, когато се озовахме на широко и възхитително неподвижно каменно стълбище. Николай ме поведе по извит коридор и по едно време трябваше да си сваля балтона, защото взех да се потя. Етажът точно под обсерваторията беше значително по-топъл и докато минавахме през една широка врата, успях за кратко да зърна парни котли, нажежени до червено и издаващи съскащ звук в мрака. Тук дори неизменно безупречният Николай взе да се поти и лека влага покри изисканите му черти.

Определено се бяхме запътили към бърлогата на Багра. На тая жена никога не й беше достатъчно топло. Зачудих се дали е така, защото рядко използва силата си. Аз също все мръзнях в Бялата катедрала.

Николай спря пред една желязна врата.

— Това е последната възможност да си плюеш на петите.

— Хайде, върви — отвърнах. — Спасявай си кожата.

Той въздъгна.

— Помни ме като герой. — После почука леко на вратата и двамата влязохме.

За миг ме обзе смущаващото усещане, че сме попаднали в колибата на Багра край Малкия дворец. Тя пак седеше превита надве край зидана печка, облицована с кахлени плочки, носеше същия избелял кафтан, а ръката й беше опряна на тояжката, с която толкова обичаше да ме налага. Същото момче прислужник четеше край нея, готово всеки миг да изпълни прищевките й. Хвана ме срам, че изобщо

не се сетих да попитам дали то се е спасило от Ос Олта. Момчето вдигна поглед веднага щом Николай се прокашля.

— Багра — подхвана отдалече Николай, — как си тази вечер?

— Все така дърта и сляпа — озъби му се тя.

— И чаровна — провлачи угоднически той. — Никога не забравяй „чаровна“.

— Пале.

— Вещица.

— Какво искаш, напаст такава?

— Довел съм ти един човек да те види — отвърна Николай и ме побутна напред.

Защо ли имах чувството, че пристъпвам върху жарава?

— Здравей, Багра — едва успях да продумам.

Тя замълча неподвижна.

— Малката светица се е върнала да ни спаси — промърмори.

— Тя обаче едва не загина, докато опитваше да ни отърве от твоето прокълнато изчадие — безгрижно вметна Николай.

Примигнах. Тогава той знаеше, че Тъмнейший е син на Багра.

— Значи си толкова некадърна, че даже една мъченическа смърт не можеш да си докараш? — махна Багра към мен. — Влизай и затвори вратата, момиче. Пускаш топлината да излети навън. — Ухилих се на този познат рефрен. — А ти — изфуча тя към Николай — върви някъде, където си желан.

— Това едва ли ще ме затрудни — отвърна той. — Ще се върна да те взема за вечеря, Алина, но ако междувременно започне да ти пари под краката, спокойно можеш да избягаш с писъци или да й забиеш нож в сърцето. Което ти се стори по-подходящо за момента.

— Още ли си тук? — озъби му се Багра.

— Тръгвам си с надеждата, че ще остана в сърцето ти — тържествено обяви той.

— Мизерник такъв.

— Ти го харесваш — казах смаяно.

Багра сви вежди.

— Алчен. Арогантен. Поема твърде много рискове.

— Говориш така, сякаш те е грижа за него.

— Ти също го харесваш, малка светице — отвърна злобно тя.

— Така е — признах. — Той се държа мило, когато можеше да бъде жесток с мен. А това е доста приятно.

— Прекалява с шегите.

— Има и по-неприятни качества.

— Като да се дърли с по-възрастните ли? — изръмжа тя. После тупна с тояжката по пода. — Момче, бягай да ми донесеш нещо сладичко.

Малкият прислужник скочи на крака и остави книгата. Спрях го, когато се завтече към вратата.

— Почакай — казах. — Как ти е името?

— Миша — отвърна. Отчаяно се нуждаеше от подстригване, но иначе изглеждаше прилично.

— На колко си години?

— Осем.

— Седем — сопна се Багра.

— Почти осем — призна той.

Дребничък беше за възрастта си.

— Помниш ли ме?

Той колебливо протегна ръка и докосна еленовите рога около врата ми, после кимна сериозно.

— Санкта Алина — произнесе само с дъх. Неговата майка му беше казала, че съм светица, и явно презрението на Багра към мен не беше разколебало вярата му. — Знаеш ли къде е мама? — попита.

— Не знам. Съжалявам. — Той дори не изглеждаше изненадан. Сигурно точно такъв отговор бе очаквал. — Как се чувстваш тук?

Очите му се стрелнаха към Багра, после отново се върнаха на мен.

— Бъди спокоен — рекох. — Отговори честно.

— Няма с кого да си играя.

Усетих слаба болка като от пробождане, спомних си самотните дни в Керамзин преди идването на Мал и по-големите сираци, които не ги беше грижа за поредната мършава малка бегълка.

— Това скоро може да се промени. А дотогава искаш ли да се научиш да се биеш?

— На слугите не им е позволено да се бият — отвърна, но по очите му разбрах, че идеята му харесва.

— Аз съм Призоваващата слънцето и ти имаш моето позволение.
— Престорих се, че не чувам презрителното сумтене на Багра. — Ако потърсиш Малян Оретцев, той ще има грижата да ти даде учебен меч.

Преди да успее да мигна дори, момчето изхвърча от стаята, преплитайки крака от вълнение.

— А майка му? — попитах, когато вече го нямаше.

— Слугиня в Малкия дворец. — Багра още по-плътно се уви в триъгълния си плетен шал. — Нищо чудно да е оцеляла. Обаче няма как да разберем.

— Той как го приема?

— А ти как мислиш? Наложил се Николай да го замъкне насила на проклетия кораб, а той се съдра да пищи. Макар че това може да е било за добро. Сега поне реве по-рядко.

Преместих книгата, за да приседна край Багра, и мярнах заглавието. „Религиозни притчи.“ Бедното дете. После насочих вниманието си към старицата. Сега беше малко понапълняла и седеше по-изправена на столчето. Напускането на Малкия дворец ѝ се беше отразило добре, макар че просто беше сменила една с друга горещца дупка, в която да се скрие.

— Добре изглеждаш.

— Не мога да знам — кисело отвърна тя. — Наистина ли мислеше онова, което каза на Миша? Каниш се да доведеш учениците тук, така ли? — Децата от училището на Гриша в Ос Олта бяха евакуирани в Керамзин заедно със своите преподаватели и Боткин, моя стар учител по военно дело. Въпросът за тяхната безопасност не ми даваше мира от месеци и беше крайно време да направя нещо.

— Ако Николай се съгласи да ги приюти в Чекръка, ти наемаш ли се да ги учиш?

— Хъм — намръщено промърмори тя. — Все някой трябва да го прави. Никой не знае на какви щуротии са ги учили ония несретници.

Усмихнах се. Това си беше истински успех. Усмивката ми обаче веднага угасна, щом Багра ме перна с тояжката по коляното.

— Оу! — извиках. Тая жена се целеше безпогрешно.

— Подай ми китките си.

— Още не съм намерила жар-птица.

Тя пак замахна с тояжката, но тоя път успях да избегна удара.

— Добре де, добре. — Взех ръката ѝ и я поставих върху голата си китка. Тя се вкопчи в ръката ми близо до лакътя. — Откъде Николай знае, че си майка на Тъмнейший? — рекох.

— Попита ме. Той е много по-наблюдателен от вас, глупците.

После явно се успокои, че не съм скрила някъде третата муска, защото пусна китката ми и изръмжа одобрително.

— И ти му каза просто ей така?

Багра изпъшка.

— Това е тайна на сина ми — уморено отвърна тя. — Повече не е моя работа да я пазя. — После се облегна назад. — Значи пак не успя да го убиеш, а?

— Да.

— Е, не че съжалявам. В края на краищата, аз съм по-слабохарактерна дори от теб, малка светице.

Поколебах се за миг.

— Използвах мерзост — изтърсих после.

Мътните ѝ очи се ококориха.

— Какво си направила?!

— Аз... аз не го направих лично. Използвах връзката, създадена от нашийника между нас, за да контролирам силата на Тъмнейший. Сътворих ничевие.

Ръцете на Багра трескаво затърсиха моите. Щом ги откри, тя болезнено стисна китките ми.

— Не е трябвало да го правиш, момиче. Не бива да си играеш с тази сила. Тъкмо тя създаде Долината. Само страдания и мизерия ще ни докараш така.

— Може да нямам друг избор, Багра. Но пък знаем къде да търсим жар-птица или поне така мислим. Открием ли я веднъж...

— Ще принесеш в жертва още един древен живот заради собствената си сила.

— Може и да не се стигне дотам — възразих неуверено. — Нали поцадих елена. Защо и смъртта на жар-птица да не може да се избегне.

— Чуй се само. Това да не ти е някаква детска приказка. Еленът трябваше да умре, за да се сдобиеш ти с неговата сила. И с жар-птица е същото, но този път кръвта ще е по твоите ръце. — После се изсмя със своя дрезгав нерадостен кикот. — Това обаче изобщо не те тревожи, нали, момиче?

— Не — признах.

— Не те ли е грижа за онова, което ще изгубиш? За вредата, която ще причиниш?

— Напротив — отвърнах окаяно. — Грижа ме е. Но нямам друг избор и дори да не беше така...

Тя пусна ръцете ми.

— Пак щеше да я преследваш.

— Няма да отричам. Искам жар-птица. Желая обединената сила на трите муски. Но това не променя факта, че нито една армия от човеци не може да устои срещу воините сенки на Тъмнейший.

— Една напад срещу друга напад.

Щом се налага. Твърде много беше пожертвано в мое име, че да откажа оръжие, способно да ми даде сила и да ми осигури победа в тази битка. Със или без помощта на старицата трябваше да открия начин да овладея мерзост.

Поколебах се.

— Багра, аз изчетох дневниците на Морозов.

— Нима? Е, как ти се видяха, възбуждащо четиво ли са?

— Не, намирам, че са вбесяващи.

За моя изненада тя се разсмя.

— Синът ми поглъщаше страниците им, сякаш бяха свещено писание. Сигурно ги е препроочел хиляди пъти, размишлявайки над всяка дума. Накрая реши, че в текстовете има вплетени кодирани съобщения. Нагръваше страниците върху пламък с надеждата, че ще се появи нещо, написано със симпатично мастило. Накрая прокълна името на Морозов.

Също като мен. Само обсебеният Давид устоя. А днес неговата мания едва не го уби, защото отказа да захвърли огромния денк с дневниците.

Ненавистно ми беше да задам този въпрос, ненавистно ми беше дори да помисля за подобна възможност, но все пак се насилих да попитам:

— Дали... Има ли шанс Морозов да е оставил работата недовършена? Възможно ли е изобщо да не е създал третата муска?

За миг тя остана смълчана, с отсъстващ вид; погледът на слепите ѝ очи беше вперен в нещо, което аз не можех да видя.

— Морозов няма как да е оставил тази работа недовършена — каза тихо накрая. — Не беше в стила му.

Нещо в нейните думи накара косъмчетата по ръцете ми да настръхнат. Връхлетя ме споменът как в Малкия дворец Багра обгърна с ръце нашияника около врата ми. „Щеше ми се да видя този елен.“

— Багра...

Гласът идваше откъм вратата.

— Моя суверенная.

Вдигнах очи към Мал, ядосана, че ни прекъсва.

— Какво има? — попитах, давайки си сметка за острите нотки в гласа ми, които се появяваха всеки път, щом станеше дума за жар-птица.

— Имаме неприятности с Женя — отвърна той. — И с царя.

---

[1] Вид гъба, която вирее под земята и се отглежда много трудно, което я прави изключително скъпа. — Б.пр. ↑

[2] Плоскодънен плавателен съд, използван за превоз на сухи и течни товари. — Б.пр. ↑

ГЛАВА 7

Скочих на крака.

— Какво е станало?

— Сергей се изпусна за истинското ѝ име. Изглежда, високата надморска височина му действа също като подземието.

Изпъшках от безсилие. Женя бе изиграла важна роля в коварния план на Тъмнейший да детронира царя. Досега опитвах да бъда търпелива със Сергей, но ето че той я беше изложил на опасност и рискуваше положението ни при Николай.

Багра протегна ръка и се вкопчи в панталона ми, сочейки към Мал.

— Кой е този?

— Капитанът на моята охрана.

— Гриша?

Намръщих се.

— Не, отказатся. — Звучи като...

— Алина — настоя Мал. — Точно в този момент отиват да я заловят.

Откопчих се от хватката на Багра.

— Трябва да вървя. Ще пратя Миша при теб.

Изхвъркнах от стаята, затръшвайки вратата след себе си. Двамата с Мал се втурнахме по стълбите, взимайки по две наведнъж.

Слънцето отдавна беше залязло и сега фенерите осветяваха Чекръка. Зърнах отвън звездите да просветват през пелената от облаци. В ъгъла за военно обучение се бяха струпали войници със сини ленти на ръкава и сякаш всеки момент щяха да извадят оръжие срещу Толя и Тамар. Усетих прилив на гордост, когато видях моите Етералки да се събират зад близнаците, прикривайки Женя и Давид. Сергей никакъв не се мяркаше. Може би така беше най-добре, защото сега няхах време да го набъхтя така, както му се полагаше.

— Тя е тук! — извика Надя, щом ни забеляза.

Тръгнах право към Женя.

— Царят чака — каза един от стражите.

Изненадах се, когато гласът на Зоя изплющя в отговор:

— Нека чака.

Преметнах ръка през раменете на Женя, придърпвайки я леко встрани. Тя цялата се тресеше.

— Чуй ме — казах, приглаждайки косата ѝ назад, — никой няма да те нарани. Разбираш ли?

— Той е царят, Алина. — Долових ужаса в гласа ѝ.

— Той вече не е никакъв цар — напомних ѝ. Говорех с увереност, каквато всъщност не изпитвах. Всичко това можеше да приключи много бързо и с ужасни последици, но нямаше как да се избегне. — Трябва да се изправиш лице в лице с него.

— За да ме види... колко ниско съм паднала...

Насилих се да я погледна в очите.

— Не си „паднала“. Ти се опълчи на Тъмнейший, за да ми върнеш свободата. Сега пък аз няма да позволя да отнемат твоята.

Мал приближи.

— Стражите стават нетърпеливи.

— Не мога да го направя — проплака Женя.

— Напротив, можеш.

Мал внимателно обгърна раменете ѝ с ръка.

— Ние сме с теб.

По бузата ѝ се търкулна сълза.

— Защо? Аз донасях за Алина, докато тя беше в Малкия дворец. Изгорих писмата ѝ до теб. Накарах я да повярва...

— Ти застана между нас и Тъмнейший на кораба на Щормхунд — прекъсна я Мал със същия непоколебим глас като при срива в тунелите. — Не пазя приятелството си само за безгрешни хора. И, слава на светците, Алина е същата като мен.

— Вярваш ли ни? — попитах.

Женя преглътна мъчително, после си пое дълбоко въздух, опитвайки да възвърне предишната си самоувереност, която навремето толкова ѝ прилягаше. После наметна шамията върху главата си.

— Добре — каза накрая.

Отидохме при останалите от нашите хора. Давид я изгледа с питащ поглед и тя потърси ръката му.

— Готови сме — обърнах се към стражите.

Мал и близнаците ни последваха по петите, но аз възпрях с ръка останалите Гриша.

— Останете на място — наредих. После добавих тихо: — И бъдете нащрек.

По заповед на Тъмнейший Женя едва не беше извършила царубийство и Николай го знаеше. Стигнаше ли се до открита схватка, представа нямах как ще се измъкнем от тоя недостъпен връх.

Последвахме стражите през обсерваторията, после по коридор, който водеше надолу към късо стълбище. Щом излязохме от поредния завой, долових гласа на царя. Не чух всичко, което каза, но ясно различих думата „предателство“.

Спряхме пред врата, очертана от копията на две бронзови статуи — Альоша и Аркадий, конниците на Иветс, чиито брони бяха осеяни с железни звезди. Каквото и да е било това помещение преди, сега то служеше за оръжейна зала на Николай. Стените бяха покрити с карти и военни чертежи, а върху огромната маса безредно бяха нахвърляни купища хартия. Николай се беше надвесил над писалището с тревожен вид, скръстени ръце и кръстосани глезени.

За малко да не разпозная владетелите на Равка. Когато за последно видях царицата, тя тънеше в розова коприна и беше обсипана с диаманти. Сега обаче носеше вълнен сарафан^[1] върху проста селска риза. Русата ѝ коса, изгубила блясъка си и заприличала на слама без уменията на Женя, беше събрана в чорлав кок. Царят явно още не беше загубил склонност да се носи като военен. Но сега ги нямаше златните нашивки и копринения ешарп на парадната му униформа — тя беше заменена от бозав шинел на Втора армия, който изглеждаше нелепо върху хилавото му тяло, увенчано със сивеещи мустаци. Монархът изглеждаше още по-немощен, както се беше подпрял на стола на жена си — изобличаващо доказателство за всичко, което му беше причинила Женя, потвърдено от приведените рамене и отпуснатата кожа.

Щом влязох, очите на царя се облециха почти комично.

— Не съм пратил да ми водите тая вещица.

Насилих се да се поклоня с надеждата, че дипломатическото лустро, което усвоих от Николай, може да ми помогне.

— Царю мой.

— Къде е предателката? — изджавка той, пръскайки слюнка.

Дотук с дипломацията.

Женя направи малка крачка напред. Ръцете ѝ трепереха, когато отметна шала. Царят ахна. Царицата притисна ръка към устата си.

Тишината в стаята напомняше затишието след артилерийска канонада. Забелязах как Николай внезапно проумя всичко. Хвърли ми бегъл поглед, стиснал челюст. Не че го бях излъгала нагло в очите за Женя, но можеше и така да се изтълкува.

— Какво е това? — заекна царят.

— Това е цената, която тя плати, за да ми спаси живота — отвърнах. — Защото се опълчи на Тъмнейший.

Царят се намръщи.

— Тя предаде короната. Искам главата ѝ.

За моя изненада, Женя се обърна към Николай.

— Ще приема наказанието си, ако и той си получи заслуженото.

Лицето на царя стана мораво. Дали пък нямаше да получи сърдечен пристъп и да ни спести по-нататъшни главоболия?

— Ще мълчиш пред по-знатните от теб!

Женя вирна брадичка.

— Тук не виждам по-знатни от мен.

С това изобщо не облекчаваше и без това тежкото си положение, но въпреки това ми се прищя да ѝ изръкопляскам.

— Ако си мислиш, че... — заекна царицата.

Женя цялата се тресеше, но гласът ѝ остана твърд.

— Ако не може да бъде съден за провала си като цар, тогава нека си понесе заслуженото за фиаското като мъж.

— Ах, ти, неблагодарна кучко — изсъска презрително царят.

— Стига вече — намеси се Николай. — Престанете и двамата.

— Аз съм царят на Равка. Няма да...

— Ти си цар без престол — тихо каза Николай. — И с цялото си уважение те моля да си държиш езика зад зъбите.

Царят млъкна и една вена на слепоочието му взе да пулсира.

Николай склучи ръце зад гърба си.

— Женя Сафин, обвинена си в предателство и опит за убийство.

— Ако исках да го уморя, досега да е свършил.

Николай я изгледа предупредително.

— Не съм опитвала да го убия — добави тя.

— Въпреки това си ми дала нещо, от което според дворецовите лекари няма избавление. Какво е то?

— Отрова.

— Но тя лесно може да се открие.

— Не и тази. Сама я забърках. Ако се дава на малки дози дълго време, симптомите са незабележими.

— Растителен алкалоид? — намеси се Давид.

Тя кимна.

— Щом се натрупа в достатъчни количества в организма и стигне необходимия праг, органите започват да отказват и пораженията стават необратими. Тази отрова не е убиец. Тя е крадец. Краде от отредените за живот години. Той никога няма да си ги върне.

Тръпки ме побиха от удовлетворението в гласа ѝ. Онова, което описваше тя, не беше някаква обикновена отрова, а дело на момиче, чиято дарба е някъде между Корпоралки и Фабрикатори. Момиче, което беше прекарало дълго време в работилниците на Материалки.

Царицата обаче клатеше глава.

— На малки дози и в продължение на дълго време? Тя не е имала достъп до храната ни...

— Отрових кожата си — безчувствено уточни Женья — и устните. Така всеки път, когато ме докоснеше... — Тя леко потръпна и погледна към Давид. — Всеки път, когато ме целунеше, той поемаше отровата. — Тя стисна юмруци. — Сам си го причини.

— Но отровата би трябвало да навреди и на теб — обади се Николай.

— Всеки път трябваше да я чистя от кожата си, а после да лекувам изгарянията, причинени от лугата. Всеки път. — Тя пак стисна юмруци. — Но пък си заслужаваше.

Николай потри с ръка устата си.

— Той насилваше ли те?

Женья кимна само веднъж. Едно мускулче заигра върху челюстта на Николай.

— Татко? — настоя той. — Така ли беше?

— Тя е слугиня, Николай. Не ми е трябвало да я насилвам.

След дълго мълчание Николай най-после отново заговори:

— Женья Сафин, когато всичко това свърши, ти ще бъдеш изправена на съд за държавна измяна и заговор с Тъмнейший срещу короната.

Царят се ухили самодоволно. Но Николай още не беше приключил.

— Татко, ти си тежко болен. Дълго служи на короната и на народа на Равка, затова е време да се оттеглиш в заслужен отдых. Тази вечер ще обявиш писмено своята абдикация.

Царят примигна объркано, потрепвайки с клепачи, сякаш все още не разбираше онова, което бе чул.

— Няма да направя подобно...

— Тази вечер ще напишеш обръщението си до народа, а утре заминаваш със „Синьото рибарче“. То ще те отведе до Ос Олта, където ще се погрижат да се прехвърлиш невредим на борда на „Волкволни“, а после и през Истинското море. Може да отидеш на някое топло място, защо не и в Южните колонии.

— В колониите?! — ахна царицата.

— Няма да сте лишени от нито един лукс. Ще сте далеч от сраженията и дългата ръка на Тъмнейший. Ще бъдете в безопасност.

— Аз съм царят на Равка! Тази... тази предателка, тази...

— Останеш ли, ще се погрижа да те съдят за изнасилване.

Царицата се хвана за сърцето.

— Не можеш да го направиш, Николай.

— Тя беше под твое покровителство, майко.

— Тя е слугиня!

— А ти си кралица. Твоите поданици са твои деца. Всичките до един.

Царят тръгна към Николай.

— Не би ме пратил в изгнание заради толкова незначително обвинение...

При тези думи Тамар не издържа и избухна:

— Незначително? Толкова ли незначително щеше да е, ако тя се беше родила с благородническа кръв?

Мал скръсти ръце на гърдите си.

— Ако Женя беше от благородно семейство, той никога не би дръзнал да ѝ посегне.

— Това е най-доброто решение — заключи Николай.

— Това изобщо не е решение — излая царят. — Това е малодушие.

— Не мога да си затворя очите пред твоето престъпление.

— Ти нямаш нито право, нито власт. Кой си ти, че да съдиш своя цар?

Николай изправи гръб.

— Това е законът на Равка, не моят. Той не трябва да се кланя пред ничий ранг или положение. — Опита да смекчи тона. — Знаеш, че това е за доброто на всички. Здравето ти отпада. Имаш нужда от почивка и си твърде слаб, за да поведеш армията ни срещу Тъмнейший.

— Ти само гледай! — изрева царят.

— Татко — кротко рече Николай, — хората няма да те последват.

Царят присви очи.

— Василий беше два пъти по мъж от теб. Ти си слабохарактерен и глупак, човек с вулгарен вкус и простонародна кръв.

Николай трепна.

— И така да е — каза. — Но ти все пак ще напишеш абдикацията си и ще се качиш на „Синьото рибарче“ без съпротива. Или заминаваш, или ще се изправиш на съд, а признаят ли те за виновен, ще увиснеш на бесилото.

Царицата кратко изхлипа.

— Ще бъде моята дума срещу нейната! — Царят размаха пръст срещу Жения. — Аз съм цар...

Изправих се между двамата.

— Аз пък съм светица. Нека видим чия дума ще натежи повече.

— Ти да си затваряш устата, жалка вещице. Трябваше да заповядам да те убият, докато можех.

— Достатъчно — изплющя гласът на Николай, чието търпение явно се изчерпваше. После даде знак на стражите край вратата. — Съпроводете майка ми и баща ми до покоите им. Не откъсвайте поглед от тях и следете да не говорят с никого повече. Татко, до утре сутрин или ще абдикираш, или ще те видя зад решетките.

Погледът на царя се стрелкаше от Николай към стражите, които го наобиколиха. Царицата се впи в ръката му с обезумели очи.

— Ти не си никакъв Ланцов — изръмжа царят.

Николай само се поклони дълбоко.

— Установих, че мога да живея с тази истина.

След това даде знак на стражите. Те сграбчиха царя, но той ги отблъсна. После тръгна към вратата, преливащ от ярост, опитвайки да

призове последните останки от достойнството си.

Позабави се пред Женя и я огледа.

— Сега поне душата ти е изписана на лицето — каза ѝ. — Развалина.

Почувствах как думата я зашлеви като плесница. Разрушая. Развалината. Така ѝ викаха шепнешком пилигримите, когато за първи път се появи сред тях. Мал пристъпи напред. Тамар посегна към брадвичките си. Чух как Толя изръмжа. Но Женя ги възпря с единствен жест. Изправи гръб и единственото ѝ око засвятка решително.

— Спомни си за мен, когато се качваш на борда на онзи кораб, царю мой. Спомни си за мен, когато за последно погледнеш Равка, преди да изчезне отвъд хоризонта. — Тя се приведе и му прошепна нещо. Царят пребледня и аз видях в очите му истински ужас. Женя се дръпна назад и продължи: — Надявам се вкусът ми да си е струвал.

Царят и царицата бяха избутани от стражата навън. Женя държеше брадичката си вирната високо, докато напуснат. После раменете ѝ провиснаха.

Давид я прегърна, но тя отблъсна ръката му.

— Недей — озъби се и отри сълзите си, преди още да са потекли.

— Женя — понечи да я приближи Тамар.

Но тя вдигна ръце, отблъсквайки всички.

— Не ми трябва вашето съжаление — кресна яростно. Гласът ѝ беше груб, див. Стоеше безпомощна пред нас. — Вие нищо не разбирате. — Покри лицето си с ръце. — Никой не разбира.

— Женя — обади се Давид.

— Не смей! — сурово извика тя и сълзите ѝ отново рукнаха. — Ти така и не ме погледна, преди да стана това, което съм сега; преди да ме превърнат в развалина. За теб съм просто повредена вещ, която трябва да се поправи.

Отчаяно търсех думи, с които да я утеша, но преди да успея да ги намеря, Давид изправи гръб.

— Познавам металите — каза той.

— Какво общо има това?! — кресна Женя.

Давид свъси чело.

— Аз... не разбирам и половината от онова, което става около мен. Нямам влечение към шеги, залези или поезия, затова пък

познавам металите. — Чупеше несъзнателно пръсти, сякаш буквално ловеше думите във въздуха. — Доскоро красотата беше твоята броня. Доста крехка защита, както се разбра. Но какво е вътре в теб? Чиста стомана! Тя е благородна и непробиваема. И няма нужда от поправка. — Той пое дълбоко въздух и непохватно пристъпи напред. После взе лицето ѝ в шепи и го целуна.

Тялото на Женя се скова. Помислих си, че ще го отблъсне. Но тя праметна ръце около врата му и отвърна на целувката. Недвусмислено.

Мал се покашля смутено, а Тамар тихичко подсвирна. Трябваше да прехапя устни, за да потисна нервния си смях.

Двамата отстъпиха един от друг. Давид беше станал пурпурночервен. Усмивката на Женя беше така ослепителна, че сърцето ми подскочи.

— Трябва по-често да те вадим от работилницата — каза му тя.

Тоя път вече се разсмях. Но гласът на Николай пресече смеха ми:

— Не си мисли, че от тук нататък ще е леко, Женя Сафин. — Каза го студено и с огромна умора. — Когато войната свърши, ти ще отговаряш за повдигнатите ти обвинения и аз ще реша дали заслужаваш помилване, или не.

Женя се поклони изящно.

— Не се боя от твоето правосъдие, царю мой.

— Още не съм цар.

— Мой царевич — поправи се тя.

— Вървете — каза той и даде знак да напуснем. — Всички — добави кратко, когато аз се поколебах.

Докато вратата се притваряше зад нас, зърнах как се строполи на един стол край чертожната маса, стиснал главата си в ръце.

Последвах останалите през залата. Давид шушнеша на Женя нещо за свойствата на растителните алкалоиди и праха от берилий. Не бях сигурна дали е разумно точно сега да си споделят тайни за отрови, но допусках, че това е представата им за романтика.

Тътрех неохотно крака при мисълта, че трябва да се върна обратно в Чекръка. Този беше един от най-дългите дни в живота ми и макар досега да не бях усетила колко съм изтощена, умората вече натежаваше на плещите ми като подгизнал балтон. Реших, че Женя и Тамар и без мен ще могат да просветят другите Гриша за хода на последните събития, а пък аз щях да се разправам със Сергей на

следващия ден. Но преди да открия леглото си и да потъна в него, имаше още нещо, което трябваше да разбера.

При стълбите сграбчих ръката на Женя.

— Какво прошушна на царя? — попитах тихичко.

Тя проследи с поглед останалите, които се качваха нагоре.

— На разрушая. Я разрухост — отвърна. — Не съм развалина. Аз съм разрушителката.

Веждите ми хвъркнаха към челото.

— Което ми напомня никога да не предизвиквам твоята лоша половина.

— Скъпа — отвърна тя, обръщайки към мен едната от обезобразените си страни, — аз вече нямам хубава половина. — Тонът ѝ беше шеговит, но долових тъгата в него. Тя ми намигна със здравето си око и се изгуби нагоре по стълбите.

С помощта на Невски Мал ни беше осигурил място за нощувка и остана след другите, за да ми покаже моите покои: поредица от стаи откъм източните склонове на планината. Рамката на вратата представляваше сключените ръце на две бронзови девици, които според мен символизираха Вечерницата и Зорницата. Срещуположната на вратата стена беше изцяло заета от огромен кръгъл прозорец, оброчен със занитена медна рамка като корабен люк. Лампите вътре горяха и макар че гледката през деня сигурно беше поразителна, точно сега виждах в стъклото само мрак и отражението на умореното си лице, което ме гледаше в упор.

— Ние с близнаците сме точно до теб — каза Мал. — Един от нас ще стои на пост, докато спиш.

До легена ме чакаше кана с топла вода и аз наплисках лицето си, докато Мал докладваше какви предпазни мерки са взети за охрана на спалните помещения на останалите Гриша; колко време ще отнеме подготовката на експедицията в Сикурзой и как според него би трябвало да разделим групата. Насилвах се да го слушам, но по едно време умът ми съвсем изключи.

Приседнах на каменната пейка в прозоречната ниша.

— Извини ме — казах. — Просто не мога повече.

Той стоеше отпред и аз усещах как се бори със себе си дали да приседне край мен, или да не го прави. Накрая все пак остана на място.

— Днес ти ми спаси живота — каза.

Свих рамене.

— А ти моя. Нали обикновено така става.

— Знам, че не е никак леко да убиеш за първи път.

— На съвестта ми лежи толкова много смърт. Тази едва ли променя нещо.

— Но тази все пак е различна.

— Той беше войник също като нас. Сигурно някъде го чака семейство или любимо момиче, нищо чудно да има и дете. Но ето че се озова там и в следващия момент... вече го нямаше. — Знаех, че трябва да спра дотук, но изпитвах нужда да дам воля на думите. — А знаеш ли кое е най-страшното? Беше толкова лесно.

Мал дълго мълча.

— Всъщност аз не съм сигурен кое беше моето първо убийство — каза най-накрая. — Преследвахме елена, когато се натъкнахме на фйердански патрул по северната граница. Схватката едва ли е продължила повече от няколко минути, но през това време убих трима. И те като мен си вършеха работата, карайки я от ден за ден, а изведнъж се озоваха окървавени в снега. Нямаше как да разбере кой падна пръв, но и не съм сигурен, че има значение. Ако не мислиш много често за тях, лицата им постепенно избледняват в паметта.

— Наистина?

— Не.

Поколебах се. Нямах сили да го погледна, когато продължих шепнешком:

— Това ме кара да се чувствам добре. — Той нищо не отговори, затова се хвърлих право в дълбокото. — Няма значение с каква цел използвам удара Сеч или силата си. Това винаги ме кара да се чувствам добре.

Боях се да вдигна очи, страхувайки се от отвращението, което ще прочета по лицето му, или пък нещо още по-лошо — боязън. Но когато най-после събрах кураж да го погледна, изражението на Мал беше замислено.

— Можеше да пометеш Апарат и всичките му свещеници стражи, а ти не го направи.

— Обаче ми се искаше.

— И все пак не го направи. Често имаш добро оправдание да проявиш бруталност, да бъдеш жестока. Но никога не си се възползвала от това.

— Поне досега. Жар-птица...

Той поклати глава.

— Жар-птица няма да промени твоята природа. Ти ще си останеш момиченцето, което отнесе боя вместо мен, когато счупих позлатения часовник на Ана Куя.

Изохках и го посочих обвинително с пръст.

— А ти ми позволи да го направя.

Той се разсмя.

— Естествено, онова женище беше направо ужасяващо. — После пак стана сериозен. — Ти ще си останеш момичето, готово с радост да пожертва своя живот, за да спаси всички нас в Малкия дворец; същото, което току-що видях как взима страната на една слугиня, опълчила се срещу царя.

— Тя не е слугиня. Тя е...

— Приятел. Знам това. — Той се поколеба. — Работата е там, Алина, че Лученко беше прав.

Нужно ми беше известно време, докато се сетя, че говори за водача на доброволческия отряд.

— За кое?

— Нещо в тая държава не е наред. Без земя. Без собствен живот. Само с пушка и униформа. Навремето и аз мислех така.

Наистина, така си беше. Искаше да се махне от Равка и никога повече да не се върне.

— Какво се промени?

— Ти. Разбрах го оная нощ в параклиса. Ако не бях толкова уплашен, сигурно щях да го забележа и по-рано.

Пак се сетих за онзи войник от доброволческия отряд, чието тяло се разполови пред очите ми.

— Сигурно имаш право да се страхуваш от мен.

— Не от теб се боях, Алина. Страх ме беше да не те изгубя. Момичето, в което се превръщаше пред очите ми, вече нямаше нужда

от мен. Тя обаче е онова, което ти е писано да станеш.

— Жадна за власт? Безмилостна?

— Силна. — Той отклони поглед. — Сияйна. И може би малко безмилостна. Това е цената да си на власт. Равка е съсипана, Алина. Според мен така е открай време. Момичето, което видях в параклиса, би могло да промени това.

— Николай...

— Николай е лидер по рождение. Той знае как да води битка. В политиката плува в свои води. Но няма представа какво е да живееш без надежда. И никога не е чувствал какво е да си никой. За разлика от теб и от Женя. И от мен.

— Той е добър човек — възразих.

— И от него ще стане добър цар. Но има нужда от теб, за да бъде велик.

Не знаех какво да кажа. Прокарах пръст по стъклото на прозореца, после отрих с ръкав следата от него.

— Канех се да го питам дали мога да доведа тук учениците от Керамзин. И сирачетата.

— Вземи го със себе си, когато отидеш там — каза Мал. — Трябва да знае откъде си тръгнала. — При тези думи се разсмя. — Може да го представиш на Ана Куя.

— Стига му, че го пуснах на Багра. Сигурно ще си помисли, че имам тайни запаси от зловни старици. — Отново оставих отпечатък от пръста си върху стъклото. Продължих, без да го поглеждам. — Мал, разкажи ми за татуировката.

Той остана смълчан известно време. Накрая се почеса по врата.

— Това е оброк^[2] на староравкански.

— Но защо си сложи такава дамба?

Този път той нито се изчерви, нито отклони поглед.

— Това е един вид обещание да стана по-добър отпреди — каза. — Дадох клетва, че щом не мога да съм друго за теб, то нека бъде поне оръжие в ръката ти. — Сви рамене. — Пък и ми напомня, че да искаш и да заслужиш, са две съвсем различни неща.

— Ти какво искаш, Мал? — Стаята ми се стори съвсем притихнала.

— Не ме питай за това.

— Защо?

— Защото няма как да стане.

— Въпреки това искам да чуя.

Той изпусна протяжна въздишка.

— Пожелай ми лека нощ. Каж ми да си вървя, Алина.

— Няма.

— На теб ти трябва армия. И корона.

— Така е.

Той се разсмя.

— Знам, че от мен се очаква да кажа нещо възвишено и доблестно: искам обединена Равка, свободна от Долината. Искам Тъмнейший под земята, където не би могъл да нарани вече нито теб, нито когото и да било. — Той обезсърчено поклати глава. — Но май съм същото егоистично магаре, каквото си бях и преди. След всичките тия приказки за клетви и чест единственото ми искрено желание е да те притисна срещу стената и да те целувам, докато забравиш имената на всички други мъже. Затова ми нареди да си вървя, Алина. Защото аз не мога да ти дам нито титла, нито армия, нито друго нещо, от което имаш нужда.

Той беше прав. Знаех го. Онова крехко и прекрасно нещо, което разцъфна навремето между нас, принадлежеше на други — хора, необвързани с дълг и отговорности. Пък и не бях сигурна какво е останало от него досега. Но въпреки това исках той да ме прегърне, исках да чуя как шепне името ми в тъмното, исках да го накарам да остане.

— Лека нощ, Мал.

Той докосна златния символ на лъчисто слънце върху гърдите си, който му бях дала преди много време в една тъмна градина.

— Моя суверенная — пророни тихо. После се поклони и си тръгна.

Вратата се затвори зад него. Угасих лампите и легнах, увивайки се с одеялата. Стъклената стена приличаше на огромно кръгло око; сега, когато вътре вече бе тъмно, забелязах звездите.

Прокарах пръст по белега върху дланта си, оставен преди много години от острия ръб на парче счупена синя паничка — спомен за мига, когато целият ми свят се преобърна; когато отстъпих парченце от сърцето си и никога вече нямаше да си го върна.

Ние направихме мъдър избор, постъпихме правилно. Наложих си да вярвам, че това ще ми донесе утеха. Тази нощ обаче имаше само една притихнала стая и болка от загубата; някакво познание, дълбоко и окончателно като погребален звън: „Нещо хубаво си отиде завинаги“.

Щом се събудих на следващата сутрин, първото, което видях, беше Толя край леглото ми.

— Открих Сергей — каза.

— Изчезнал ли беше?

— Цяла нощ.

Преоблякох се в чистите дрехи, оставени за мен: туника, панталон, нови ботуши и дебел вълнен кафтан в синия цвят на Призоваващите с бродирани със златна сърма маншети и обточен с червена лисица. Николай винаги беше подготвен.

Оставих Толя да ме поведе по стълбите към етажа с парните котли и на по-долното ниво с резервоарите за отпадъчна вода. Изведнъж съжалих за избора си на облекло: тук беше ужасна жегга. Хвърлих лъч светлина към дъното на помещението. Сергей седеше облегал на една от стените до голям метален резервоар с притиснати към гърдите колене.

— Сергей?

Той присви очи и извърна глава. Двамата с Толя се спогледахме.

Потупах огромната му ръка.

— Върви да закусиш — казах, а собственият ми стомах къркореше. Щом Толя тръгна, приглуших светлината и приседнах до Сергей. — Какво правиш тук?

— Горещо е прекалено просторно — изфъфли той. — И твърде високо.

Но това не беше всичко, нито пък грешката с изплъзналото се име на Жения — повече не можех да си затварям очите. Досега не ни се бе отдавал случай да поговорим за бедствието, което ни връхлетя при Малкия дворец. А може да сме имали възможност, но аз да съм я избегнала. Исках да му се извиня за смъртта на Мари; за това, че я изложих на опасност; задето не бях там да я спася. Но с какво думите ми биха могли да променят загубата му? Как думите биха запълнили липсата на жизненото момиче с кестеняви къдрици и бълбукащ смях?

— Мари и на мен ми липсва — казах най-накрая. — На останалите също.

Той зарови лице в шепите си.

— Никога преди не съм се страхувал. Не и чак така. Сега ме е страх през цялото време. И няма спасение.

Обгърнах раменете му.

— Всички се страхуваме. Няма защо да се срамуваш от това.

— Само искам пак да се почувствам в безопасност.

Раменете му се тресяха. В този момент ми се прииска да имам дарбата на Николай да намирам правилните думи в точния момент.

— Сергей — подхванах, без да съм сигурна дали ще облекча, или ще влоша положението, — Николай има свои кервансараи, някои са в Сайбея, други още по на юг. Това са нещо като убежища за отдих на контрабандистите, разположени далеч от местата на военни действия и размирните райони. Ако той позволи, съгласен ли си да те пратим там? Можеш да работиш при тях като Лечител. Или просто да си отдъхнеш за известно време.

Той дори не се замисли.

— Да — въздъхна.

Почувствах се гузна заради облекчението, което ме обзе. Сергей се оказа същинско бреме за нас при схватката с доброволческия отряд. На него не можеше да се разчита. Дори цял ден да му се извинявам, да използвам безполезни думи, пак не знаех как да му помогна и това не променяше факта, че сме във война. Нито че Сергей се бе превърнал в пречка.

— Ще имам грижата да го уредя. Ако се нуждаеш от още нещо...

— Млъкнах, защото не знаех как да продължа. Непохватно го потупах по рамото, после станах и се приготвих да си вървя.

— Алина...

Спрях край вратата. Едва го различавах в тъмното, светлината откъм коридора играеше по мокрите му бузи.

— Съжалявам за Женя. И за всичко останало.

Спомних си навика на Мари и Сергей да се смушкват един друг с лакти, видях ги отново да седят ръка в ръка и да се смеят пред споделена чаша чай.

— Аз също — прошепнах.

Когато излязох в коридора, заварих Багра и Миша да ме чакат отпред.

— Какво правите тук?

— Дойдохме да те намерим. Какво му е на онова момче?

— Преживява тежък момент — отвърнах, повеждайки ги понадалеч от помещението с резервоарите.

— Че на кого му е лесно?

— Той видя как синът ти изкорми неговата любима и я държа в ръцете си, докато издъхваше.

— Страданието е евтино като глина и двойно по-обикновено от нея. Какво значение има в какво го превръща всеки от нас. А сега — продължи тя, тропвайки с тояжката си — уроците.

Така се стъписах, че ми трябваше време да схвана за какво говори. Уроци? Багра отказваше да ме обучава, откакто се върнах в Малкия дворец с втората муска. Опитах да си събера ума и я последвах по коридора.

— Защо си промени решението? — Сигурно имах вид на същинска глупачка, питайки това, но не можех да се сдържа.

— Поговорих си с нашия нов цар.

— С Николай?

Тя изръмжа.

Забавих крачка, щом осъзнах накъде я води Миша.

— Мигар се возиш на железната кутия?

— Разбира се — сопна се тя. — Трябва ли да се мъкна по всичките тия стълби?

Втренчих се в Миша, който отвърна невъзмутимо на погледа ми, сложил ръка върху дървения меч на хълбока си. Накрая се видях принудена да вляза в ужасяващото изобретение.

Миша дръпна решетката и натисна лоста. Като се понесохме нагоре, стиснах очи и останах така чак докато спряхме с рязко друсване.

— И какво каза Николай? — попитах на влизане в Чекръка с още треперлив глас.

Багра махна с ръка.

— Предупредих го, че щом владееш силата на муските, може да станеш опасна също като моя син.

— Благодаря — отвърнах сухо. Тя беше права и аз го знаех, но това не значеше, че искам да товаря Николай с подобни мисли.

— Накарах го да се закълне, че ако стане така, ще ти пусне един куршум.

— И? — попитах, макар отговорът да ме ужасяваше.

— Той ми даде дума. Колкото и да струва неговата дума.

Аз обаче знаех, че думата на Николай тежи. После той можеше да жали за мен. Никога да не си прости, че го е направил. Но първата и най-голямата му любов беше Равка. И не би допуснал нещо или някой да заплашва страната му.

— А защо ти самата не го направиш още сега и не му спестиш грижите? — промърморих.

— Това всеки ден ми минава през ума — озъби се тя. — Особено когато си отвориш голямата уста.

Багра избъбри някакви нареждания на Миша и той ни поведе към южната тераса. Вратата беше скрита в медните поли на Остриганата девица, а на кукички около ботуша ѝ бяха провесени шинели и шапки. Багра и без това беше така увита в шалове и наметки, че лицето ѝ едва се виждаше, но аз взех една кожена ушанка за себе си и навлякох на Миша дебело вълнено палто. После излязохме на хапещия мраз отвън.

Дългата тераса завършваше с остър връх подобно носа на кораб, а пред нас като замръзнало море се стелеха облаци. От време на време се разкъсваха, откривайки далече долу снежни върхове и сиви скали. Потръпнах. „Твърде голямо. Твърде високо.“ Сергей имаше право. Над облаци се мяркаха само най-високите върхове на Елбйен и те пак ми заприличаха на верига от острови, която стигаше далеч на юг.

— Кажи ми какво виждаш — обади се Багра.

— Предимно облаци — отвърнах, — небе, няколко планински върха.

— Колко е до най-близкия от тях?

Опитах да преценя разстоянието.

— Най-малко два километра, а може и да са близо четири.

— Хубаво — каза тя. — Отсечи му главата.

— Какво?!

— Нали и преди си използвала удара Сеч?

— Ама това е планина — заекнах. — И то наистина голяма.

— А ти си първата Гриша, която носи две муски. Направи го.

— Ние сме на километри от него!

— Нали не очакваш да остарея и да пукна, докато се превземаш?

— Ами ако някой види...

— Толкова далеч на север планината е необитаема. И спри да си търсиш оправдания.

Изпъшках притеснено. Носех муските от месеци. И много добре усещах докъде се простира силата ми.

Протегнах облечените си в ръкавици длани и светлината придойде към мен като чакан прилив, блещукайки над облаците. Насочих я и тя стана острие. После с чувството, че съм пълен идиот, замахнах по посока на най-близкия връх.

Даже не уцелих. Светлината прогори дия през облаците има-няма на няколкостотин метра от нас и откри за кратко върховете долу, оставяйки подире си разпокъсана мъгла.

— Как се справи? — обърна се към Миша Багра.

— Зле.

Изгледах го заплашително. Малък предател. Някой зад мен се изкиска.

Обърнах се. Нашите занимания бяха привлекли група войници и Гриша. Не беше трудно да различи червения гребен на Харшо. Онкет се беше увила около врата му като оранжев шал, а от едната му страна Зоя се хилеше подигравателно. „Страхотно, няма що.“ Нищо не може да се сравни с малка доза унижение на гладен стомах.

— Пак — нареди Багра.

— Много е далече — промърморих. — И е огромен. — Не можехме ли да започнем с нещо по-дробно — къща, да речем?

— Не е много далече — подигра ми се тя. — Ти си колкото тук, толкова и там. Направена си от същото, от което и планината. Тя няма дробове, затова я накарай да диша с теб. Тя няма сърце, затова ѝ дай своя пулс. Това е същината на Малката наука. — Тя ме тупна с тояжката. — И стига си пухтяла като див мечок. Дишай, както съм те учила: дълбоко, равномерно.

Усетих как бузите ми поруменяват и забавих дишането си. Откъслечни спомени от теорията за Гриша взеха да се мяркат в главата ми. Одинаковост. Товато. Етовост. Оновато. Пълна бъркотия. Но най-

отчетливо в съзнанието ми се открииха трескавите драсканици на Морозов: „Не сме ли ние всичкото?“.

Затворих очи. Този път, вместо да повикам светлината, аз отидох при нея. Почувствах как се разтварям във въздуха, как се отразявам в терасата, снега и стъклото зад мен.

Замахнах с удара Сеч. Той порази единия склон на върха, разпилявайки ветрилообразно лед и камъни, които се посипаха с глух тропот.

Тълпата зад гърба ми нададе радостни викове.

— Пфу — изфуча Багра. — Те биха ръкопляскали и на танцуваща маймуна.

— Зависи от маймуната — обади се Николай от дъното на терасата. — И как танцува.

Страхотно. Още един зяпач.

— По-добре ли беше? — обърна се Багра към Миша.

— Горедолу — отвърна той неохотно.

— Напротив, много по-добре беше — запротестирах. — Нали уцелих?

— Не съм искала от теб да го уцелиш — сопна се Багра. — Казах ти да му отсечеш главата. Хайде пак.

— Десет монети, че няма да успее — провикна се един от отцепниците Гриша на Николай.

— Двайсет, че ще го направи — солидарно се обади Адрик.

Прищя ми се да го прегърна, макар да знаех, че няма толкова пари.

— Трийсет, че не може да стигне върха зад него.

Обърнах се бясно като фурия. Мал стоеше облегат на сводестата врата, скръстил ръце на гърдите си.

— Оня връх е на близо десет километра! — запротестирах.

— По-скоро на шест — безгрижно отвърна той с дързък поглед. Сякаш двамата отново бяхме в Керамзин и той ме предизвикваше да откъсна кесия захаросани бадеми или ме примамваше да се пързелям върху езерцето при Тривка, преди още ледът да е заякнал. „Не мога“, отвърщах обикновено. „Разбира се, че можеш“, настояваше той и се понасяше далеч напред с взетите назаем кънки — носовете на ботите им обикновено бяха натъпкани с хартия, за да му станат по мярка, — без дори да погледне назад и да се увери, че го следвам.

Докато тълпата дюдюкаше и се обзалагаше, Багра взе приглушено да ми говори:

— Ние казваме, че сродното сродно привлича, момиче. Но ако науката е достатъчно малка, тогава всички сме еднакви. А светлината живее в пространствата помежду. Тя е в почвата на тая планина, в скалата и в снега. Ударът Сеч е вече направен.

Втренчих се в нея. Сега тя цитираше безпогрешно дневниците на Морозов. Навремето ми каза, че Тъмнейший е бил обсебен от тях. Нима този път намекуваше нещо повече?

Запретнах ръкави и вдигнах ръце. Тълпата утихна. Съсредоточих се върху далечния връх — беше толкова далеч, че не различавах нищо по него.

Призовах светлината, след това я освободих и полетях заедно с нея. Озовах се в облаците, после над тях, а в един кратък миг се намирах в мрака на планината — приклещена и останала без дъх. Заемах пространството помежду, което обитаваше светлината, макар че не можеше да бъде видяна. Когато спуснах ръка, създадената от мен дъга се превърна в безкрайност, сияен меч, който съществуваше в този момент и във всеки един миг отвъд него.

Разнесе се еквивалентен, напомнящ за далечна гръмотевица. Небето сякаш завибрира.

Безшумно и бавно планинският връх взе да се движи. Не се прекатури, просто се плъзна устремно надолу, а по склоновете му се търкаляха скални късове и снежни лавини, оставяйки съвършен диагонален разрез на мястото, където доскоро се издигаше връхът — тераса от оголена сива скала, щръкнала малко над облаците.

Зад гърба си чух писъци и неударими викове.

— Тя го направи! Тя го направи! — кудкудякаше Миша, подскачайки на един крак.

Погледнах през рамо. Мал едва забележимо кимна към мен, после подкара обратно всички вътре в Чекръка. Забелязах как посочи към отцепника Гриша и изговаря само с устни: „Плащай!“.

Извърнах се отново към посечената планина, кръвта ми кипеше от придошлата сила, съзнанието ми се носеше далеч от реалността и необратимостта на онова, което бях извършила. „Хайде пак“ — крещеше някакъв глас в мен, жадуващ за още. Първо човек, а сега и

планина. Имаше ги и вече ги няма. Лесно. Потръпнах в кафтана си, търсейки утеха в мекото докосване на лисичата кожа.

— Ама наистина, почини си, защо не — мърмореше Багра край мен. — Ако я караме все така, и двата ми крака ще измръзнат, докато свършиш нещо както трябва.

---

[1] Национална руска одежда във формата на рокля, често без ръкав. — Б.р. ↑

[2] Обещание, свързано с религиозни схващания или суеверие. — Б.р. ↑

ГЛАВА 8

Сергей пое на път същата нощ на борда на „Ибис“, товарната баржа, която заместваше „Пеликан“, докато го ремонтираха. Николай му предложи място в една тиха междинна станция по пътя на контрабандистите, където би могъл да се възстанови, пък и да е от полза на преминаващите оттам пътници. Той дори посъветва Сергей да не бърза, докато му намери убежище в Западна Равка, но гришанинът нямаше търпение да замине.

На следващата сутрин се събрахме с Николай, Мал и двамата близнаци, за да обсъдим къде точно в Сикурзой ще преследваме жарптица. Никой от останалите Гриша не знаеше предполагаемото местонахождение на третата муска, а ние бяхме решени да държим това в тайна колкото се може по-дълго.

Последните две нощи Николай се беше посветил на дневниците на Морозов и сега изглеждаше не по-малко загрижен от мен. Вече се беше уверил, че някои от книгите или са изгубени, или още се намират в ръцете на Тъмнейший. Настояваше да притисна Багра за повече сведения, но трябваше да внимавам как ще поставя въпроса. Ако я предизвиках неволно, щяхме да останем с празни ръце, а тя най-вероятно щеше да прекрати обучението ми.

— Въпросът не е единствено в липсващите книги — каза Николай. — Само на мен ли така ми се струва, или Морозов наистина е леко... ексцентричен?

— Ако под „ексцентричен“ разбираш луд, тогава съм съгласна — казах. — Но се надявам да е колкото луд, толкова и прав.

Николай се загледа замислено в картата, окачена на стената.

— Все още ли това е единствената ни следа? — Той потупа върху една грубо обозначена долина край южната граница. — Бая път трябва да бием само заради два тънки като вретена стълба.

Неясно очертаната долина беше Два Столба, където се намираще нашето родно място с Мал; името ѝ идваше от руините в южния край: тънки, оронени от ветровете скални пилони, за които се говореше, че

са единственото останало от две стари мелници. Ние обаче вярвахме, че са част от древна арка — пътепоказател към жар-птица, последната от муските на Морозов.

— Край Мурин има изоставен меден рудник — продължи Николай. — Може да приземите „Водния бик“ там и да влезете пеша в долината.

— А защо не стигнем по въздух направо до Сикурзой? — попита Мал.

Тамар поклати глава.

— Това може да се окаже доста рискована маневра. Местата за кацане са много малко, а и теренът е опасен.

— Добре тогава — съгласи се Мал. — Значи кацаме край Мурин и прекосяваме планината през прохода Жидков.

— Трябва ни добро прикритие — обади се Толя. — Невски разправя, че много народ минава през граничните градове; хората се опитват да излязат от Равка, преди да е дошла зимата и прекосяването на планината да стане невъзможно.

— Колко време ще отнеме да откриете жар-птица? — попита Николай.

Всички се извърнахме към Мал.

— Няма как да се знае — отвърна той. — Отне месеци, докато издиря елена. Откриването на морския бич стана за по-малко от седмица. — Макар да не откъсваше очи от картата, аз усетих как спомените за онези дни избухват между нас. Носехме се по ледените води на Костницата и очаквахме всеки миг да започнат да ни изтезават. — Сикурзой е необятна територия. Налага се да се движим възможно най-бързо.

— Подбра ли си вече екипаж? — обърна се Николай към Тамар.

Тя буквално бе започнала да танцува, когато той я назначи за капитан на „Водния бик“ и ѝ нареди час по-скоро да опознае кораба и неговите особености.

— Зоя не я бива много да работи в екип — отвърна Тамар, — но ни трябва Вихротворец, а двете с Надя са най-доброто решение. Стиг се оправя добре с въжетата, пък и никога не е излишно да имаш Огнетворец на борда. Утре сутрин ще можем да направим пробен полет.

— С опитен екипаж ще се придвижваш по-бързо.

— Взех един от твоите Вълнотворци и един Фабрикатор — отвърна тя. — Но ще съм много по-спокойна, ако за останалото се грижат наши хора.

— Отцепниците са предани.

— Може — отвърна Тамар, — но пък и ние се сработваме добре.

Внезапно осъзнах, че тя е права. „Наши хора.“ Кога беше станало това? По пътя от Бялата катедрала дотук? При срутването на тунела? В мига, когато се опълчихме заедно на стражите на Николай, а после и на царя?

Сега обаче нашата малка група трябваше да се раздели и това никак не ми харесваше. Адрик беше бесен, че го оставяме, а и на мен той щеше да ми липсва. Щяха да ми липсват даже Харшо и Онкет. Но най-трудно щях да се сбогувам с Женя. „Водния бик“ и без това беше претоварен с екипажа и провизиите, пък и нямаше никаква причина тя да идва с нас в Сикурзой. И макар да се нуждаехме от Материалник за гривната на третата муска, според Николай Давид бе по-нужен тук, където можеха да използват дарбите му за военни дела. Вместо него щяхме да вземем Ирина — тя беше Фабрикатор отцепник и бе изковала гривната от люспи на китката ми на борда на „Волкволни“. Давид беше доволен от това решение, а Женя прие нашата раздяла много по-леко от мен.

— Казваш, значи, че не се налага да се трепя из прашните планински проходи със Зоя подире ми, която ще мрънка по целия път, докато Толя ме забавлява с Втората легенда за Креги? — Тя се засмя. — Направо съм съкрушена.

— Ще се справиш ли тук? — попитах.

— Така мисля. Направо не е за вярване, но Николай все повече ми допада. Изобщо не прилича на баща си. Пък и има усет за облекло.

Тук определено имаше право. Дори навръх планината Николай винаги беше с лъснати до блясък ботуши и безукорна униформа.

— Ако всичко върви добре — заяви Тамар, — ще сме готови да тръгнем до края на седмицата.

Усетих особено удовлетворение от думите ѝ и едва устоях на желанието да потъркам голата си китка. Тогава обаче Николай се прокашля.

— Колкото до това... Алина, чудех се дали не би се съгласила да направиш едно леко отклонение.

Свъсих вежди.

— Какво отклонение?

— Съюзът със Западна Равка е още крехък. Фйерда сигурно тепърва ще ги притиска да отворят Долината за Тъмнейший. За тях ще е много важно да видят с очите си силата на Призоваващата слънцето. Мислех си, че докато останалите проучват маршрута в Сикурзой, ние двамата с теб бихме могли да присъстваме на няколко държавни банкета, да отсечем един-два планински върха и така малко да поразведрим нашите съюзници. А на връщане от Ос Кърво ще те оставя при другите в планината. Както каза и Мал, трябва да се огледа обширна територия, пък и забавянето няма да е чак толкова голямо.

За миг си помислих, че Мал ще се възпротиви, като подчертае колко е важно да влезем и излезем от Сикурзой преди падането на първия сняг и изобщо какъв риск крие излишното протакане. Вместо това обаче той нави картата на руло върху масата.

— Вижда ми се разумно — каза. — Толя може да ви придружи като охрана на Алина. Пък и на мен ми трябва малко време да посвикна с въжетата.

Опитах да не обръщам внимание на това как се сви сърцето ми. Нали точно това исках.

— Разбира се — казах.

Ако Николай беше очаквал разгорещен спор, успя да го прикрие.

— Отлично — каза той и плесна с ръце. — Тогава да обсъдим гардероба ти.

Оказа се обаче, че има още доста неща за решаване, преди Николай да ме зарови в коприна. Той се съгласи да прати „Пеликан“ в Керамзин веднага щом корабът стане годен за път, но това беше само точка първа от дългия списък. Докато приключим с обсъждането на мунициите, различните видове бури и екипировката за дъждовно време, отдавна беше преваляло обяд и всички нетърпеливо чакахме почивката.

Повечето от войниците вече бяха в импровизираната столова в западната част на Чекръка, точно под стенния часовник с Тримата глупаци и мечката. Аз обаче нямах особено желание да си общувам с

тях, затова грабнах едно хлебче, поръсено с кимион, и чаша горещ чай с много захар и излязох на южната тераса.

Студът отвън хапеше. Небето имаше яркосин цвят, а следобедното слънце хвърляше плътни сенки върху наслоените облаци. Отпивах от чая, заслушана в песента на вятъра, който свиреше в ушите ми и рошеше лисичата кожа около лицето ми. Отляво и отдясно виждах острите носове на източната и западната тераса. Полегатият планински склон в далечината, чийто връх отсякох, отново беше покрит със сняг.

Знаех, че с времето Багра би могла да ме научи да разгърна силата си още по-добре, но тя никога нямаше да ми помогне да овладее мерзост; самата аз не знаех откъде да започна. Припомних си чувството, което ме облада в параклиса; онова усещане за единение и разпад; ужасът, че нещо изсмуква живота от мен; възбудата да видя как на бял свят се появяват сътворените от мен създания. Без Тъмнейший обаче не можех да намеря пътя към тази сила и не бях сигурна дали дори жар-птица ще промени това. Сигурно на него това му се отдаваше по-лесно. Веднъж ми беше казал, че си е имал доста вземане-даване с вечността. Колко ли животи бе отнел? Колко ли животи бе изживял? Може би през призмата на вечността животът и смъртта изглеждаха по-различни за него — дребни и прозаични; неща, с които отдавна е свикнал.

Призовах светлината с една ръка и оставих лъчите ѝ лениво да се плъзнат по пръстите ми. Тя прогори пътека в облаци, разкривайки още безмилостно озъбени скали по планинските скатове долу. Оставих стакана с чай и се надвесих през зидания парапет да огледам изсечените в скалата стъпала под мен. Тамар разправяше, че в древни времена пилигримите се качвали по тях на колене.

— Ако се каниш да се хвърляш, поне ми остави време да съчиня балада в твоя прослава — изневиделица се разнесе гласът на Николай. Обърнах се и го видях да крачи по терасата, русата му коса лъщеше на слънцето. Сега носеше елегантен шинел във войнишко тъмносиво, извезан със златен двуглав орел. — Ще бъде произведение с многобройни плачещи цигулки и тъжни стихове, които ще възпяват любовта ти към херингата.

— Ако почакам още малко, нищо чудно да се наложи да те слушам как я пееш.

— Имам повече от сносен баритон. Но за какво е цялото това бързане? Заради моя одеколон ли?

— Ти не слагаш одеколон.

— Моето естествено ухание е толкова силно и чувствено, че поглъща всички останали миризми. Но ако ти имаш слабост към одеколони, ще започна да ползвам.

Сбърчих нос.

— Не, благодаря.

— Готов съм във всичко да ти се подчиня. Особено след оная демонстрация. — Той кимна към отсечения връх. — Само те моля, щом поискаш да си сваля шапката, просто да ми кажеш.

— Внушителна гледка, а? — въздъгнах. — Тъмнейший обаче се е учил до коляното на Багра и е имал на разположение стотици години, за да овладее силата си. А аз познавам моята дори по-малко от година.

— Имам подарък за теб.

— Жар-птица?

— Това ли искаш? Трябваше по-рано да ми кажеш. — Той бръкна в джоба си и остави нещо върху парапета.

Светлината просветна по смарагдовия пръстен. Разкошният зелен камък в центъра, оброчен от ситни диаманти, беше по-голям от нокътя на палеца ми.

— Скромността е твърде надценявана — казах пресекливо.

— Обичам да ме цитираш. — Николай потупа пръстена. — Може да се утешаваш с мисълта, че фраснеш ли ме с него, със сигурност ще ми извадиш окото. Но аз пак ще те харесвам. Затова просто го носи. Не ме нападай с него.

— Откъде го изнамери?

— Майка ми го даде, преди да замине. Смарагдът на рода Ланцови. Носеше го на банкета за рождения ми ден, когато ни нападнаха. Колкото и да е странно, това не беше най-ужасният ми рожден ден.

— Нима?

— Когато бях на десет, родителите ми наеха клоун.

Посегнах предпазливо и вдигнах пръстена.

— Тежи — казах.

— Така си е, същинска канара.

— Спомена ли на майка си, че се каниш да го подариш на едно просто сираче?

— През повечето време тя приказваше — отвърна той. — Искаше да ми разкаже за Магнус Опйер.

— За кого?

— Фйердански посланик, умел моряк, натрупал богатство от превоз на стоки. — Николай отклони поглед към слоя облаци под нас. — И явно мой баща.

Не знаех да го поздравя ли, или да му изкажа съчувствие. Николай споделяше без затруднение обстоятелствата около своето раждане, но знаех, че от това го боли много повече, отколкото показва.

— Странно е, когато вече го знам със сигурност — продължи той. — Изглежда, част от мен винаги се е надявала слуховете да си останат просто слухове.

— Въпреки това ще станеш велик цар.

— Естествено — отвърна подигравателно той. — Аз съм просто меланхолик, не луд. — После отупа невидима пращинка от ръкава си. — Не зная дали някога ще ми прости, че я пратих в изгнание, особено пък в колониите.

Кое ли е по-тежко — да изгубиш майка си, или никога да не си я познавал? Но аз, така или иначе, му съчувствах. Той за кратко беше загубил цялото си семейство човек по човек: първо брат си, сега и двамата си родители.

— Съжалявам, Николай.

— Че за какво има да съжаляваш? Най-накрая постигнах своето. Царят се оттегли и пътят към трона е свободен. Даже щях да отворя бутилка шампанско, ако не трябваше тепърва да се бия с всемогъщ владетел и неговата чудовищна орда.

Понякога Николай наистина можеше да е ужасно нагъл. Добре знаех, че не така си беше представял своето възкачване на престола: след като брат му е бил убит, а баща му — сринат от гнусните обвинения на една слугиня.

— Кога ще сложиш короната? — попитах.

— Не и преди да победим. Ще бъда коронован в Ос Олта или изобщо няма да бъда цар. А първата стъпка към това е да затвърдим съюза със Западна Равка.

— Затова е пръстенът, значи?

— Затова. — Той приглади края на ревера си. — А ти все пак можеше да ми кажеш за Женя.

Усетих чувство на вина.

— Опитвах се да я предпазя. Малцина биха постъпили като нея.

— Не желая между нас да има лъжи, Алина.

Дали говореше за престъпленията, извършени от баща му? Или за безбройните флиртове на майка си? Въпреки това не беше съвсем прав.

— А ти колко лъжи ми наговори, Щормхунд? — Посочих към Чекръка. — Колко тайни си криел, докато не се почувствах готов да ги споделиш?

Той склочи ръце зад гърба си с леко притеснен вид.

— Може да се каже, че това е част от привилегиите на един принц.

— Щом като някакъв си обикновен принц може да мине метър, какво остава за една жива светица?

— Май ти е станало навик да печелиш всеки спор.

— А това спор ли беше?

— Явно не. Защото аз спорове не губя. — Той погледна през рамо. — Все светии, той да не би да се качва по заледените стъпала?

Присвих очи и се взрях през мъглата. Нямаше грешка, някой наистина се катереше зигзагообразно по скалистия склон, а дъхът му излизаше на облаци в ледения въздух. Достатъчен ми беше само поглед, за да позная, че е Мал — с приведена глава и праметнал някакъв денк на гръб.

— Изглежда доста... стимулиращо. Щом той е стигнал толкова нависоко, май ще трябва и аз да почна да се упражнявам. — Тонът на Николай звучеше привидно безгрижен, но аз усещах съсредоточения поглед на умните му лешникови очи върху себе си. — Ако приемем, че надвием Тъмнейший, а аз съм убеден в това, дали Мал има намерение да остане капитан на твоята охрана?

Успях да се овладея, преди да съм прокарала пръст върху белега на дланта си.

— Не зная. — Независимо от всичко станало, исках да задържа Мал близо до себе си. Но това нямаше да е справедливо за нито един от двамата ни. — Според мен ще е най-добре да се прехвърли на друго

място — насилих се да кажа. — Него го бива на бойното поле, но е още по-добър следотърсач.

— Сама знаеш, че той няма да приеме пост, който ще го отдалечи от бойното поле.

— Тогава постъпи както смяташ за най-добре. — Между ребрата ме прониза болка като остър кинжал. Откъсвах Мал от живота си, но гласът ми остана твърд. Наученото от Николай си казваше думата. Протегнах му пръстена обратно. — Не мога да го приема. Поне засега. — А може би времето никога нямаше да дойде.

— Задръж го — отвърна той, затваряйки смарагда в шепата ми. — Един капер умее да се възползва от всяко предимство.

— Ами принцът?

— Принцовете са свикнали да чуват само „да“ за отговор.

Когато същата вечер се върнах в стаята си, там ме чакаха още изненади от Николай. Поколебах се, после се обърнах на пети и тръгнах по коридора към стаите на другите момичета. Поколебах се пред вратата за миг, притеснена и с чувството, че съм пълна глупачка, но накрая събрах сили да почукам.

Надя отвори. Зад нея мярнах Тамар, която беше дошла да я навести и сега точеше брадвичките си край прозореца. Женя седеше край масата и обшиваше със златна сърма нова превръзка за око, а Зоя се излежаваше на едно от леглата, подмятайки из въздуха перце със струята, която излизаше от върховете на пръстите ѝ.

— Искам да ви покажа нещо — казах.

— Какво? — попита Зоя, без да откъсва поглед от перцето.

— Просто елате и го вижте.

Тя изпъшка раздразнено и се изтърколи от леглото. Поведох ги по коридора към моята стая и отворих широко вратата.

Женя веднага се зарови в купчината пищни рокли, струпани върху леглото.

— Коприна! — охкаше тя. — Кадифе!

Зоя взе в ръце кафтана, повесен върху облегалката на стола. Ушит от златен бродат, полите и ръкавите му бяха богато украсени със синя бродерия, а по маншетите му имаше извезани златни слънца.

— Самур — каза тя, галейки кожената подплата. — Никога досега не съм те ненавиждала толкова силно.

— Той е за мен — казах. — Но останалото е за вас. Не мога да ги облека всичките в Западна Равка.

— Николай специално за теб ли ги е поръчал? — попита Надя.

— Той не върши нищо половинчато.

— Сигурна ли си, че няма против да ги раздадеш?

— Давам ви ги назаем — поправих я. — А ако това не му харесва, тогава да се научи да оставя по-ясни указания.

— Тая си я бива — каза Тамар, оглеждайки се в огледалото с наметната върху раменете пелерина. — Щом той ще изглежда като цар, значи и ти трябва да приличаш на царица.

— Има и още нещо — подхвърлих. Отново почувствах свян. Все още не знаех как точно да се държа с останалите Гриша. Като с приятели? Или като с поданици? Всичко беше съвсем ново за мен. Въпреки това не исках да оставам съвсем сама в стаята в компанията на своите мисли и една купчина рокли върху леглото.

Извадих пръстена на Николай и го оставих на масата.

— Все светии — изохка Женя. — Това е смарагдът на Ланцови!

Камъкът засия на светлината на лампите, а ситните диаманти в обкова ярко заблещукаха.

— И ти го даде просто ей така? Само да му го пазиш? — обади се Надя.

Женя ме стисна за ръката.

— Предложи ли ти?

— Не точно.

— Все едно го е направил — каза Женя. — Този пръстен е скъп наследствен накит. Царицата не се разделяше с него даже докато спи.

— Върни му го — каза Зоя. — Разбий му сърцето без капка милост. После аз с радост ще утеша бедния принц. От мен може да излезе чудна царица.

Разсмях се.

— Наистина, стига поне за миг да забравиш лошотията си.

— При такова поощрение може и да ми се получи за минутка, даже две.

Завъртях изразително очи към тавана.

— Това е само пръстен.

Зоя въздъхна и поднесе накита към светлината, така че да засияе в целия си блясък.

— Аз съм наистина лоша — каза тя внезапно. — Толкова народ загина, а на мен най-много ми липсват красивите вещи.

Женя прехапа устни.

— На мен пък ми липсват бадемовите колачета — изтърси тя. — И маслото, а също и вишневото сладко, което готвачката носеше от пазара в Балакирев.

— Аз се затъжих за морето — обади се Тамар. — И за моя хамак на борда на „Волкволни“.

— На мен ми се ще пак да мога да седя край езерото в парка на Малкия дворец — вметна Надя. — И да пия чай, а наоколо всичко да е мирно и тихо.

Зоя заби поглед в ботушите си.

— На мен пък ми се ще да знам какво следва от тук нататък — каза.

— На мен също — признах.

Зоя остави пръстена.

— Ще кажеш ли „да“?

— Всъщност той не ми предложи.

— Все някога ще го направи.

— Възможно е. Не знам.

Тя изсумтя възмутено.

— Преди малко излъгах. Ето сега те мразя най-силно.

— Това сигурно ще бъде нещо много специално: един Гриша на престола — каза Тамар.

— Тя има право — обади се Женя. — Друго си е да управляваш, не само да служиш на друг.

Те искаха царица Гриша. Мал искаше владетелката да произхожда от простия народ. Ами аз какво исках? Мир за Равка. Някога да мога да заспя в леглото си без страх. И край на ужаса и чувството за вина, с които се събуждах всяка сутрин. Имах и по-стари желания: да ме обичат заради онова, което съм, а не заради способностите ми; да лежа на поляната с момче, праметнало ръка върху мен, и да гледам как вятърът гони облаците. Но това бяха мечтите на обикновено момиче, не на Призоваващата слънцето, нито на една светица.

Зоя подсмръкна и натъкми един кокошник^[1] от дребен бисер върху косата си.

— Въпреки всичко съм убедена, че това трябваше да съм аз.

Женя запрати една кадифена пантофка по нея.

— Ще ти се поклоня само ако Давид се изпъчи чисто гол наред Долината на смъртната сянка и започне да пее оперна ария.

— Ти пък защо реши, че ще те искам в двора си?

— Ще ти трябва голям късмет да съм сред твоите придворни. Ела тук. Украшението ти е накриво.

Взех отново пръстена и започнах да го търкалям в дланта си. Все не можех да се реша да си го сложа.

Надя ме бутна с рамо.

— Има и по-лоши неща от един принц.

— Така си е.

— Но има и по-хубави — добави Тамар и бутна в ръцете на Надя една кобалтовосиня дантелена рокля. — Пробвай тази.

Надя я разгъна.

— Ума ли си изгуби?! Деколтетото ѝ стига почти до пъпа!

Тамар се ухили.

— Именно.

— Тогава Алина не може да я носи — обади се Зоя. — Иначе има опасност да се изсипе право в десертната чиния.

— Въпрос на дипломатия! — провикна се Тамар.

Надя взе да се превива от смях.

— Западна Равка се обявява в подкрепа на бюста на Призоваващата слънцето!

Опитах да се намръщя строго, но не се удържах и гръмко започнах да се смея.

— Дано поне ви е забавно!

Тамар преметна един шал около раменете на Надя и я привлече за целувка.

— О, в името на вси светии — проточи недоволно Зоя. — Всички ли вече се чифтосахте?

Женя се изкикоти.

— Гореве главата! Забелязах, че Стик те зяпа жално-милно.

— Той е фйерданин — отвърна Зоя. — Те само така гледат. А аз мога и сама да си намеря някой лика-прилика, благодаря!

Започнахме да ровим из пълните с дрехи сандъци, подбирайки рокли, връхни дрехи и бижута, подходящи за пътуването. Николай и тук се беше проявил като стратег. Всяка одежда беше грижливо изработена в нюансите на синьо и златно. Аз лично не бих имала нищо против малко разнообразие, но това пътуване беше представително, не за удоволствие.

Момичетата останаха чак докато лампите взеха да догарят, а аз им бях благодарна, че ми правят компания. Но когато всяка си подбра рокля, а останалите премени бяха грижливо скатани и върнати в сандъците, взеха една по една да пожелават лека нощ.

Прибрах пръстена от масата, усещайки нелепата му тежест в шепата си.

„Синьото рибарче“ скоро щеше да се върне от път и двамата с Николай трябваше да поемем на борда му към Западна Равка. По това време Мал и неговият екип щяха вече да са на път към Сикурзой. Така и трябваше да стане. Аз мразех дворцовия живот, но Мал истински го презираше. За него би било същинско мъчение да ме охранява по време на банкетите в Ос Кърво.

Ако трябва да съм честна, той направо разцъфна, откакто напуснахме Малкия дворец, даже животът под земята му се отрази добре. Превърна се в естествен лидер на останалите и откри нова цел пред себе си. Не мога да кажа, че изглеждаше щастлив, но сигурно с времето и това щеше да се случи — когато мирът настъпеше и пред него се откриеше ново бъдеще.

„Ние ще намерим жар-птица. Ще срещнем в битка Тъмнейший. Може би дори ще победим. Аз ще сложа пръстена на Николай, а Мал ще се премести. Ще заживее живот, какъвто заслужава и какъвто сигурно би имал, ако не бях аз.“ Тогава защо онова острие между ребрата продължаваше да се върти и да ме мъчи?

Отпуснах се върху леглото, през прозореца струеше звездна светлина, а смарагдът лежеше стаен в шепата ми.

Така и не разбрах дали го направих нарочно, случайно ли стана, но нараненото ми сърце подръпна онази невидима нишка. Може пък да съм била твърде уморена, за да устоя на повика. Озовах се в сумрачна стая, вперила поглед в Тъмнейший.

[1] Женско украшение за глава в древна Русия, което прилича на паунова опашка. — Б.пр. ↑

ГЛАВА 9

Той седеше на ръба на масата с риза, свита на топка върху коленете, и ръце, вдигнати високо над главата, докато неясният силует на една жена — Лечител от Корпоралки, — оглеждаща кървавата цепка от едната му страна, постепенно се очерта до него. Отначало помислих, че това е лазаретът в Малкия дворец, но помещението беше твърде тъмно и размазано, за да кажа със сигурност.

Опитах да не взимам присърце външния му вид: разчорлената коса, тъмните изпъкналости по гръдния кош. Изглеждаше толкова човешки — обикновено момче, ранено в битка или в приятелска схватка. „Само дето не е момче — напомних си, — а чудовище, което живее от векове и е отнело стотици животи.“

Той стискаше челюсти, докато жената Корпоралник си вършеше работата. Щом раната бе защита, Тъмнейший я отпрати само с едно махване на ръката. Тя за момент се поколеба, после се отдалечи и се разтвори в мрака.

— Има нещо, което не ми излиза от ума — каза той. Нито поздрав, нито предисловие.

Зачаках.

— В нощта, когато Багра ти каза за моите намерения, нощта, когато ти избяга от Малкия дворец, почувства ли някакво колебание?

— Да.

— А след като напусна, минавало ли ти е през ум да се върнеш?

— Мислила съм за това — признах.

— И въпреки това не го направи.

Знаех, че трябва да си тръгна. Или поне да си държа устата затворена, но бях толкова уморена и ми беше така спокойно да съм тук, с него.

— Не беше само заради онова, което ми каза Багра. Ти ме излъга. Ти ме мамеше. Ти... ме привлече. — „Съблазни ме, накара ме да те желая, накара ме да се съмнявам в собственото си сърце.“

— Имах нужда от твоята преданост, Алина. Искях с мен да те свързва нещо повече от дълг и страх. — Пръстите му опипаха мястото, където доскоро зееше раната. Сега там се виждаше само леко зачервяване. — Носят се слухове, че са те видели с твоя Ланцов.

Приблжих, опитвайки да овладее гласа си.

— Къде?

Той вдигна очи, устните му се извиха в лека усмивка.

— Харесваш ли го?

— Има ли значение?

— Винаги е по-трудно, когато ги харесваш. После по-неутешимо скърбиш за тях.

За колко души самият той беше тъгувал. Имал ли бе приятели? А съпруга? Дали изобщо е допуснал някого толкова близо до себе си?

— Каж ми, Алина — продължи Тъмнейший, — той вече предяви ли претенции върху теб?

— Да предяви претенции ли? Като че съм някой полуостров?!

— Само без изчервяване, моля. И без да отклоняваш поглед. Колко си се променила! Ами твоят верен следотърсач? Дали ще спи свит на кълбо в подножието на престола ти?

Той ставаше все по-настъпателен, опитвайки се да ме провокира. Но вместо да избягам, аз пристъпих още по-близо.

— Онази нощ ти дойде при мен в твоята стая, приел образа на Мал. Защо го направи, защото знаеше, че теб ще изритам ли?

Пръстите му се впиха в ръба на масата, но той само сви рамене.

— Защото тогава ти копнееше за него. Още ли е така?

— Не.

— Схватлива ученичка, но неумела лъжкиня.

— Защо такова презрение към един отказатся?

— Не е презрение. Съчувствие е.

— Те не всички са глупави и слабоволни.

— Затова пък са лесно предвидими — отвърна той. — Хората ще те обичат до едно време. Но какво ще стане, когато техният любим цар остарее и умре, а нечестивата му съпруга е все така млада? И когато всички, които помнят твоята саможертва, се превърнат на прах? Как мислиш, колко време ще е нужно на техните деца и внуци да се обърнат срещу теб?

От думите му тръпки ме побиха. Все още не можех да осмисля представата за дългия живот, който се простираше пред мен; за зейналата пред мен бездна на вечността.

— Никога не си мислила за това, нали? — продължи Тъмнейший. — Ти живееш само в един миг. А аз в хиляди.

„Не сме ли ние всичкото?“

Докато се усетя, ръката му се стрелна и ме стисна за китката. Изведнъж цялата стая се избистри пред погледа ми. Той ме придърпа и ме заклеци между коленете си. Другата му ръка ме притисна в кръста и силните му пръсти плъзнаха по гръбнака ми.

— На теб ти беше писано да си мой противовес, Алина. Ти си единственото човешко същество на този свят, способно да управлява заедно с мен и да контролира силата ми.

— Кой тогава е моят противовес? — Въпросът изскочи от устата ми, преди да го обмисля, обличайки в сурови думи една мисъл, която ме терзаеше дори повече от съмнението има ли изобщо жар-птица. — Ами ако се окаже, че не съм по-различна от теб и вместо да те спра, отприщя нова лавина?

Той ме гледа дълго и изпитателно. Винаги ме гледаше така, сякаш съм уравнение, което все не може да реши.

— Искам да знаеш името ми — каза. — Името, с което съм кръстен, не титлата, която си присвоих. Ще приемеш ли, Алина?

Усещах в шепата си тежестта от пръстена на Николай — там, в Чекръка. Нищо не ме принуждаваше да бъда с Тъмнейший. Всеки момент можех да стана на дим между пръстите му и, отново възвърнала трезвия си разум, да се озова в безопасност в каменните покои навръх планината. Но аз не исках да си тръгвам. Независимо от всичко, желях това прошепнато доверие.

— Да — издишах.

— Александър — пророни той след дълго мълчание.

Изсмях се задавено. Той изви вежда, лека усмивка разтегли устните му.

— Какво?

— Просто е толкова... обикновено. — Често срещано име, носено както от царе, така и от прости селяни. Само в Керамзин познавах двама Александровци и още трима в Първа армия. Един от тях загина в Долината.

Усмивката му стана по-широка и той килна глава на една страна. Причиняваше ми почти физическа болка да го гледам така.

— Дали би го произнесла? — попита.

Поколебах се, усещайки как ме дебне опасност.

— Александър — прошепнах.

Ухиленото му изражение се изгуби, сивите му очи сякаш започнаха да святкат.

— Пак — каза.

— Александър.

Той се наведе. Усещах дъха му да пари на шията ми, после той притисна устни в гърлото ми над нашийника, изпусчайки тежка въздишка.

— Недей — казах. Дръпнах се, но той ме стисна още по-здраво. Ръката му пролази до тила, дългите му пръсти се заровиха в косата, дърпайки главата ми назад. Притворих очи.

— Позволи ми — измърмори, заврял лице в шията ми. Петата му се усука около бедрото ми, привличайки ме още по-плътно към него. Почувствах парещия му език, играта на твърдите мускули под голата кожа, докато обвиваше ръцете ми около кръста си.

— Това не се случва наистина — каза. — Позволи ми.

Усетих отново пристъп на някаква ненаситност, пулсациите на настойчив копнеж, който никой от нас не желаше, но който, така или иначе, ни владееше. Ние бяхме сами в целия свят, единствени и неповторими. Свързани бяхме един с друг и така щеше да бъде завинаги.

Но това нямаше никакво значение.

Не можех да забравя стореното от него, не можех да простя истинската му същност: убиец. Чудовище. Онзи, който изтезаваше приятелите ми и изкла хората, които се опитвах да защитя.

Отблъснах го.

— Напротив, съвсем истинско си е.

Той присви очи.

— Уморих се от тези игрички, Алина.

Изненадах се от гнева, който бликна в мен.

— Уморен си, така ли? Ти обаче си играеш непрекъснато с мен. И никога не ти омръзва. Сега само съжеляваш, че вече не е толкова лесно да ме разиграваш.

— Умницата Алина — изригна той. — Схватливата ученичка. Радвам се, че ме навести тази нощ. Щеше ми се да споделя една новина с теб. — Той нахлузи презглава окървавената си риза. — Каня се да вляза в Долината.

— Ами давай — отвърнах. — Волкритите заслужават още едно парче от теб.

— Но няма да го получат.

— Разчиташ апетитът им да е намалял? Или това е поредната ти лудост?

— Аз не съм луд. Питай Давид какви тайни ми остави в този дворец.

Вкамених се.

— Ето още един умник, когото ще си върна, когато всичко свърши — каза Тъмнейший. — Такъв способен ум.

— Блъфираш — казах.

Тъмнейший се усмихна, но този път от извивката на устните му лъхаше мраз. Оттласна се от масата и закрачи горделиво срещу мен.

— Ще вляза в Долината, Алина, и ще покажа на Западна Равка на какво съм способен. Дори Призоваващата слънцето да не е до мен. А когато съкруша единствения съюзник на Ланцов, ще те погна като животно. Никъде няма да намериш убежище. Никъде няма да намериш покой. — Той се надвеси над мен, сивите му очи святкаха. — А сега се изпарявай обратно при своя отказатся — изръмжа. — И го дръж изкъсо. Правилата на играта скоро ще се променят.

Тъмнейший вдигна ръка и ударът Сеч мина през мен. Разтресох се цялата и се върнах в тялото си с леден гърч.

Притиснах ръце срещу гърдите; сърцето ми биеше като чук, все още помнещо острието сянка, преминало през него; въпреки това бях цяла и невредима. Залитайки, станах от леглото, опитах да напипам в тъмното някоя лампа, после се отказах и взех да търся слепешком, докато не открих балтона и ботушите си.

Тамар стоеше на пост пред вратата.

— Къде е стаята на Давид? — попитах.

— Надолу по коридора, там е заедно с Адрик и Харшо.

— Мал и Толя спят ли?

Тя кимна.

— Събуди ги.

Тя се промъкна в стаята на охраната и след секунди Мал и Толя бяха навън — напълно разбудени, както е при войниците, и с вече обути ботуши. Мал дори беше извадил револвера си.

— Това няма да ти трябва — казах. — Поне така си мисля.

За момент се поколебах дали да не пратя да повикат Николай, но после реших, че първо трябва да разбера с какво си имаме работа.

Закрачихме по коридора. Щом стигнахме стаята на Давид, Тамар първо почука, после нахлу вътре. Явно Адрик и Харшо са били прогонени за тази нощ. Сънените Женя и Давид мигаха насреща ни изпод завивките на тесен нар.

Посочих с пръст Давид.

— Обличай се — наредих. — Разполагаш с две минути.

— Ама какво... — понечи Женя.

— Просто го направи.

Излязохме навън да изчакаме.

Мал леко се прокашля.

— Не бих казал, че съм изненадан.

Тамар изсумтя.

— След кратката му реч в оръжейната чак на мен ми се прииска да му налетя.

След малко вратата изскърца и разчорленият босоног Давид ни покани вътре. Женя седеше на нара със скръстени крака, а червените ѝ къдрици стърчаха във всички посоки.

— Какво е станало? — попита Давид. — Какво не е наред?

— Имам сведение, че Тъмнейший се кани да използва Долината срещу Западна Равка.

— Ами Николай... — понечи да се намеси Тамар.

Вдигнах ръка.

— Искам да разбера дали това е възможно.

Давид поклати глава.

— Невъзможно е да го направи без теб. Нали трябва да влезе в Безморие, ако иска да го разшири.

— Той твърди, че може да го направи. Казва, че си оставил някакви тайни в Малкия дворец.

— Я, чакай малко! — намеси се Женя. — Откъде идва тази информация?

— Имам си източници — отвърнах отсечено. — Какво искаше да каже той, Давид? — Не ми се щеше да повярвам, че той ни е предал, не и умишлено.

Давид свъси вежди.

— Когато бягахме от Ос Олта, там останаха старите ми тетрадки, но те едва ли са опасни за нас.

— Какво има в тях? — попита Тамар.

— Какво ли не — отвърна той, докато чевръстите му пръсти ту усукваха, ту развиваха плата на панталона му. — Проекти за огледални чинии; леци, които филтрират спектралните вълни, все неща, които не биха му помогнали да влезе в Долината. Но... — Той леко пребледня.

— Какво още?

— Просто една идея...

— Какво още?

— Проект за стъклен сал, който двамата с Николай изобретихме.

Свих вежди и погледнах Мал, после и към останалите. Всички изглеждаха не по-малко озадачени от мен.

— Защо ще му е на него стъклен сал?

— Корпусът беше пригоден да вмести лумия.

Магнах нетърпеливо с ръка.

— Какво е лумия?

— Нещо като течен огън.

Вси светии!

— О, Давид! Не може да си го направил!

Течният огън бе едно от творенията на Морозов — лепкава и леснозапалима субстанция, чийто пламък беше почти невъзможно да се угаси. Изобретението се оказало толкова опасно, че Морозов унищожил формулата само часове след нейното създаване.

— Не! — Давид вдигна отбранително ръце. — Не, не. Това е усъвършенстван, по-безопасен вид. При реакцията се произвежда само светлина, не и топлина. Открих я, докато опитвахме да подобрим светлинните бомби срещу ничевие. Идеята се оказа неприложима, но ми хареса и я запазих за... за по-късно. — Той безпомощно сви рамене.

— Значи гори без топлина?

— Просто източник на изкуствена светлина.

— Достатъчно силен, за да държи волкрите далеч?

— Да, но лумия е безполезна за Тъмнейший. Животът ѝ е съвсем ограничен и трябва слънчева светлина, за да се активира.

— Колко светлина?

— Съвсем малко, точно там беше цялата работа. Така още повече щяхме да увеличим силата ти, също като с чиниите. Но след като в Долината няма никаква светлина...

Протегнах ръце и по стените запълзяха сенки.

Женя изпищя, а Давид отново се сви върху леглото. Толя и Тамар посегнаха към оръжието.

Отпуснах ръце и сенките се скриха. Всички зяпнаха насреща ми.

— Нима владееш такава сила? — прошепна Женя.

— Не. Само незначителна част от нея. — Според Мал я бях присвоила от Тъмнейший. Нищо чудно той също да си бе присвоил нещо от мен.

— Значи така си накарала сенките да танцуват, докато бяхме в Котлето — обади се Толя.

Кимнах.

Тамар тикна пръст в гърдите на Мал.

— Тогава си ни лъгал!

— Просто запазих тайната ѝ — отговори Мал. — Ти щеше да направиш същото.

Тя скръсти ръце. Толя положи огромната си ръка върху рамото ѝ. Всички изглеждаха разтревожени, но не колкото трябваше да се очаква.

— Осъзнавате ли какво значи това? — казах. — Ако Тъмнейший притежава дори частица от моята сила...

— Ще може ли да отблъсне волките? — попита Женя.

— Не — отвърнах. — Не мисля. — На мен ми трябваше поне една муска, за да призова достатъчно светлина и да прекося безопасно Долината. Естествено, нямаше гаранция, че Тъмнейший не си е присвоил много повече от моята сила след схватката ни в параклиса. Но пък ако наистина можеше да владее светлината, досега да е предприел нещо.

— Това е без значение — окаяно се обади Давид. — Стига му съвсем малко слънчева светлина, за да задейства лумия в Долината.

— И много повече за защита — намеси се Мал. — Поне на един пясъчен сал с Гриша и тежковъоръжени войници...

Тамар поклати глава.

— Това изглежда рисковано дори за Тъмнейший.

Но се намеси Толя, изговаряйки гласно моите собствени мисли:

— Забравяте ничевие.

— Воините сенки срещу волкритите? — ужасена попита Женя.

— Все светии — изруга Тамар. — Вие на чия страна бихте застанали в тая битка?

— Има обаче един проблем — каза Давид. — Лумия разяжда всичко. Единствено стъклото може да издържи, но това води до нови конструкторски главоблъсканици. Двамата с Николай така и не успяхме да ги разрешим. За нас това беше... просто игра.

Дори Тъмнейший още да не бе разрешил тези проблеми, той скоро щеше да го направи.

„Никъде няма да намериш убежище. Никъде няма да намериш покой.“

Стиснах главата си с ръце.

— Той ще нахлуе в Западна Равка.

А след това никоя държава вече нямаше да посмее да подкрепи мен или Николай.

ГЛАВА 10

Половин час по-късно седяхме в единия край на масата в столовата с празни стакани пред себе си. Женя предвидливо се беше измъкнала, но Давид остана с обронена над купчина чертежи глава, опитвайки да възстанови по памет проекта за стъкления сал и формулата на лумия. За добро или за зло, аз не вярвах, че той умишлено е помогнал на Тъмнейший. Прегрешението на Давид беше неговата жажда за познание, не за власт.

Останалата част от Чекръка беше пуста и притихнала, повечето войници и отцепниците Гриша още спяха. Въпреки че го измъкнахме от завивките посред нощ, Николай беше успял да се спретне и изглеждаше елегантен дори с маслинозеления шинел, наметнат върху нощната риза и панталона му. Не отне много време да го въведа в онова, което знаех до момента, и никак не бях изненадана от първия му въпрос, откъснал се от устата.

— Откога знаеш? — попита. — Защо не си ми казала по-рано?

— От близо час, може и по-малко. Просто исках да получа потвърждение от Давид.

— Това е невъзможно...

— Неправдоподобно — поправих го внимателно. — Николай... — Стомахът ми се сви. Бегло погледнах Мал. Още не бях забравила как реагира той, когато най-накрая му признах за виденията си с Тъмнейший. Сега беше дори по-лошо, защото сама го потърсих. — Чух го от самия Тъмнейший. Той ми го каза.

— Моля?!

— Мога да го посещавам в нещо като видение. Аз... аз го потърсих.

Настана мъчителна пауза.

— Можеш ли да го шпионираш?

— Не точно. — Опитах се да обясня доколко мога да разгледам помещенията и как ми се явяват те. — Не чувам останалите хора, нито ги виждам добре, докато не дойдат съвсем близо до Тъмнейший или не

разговарят с него. Във виденията ми той сякаш е единственото реално, материално присъствие.

Пръстите на Николай барабаняха върху масата.

— Въпреки това не пречи да пробваме да разберем нещо повече от него — каза възбудено той — или пък да му подхвърлим фалшиви сведения. — Примигнах стъписана. Николай светкавично беше открил стратегически ход. Но аз трябваше вече да съм свикнала с това. — Можеш ли да го правиш и с останалите Гриша? Един вид да проникнеш в тяхното съзнание?

— Едва ли. Двамата с Тъмнейший сме... свързани. И вероятно така ще остане от сега нататък.

— Трябва да предупредя Западна Равка спешно да евакуират района около границата с Долината — каза Николай. Прокара ръка по лицето си. За първи път усещах някакво пропукване в неговата самоувереност.

— Сега ще се откажат от съюза, нали? — обади се Мал.

— Най-вероятно. Блокадата беше жест от страна на Западна Равка, когато там си мислеха, че са в безопасност и няма да има възмездие.

— Ако те капитулират — включи се Тамар, — дали Тъмнейший все пак ще нахлуе?

— Тук не става дума само за блокадата — намесих се, — а за пълното ни откъсване от света. Иска да е сигурен, че вече няма къде да отидем. Освен това става въпрос за мощ и власт. Той ще използва Долината като оръжие. Винаги към това се е стремил. — Устоях на порива да докосна голата си китка. — Това е непреодолим импулс.

— С какви сили разполагаш? — обърна се Мал към Николай.

— Общо ли? Сигурно може да разчитаме на близо петхилядна войска. Тя обаче е пръсната на групи из целия северозапад и мобилизацията им ще е проблем. Въпреки това според мен ще стане. Освен това имаме основание да смятаме, че и някои от доброволческите отряди са на наша страна. От гарнизона в Полизная масово дезертират, както и по северния и южния фронт.

— Ами Солдат Сол? — обади се Толя. — Те ще се бият. Сигурен съм, че с готовност ще жертват живота си за Алина. И преди са го правили.

Потръпнах неволно и разтрих ръце, представяйки си още колко животи ще бъдат изгубени, както и озареното от дива радост лице на Руби, татуирано със знака на лъчистото слънце.

Николай сви вежди.

— Може ли да се разчита на Апарат обаче? — Свещеникът беше послужил като оръдие в заговора, който едва не свали бащата на Николай от власт, и за разлика от Женя не беше беззащитна прислужница, жертва на щенията на царя. Напротив, служеше му като негов доверен съветник. — Какво точно преследва той?

— Според мен иска да оцелее — отвърнах. — И не би рискувал явно да се опълчи на Тъмнейший, освен ако не е сигурен в изхода.

— Можем да ползваме и някои подкрепления — добави Николай.

В дясното ми слепоочие се обади тъпа болка.

— Това не ми харесва — казах. — Нито едното, нито другото. Тук става въпрос да хвърлим сума ти народ срещу ничевие. Загубите ще бъдат нечувани.

— Добре знаеш, че аз също бях там, когато нападнаха — отвърна Николай.

— Значи ли това да добавя с лека ръка и твоите хора към списъка със загинали?

— Ако Тъмнейший използва Долината, за да ни отреже от всички възможни съюзници, тогава Равка е негова. И ще стане още по-могъщ, когато обедини силите си. Ето защо нямам намерение просто да се предам.

— В Малкия дворец с очите си видя на какво са способни тези чудовища...

— Сама го каза: той няма да се спре. Необходимо му е да използва силата си, а колкото повече я използва, толкова повече ще жадува за още. Сега може би е последният ни шанс да го надвием. Освен това разправят, че Оретцев си го бива като следотърсач. Открие ли жар-птица, може би ще имаме значително предимство.

— А ако не успее?

Николай сви рамене.

— Тогава ще си облечем най-гиздавите дрехи и ще умрем като герои.

Зазоряваше се, когато най-после приключихме с уточняването на подробностите и планирането на следващия ни ход. „Синьото рибарче“ се беше завърнало и Николай незабавно го прати обратно, този път с нов екипаж, за да предупреди задругата на търговците в Западна Равка, че Тъмнейший най-вероятно планира нападение срещу тях.

Вестоносците трябваше да предадат и поканата за среща с Николай и Призоваващата слънцето на неутрална територия в Керч. За нас двамата беше твърде рисковано да се оставим да ни заловят на място, което скоро можеше да се превърне във вражеска територия. „Пеликан“ също беше вече в хангара и скоро щеше да поеме към Керамзин, но без нас. Не бях съвсем сигурна дали съжалявам, или изпитвам по-скоро облекчение, че не отивам в сиропиталището, но сега не беше време да се отклоняваме от маршрута. Мал и неговата група заминаваха с „Водния бик“ за Сикурзой на следващия ден, а аз щях да се присъединя към тях след седмица. Решихме да се придържаме към първоначалния си план с надеждата, че Тъмнейший няма да ни изпревари.

Имаше още какво да се обсъжда, но Николай трябваше да пише писма, а аз исках да говоря с Багра. Времето на уроците беше приключило.

Намерих я в мрачната ѝ бърлога — огънят вече беше разпален и жегата вътре не се търпеше. Миша тъкмо ѝ беше донесъл подноса със закуската. Изчаках, докато старицата си изяде кашата от елда, отпивайки от време на време от горчивия черен чай. Щом приключи, Миша отвори книгата си, за да продължи четенето, но Багра бързо го постави на място:

— Отнеси подноса горе — нареди му тя. — Малката светица си е научила нещо. Ако я накараме да почака още малко, може да скокне от стола и здравата да ме раздруса.

Ужасно женище. Никога ли нищо не ѝ убягваше?

Миша взе подноса. После се поколеба, пристъпвайки от крак на крак.

— Трябва ли после веднага да се върна?

— Стига си се гърчил като червей — сопна му се Багра и Миша замръзна на място. Тя махна с ръка. — Пръждосвай се, непотребна твар такава, но гледай да не закъснееш с обяда.

Той се завтече навън, а посудата дрънчеше върху подноса. Ритна вратата с крак да се затвори след него.

— Ти си виновна — възропта Багра. — Сега вече няма да се укроти.

— Той е малко момче, а те обикновено не кротуват. — Отбелязах си наум да намеря някой, който да продължи заниманията с Миша, когато всички заминем.

Багра се навъси и се примъкна още по-близо до огъня, загръщайки се плътно в кожите.

— Е — каза тя, — вече сме сами. Какво искаш да разбереш? Или още час ще седиш там и ще хапеш устни?

Не знаех откъде да подхвана.

— Багра...

— Или веднага изплюй камъчето, или ме остави да подремна.

— Тъмнейший може би е открил начин да влезе в Долината без моя помощ. И ще се опита да я използва като оръжие. Нужна ни е всяка, дори най-дребната подробност, с която можеш да ни помогнеш.

— Все същият въпрос.

— Когато те попитах дали е възможно Морозов да е оставил недовършено делото за муските, ти каза, че това не му е присъщо. Познаваше ли го?

— Приключихме, момиче — каза тя, заставайки с лице към огъня. — Напразно си пропиля сутринта.

— Навремето ми каза, че се надяваш синът ти да получи шанс за изкупление. Сега е може би последната възможност да го спрем.

— Аха, значи сега си се заела да спасяваш сина ми, така ли? Колко милосърдно от твоя страна.

Поех си дълбоко въздух.

— Александър — прошепнах. Тя се вкамени. — Истинското му име е Александър. А направи ли тази крачка, ще е изгубен завинаги. Може би всички ние ще бъдем.

— Това име... — Багра се отпусна назад в стола. — Само той би могъл да ти го каже. Кога стана?

Никога не бях признавала за виденията си пред Багра, май и сега нямах такова желание. Вместо това повторих въпроса:

— Познаваше ли Морозов, Багра?

Дълго време единственият звук в стаята беше припукването на огъня. Най-накрая тя проговори:

— Толкова, колкото и всички останали.

Макар да очаквах нещо подобно, пак ми беше трудно да го повярвам. Чела бях записките на Морозов, носех неговите муски, но той през цялото време си оставаше за мен някак нереален. В моите очи той беше светецът със златен ореол — много повече легенда, отколкото човек.

— На лавицата в ъгъла има шише квас — каза Багра. — Държа го далеч от Миша. Донеси го с една чаша.

Доста раничко беше за квас, но нямах намерение да споря. Свалих бутилката от лавицата и ѝ налях.

Тя отпи едра глътка и премлясна с устни.

— Новият цар май хич не е стиснат. — Тя изпъшка и се облегна назад. — Е, добре, малка светице, щом искаш да знаеш за Морозов и неговите безценни муски, ще ти разкажа една история — същата, която навремето разказвах на едно малко момче с тъмна коса; мълчаливо момче, което рядко се смееше и което ме е слушало много внимателно, отколкото си давах сметка. Момче, което по онова време имаше име, не титла.

В светлината на огъня сенчестите езера на слепите ѝ очи сякаш трепкаха и проблясваха.

— Морозов беше ковач, един от най-великите Фабрикатори, живели някога, достигнал самия предел на силата на Гриша, но в същото време беше и обикновен семеен човек с жена. Тя беше отказатся и макар да го обичаше, не разбираше неговото дело.

Спомних си как Тъмнейший говореше за отказатся, неговото предсказание за Мал и как ще се отнасят един ден хората на Равка към мен. От Багра ли беше научил този урок?

— Трябва да ти кажа, че той също я обичаше — продължи Багра. — Или поне аз така мисля. Но нищо не беше способно да го отклони от заниманията му. Той не можеше да овладее жаждата, която го дърпаше напред. В това е проклятието на гришанската сила. Но ти и сама го знаеш, малка светице.

Повече от година преследваха елена в Цибя, две години кръстосваха Костницата, за да търсят морския бич. Нечуван успех за Ковача. Първите две стъпки в неговия грандиозен план. Но когато

жена му забременя, двамата се установиха в малко градче, където той можеше да продължи опитите си и да реши кое ще е животното за третата муска.

Имаха съвсем малко пари. Когато успееше да се откъсне от своите изследвания, той си изкарваше хляба като дърводелец, а селяните от време на време идваха при него заради болезките и недъзите си...

— Лечител ли беше? — попитах. — Мислех, че е бил Фабрикатор.

— За Морозов това разделение не важеше. Малцина Гриша бяха обособени в онези дни. Той вярваше, че ако науката е достатъчно малка, всичко е възможно. При него това се случваше често.

„Не сме ли ние всичкото?“

— Съгражданите на Морозов гледаха на него и семейството му с някаква смесица от съжаление и недоверие. Жена му се носеше облечена в дрипи, а детето му... то рядко се показваше. Майка ѝ я държеше или затворена вкъщи, или я водеше по поляните далеч извън града. Виждаш ли, силата на това момиче пролича много отрано и беше нещо несрещано дотогава. — Багра отпи нова глътка квас. — Тя можеше да призовава мрака.

Думите ѝ увиснаха в горещия въздух и смисълът им постепенно взе да прониква в мен.

— Ти?! — издишах едва. — Тогавата значи Тъмнейший...

— Аз съм дъщеря на Морозов, а Тъмнейший е последният от рода Морозови. — Тя пресуши чашата. — Майка ми се ужасяваше от мен. Сигурна беше, че силата ми е нечестива, плод от експериментите на баща ми. Нищо чудно и да беше права. Когато затънеш в мерзост, резултатът може и да не е това, на което си се надявал. Тя мразеше да ме държи и едва понасяше да е в една стая с мен. Чак когато се роди второто ѝ дете, успя някак да се посъвземе. Още едно момиченце — този път съвсем нормално като самата нея, миловидно и лишено от сила. Как само се захласваше от сляпа обич по нея майка ми!

Минали бяха години — стотици, може би хиляди. Но аз пак долових болката в гласа ѝ, жилото на това да се чувстваш непрестанно пренебрегвана и нежелана.

— Баща ми се готвеше да тръгне на лов за жар-птица. Аз бях още малко момиче, но го умолявах да ме вземе със себе си. Опитвах се

да му бъде полезна, но успях единствено да го ядосам и най-накрая той ми забрани да стъпвам в неговата работилница.

Тя удари по масата и аз пак ѝ напълних чашата.

— Един ден обаче Морозов трябваше да напусне работната си скамейка. Письците на майка ми го отведоха на пасбището зад къщата ни. Играех си с куклите, а сестра ми скимтеше и хленчеше, ревеше и тропаше с краче, докато майка не настоя да ѝ дам любимата си играчка — дървен лебед, изработен от баща ни в един от редките моменти, когато ми обръщаше внимание. Имаше така фино изработени криле, че сякаш бяха от пух, а свършените му ципести крака го държаха над водата. Сестра ми си игра с него не повече от минута и прекърши нежната му шия. Напомням, колкото и да ти се вижда странно, че по онова време аз бях просто дете, едно самотно хлапе, което имаше съвсем малко лични съкровища. — Тя вдигна чашата, но не отпи. — Замахнах срещу сестра си. С удара Сеч. И я разполових.

Отчаяно се опитвах да не си го представям, но образът изникна кристално ясен в съзнанието ми: кално поле, тъмнокосо момиченце, неговата любима играчка, счупена на парчета. Тя е избухнала, както често става при децата. Но не е била обикновено дете.

— Какво стана после? — прошушнах най-накрая.

— Хората от градчето се стекоха тичешком у нас. Хванаха майка ми, та да не може да ме настигне. Изобщо не можеха да проумеят онова, което им говори. Как е възможно малко дете да стори подобно нещо? Свещеникът вече се молеше над тялото на сестра ми, когато татко дойде. Без да каже думичка, Морозов коленичи край нея и се залови за работа. Хората не схващаха какво се случва пред очите им, но усетиха съсредоточаването на силата.

— Успя ли да я спаси?

— Да — просто отвърна Багра. — Той беше велик Лечител и впрегна всичките си умения, за да я върне към живота — немощна, едва дишаща и уплашена, но жива.

Чела бях безчет версии за мъченическата смърт на Свети Илия. С времето подробностите в разказа бяха изопачени: значи той беше съживил собственото си дете, не чуждо. И то момиче, не момче. Подозирах обаче, че едно нещо останало непроменено и това е краят; потръпнах при мисълта какво следва.

— Това вече мина всякаква мярка — продължи Багра. — Жителите на градчето знаеха как изглежда смъртта, това дете трябваше да е мъртво. А сигурно се чувстваха и засегнати. Колко техни любими хора си бяха отишли от болести и рани, откакто Морозов живееше в градчето? И колко от тях би могъл да спаси? Нищо чудно в този момент да са били водени не само от ужас или чувство за правда, но и от гняв. Оковаха го във вериги, сестра ми заедно с него — детето, което би трябвало да спаси благоприличието и да си остане мъртво. Не се намери човек да защити баща ми; никой не се застъпи за сестра ми. Ние останахме в периферията на техния живот и така и не създадохме приятелства. Поведоха го към реката. Наложих се да носят сестра ми. Едва беше проходила и не можеше да върви с веригите.

Свих юмруци в скута си. Не исках да чувам останалото.

— Докато майка ми виеше и се молеше, докато аз ревах и се опитвах да се изтръгна от ръцете на някакъв почти непознат съсед, те хвърлиха Морозов и по-малката му дъщеря от моста, а ние наблюдавахме как изчезват под водата, повлечени от тежестта на железните вериги. — Багра пресуши чашата и я върна на масата. — Повече не видях нито баща си, нито сестра си.

Седяхме потънали в мълчание, докато се опитвах да навържа последствията от чутото. Не видях сълзи по страните на Багра. „Мъката ѝ е много стара“ — напомних си. И въпреки това не мислех, че такава рана някога заздравява. Мъката имаше свой собствен живот, черпеше от собствени източници.

— Багра — продължих да настоявам, безмилостна по някакъв свой си начин, — ако Морозов е умрял...

— Не съм казала, че е умрял. Просто тогава го видях за последно. Но той беше Гриша с огромна мощ. Нищо чудно да е оцелял при падането.

— Окован във вериги?

— Той беше най-великият Фабрикатор на всички времена. И за да бъде наистина окован, е трябвало нещо повече от стоманата на някакви отказатся.

— Значи ти вярваш, че той е отишъл да създаде третата муска?

— Работата беше неговият живот — отвърна тя и през думите ѝ отново надникна натрупаната горчивина на отхвърлено дете. — Ако в

тялото му е останал дъх, той би го използвал, за да търси жар-птица. Не е ли и с теб така?

— Да — признах си. Мисълта за жар-птица беше обсебила и мен, беше се превърнала в непреодолим импулс, в нишка, която ме свързваше с Морозов през вековете. Нима е възможно да е оцелял? Багра изглеждаше толкова убедена в това. Ами сестра й? Щом Морозов е успял да се спаси, отървал ли е и детето си от мъртвата хватка на реката; дали е използвал своите умения, за да я върне повторно към живот? Тази мисъл ме потресе. Щеше ми се да я хвана здраво, да я повъртя из ръцете си, но за целта трябваше да науча повече.

— Какво направиха с теб тези хора?

Скрибуцащият й кикот плъзна из стаята и накара косъмчетата по ръцете ми да настръхнат.

— Ако бяха достатъчно умни, щяха и мен да хвърлят в реката. Вместо това ни изведоха с майка ми от градчето и ни оставиха на милостта на гората. Майка ми вече за нищо не ставаше. Само си скубеше косата и ридаше, докато съвсем не се поболя. Накрая просто легна и не се вдигна повече, колкото и да плачех и да я виках по име. Останах с нея до последния й миг. Опитах се да стъкна огън, за да я стопля, но не знаех как се прави. — Тя сви рамене. — Толкова бях изгладняла. Най-накрая я оставих и тръгнах да се скитам напосоки, замаяна и мръсна, докато не стигнах някакво стопанство. Прибраха ме и пратиха цяла група търсачи, но аз не успях да намеря обратния път. Доколкото знам, майка ми е умряла от глад в гората.

Мълчах и чаках. Квасът взе да ми се вижда примамлив.

— По онова време Равка беше различна. За Гриша нямаше пощада. Сила като нашата неизменно водеше до съдбата на баща ми. Затова криех своята мощ. Тръгнах по следите на предания за вещици и светци и открих потайни места, където Гриша изучаваха своята наука. Научих всичко, което можеше да се научи. А когато времето дойде, предадох това познание на сина си.

— Ами баща му?

Багра пак се изсмя сурово.

— Значи чакаш и любовна история, а? Само че такава няма. Искях дете, затова намерих най-могъщия Гриша. Той беше сърцеразбивач. Даже името му не помня.

За миг ми се мярна свирепото и диво момиче, каквото някога е била — безстрашна и непокорна гришанка с необикновени способности. После тя въздъхна, размърда се в стола и видението се разсея, заместено от една старица, сгушена край огъня.

— Синът ми не беше... Всичко започна толкова хубаво. Местехме се от град на град, гледахме как живеят нашите хора, как никой не им вярва и как те трябва да прекарват дните си в потайност и страх. Тогава той се закле, че един ден нищо няма да ни заплашва, а силата на Гриша ще бъде ценена и желана и страната ни ще я смята за национално съкровище. Тогава щяхме да сме истински равканци, не просто Гриша. От тази мечта поникна семето на Втора армия. Хубава мечта. Само ако знаех... — Тя поклати глава. — Аз му предадох тази гордост. Аз му вдъхнах амбиция, но най-лошото нещо, което сторих, бе, че се опитах да го предпазя. Поне ти трябва да го разбираш — дори нашите себеподобни ни отбягват, боят се от необикновеността на силата ни.

„Няма други като нас.“

— Не исках той да преживее моето детство — продължи Багра. — Затова му внуших, че няма равен на себе си и че му е писано да не се кланя на никой простосмъртен. Исках да е корав, да е силен. Научих го на онова, на което майка ми и баща ми ме бяха научили: на никого да не разчита. И че любовта — нетрайна, капризна и сурова — е нищо в сравнение със силата. Той беше блестящо момче. Толкова добре усвои всичко.

Ръката на Багра се стрелна напред и с удивителна прецизност откри моята, после ме стисна за китката.

— Овладей жаждата си, Алина. Направи онова, което Морозов и синът ми не успяха, и сложи край на всичко.

Страните ми бяха мокри от сълзи. Болеше ме за нея. Болеше ме за сина ѝ. И въпреки това знаех какво ще отговоря:

— Не мога.

— Кое е безкрайно? — изрецитира тя.

Познавах отлично този цитат.

— Вселената и човешката алчност — завърших вместо нея.

— Може и да не оцелееш след жертвата, която мерзост поиска от теб. Ти веднъж вече вкуси от тази сила и това едва не те уби.

— Трябва да опитам.

Багра поклати глава.

— Глупаво момиче — каза, но гласът ѝ беше тъжен, сякаш кореше не мен, а едно друго момиче отпреди много години, объркано и нежелано, водено от болката и страха.

— Дневниците...

— Години по късно се върнах в родното си градче. Не знаех какво ще заваря там. Работилницата на баща ми отдавна беше заличена от лицето на земята, но дневниците му бяха оцелели, скътани в същия тайник на старата изба. — Тя озадачено изсумтя. — Отгоре бяха построили църква.

Поколебах се.

— Щом Морозов е оцелял, какво е станало с него? — попитах.

— Най-вероятно сам е отнел живота си. Така умират повечето от най-могъщите Гриша.

Дръпнах се назад поразена.

— Защо?

— Мислиш ли, че и аз не съм искала да го направя? Или пък синът ми? Любовниците ти остаряват. Децата ти умират. Царства се въздигат и биват изличени от лицето на земята, а нас продължава да ни има. Може пък Морозов още да се скита по тая земя, още по-древен и натрупал повече горчивина от мен. Но нищо чудно да е обърнал своята сила срещу самия себе си и да е сложил край на всичко. Толкова е просто. Сродното сродно привлича. Иначе... — Тя отново се задави със своя сух еквив смях. — Трябва да предупредиш своя принц. Ако наистина си въобразява, че куршум може да спре Гриша с три муски, значи е в голяма грешка.

Потреперих. Ще имам ли куража да отнема собствения си живот, ако се стигне дотам? Ако събера трите муски заедно, може и да разруша Долината, но нищо чудно на нейно място да създам нещо още по-страшно. А когато се изправя лице в лице с Тъмнейший, дори да имам дързостта да използвам мерзост, за да създам собствена армия от светлина, дали това ще е достатъчно да го спра?

— Багра — започнах предпазливо, — какво се иска да убиеш Гриша с такава мощ?

Старицата потупа голата ми китка, празното място, където може би след дни щеше да е третата муска.

— Малка светице — прошепна. — Малка мъченице. Надявам се да го открием.

Прекарах остатъка от следобед, търсейки най-точните думи, за да поискам помощ от Апарат. Посланието щеше да бъде оставено под олтара на църквата „Санкт Лукин“ във Вярност и, надявам се, отнесено до Бялата катедрала от нелегалната мрежа на вернопреданите. Използвахме шифър, който Толя и Тамар знаеха от времето, прекарано със Солдат Сол, така че дори писмото да попадне в ръцете на Тъмнейший, той да не разбере, че само след две седмици двамата с Мал очакваме силите на Апарат в Карйева. Сринатият до основи град беше напълно обезлюден от лятото насам, а и се намираше близо до южната граница. С жар-птица или не, пак можехме да поемем с наличните сили на север и под прикритието на Долината да се срещнем с войската на Николай южно от Крибирск.

Имах два съвсем различни товара багаж. Единият беше проста войнишка торба, която трябваше да отиде на борда на „Водния бик“. В нея бяха натъпкани панталони от грубо платно, масленозелен непромокаем военен шинел, тежки ботуши, малък запас монети, необходими за подкупи и покупки, докато стигна Два Столба, ушанка от кожа с дълъг косъм и шал, за да прикривам нашийника на Морозов. Вторият товар беше предназначен за „Синьо рибарче“ — три еднакви пътнически сандъка, украсени с лъчистото слънце на моя златен герб и натъпкани с коприна и кожи.

Щом падна здрач, аз се спуснах на етаж с парните котли, за да се сбoguвам с Багра и Миша. След нейното злокобно предупреждение никак не се изненадах, че старицата ме отпрати намръщено, само с махване на ръка. Всъщност бях дошла да се видя с Миша. Уверих го, че съм намерила човек, с когото да продължи обучението си, докато нас ни няма, и го закичих с една от златните игли с глава на изгряващо слънце, каквито носеше личната ми охрана. Мал нямаше да може да я носи на юг, а удоволствието, изписано върху лицето на Миша, си струваше всичките подигравки на Багра.

По обратния път през виещите се тъмни пасажи никак не бързах. Тук долу беше тихо, а до този момент няхах свободен миг да размисля върху историята на Багра, откакто ми я беше разказала. Разбирах, че тя

очаква разказът ѝ да ми послужи за поука, но въпреки това мислите ми непрекъснато се връщаха към малкото момиче, хвърлено в реката заедно с Иля Морозов. Според Багра то беше загинало. Тя беше отписала по-малката си сестра като отказатся, но какво би било, ако по онова време нейната сила все още не е била проявена? Нали и тя е била рожба на Морозов? Ами ако и нейната дарба е била неповторима като тази на Багра? Ако е оцеляла, баща ѝ щеше да я вземе при лова на жар-птица. Нищо чудно да е живяла близо до Сикурзой, а силата ѝ да се е предавала от поколение на поколение в продължение на стотици години. И най-накрая да се е проявила в мен.

Това беше само догадка, осъзнавах го. Ужасна самонадеяност. И все пак, ако откриехме жар-птица край Два Столба, толкова близо до моето родно място, дали щеше да е само съвпадение?

Замръзнах наскоро крачка. Ако имах родство с Морозов, това щеше да рече, че съм роднина и с Тъмнейший. Кое то значи, че едва не съм... От тази мисъл кожата ми настръхна. Без значение колко години и поколения са минали, пак ми се прищя да мина през парна баня.

Мислите ми бяха прекъснати от стъпките на Николай, който крачеше по коридора към мен.

— Трябва да видиш нещо — каза.

— Всичко наред ли е?

— Даже повече от наред, направо грандиозно. — Той се взря в мен. — Какво ти направи дъртата вещица? Изглеждаш така, сякаш си налапала някой много лигав гол охлюв.

„Или пък сякаш с братовчед ми сме си разменяли съвсем нероднински целувки, че и нещо повече.“ Потръпнах.

Николай ми предложи ръка.

— Каквото и да е станало, ще кършиш ръце за него по-късно. Гореще се случва същинско чудо и то няма да ни чака.

Пъхнах ръка под неговата.

— Ти не си от онези, които продават на зелено, нали, Ланцов?

— Не продаваш на зелено, щом ти самият доставяш стоката.

Тъкмо тръгнахме нагоре по стълбите, когато Мал изневиделица се втурна насреща ни. Целият сияеше, озарен от въодушевление. Неговата усмивка експлодира като бомба в гърдите ми. Това пак беше старият Мал, който вече смятах за изгубен под руините на войната.

Той ни зърна, забеляза преплетените ни ръце. Нужен беше само кратък миг, за да се затвори отново в себе си. Поклони се и се дръпна встрани, за да ни направи път.

— Не си тръгнал в правилната посока — каза Николай. — Ще го изпуснеш.

— Идвам след минутка — отвърна Мал. Гласът му звучеше толкова нормално, така любезно, та за малко да повярвам, че онази негова усмивка е била само плод на въображението ми.

Въпреки това трябваше да събера всичките си сили, за да продължа да се изкачвам по стълбите под ръка с Николай. „Презирай сърцето си“ — казах си. Прави това, което трябва да се направи.

Щом стигнахме горе и влязохме в Чекръка, долната ми челюст направо увисна. Лампите бяха угасени и в помещението цареше мрак, но навсякъде около нас валяха звезди. В прозорците се отразяваха ивици светлина, които струяха над планинските върхове като ято пъстри рибки по течението на река.

— Метеоритен дъжд — каза Николай, докато внимателно ме превеждаше през залата. Всички бяха намятали одеяла и възглавници върху затопления под и седяха на групички или лежаха по гръб, наблюдавайки нощното небе.

Болката в гърдите ми изведнъж стана толкова силна, че едва не се превих надве. Защото точно заради това е дошъл Мал при мен. Защото този поглед — този открит, нетърпелив, щастлив поглед — е бил предназначен за мен. Защото аз винаги ще бъда първият човек, когото той ще търси, когато види нещо прекрасно; същото беше и с мен. Независимо дали съм светица, царица или най-могъщият Гриша, живял някога, аз винаги ще търся първо него.

— Красота — едва продумах.

— Нали ти казах, че имам много пари.

— Значи сега организираш и вселенски тържества, така ли?

— Само като странично занимание.

Стояхме в центъра на залата, прехласнати по небето над стъкления купол отгоре.

— Мога да ти обещаая, че ще те накарам да го забравиш — обади се Николай.

— Не съм сигурна, че е възможно.

— Даваш ли си сметка, че така раняваш гордостта ми?

— Твоята самоувереност обаче изглежда съвършено непокътната.

— Все пак си помисли — продължи той, докато ме превеждаше през събралата се тълпа към едно усамотено кътче близо до западната тераса. — Свикнал съм да ставам център на внимание, където и да отида. Казвали са ми, че от моя чар даже подковите на състезателен кон могат да паднат наред гонката, а ти продължаваш да нехаеш за прелестите ми.

Разсмях се.

— Много добре знаеш, че те харесвам, Николай.

— Ама че хладно изявление!

— И аз не съм те чула да се обясняваш в любов.

— Това ще помогне ли?

— Не.

— Ласкателства? Цветя? Сто глави добитък?

Сръгах го.

— Не.

Дори в момента си давах сметка, че да ме доведе тук, беше по-скоро демонстрация, не романтичен жест. Вярно, в столовата нямаше жива душа и малката ниша в Чекръка беше само на наше разположение, но за да стигнем дотук, той се постара да ме преведе пред очите на всички. Искаше да ни виждат заедно — нас, бъдещите цар и царица на Равка.

Николай се прокашля.

— Алина, пред лицето на нищожния шанс да оцелеем в следващите няколко седмици, искам да те помоля да станеш моя жена. — Устата ми пресъхна. Знаех, че това, рано или късно, ще се случи, и въпреки това ми беше странно да чуя как произнася думите. — И дори Мал да е склонен да остане, пак ще се наложи да го преместя — продължи той.

„Пожелай ми лека нощ. Каж ми да си вървя, Алина.“

— Разбирам — пророних тихо.

— Наистина? Вярно, навремето казах, че това ще е брак само на хартия, но ако ние... ако имаме дете, не бих искал то да понася същите издевателства, слухове и подигравки, на които бях подложен аз. — Той скръсти ръце на гърба. — Стига ни едно царско копеле.

Деца. С Николай.

— Нали знаеш, че не си длъжен да го правиш? — казах. Само дето не бях сигурна на него ли говоря, или на себе си. — Аз мога да остана предводител на Втора армия, а ти — да имаш всяко момиче, което пожелаеш.

— Принцесата на Шу? Дъщерята на някой banker от Керч?

— Или пък наследница на благороден род от Равка, а защо не и Гриша — като Зоя, например.

— Зоя? Имам си правило: не съблазнявам по-красиви от мен.

Разсмях се.

— Според мен това си беше чиста обида.

— Алина, ето какъв съюз желая: обединението на Първа и Втора армия. Колкото до останалото, винаги съм знаел, че бракът ми ще е политически. И ще се основава на силата, не на любовта. Дватамата с теб обаче може да се окажем късметлии и с времето да имаме и двете.

— Или пък третата муска ще ме превърне в жаден за власт тиранин, а ти ще бъдеш принуден да ме убиеш.

— Да, това би направило медения ни месец доста опасен. — Той взе ръката ми и склучи пръсти около голата китка. Изопнах се като струна, дадох си сметка, че очаквам прилив на увереност като при докосването на Тъмнейший или разтърсващата тръпка, която почувствах онази нощ в Малкия дворец, когато двамата с Мал се карахме край купалото. Нищо такова обаче не последва. Кожата на Николай беше топла, допирът му — нежен. Запитах се дали някога отново ще изпитам такива прости усещания, или силата в мен ще продължава да вибрира и да пуска искри, дирейки връзка подобно на светкавицата, която търси някой връх.

— Нашийник — продължи Николай. — Окови. Няма да ми се налага да се охарчвам за бижута.

— Имам много скъп вкус за тиари.

— Затова пък само една глава.

— Като стана дума за това... — Сведох поглед към китката си. — Трябва да те предупредя нещо: разбрах от Багра, че ако нещо с муските се обърка, ще ти трябва много по-голяма мощ от сегашната, за да се отървеш от мен.

— Каква например?

— Вероятно друга Призоваваща слънцето. — „Толкова е просто. Сродното сродно привлича.“

— Обзалагам се, че все има някоя, скрита за резерв.

Не се удържах и се усмигнах.

— Ето, виждаш ли? — каза той. — Ако до месец сме още живи, можем да бъдем много щастливи заедно.

— Стига вече — сопнах се все още ухилена.

— С кое?

— С това винаги да намираш правилните думи.

— Старая се да отвикна от този навик. — Усмивката му угасна. Протегна ръка и прибра един кичур, паднал върху лицето ми. Замръзнах. Той опря длан срещу мястото, където нашият потъваше в извивката на шията ми, и когато не се дръпнах, взе бузата ми в шепата.

Не бях съвсем сигурна дали го искам.

— Нали каза... каза, че няма да ме целунеш, докато не...

— Мислиш единствено за мен, а не се опитваш да го забравиш ли? — Той пристъпи още по-близо, светлините на метеоритния дъжд играеха по лицето му. Надвеси се към мен, оставяйки ми време да се дръпна. Почувствах дъха му върху лицето си. — Обожавам, когато ме цитираш.

Докосна с устни моите — за кратко, после още веднъж. Това беше не толкова целувка, колкото обещание за такава.

— Когато си готова — каза. После обгърна дланта ми със своята и двамата застанахме рамо до рамо, наблюдавайки падащите като порой звезди, надраскали небето.

„С течение на времето може да бъдем щастливи. Хората се влюбват всеки ден. Жения и Давид. Тамар и Надя. Но щастливи ли са наистина? И ще останат ли такива? Може пък любовта да е просто суеверие, молитва, с която прогонваме истината за това колко сме самотни.“ Отметнах глава. Звездите изглеждаха толкова близко, макар да се намираха на милиони километри от нас. В края на краищата любовта може да се окаже копнеж по нещо ярко и винаги недосегаемо.

ГЛАВА 11

На следващата сутрин заварих Николай да чете метеорологичната прогноза на източната тераса. Екипът на Мал трябваше да потегли след час и само чакаше небето да се проясни. Вдигнах качулката. Не че валеше сняг, но няколко снежинки кацнаха по бузите и косата ми.

— Как е положението? — попитах Николай, подавайки му стакан чай.

— Не е зле — отвърна той. — Вятърът е умерен, атмосферното налягане е стабилно. Пътуването през планината може да е тежко, но „Водния бик“ ще издържи.

Дочух зад мен да се отваря врата и Мал и Тамар излязоха на терасата. Двата бяха облечени в селски ризи, носеха кожени шапки и дебели вълнени балтони.

— Дойде ли време за тръгване? — попита Тамар. Силеше се да изглежда спокойна, но аз долавях едва обузданото вълнение в гласа ѝ. Видях Надя, която, с долепено срещу стъклото лице, очакваше присъдата.

Николай кимна.

— Тръгвате.

Усмивката на Тамар грейна ослепително. Тя направи сдържан поклон, после се обърна към Надя и ѝ даде знак. Приятелката ѝ нададе вик и се впусна в нещо средно между апоплектичен гърч и танц.

Николай се разсмя.

— Поне малко ентусиазъм да беше показала.

— Пази се — казах, прегръщайки Тамар.

— Наглеждай Толя вместо мен — отвърна тя. — Оставихме кобалтовосинята дантела в твоя сандък — прошепна после. — Облечи я тази вечер.

Извъртях изразително очи и я сръгах. Знаех, че ще ги видя отново само след седмица, но с изненада установих колко много ще ми липсват дотогава.

Щом заставах лице в лице с Мал обаче, настъпи неловка пауза. Сините му очи искряха от жизненост на сивкавата утринна светлина. Белегът на рамото ми взе да пулсира.

— Лек път, моя суверенная. — Той се поклони.

Знаех какво се очаква от мен, но въпреки това го прегърнах. За миг той просто остана неподвижен, след това ръцете му здраво ме притиснаха.

— Лек път, Алина — прошепна в косата ми и бързо отстъпи назад.

— Поемаме на път веднага щом „Синьото рибарче“ се върне. Очаквам да ви видя невредими и в пълен състав след седмица — каза Николай. — Както и да товарите чудодейните кости на една птица.

Мал се поклони.

— С помощта на светците, мой царевич.

Николай протегна ръка и разтърси неговата.

— Късмет, Оретцев. Намери жар-птица, а когато всичко свърши, богато ще те възнаградя. Стопанство в Удова. Дача близо до града. Каквото пожелаеш.

— Не ми трябва нищо. Само... — Той пусна ръката на Николай и отклони очи. — Постарай се да я заслужиш.

После забърза назад към Чекръка, а Тамар го следваше по петите. През прозореца ги видях да приказват с Надя и Харшо.

— Е — обади се Николай, — поне е научил как да се оттегля.

Опитах да не обръщам внимание на болката в гърлото си.

— Колко време ще ни трябва да стигнем Кетердам?

— Два или три дни, зависи от времето и нашите Вихротворци. Ще тръгнем на север, после през Истинското море. Така е безопасно, вместо да летим над Равка.

— Опиши ми го.

— Кетердам ли? Той е...

Така и не успя да довърши. Някакво тъмно петно пресече зрителното ми поле и Николай изчезна. Останах зяпнала в празното пространство, където той доскоро стоеше. Нададох писък, когато усетих как нокти се впиват в раменете и краката ми и ме откъсват от земята.

Бегло мярнах Мал да изскача през вратата на терасата, следван от Тамар. Той се метна към мен, сграбчи ме за кръста и ме затегли

надолу. Обърнах се и вдигнах ръце в дъга, изригвайки сноп светлина, който прогори вкопчилото се в мен ничевое. То потрепери и се разтвори във въздуха. Стоварих се на хълбок върху терасата, Мал падна върху мен; раните, където ноктите на чудовището бяха пробили кожата ми, кървяха.

Но само след секунда отново бях на крака, ужасена от разкрилата се пред очите ми гледка. Въздухът гъмжеше от стрелкаци се черни силуети, крилати чудовища, чиито движения не приличаха на нито едно създадено от природата същество. Чух в залата зад мен хаотични викове и трясък на счупено стъкло, когато ничевие взеха да се блъскат в прозорците.

— Изведете всички — изкрещях на Тамар. — Махнете ги оттук!

— Няма да те оставим...

— Не трябва да ги загубя!

— Върви! — ревна насреща ѝ Мал. После вдигна пушката на рамо и се прицели във връхлитащите чудовища. Замахнах с удара Сеч, но те се стрелкаха толкова бързо, че не успях да ги улуча. Отметнах глава, оглеждайки небето за Николай. Сърцето ми думкаше бясно. Къде бе Тъмнейший? Щом неговите чудовища са тук, значи и той трябваше да е наблизо.

Спусна се право отгоре. Творенията му се виеха около него като жив плащ, крилете им биеха въздуха, образувайки къдрава черна вълна, която ту се оформяше, ту губеше очертания; държаха го над земята, а телата им се разпиляваха и после пак се събираха, поемайки куршумите на Мал.

— Все светии — изруга Мал, — как ни е открил?

Отговорът не се забави. Зърнах някакъв червен силует, увиснал между две ничевие; ноктите им бяха дълбоко забити в тялото на пленника. Сергей изглеждаше бял като тебешир, широко ококорил ужасени очи, а устните му нашепваха безмълвна молитва.

— Е, да го пощадя ли, Алина? — провикна се Тъмнейший.

— Пусни го!

— Издаде те на първия срещнат опричник. Питам се дали ще го помилваш, или ще въздадеш справедливост?

— Косъм да не падне от главата му! — изкрещях.

Свят ми се виеше. Мигар Сергей наистина ни е предал? Вярно, след битката при Малкия дворец той беше на ръба на душевен срыв, но

ако това е било само прикритие и е планирал предателството през цялото време? Може би е опитал да избяга още при схватката с доброволческия отряд; може съвсем умишлено да е изтървал името на Жения. И с такава готовност си тръгна от Чекръка.

Чак сега осъзнах какво всъщност мърмори Сергей — не молитви, а една-единствена дума отново и отново: спасен. „Спасен. Спасен.“

— Предай ми го — казах.

— Той предаде първо мен, Алина: притай се в Ос Олта, когато трябваше да застане на моя страна. Заседавал в твоя съвет, заговорничел е срещу мен. Всичко ми разказа.

Слава на светиите, че запазихме в тайна къде ще търсим жар-птица.

— Ето защо — продължи Тъмнейший — аз решавам сега. И се боя, че ще предпочета да въздам справедливост.

Само с едно движение ничевие изтръгнаха крайниците на Сергей и откъснаха главата му от раменете. Съвсем за кратко успях да зърна ужаса по лицето му, раззинатата в безмълвен писък уста, после късовете от тялото му изчезнаха в слоя облаци.

— Все светии! — изруга Мал.

Гадеше ми се, но трябваше да потисна ужаса. Двамата с Мал бавно се завъртяхме в кръг, опрели гръб в гръб. От всички страни ни обсаждаха ничевие. Откъм Чекръка зад мен чувах писъци и звън на счупено стъкло.

— Ето пак, Алина, твоята армия срещу моята. Смяташ ли, че сега хората ти ще се представят по-добре?

Не обърнах внимание на въпроса му.

— Николай! — изкрещях към сивкавата мъгла.

— А, принцът пират. Съжалявам за много неща, които бях принуден да извърша по време на тази война — обади се пак Тъмнейший. — Но това не е едно от тях.

Един от воините сенки стремглаво се спусна отгоре. Ужасена видях Николай да се гърчи в ръцете му. И малкото кураж, който ми беше останал, се изпари. Нямах да понеса гледката как изтръгват крайниците на Николай един по един.

— Моля те! — В моя вопъл нямаше никакво достойнство и задръжки. — Моля те, недей!

Тъмнейший вдигна ръка.

Притиснах длан към устата си, усещайки как краката отказват да ми служат.

Но ничевое не се нахвърли на Николай, а го запрати върху терасата. Тялото му се блъсна в каменните плочи с противен тъп звук, претърколи се няколко пъти и застина неподвижно.

— Алина, недей! — опита да ме спре Мал, но аз се откъснах от ръцете му и се втурнах към Николай, падайки на колене край него. Той простена. Шинелът му беше раздран, където се бяха впили грабливите нокти на създанието. Направи опит да се надигне на лакът и от устата му бликна кръв.

— Това ми дойде малко изневиделица — рече немощно.

— Добре си — едва не проплаках. — Всичко е наред.

— Оценявам оптимизма ти.

С края на окото си долових някакво раздвижване: забелязах как две тъмни валма се откъсват от ръцете на Тъмнейший. Те се плъзнаха през парапета на терасата, виейки се като змии, устремени право към нас. Вдигнах ръце и замахнах с удара Сеч, срутвайки част от терасата, но пак се оказах твърде бавна. Полазилите по камъка сенки светкавично избегнаха светлината и се стрелнаха в устата на Николай.

Очите му се ококориха. Дъхът му секна от изненада и той пое в дробовете си онова, което изпълзя от ръцете на Тъмнейший. Двамата се загледахме ужасени.

— Какво... беше това? — задави се той.

— Аз...

Той изхълца, потрепери. После пръстите му се стрелнаха към гърдите, разкъсвайки каквото беше останало от ризата. И двамата вперихме очи в разголеното място, където сенките се разпростираха под кожата му във фина мрежа мраморни жилки.

— Не — простенах. — Не. Не.

Линиите продължаваха да пълзят надолу през стомаха и по ръцете му.

— Алина? — пророни безпомощно той. Мракът продължаваше да пълзи под кожата му, устремен нагоре към гърлото. Той отметна глава и изкрещя, сухожилията на врата му се усукаха и тялото взе да се гърчи, извивайки гръб в дъга. Николай се надигна на колене, гърдите му болезнено се издуваха. Посегнах да го прегърна, когато отново се

сгърчи. Той пронизително изкрещя и острите върхове на два твърди черни израстъка пробиха плешките. После се разтвори. Като криле.

Главата му се отметна. Той ме погледна с отчаян потрес, по лицето му бе избила ситна пот.

— Алина...

Тогава очите му — неговите умни лешникови очи — почерняха.

— Николай?! — прошушнах.

Той оголи зъби от черен оникс. Започваха да приличат на кучешки.

Николай изръмжа. Залитнах назад. Челюстта му изщрака току пред лицето ми.

— Гладен ли си? — обади се Тъмнейший. — Чудя се кой от приятелите си пръв ще изядеш.

Вдигнах неохотно ръце. Не ми се щеше да използвам силата, за да му причиня зло.

— Николай — примолих се. — Не го прави. Остани с мен.

Лицето му се сгърчи от болка. Отвътре той все още беше предишният Николай, бореше се със себе си, воюваше с животинската стръв, която го бе завладяла. Пръстите му — не, грабливите му нокти — се извиха. Нададе вой и звукът, който се изтръгна от гърдите му, беше отчаян: писък някакъв, напълно нечовешки.

Крилете му разсякоха въздуха, когато той се издигна над терасата — чудовищен, но все още красив, все още донякъде Николай. Сведе поглед към тъмните жилки, които пресичаха торса му; към острите нокти, израсли от почернелите му пръсти. После протегна ръце, сякаш ме молеше за отговор.

— Николай — проплаках.

Той се изви във въздуха, стрелна се надалеч, издигна се високо, сякаш би могъл някак да се отърве от жаждата, която го разяждаше отвътре; черните му криле разпръснаха гъстия рояк ничевие отгоре. За последно погледна назад и дори от такова разстояние почувствах силната му болка и объркване.

След това се изгуби от поглед — черна песъчинка в сивия небосклон, а аз останах трепереща долу.

— Рано или късно, ще засити глада си — обади се Тъмнейший.

Отдавна бях предупредила Николай колко отмъстителен е Тъмнейший, но даже аз не можех да предвидя това изтънчено и

жестоко наказание. Николай направи Тъмнейший за смях и ето че сега той отне моя изящен бляскав знатен принц, превръщайки го в чудовище. Смъртта би била твърде великодушно отмъщение.

Някакъв звук се изтръгна от мен — гърлен, животински, какъвто не подозирах, че съществува. Вдигнах ръце и стоварих удара Сеч в две яростни светлинни дъги, които поразиха жужащите силуети, наобиколили Тъмнейший. Видях как някои се разпръснаха във въздуха без следа, но на тяхно място тутакси изникнаха нови. Така да е, не ме беше грижа. Продължих да сека пак и пак. Щом като можех да обезглавя планински връх, значи силата ми щеше да свърши някаква работа и в тази битка.

— Хайде, излез ми насреща! — изкрещях. — Давай да приключим всичко сега! Още тук!

— С теб ли да се бия, Алина? Няма такава битка. — Той даде знак на ничевие. — Дръжте ги!

Те връхлетяха на рояци от всички посоки — кипнала черна маса. Мал откри огън иззад гърба ми. Можех да подуша барута и чувах тракането на празните гилзи по камъка след всеки изстрел. Събрах цялата си сила, ръцете ми се превърнаха в спици на вихрено огнено колело, посичайки по пет, десет, петнайсет воини сенки наведнъж. Без полза. Твърде много бяха.

После изведнъж всичко замря. Ничевие увиснаха във въздуха с отпуснати тела, крилата им махаха в безшумен ритъм.

— Ти ли го направи? — обади се Мал.

— Аз... едва ли...

Над терасата се възцари тишина. Вече можех да чуя воя на вятъра и екота на битката, която вилнееше зад нас.

— Нечестивост.

Обърнахме се. В рамката на вратата стоеше Багра, опряла ръка върху рамото на Миша. Момчето цялото се тресеше, очите му бяха така ококорени, че белтъците бяха станали по-големи от ириса. Зад тях нашите хора се сражаваха не само с ничевие, но и с опричници, и с подчинените на Тъмнейший Гриша в техните сини и червени кафтани. Значи, той беше довел наврѳх планината всички свои изчадия.

— Води ме — нареди Багра на Миша.

Що за кураж имаше това малко момче, за да я преведе през терасата покрай ничевие, които се гърчеха и блъскаха едни в други,

раздвоявайки се отпред като гъсти и лъскави черни тръстики. Само най-близките до Тъмнейший продължаваха да шават, струпани гъсто около господаря си, а крилете им махаха заедно.

Лицето на Тъмнейший се сгърчи от ярост.

— Трябваше да се досетя, че ще те намеря притаена сред врага. Връщай се обратно вътре — нареди той. — Войниците ми нищо няма да ти направят.

Багра сякаш не го чу. Щом стигнаха края на терасата, Миша постави ръката ѝ върху останките от парапета. Тя се опря, изпускайки почти доволна въздишка, после побутна Миша с тояжката.

— Върви, момче, тичай при кльощавата малка светица. — Той се поколеба. Багра протегна ръка, напипа бузата му и го шляпна доста грубо. — Върви — повтори. — Искам да говоря със сина си.

— Миша — обади се Мал и момчето се стрелна обратно към нас, сгушвайки се зад гърба му. Ничевие не показаха никакъв интерес към малкия. Цялото им внимание беше съсредоточено върху Багра.

— Какво искаш? — попита Тъмнейший. — Само не разчитай да измолиш милост за тия, те са обречени.

— Просто идвам на среща с чудовищата ти — отвърна тя. После подпря тояжката на парапета и протегна ръце. Ничевие приближиха, като шумоляха и се блъскаха едни в други. Едно от тях тикна глава в дланта ѝ, сякаш я душеше. Любопитство ли долавях? Или стръв? — Тия рожби ме познават. Сродното сродно привлича.

— Престани! — избухна Тъмнейший.

Дланите на Багра взеха да се пълнят с мрак. Гледката беше потресаваща. Досега само веднъж я бях виждала да призовава. Тя криеше своята мощ така, както аз навремето потисках силата си, само дето тя го правеше, за да опази тайната на сина си. Помнех какво ми каза за един Гриша, обърнал собствената си сила срещу себе си. Те двамата с Тъмнейший имаха както обща кръв, така и споделена сила. Дали сега за пореден път щеше да се обърне срещу него?

— Няма да се бия с теб — каза Тъмнейший.

— Тогава ме покоси.

— Знаеш, че няма да го направя.

Тя първо се усмихна, после тихичко се изкиска, сякаш се радваше на ученик, надминал своя учител.

— Така е. Ето защо все още имам надежда. — Главата ѝ рязко се извърна към мен. — Момиче — каза остро. Слепите ѝ очи бяха празни, но в този момент можех да се закълна, че ме вижда съвсем ясно. — Не ме разочаровай пак.

— Тя няма сила да се бие с мен, старо. А сега грабвай тояжката, защото те връщам в Малкия дворец.

Полази ме ужасно съмнение. Багра ми вдъхна сила да се бия, но нито веднъж не позволи да вляза в бой. Искаше от мен само да бягам.

— Багра... — понечих да се намеся.

— Моята колиба. Моят огън. Звучи много приятно — прекъсна ме тя. — Но за мен мракът е един и същ, където и да се намирам.

— Ти си заслужи слепите очи — студено отвърна Тъмнейший, но по гласа му усетих, че го заболя.

— Така си е — призна с въздишка тя. — Че и много повече. — А после без никакво предупреждение плесна с ръце. Над планината изтрещя гръмотевица и от дланите ѝ взе да се кълби мрак, който се разгъваше, дуплеше и гънеше като черни знамена около ничевие. Те взеха да пицят и да треперят, кръжейки объркано.

— Знай, че те обичах — обърна се тя към Тъмнейший. — Знам, че това не беше достатъчно.

После с един-единствен скок се хвърли към парапета и преди да си поема въздух, за да изпищя, политна напред и изчезна отвъд ръба, повличайки ничевие, оплетени в мрежата ѝ от мрак, със себе си. Те профучаха на тумби покрай нас — пищяща черна вълна, заляла терасата и плиснала отвъд нея, привлечени от силата, която струеше от Багра.

— Не! — изрева Тъмнейший. После се гмурна подир нея, а крилете на черното му войнство раздираха въздуха с неговата ярост.

— Алина, сега! — Думите на Мал стигнаха до мен през мъглата на обзелия ме ужас, почувствах как той ме блъсна през вратата и изведнъж се видях да тичам през обсерваторията заедно с него, а Миша беше в ръцете му. Тълпа ничевие се носеше покрай нас, притеглена към терасата от черните мрежи на Багра. Други висяха объркани във въздуха, докато господарят им все повече се отдалечаваше.

„Бягай“ — все ми повтаряше Багра. Ето че сега пак го направих.

Отопяването под се хлъзгаше от разтопения по него сняг. Огромните прозорци на Чекръка зееха с разбити стъкла и снежната виелица нахлуваше свободно вътре. Мярнах паднали тела и малобройни групи, вкопчени в схватка.

Неспособна бях да разсъждавам трезво. Сергей. Николай. Багра. Багра. Пропадаща в мъглата, докато озъбените скали долу се надигат, за да я посрещнат. Дали ще извика в последния си миг? Дали ще затвори слепите си очи? „Малка светица. Малка мъченица.“

Толя тичаше към нас. Видях как двама опричници му се нахвърлиха с извадени саби. Без дори да забави крачка, той изстреля юмруци към тях и те се свлякоха, хванали се за гърдите, а от устите им рукна кръв.

— Къде са другите? — извика Мал, когато пресрещнахме Толя и тримата заедно се втурнахме надолу по стълбите.

— В хангара, но ония са много повече. Трябва да слезем там.

Някои от Вихротворците на Тъмнейший, облечени в сини роби, се опитваха да преградят стълбището. Те пращаха с ураганен вятър насреща ни всичко, което им попадне: сандъци, денкове, мебели. Развъртях се с удара Сеч, правейки ги на трески, още преди да са стигнали до нас. Разпилях и Вихротворците.

Най-лошото обаче ни чакаше в хангара долу. Там всичко беше обърнато с главата надолу след паническия бяг при атаката на Тъмнейший.

Около „Пеликан“ и „Ибис“ имаше голяма тълпа. „Пеликан“ вече се беше издигнал над земята, носен от въздушното течение на Вихротворците. Войници теглеха въжетата, опитвайки да го задържат и да се качат на борда, защото нямаше за кога да чакат другата баржа.

Някой издаде рязка заповед и „Пеликан“ се откъсна на свобода. Излитайки, той разора като плуг тълпата, повлякъл след себе си като някакви странни котви пищящите мъже. После се изгуби от поглед.

Зоя, Надя и Харшо бяха притиснати срещу корпуса на „Водния бик“ и с огън и вятър се опитваха да отблъснат тълпата от опричници и Гриша, която ги атакуваше.

Тамар вече беше на борда. С облекчение забелязах Невски до нея заедно с неколцина войници от Двайсет и втори. Зад тях обаче в локва кръв лежеше Адрик, а ръката му висеше от тялото под странен ъгъл. Лицето беше пребледняло от шока. Женя стоеше на колене край него и

по страните ѝ се стичаха сълзи. Давид ги охраняваше с пушка в ръка, стреляйки срещу прииждащата отдолу тълпа с прецизна точност. Стиг никакъв не се виждаше. Дали бе отлетял с „Пеликан“, или бе останал в Чекръка?

— Стиг... — промълвих.

— Няма никакво време — отвърна Мал.

Проправихме си път през тълпата и по даден от брат ѝ знак Тамар се промъкна зад руля на „Водния бик“. Прикривахме Зоя и останалите Вихротворци, докато се покатерят на борда. Мал политна назад, когато един куршум го улучи в хълбока, но Харшо го подхвана и изтегли на палубата. — Вдигайте кораба! — провикна се Невски. После даде знак на войниците, те се пръснаха покрай перилата и откриха огън срещу хората на Тъмнейший. Заех позиция зад тях и ослепих врага с ярка светлина, за да не може да се прицелва в нас.

Мал и Толя заеха позиции при въжетата, докато Зоя издуваше платната. Силите ѝ обаче не стигаха.

— Надя, трябваш ни! — ревна Тамар.

Надя стоеше на колене край поваления си брат, но вдигна поглед. Лицето ѝ беше набраздено от сълзи. Все пак тя се изправи, залитна и с усилие се отправи към платната. „Водния бик“ се откъсна от мястото си и бавно се запързала върху плъзгачите.

— Много сме тежки! — провикна се Зоя.

Невски ме сграбчи за рамото.

— Гледай да оцелееш — проговори дрезгаво. — И му помогни. — Дали знаеше какво е станало с Николай?

— Ще го направя — заклех се. — Другата баржа...

Той обаче не си направи труд да ме изслуша.

— За Двайсет и втори! — нададе победоносен вик и се прехвърли през перилата, а останалите войници го последваха без миг колебание. После заедно се врязаха като клин в тълпата нападатели.

Тамар пое командването и ние излетяхме от хангара. „Водния бик“ потъна рязко, минавайки отгатык ръба, при което стомасите ни се качиха в гърлата; после обаче платната се опънаха и ние постепенно взехме да се издигаме.

Обърнах се и за последно видях Невски да се прицелва с пушката, преди тълпата съвсем да го погълне.

ГЛАВА 12

Клатушкахме се и подскачахме, „Водния бик“ се люлееше несигурно насам-натам, докато Тамар и екипажът се опитваха да го овладеят. Снежната виелица шибаше лицата ни с бодливи камшици, а когато корпусът остърга някаква скала, палубата се наклони толкова рязко, че ни принуди да драскаме трескаво за някаква опора.

Нямахме Вълнотворец, който да ни скрие в мъгла, затова оставаше единствено надеждата Багра да ни спечели достатъчно време, за да се измъкнем от планината и от Тъмнейший.

Багра. Погледът ми се плъзна по палубата. Миша седеше свит край перилата, скрил главата си с ръце. Никой от нас нямаше и миг свободен, за да се опита да го утеши.

Коленичих край Адрик и Женя. Ничево бе откъснало ръката на момчето от рамото и сега Женя опитваше да спре кръвта, но личеше, че никога не е била обучавана за Лечител. Устните на Адрик посиняваха, а кожата му беше леденостудена; докато го наблюдавах, очите му взеха да се обръщат навътре.

— Толя! — извиках, опитвайки да овладея паниката в гласа си.

Надя се извърна с ужасени очи и „Водния бик“ пропадна надолу.

— Поддържай стабилен курс, Надя! — нареди Тамар, опитвайки да надвика воя на вятъра. — Толя, върви да помогнеш!

Харшо тутакси застана зад Толя. Между лакътя и китката на едната му ръка зееше дълбока рана, но той сграбчи въжетата.

— Готови!

Зърнах Онкет, която се беше свила в пазвите на палтото му.

Челото на Толя се набразди угрижено. Сякаш прочетох мислите му: Стиг трябваше да е с нас сега. Харшо не беше обучен да борави с корабните въжета.

— Гледай корабът да е стабилен — предупреди той Харшо. После хвърли поглед към отсрещния борд, където Мал стоеше вкопчен здраво за въжетата с изопнати жили, докато снегът и вятърът го брулеха.

— Сега! — извика Мал. И той обилно кървеше от раната в хълбока.

Направиха смяната. „Водния бик“ се килна, но малко след това отново възвърна равновесието си и Харшо изпъшка облекчено.

— Държа го — процеди през стиснати зъби той. Не прозвуча никак убедително.

Толя се спусна към Адрик и се залови за работа. Надя се давеше от ридания, но все пак поддържаше равномерно въздушния поток.

— Можеш ли да спасиш ръката? — попитах тихо.

Толя поклати глава. Той беше Сърцеразбивач, воин и убиец, не Лечител.

— Не върви просто да зашия кожата — каза, — защото вътрешният кръвоизлив ще продължи. Трябва да затворя артериите. Може ли да го постоплиш?

Обгърнах Адрик в пашкул от светлина и треперенето му лека-полека взе да утихва.

Продължавахме да се носим напред с издути от силата на Гриша платна. Тамар стоеше приведена над руля, а полите на палтото й плющяха на вятъра. Усетих точно в кой момент напуснахме планината, защото „Водния бик“ спря да се клатушка. Студеният въздух взе да хапе бузите ми, щом увеличихме скоростта, но аз продължавах да държа Адрик в пашкул от слънчева светлина.

Времето сякаш забави своя ход. Виждах, че Надя и Зоя са на предела на силите си, макар нито една от тях да не го признаваше. Мал и Харшо също не се сработваха добре.

— Трябва да кацнем — казах.

— Къде сме? — попита Харшо. Гребенът червена коса сега беше прилепнал за скалпа му, натежал от мокрия сняг. Доскоро го смятах за непредвидим, даже за малко опасен, а ето го сега — кървящ, изтощен, но въпреки това вече часове наред работеше на въжетата, без да се оплаква.

Тамар направи справка с картите си.

— Тъкмо минаваме покрай Вечните ледове. Ако продължим на юг, скоро ще сме над по-гъсто населени райони.

— Ще трябва да потърсим някакви гори за укритие — изпъхтя Надя.

— Прекалено близо сме до Чернаст — отвърна Мал.

Харшо хвана още по-здраво въжетата.

— Има ли значение? Ако летим през деня, така или иначе, ще ни забележат.

— Не може ли да се издигнем по-нависоко? — обади се Женя.

Надя поклати глава.

— Може да опитаме, но въздухът горе е много по-рядък, пък и вертикалното движение иска значително повече мощ.

— Накъде летим в края на краищата? — попита Зоя.

— Към медния рудник при Мурин — отвърнах, без да се замисля. — При жар-птица.

Настана кратко мълчание. После Харшо се обади и — знаех го със сигурност — изказа гласно мислите на повечето от тях.

— Защо просто не избягаме. Колкото пъти се сблъскваме с тия чудовища, толкова повече от нас загиват. С тоя кораб ще стигнем къде ли не. Керч. Новий Зем.

— Иначе казано, направо в ада — промърмори Мал.

— Тук е домът ми — обади се Зоя. — И няма да позволя да ме прогонят от него.

— Ами Адрик? — напомни Надя с пресипнал глас.

— Изгуби много кръв — рече Толя. — Аз мога само да поддържам сърцето му и да му осигуря достатъчно време, докато се възстанови.

— Има нужда от истински Лечител.

— Пипне ли ни Тъмнейший, и Лечител няма да му помогне — вметна Зоя.

Разтърках очи, опитвайки се да разсъждавам логично. „Адрик вероятно е стабилизирал. Или пък е потънал в толкова дълбока кома, че никога повече няма да се пробуди. Ако се приземим и ни заловят, чака ни сигурна смърт, а може и по-лошо. Тъмнейший трябва да е наясно, че не бихме кацнали във Фйерда, толкова навътре във вражеска територия. Сигурно очаква да отидем в Западна Равка. И ще разпрати свои съгледвачи по всички възможни краища. Дали ще преодолее скръбта по майка си? Дали след скока към скалите от нея е останало нещо, което да бъде погребано?“ Погледнах през рамо, готова да видя как ничевие ни връхлитат. Не можех да мисля за Николай. Нямаше да го правя.

— Отиваме в Мурин — казах. — Всичко останало ще решаваме на място. Не принуждавам никого да идва. Зоя, Надя, може ли да ни откарате дотам? — Доскоро и двете бяха оклюмали, но се надявах все още да имат резервни запаси от сила, които да вкарат в действие.

— Аз ще мога — отвърна Зоя.

Надя решително вирна брадичка.

— Ще се опитам да издържа.

— Но пак има риск да ни забележат — казах. — Имаме нужда от Вълнотворец.

Давид, който превързваше обгорените си от барута ръце, вдигна глава.

— А защо не опиташ да отклониш потока светлина?

Намръщих се.

— Как така да го отклоня?

— Единствената причина някой да вижда този кораб е отразената в него светлина. Просто премахни отражението.

— Не съм убедена, че схващам.

— Не си признавай — обади се Женя.

— Представи си движението на течаща вода около заоблен камък — обясни Давид. — Просто изкриви потока светлина, така че да не пада върху кораба. Тогава няма да ни виждат.

— И ще станем невидими? — попита недоверчиво Женя.

— Теоретично да.

Тя изхлузи ботуша си и го запрати върху палубата.

— Пробвай се.

Измерих ботуша със скептичен поглед. Нямах представа откъде да започна. Това беше съвсем различен начин да използвам силата си.

— Значи просто... да изкривя светлината?

— Сигурно ще е от полза да ти напомня, че няма нужда да мислиш за показателя на пречупване^[1]. Само трябва да пренасочиш и синхронизираш едновременно двата компонента на светлината. Искам да кажа, че не може просто да започнеш с привличането, това би било неле...

Вдигнах ръка.

— Нека се върнем към течащата около гладък камък вода.

После се съсредоточих. Не призовах светлината, нито я насочих като при удара Сеч. Вместо това се опитах да я оттласна.

Токът на ботуша изведнъж доби размазани очертания, а въздухът около него сякаш затрептя.

Опитах се да мисля за светлината като за вода, като за вятър, който роши косъмчетата на лисичата кожа и ту ги разделя, ту ги събира. Сякаш ботушът никога не го е имало. Събрах пръсти. Ботушът просветна и изчезна.

Женя нададе победоносен вик. Изпищях и разперих ръце. Ботушът отново се появи. Свих пръсти и той пак изчезна.

— Давид, казвала ли съм ти, че си гений?

— Да.

— Е, пак ти го казвам.

Тъй като корабът беше доста по-масивен и освен това се движеше, за мен щеше да е още по-голямо предизвикателство да изкривя светлината около него. Добре че трябваше да се грижа само за тази, която се отразяваше в дъното му, и след няколко опита вече без проблем поддържах светлинния поток стабилен.

Ако в този момент насред полето под нас имаше хора, вирнали глава към облаците, те сигурно щяха да видят някакво размазано петно, светлинни отблясъци, но не и летящ кораб, който плува по следобедното небе. Поне аз се надявах на това. Спомних си как Тъмнейший веднъж ме преведе през ярко осветената от полилеите и пълна с народ бална зала, използвайки силата си, за да ни направи почти невидими. Значи това бе още един трик, който беше усъвършенствал много преди мен.

Женя взе да рови из провизиите и накрая откри тайник с юрда, земенско възбудително средство, което моряците използваха понякога при дълга вахта. То обикновено опъваше нервите ми и от него леко ми се гадеше, но пък нямаше друг начин да останем толкова дълго време на крак, при това без да губим концентрация.

Юрдата трябваше да се дъвче и скоро всички плюехме през зъби ръждивочервеникава слюнка.

— Ако това нещо боядиса зъбите ми в оранжево... — закани се Зоя.

— Точно това ще стане — прекъсна я Женя. — Но обещавам после да ги направя по-бели от всякога. Дори ще оправя щръкналите ти резци.

— Зъбите ми са съвсем в ред.

— Нищо подобно — напевно рече Женя. — Ти си най-симпатичният морж, когото познавам. Само се чудя как още не си прегризала долната си устна.

— Дръж си ръцете далеч от мен, Шивачке — процеди Зоя, — или ще ти извадя и другото око.

Когато най-после падна здрач, на Зоя вече не ѝ бяха останали сили дори да се заяжда. Двете с Надя имаха само една цел: да ни задържат във въздуха.

От време на време Давид за кратко заместваше Тамар на руля, за да наглежда тя раната на Мал. Харшо, Толя и Мал се редуваха на възжетата, та да могат на смени да се поизтегнат и да си починат.

Само Надя и Зоя нямаха миг отдих и се трудеха непрестанно на светлината на лунния сърп, макар всички останали да се опитвахме някак да им помогнем. Женя беше опряла гръб срещу Надя, за да може тя поне малко да облекчи коленете и краката си. След залез-слънце вече нямахме нужда от прикритие и аз близо час подкрепях ръцете на Зоя, докато призоваваше.

— Това е някакъв абсурд — недоволстваше тя, но усещах как мускулите ѝ треперят под пръстите ми.

— Искаш ли да те пусна?

— Направиш ли го, ще те окъпя в слюнка от юрда.

Гледах все да се намирам на работа. На кораба беше твърде тихо и усещах как кошмарите само чакат да ме връхлетят.

Миша не беше се помръднал от мястото си и продължаваше да седи свит на кълбо край парапета. Стискаше дървения меч, който Мал му беше изнамерил отнякъде. Гърлото ми се сви, като си дадох сметка, че го е взел със себе си на терасата, когато трябваше да преведе Багра през редиците на ничевие. Измъкнах парче сухар от торбата с провизии и му го занесох.

— Гладен ли си? — попитах.

Той поклати глава.

— Ще се опиташ ли все пак да хапнеш нещо?

Още едно поклащане на глава.

Приседнах край него, чудейки се какво да му кажа. Сетих се как седях и до Сергей в котелното, търсейки думи, с които да го утеша и да се покая. Дали и тогава се е преструвал и ме е манипулирал? Според мен страхът му изглеждаше съвсем истински.

Миша не просто ми напомняше за Сергей. Той олицетворяваше всички онези деца, чиито родители са на война. Той беше всяко момче и момиче в Керамзин. Той беше Багра, просеща вниманието на баща си. Той беше Тъмнейший, който се учи да понася самотата до полите на майка си. Това правеше Равка — създаваше сираци. Причиняваше нещастия. „Без земя, без собствен живот, само една униформа и пушка.“ Николай вярваше, че може да има нещо по-добро от това.

Поех си въздух пресекливо. Трябваше някак да изключа съзнанието си. Замислех ли се за Николай, щях да рухна. Или за Багра. Или пък за разкъсаното на парчета тяло на Сергей. За Стик, изоставен някъде далеч. Дори за Тъмнейший, за неговото изражение, когато майка му изчезна под плътния слой облаци. Как бе възможно да бъде едновременно толкова жесток и все пак човек?

Нощта вече превалеше, когато спящата Равка изникна под нас. Броях звездите. Наглеждах Адрик. Дремех. Обикалях екипажа, предлагайки ту глътка вода, ту шепа сушен цвят от юрда. Щом някой попита за Николай или Багра, гледах възможно най-сбито да му предам случилото се по време на битката.

Исках да изключа съзнанието си, опитвах се да го превърна в пусто поле, покрито с девствен сняг, по който няма още никакви следи. По някое време около изгрев се върнах обратно на мястото си при парапета и отново започнах да отклонявам потока светлина, за да скрия кораба.

Тогава Адрик промърмори нещо в съня си.

Надя рязко извърна глава. „Водния бик“ се разтресе.

— Съсредоточи се! — сопна се Зоя.

Но въпреки това се усмихваше. Като всички нас, готови да се вкопчим и в най-тънката сламчица надежда.

Летяхме през целия следващ ден и през по-голямата част от нощта. Чак на зазоряване втория ден най-накрая зърнахме Сикурзой. Към обяд видяхме и дълбокия нацърбен кратер на изоставения меден рудник, където Николай ни посъветва да скрием „Водния бик“; на дъното му проблясваше наситено тюркоазена водна повърхност.

Кацането стана бавно и с много перипетии. Когато най-накрая корпусът застърга по дъното на кратера, Надя и Зоя се свлякоха на

палубата. Те бяха стигнали и надхвърлили предела на силите си и макар кожата им да сияеше поруменяла, двете бяха напълно изтощени.

Опъвайки силно въжетата, останалите успяхме някак да скрием „Водния бик“ под навеса на скалния ръб. Ако човек се спуснеше в рудника, лесно можеше да го открие, но беше малко вероятно някой да си направи този труд. Дъното на кратера беше задръстено от ръждясала машинария. Откъм застоялата вода в гъола се разнасяше неприятна миризма, а Давид обясни, че мътният тюркоазен цвят се дължал на минералите, разтворени в нея. Нямахме никакви признаци на живот, нито помен от присъствието на съгледвачи.

Докато Мал и Харшо събираха платната, Толя свали Адрик от борда на „Водния бик“. От чукачето на откъснатата му ръка се процеждаше кръв, но той беше в съзнание и дори отпи няколко глътки вода.

Миша обаче отказваше да се помръдне от мястото си край парапета. Увих го с одеяло и оставих близо до него парчето сухар и сушени ябълки с надежда, че все някога ще хапне от тях.

Помогнахме на Зоя и Надя да слязат от кораба, разпънахме войнишките одеяла под сянката на надвисналите скали и без дума повече потънахме в неспокоен сън. Не поставихме часови — дори да ни бяха проследили, вече нямахме сили да се бием.

Тъкмо притварях очи, когато зърнах как Толя се промъква обратно на борда. Направих усилие отново да седна. Той се появи миг по-късно, нарамил добре опакован вързоп. Погледът му се стрелна към Адрик. Стомахът ми се сви, щом се досетих какво носи. Стиснах пак очи, защото не исках да знам къде се кани да погребее ръката на Адрик.

Когато се събудих, вече беше късен следобед. Повечето ми спътници все още шумно хъркаха. Женя навиваше празния ръкав на Адрик и го прикрепяше с карфици.

Забелязах Мал да се спуска по пътеката, която се виеше по гърлото на кратера, нарамил пълна торба с яребици.

— Реших, че може да пренощуваме тук — каза — и да напалим огън. Ще тръгнем към Два Столба утре сутринта.

— Хубаво — отвърнах, макар че нямах търпение час по-скоро да потеглим.

Той явно го усети.

— Адрик има нужда от почивка — продължи. — Както и всички ние. Боя се, че ако я караме все така, някой ще се пречупи.

Кимнах. Имаше право. Всички бяхме съкрушени от мъка, уплашени и изморени.

— Ще събера дърва за огъня.

Той докосна ръката ми.

— Алина...

— Няма да се бавя. — Промъкнах се покрай него. Не ми се говореше. Не ми трябваха утешителни думи. Искях жар-птица. Искях да превърна болката си в гняв и да го стоваря върху Тъмнейший.

Тръгнах към гората, която заобикаляше рудника от всички страни. Тук, толкова далеч на юг, дърветата бяха различни — по-високи и по-нарядко, с червена пореста кора. Вече се връщах към рудника, нарамила сноп сухи клони, когато ме обзе зловещо чувство, че някой ме наблюдава. Заковах се на място, косъмчетата по тила ми настръхнаха.

Взрях се в окъпаните от слънце стилове на дърветата в очакване. Тишината беше гъста, сякаш и най-дребните твари сдържаха дъха си. Тогава го чух: меко шумолене. Отметнах рязко глава към короните на дърветата, откъдето идваше шумът. Проследих с поглед едва доловимо движение, безшумен мах на сенчести криле.

Николай клечеше, кацнал в короната на едно дърво, дивият му поглед беше прикован право в мен.

Голите гърди бяха прорязани от черни жили, сякаш мракът се е заселил под кожата му. Навярно беше загубил някъде ботушите си и сега голите му ходила обгръщаха клона с пръсти като закривени нокти на граблива птица.

По ръцете му имаше засъхнала кръв. Около устата — също.

— Николай! — прошепнах.

Той се сепна.

— Николай, почакай...

Но той хвъркна нагоре и тъмните му криле разлюляха клоната, докато си проправяше път към синьото небе.

В гърлото ми се надигна писък и аз го оставих да излезе. Захвърлих наръча клони на земята, притиснах юмрук към устата си и закрепях, докато гърлото ми съвсем не се продра. Вече не можех да се овладеея. Някак бях успяла да сдържа сълзите си на „Водния бик“ и в

рудника, но сега се свлякох на земята, а писъците ми постепенно преминаха в ридания и безмълвни накъсани издихания. Хлиповете причиняваха болка, сякаш раздираха гърдите ми, но от устните не се откъсваше нито звук. Пред очите ми все бяха съдраните панталони на Николай и ми хрумна глупавата мисъл, че той би бил съкрушен, ако знаеше в какъв вид са дрехите му сега. Изглежда, ни беше проследил по целия път от Чекръка дотук. Дали бе издал на Тъмнейший къде се намираме? И ако не, щеше ли да го направи? Каква част от предишното му аз се беше съхранила в това изтерзано тяло?

И тогава го усетих — потръпването на онази невидима нишка. Не откликнах. Сега нямаше да ходя при Тъмнейший. Никога повече нямаше да отида при него. Но въпреки това знаех, че където и да се намира, той скърби.

Мал ме намери така — заровила глава в шепи и с покрит със зелени иглички балтон. Подаде ми ръка, но аз не я поех.

— Добре съм — казах, макар че в думите ми нямаше капка истина.

— Притъмнява. Не трябва да си сама навън по това време.

— Аз съм Призоваваща слънцето. Става тъмно само ако аз кажа.

Той приклепна край мен и потърси с поглед очите ми.

— Не се дели от останалите, Алина. Позволи им да скърбят с теб, те имат нужда от това.

— Нямам какво да им кажа.

— Тогава ги остави те да говорят.

Не можех да предложа нито утеха, нито кураж. Не исках да споделям тази болка. Не исках да видят колко съм изплашена. Въпреки това се усилих да се изправа и да отръскам игличките от палтото си. После се оставих Мал да ме отведе обратно в рудника.

Докато стигнахме дъното на кратера, вече съвсем се беше стъмнило и останалите бяха запалили фенери в укритието на стените му.

— Ама, като гледам, хич не сте се разбързали — посрещна ни Зоя. — Трябваше ли да погинем от студ, докато вие двамата се размотавате волно из гората?

Нямаше смисъл да крия набразденото си от сълзи лице.

— Оказа се, че имам нужда да се нарева на воля — казах.

Приготвих се да посрещна нова вълна от язвителни забележки, но така и не я дочаках.

— Тогава следващия път вземи и мен — каза Зоя вместо това. — Ще ми се и аз да се възползвам.

Мал стовари наръча клони в огнището, което някой беше направил, а аз взех Онкет от рамото на Харшо. Тя изсъска остро, но мен не ме беше грижа. Сега имах нужда само да гушна нещо пухкаво и космато.

Вече бяха почистили и нанизали на шиш уловените от Мал яребици. Скоро въпреки скръбта и тревогите ароматът на печено месо напълни устата ми със слюнка.

Насядахме около огъня, започнахме да се храним и да си подаваме от ръка на ръка манерка квас, наблюдавайки как отражението на пламъците подскача по корпуса на „Водния бик“, докато съчките и клоните в огнището припукваха. Имаше много за обсъждане — кой идва с нас в Сикурзой и кой остава в долината, независимо дали изобщо някой искаше да стои тук. Потърках китката си. Това ми помагаше да се съсредоточа върху жар-птица и да мисля за нея, вместо за черния блясък в очите на Николай и тъмната кървава кора около устните му.

— Трябваше да се сетя, че на Сергей не може да се разчита — внезапно наруши мълчанието Зоя. — Той винаги е бил слабак.

Думите ѝ бяха несправедливи, но аз ги пропуснах без отговор.

— Онкет никога не го е харесвала — вметна Харшо.

Женя пъхна още един клон в огъня.

— Как мислите, дали отдавна го е планирал?

— И аз същото се питам — признах. — Надявах се, че щом веднъж се махнем от Бялата катедрала и излезем от тунелите, той ще се съвземе, но вместо това още повече се влоши, стана още по-неспокоен.

— Кой знае каква е причината — обади се Тамар. — Срутването в тунелите, атаката на доброволческия отряд, хъркането на Толя.

Толя я замери с камъче.

— Хората на Николай трябваше да го следят по-изкъсо — каза той.

А може би аз не трябваше да му позволявам да замине. Изглежда, вината, която изпитвах заради смъртта на Мари, беше замъглила трезвата ми преценка. Нищо чудно сега скръбта да забулва мисълта ми и скоро да последват нови предателства.

— Ама ничевие наистина ли... го разкъсаха на части? — попита Надя.

Хвърлих бегъл поглед към Миша. По някое време той беше слязъл от борда на „Водния бик“ и сега спеше сгъшен край Мал, все още стискайки дървения меч.

— Гледката беше ужасяваща — промълвих тихо.

— Ами Николай? — попита Зоя. — Какво направи Тъмнейший с него?

— Нямам ясна представа.

— Възможно ли е да се поправи?

— Това също не знам.

Погледнах към Давид.

— Може би — предположи той. — Трябва да го прегледам. Това е мерзост. Съвсем нова област. Ще ми се дневниците на Морозов сега да бяха при мен.

Едва не се разсмях. През цялото време, докато Давид ги мъкнеше на гръб, аз с радост бих ги запокитила на боклука. Сега обаче, когато наистина ми трябваша, тях ги нямаше, изоставени при паническото ни бягство от Чекръка.

Трябваше да хванем Николай. И да го затворим в клетка. За да видим не може ли да го изтръгнем от ноктите на мрака. Хитрият лисугер най-накрая се бе хванал в капана. Примигнах и отклоних очи. Не ми се искаше пак да се разплача.

— Доволен съм, че Сергей е мъртъв — внезапно изръмжа Адрик. — Съжалявам само, че не успях собственоръчно да му извия врата.

— За тая работа ти трябват две ръце — обади се Зоя.

Последва кратко мълчание, всички седяха втрещени, после Адрик я изгледа навъсено.

— Добре де, да го наръгам.

Зоя се ухили и му подаде манерката. Надя само поклати глава. Понякога забравях, че това са истински воители. Не се и съмнявах, че Адрик страда заради загубата на ръката си. Даже не бях сигурна дали ще може да призовава отново. Но си спомнях как се изпъчи пред мен в

Малкия дворец, претендирайки да остане с нас и да се сражава. Той беше много по-корав от мен самата.

Замислих се за Боткин, моя стар учител, който ме принуждаваше да тичам още километър, да поема още един удар, след като съм изчерпала и последните си сили. Спомних си какво ми беше казал преди толкова време: „Стоманата трябва да се заслужи“. Адрик вече притежаваше тази стомана, Надя — също. За пореден път го беше доказала по време на полета от Елбйен дотук. Продължавах да се чудя какво толкова намира в нея Тамар. Но пропусках, че Надя беше участвала в най-свирепите схватки за Малкия дворец. Загубила беше най-добрата си приятелка и досегашния си живот, единствения, който познаваше. Но въпреки това не рухна като Сергей, нито избра да остане под земята като Максим. Независимо от всичко преживяно, тя се държеше.

Когато Адрик ѝ върна манерката, Зоя отпи едра глътка.

— Знаеш ли какво каза Багра на първия ми урок? — попита, после захъхри, наподобявайки дрезгавия гърлен глас на Багра: — Гиздаво лице. Жалко, че имаш каша вместо мозък.

Харшо изсумтя.

— Пък аз на един урок при нея ѝ подпалих колибата.

— Заслужава си го! — откликна Зоя.

— Не стана нарочно! Но оттогава изобщо отказа да си има вземане-даване с мен. Даже не ми приказваше. Веднъж я срещнах в парка, а тя ме подмина. Без думичка да каже, само ме шибна с тояжката през коленете. Още имам цицина. — Нави крачола си и под кожата наистина личеше подутина.

— Това е нищо — обади се Надя и цялата пламна, когато вниманието на всички се насочи към нея. — Известно време бях блокирала и не можех да призовавам. И знаете ли какво направи тя — затвори ме в една стая и пусна цял кошер пчели вътре.

— Какво?! — изцвърчах. Не само случаят с пчелите ме беше потресъл. Самата аз месеци наред безуспешно опитвах да призовавам, докато учех в Малкия дворец, но Багра нито веднъж не спомена, че и други Гриша имат същия проблем.

— И ти какво направи? — изумена попита Тамар.

— Най-последно успях някак да призова въздушен поток, който ги прати обратно в комина, но пак доста ме нажилиха. Направо приличах

на болна от огненица.

— Никога не съм се чувствал по-доволен, че не съм Гриша — обади се Мал, клатейки глава.

Зоя вдигна манерката, сякаш се канеше да произнесе тост.

— Нека прием за самотния отказатся.

— Багра ме мразеше — тихо пророни Давид.

Зоя пренебрежително махна с ръка.

— Всички сме се чувствали така.

— Не, мен тя наистина ме мразеше. Само веднъж ме пусна на урок заедно с моите връстници Фабрикатори, после изобщо отказа да ме вижда. Киснех сам в работилницата, докато останалите ходеха при нея.

— Защо? — попита Харшо, почесвайки Онкет по гушката.

Давид сви рамене.

— Представа си нямам.

— Аз мога да ти кажа защо — намеси се Женя. Наострих уши, чудейки се дали наистина знае. — Заради животинския ти магнетизъм е било — продължи тя. — Само още минутка насаме с теб в оная хижа и сигурно е щяла да ти разкъса дрехите.

Давид сериозно се замисли над думите й.

— Вижда ми се неправдоподобно — заключи след малко той.

— Направо невъзможно — отсякохме в един глас двамата с Мал.

— Е, не е чак пък толкова невъзможно — отвърна леко обиден Давид.

Женя се разсмя и залепи жарка целувка върху устните му.

Взех един клон и разрових жаравата, пръскайки искри във всички посоки. Аз знаех защо Багра е отказвала да обучава Давид. Твърде много й е напомнял за Морозов — така обсебен от жаждата за познание, че е останал сляп за страданията на собственото си дете, пренебрегнато от майка си. Вече не се съмнявах, че Давид е създал лумия единствено за забавление, и така беше осигурил на Тъмнейший средство да влезе в Долината. Но той не беше като Морозов. Винаги стоеше неотлъчно до Женя, когато тя имаше нужда от него. И макар да не беше воин, намери начин да я защити.

Огледах нашата странна и опърпана малобройна група: Адрик с откъснатата ръка, зяпнал Зоя с ококорени очи; Харшо и Толя, които следяха с поглед как Мал чертае в пепелта бъдещия ни маршрут. Видях

как се смее Женя и как се изгладиха белезите ѝ, докато Давид с ръкомахане обясняваше на Надя своята идея за медна протеза на ръка, а тя го слушаше с половин ухо, прокарвайки пръсти през тъмните къдрици на Тамар.

Никой от тях не беше нито сговорчив, нито благ, нито кротък. Всичките приличаха на мен — стаили стари рани и обиди, прекършени по един или друг начин. Изобщо не си подхождахме. Имахме много остри ръбове и понякога неволно се наранявахме един друг, но когато се свих на кравай пред огъня и той стопли гърба ми, внезапно усетих прилив на толкова нежна благодарност, та чак буца заседна на гърлото ми. А с нея дойде и страхът. Тяхната близост беше лукс, за който, рано или късно, щях да си платя. Сега имах още повече какво да губя.

---

[1] Физична величина, която представлява отношението на скоростта на светлината във вакуум и скоростта на светлината в дадена среда. Показателят на пречупване зависи от свойствата на средата и дължината на вълната. — Б.пр. ↑

ГЛАВА 13

В края на краищата всички тръгнахме заедно. Даже Зоя, която не спря да се жалва по целия път до Два Столба.

Уговорката беше да се разделим на две. Тамар, Надя и Адрик щяха да пътуват с Давид, Женя и Миша. Те трябваше да намерят сигурен подслон в някое поселище в най-южния край на долината. Налагаше се Женя през цялото време да си крие лицето, но нея това, изглежда, не я притесняваше.

— Ще бъда жената загадка — обяви тя, покривайки главата си с кърпата.

Трябваше да ѝ напомня да не бъде прекалено загадъчна.

Двамата с Мал щяхме да тръгнем към Сикурзой заедно със Зоя, Харшо и Толя. Давахме си сметка, че толкова близо до границата има вероятност да се натъкнем на военни патрули, но разчихме на това да се смесим с потока бежанци и да прекосим Сикурзой преди падането на първия сняг.

Ако не успеехме да слезем от планината до две седмици, Тамар щеше да посрещне изпратеното от Апарат подкрепление в Карйева. Никак не ми се нравеше мисълта да ги пускам двете с Надя сами, но ние с Мал повече не можехме да делим нашата група. Знаеше се, че разбойнически банди от Шу причакват равканските пътници близо до границата, и трябваше да сме подготвени за всякакви изненади. Тамар поне познаваше Солдат Сол и аз гледах да се успокоявам с мисълта, че двете с Надя са опитни бойци.

Нямах представа какво да правя с подкреплението, което ще пристигне от Бялата катедрала, но посланието вече беше изпратено и оставаше само да се надявам, че всички заедно все ще измислим нещо. Дотогава вече можеше да сме хванали жар-птица и в главата ми да се е оформил някакъв план. Не бях способна обаче да мисля за твърде далеч напред. Всеки път, щом опитвах, ме обземаше паника. Все едно пак се озовавах под земята, където не ми достигаше въздух и очаквах всеки момент светът да се срути отгоре ми.

Нашата група потегли на зазоряване, докато другите още спяха в дъното на кратера. Само Миша беше буден и ни изпроводи с укоризнен поглед, замеряйки с камъчета корпуса на „Водния бик“.

— Ела насам — махна му Мал. Отначало помислих, че Миша ще откаже да помръдне, но той все пак се дотътри към нас, вирнал брадичка нацупено. — Още ли е в теб златната игла, която ти даде Алина?

Миша кимна отсечено.

— Нали знаеш какво означава тя? Ти си войник. Войниците не ходят, където си поискат, а където има нужда от тях.

— Вие просто не ме щете с вас.

— Не, ти си необходим тук, за да се грижиш за останалите. Знаеш, че Давид е безпомощен, а и Адрик ще има нужда от опора, нищо че не си го признава. С него трябва да действаш много предпазливо и да му помагаш, без да даваш вид, че го правиш. Ще успееш ли?

Миша сви рамене.

— Искаме да се грижиш за тях така, както се грижеше за Багра.

— Ама аз не съм се грижил за нея.

— Напротив. Ти я наглеждаше, създаваше й удобства и я остави да си тръгне, когато тя го пожела. Постъпи както се полага, макар да те заболя. Така правят войниците.

Миша го изгледа изпод вежди, сякаш обмисляше думите му.

— Трябваше да я спра — каза най-накрая и гласът му се пречупи.

— Ако го беше направил, сега нито един от нас нямаше да е тук.

Благодарни сме ти, че свърши най-тежката работа.

Миша се намръщи.

— Давид е същинска неразбория.

— Вярно си е — съгласи се Мал. — Е, можем ли да разчитаме на теб?

Миша отклони поглед. Изражението му все още беше угрижено, но той отново вдигна рамене.

— Благодаря ти — каза Мал. — Може да започнеш още сега, като кипнеш вода за закуска.

Миша отсечено кимна, после хукна обратно през дребния чакъл да донесе вода.

Мал ме погледна, премятайки торбата през рамо.

— Какво?

— Нищо. Просто... много добре се справи.

— Навремето Ана Куя намери как да ме откаже всяка вечер да мрънкам да не гаси лампата.

— Така ли?

— Така — отвърна той и пое нагоре. — Каза ми, че трябва да съм храбър заради теб; че ако аз се боя, ти също ще се уплашиш.

— Е, тя и на мен ми казваше да си изяждам яхнията от пащърнак, за да ти давам добър пример, но аз пак отказвах.

— И още се чудиш защо все ти отнасяше боя.

— Имам си принципи.

— Коего ще рече: щом може да стане по трудния начин, тогава нека така да бъде.

— Не е честно.

— Ей! — провикна се Зоя от ръба на кратера. — Ако не сте се качили, докато преброя до десет, пак ще заспя и ще ме носите на гръб чак до Два Столба.

— Мал — изпъсках, — ако я утрепя някъде из Сикурзой, ще ми търсиш ли сметка?

— Да — отвърна той. — Затова направи така, че да изглежда като злополука — добави после.

Два Столба направо ме втрещи. Кой знае защо, очаквах малката долина да прилича на гробище — мрачен пущинак, населен с призраци и изоставени поселища. Оказа се обаче, че градчетата и селцата там кипят от живот. Пейзажът беше осеян с обгорели развалини и изпепелени поля, но редом с тях се бяха появили нови домове и занаяти.

Срещаха се кръчми и странноприемници, по витрините имаше табели за поправка на часовници, а в нещо като лавка заемаха книги за по седмица. Но всичко наоколо изглеждало някак временно. Счупените прозорци просто бяха заковани с дъски. Много от къщите имаха платнища вместо покриви, а дупките в стените бяха покрити с вълнени одеяла или черги. „Никой не знае колко време ще се задържим тук“ — сякаш казваха техните обитатели. Затова нека се справим с каквото имаме подръка.

Така ли е било открай време? Поселищата наоколо непрекъснато бяха разрушавани и възстановявани; ту попадаха във владение на Шу Хан, ту на Равка — в зависимост от това накъде се мести границата след поредната война. Същия живот ли са водели и моите родители? Странно ми беше да си ги представя така, но не и невъзможно. Може да са били войници или търговци. Нищо чудно да са живели щастливо тук. А в единия от тях да е дремела наследствената сила на малката дъщеря на Морозов. Легендата за Призоваващите слънцето съществуваше отпреди мен. Повечето хора я приемаха като измислица или пустословие, самозаблуда, родена от нещастията, причинени от Долината. Но може и да имаше нещо повече във всичко това. Или просто аз се бях вкопчила в мечтата за наследство, над което няха право.

Преминахме през тържище, гъмжащо от народ. Върху набързо стъкнати сергии бяха изложени различни стоки: калайдисани тави, ловджийски ножове, кожи за суровите планински преходи. Видяхме буркани с гъша мас, цели купища сушени смокини, изящни седла и крехки на вид оръжия. На една от сергиите висяха нанизите току-що оскубани патици с розова настръхнала кожа. Лъкът и винтовката на Мал бяха скрити в торбата. Оръжия с такава майсторска направа нямаше как да не привлекат ненужно внимание.

В праха си играеха дечурлига. Набит мъжага с елек без ръкави опушваше месо в голям метален бидон. Наблюдавах го как метна вътре китка хвойнови клонки, които пръснаха наоколо ароматен синкав дим. Зоя сбърчи нос, но Толя и Харшо трескаво затърсиха монети по джобовете си.

Точно на това място моето семейство и родителите на Мал бяха намерили смъртта си. Ето защо това необуздано весело оживление ми се виждаше някак несправедливо. И определено не отговаряше на настроението ми.

— Очаквах да е по-неприветливо. — Олекна ми, когато чух Мал да казва това.

— Обърна ли внимание колко малко е гробището? — попитах полугласно.

Той кимна. Почти в цяла Равка гробищата бяха значително по-големи от самите градове, но когато шуанците са опожарявали тези земи, не е оставало кой да жалее за мъртвите.

Макар да бяхме добре екипирани още от Чекръка, Мал търсеше да купи карта, начертана от някой местен. Трябваше да знаем кои пътища са наскоро засипани от свлачища и къде мостовете са отнесени от пороите.

Една жена с бели плитки надничаше изпод оранжева плетена шапка; седнала върху ниско шарено столче, тя нареждаше нещо под нос и дрънкаше с хлопатар, за да привлече вниманието на минувачите. Не си беше направила труд да скове сергия, а излагаше стоката си върху черга, просната направо на земята — манерки, дисаги, карти и купища железни молитвени пръстени. Зад нея стоеше магаре и разгонваше мухите с дългите си уши, а тя от време на време протягаше ръка и го потупваше по муцуната.

— Снегът скоро ще дойде — избъбри жената, поглеждайки с присвити очи към небето, докато ние ровехме из картите. — Трябват ли ви завивки за пътуването?

— Имаме си — казах. — Благодаря.

— Мнозина са тръгнали през границата.

— Ами ти?

— Твърде стара съм вече. Шуанци, фйердани, Долината... — Тя потръпна. — Ако кротуваш, неприятностите ще те подминат.

„Или ще те прегазят, а после ще се върнат за още“ — помислих си мрачно.

Мал разгъна една от картите.

— Не виждам източната част на планината, само западните склонове.

— Най-добре да държите западна посока — отвърна старицата. — Към брега ли сте тръгнали?

— Да — отвърна равнодушно Мал. — После към Новий Зем, но...

— Продължавайте на запад. Никой не се е върнал от източната част.

— Ю вех — обади се Толя. — Ей йе бат юан.

Жената му отвърна нещо и двамата се надвесиха над картата, разговаряйки на шуански, докато всички останали чакахме търпеливо.

Най-накрая Толя подаде съвсем друга карта на Мал.

— Източната част — каза.

Жената сръга Толя с хлопатара и се обърна към мен:

— С какво ще храните този в планината? По-добре се погрижи да не наниже тебе на шиша.

Толя се намръщи, а жената се разсмя толкова силно, че едва не падна от столчето.

Мал добави няколко молитвени пръстена към картата и изсипа в ръката ѝ шепа монети.

— Имам брат в Новий Зем — каза жената и все още се кискаше, докато му връщаше рестото. — Сигурно вече е забогатял. Добро място за начало на нов живот.

Зоя изсумтя.

— В сравнение с кое?

— Там наистина не е зле — намеси се Толя.

— Мръсотия и пак мръсотия.

— Имат и градове — продължи да настоява Толя, докато се отдалечавахме.

— Какво разправяше тая жена за източните части на планината? — попитах.

— Те са неразгадана мистерия — отвърна Толя — и май са обитавани от нечисти сили. Дъртата каза, че Чера Хуо го пазят духове.

По гърба ми полазиха тръпки.

— Какво е Чера Хуо?

Златистите очи на Толя заблестяха.

— Огнените водопади.

Даже не забелязах руините, преди да се озовем право пред тях — толкова неразличими се оказаха. Два обрулени от времето и природните стихии каменни стълба от двете страни на пътя, който водеше на югоизток от долината. Нищо чудно някога да са били арка. Или пък акведукт. А защо не и две мелници, както подсказваше името. Просто две скални колони. Какво друго очаквах? Може би самият Иля Морозов да стои край пътя със златния си ореол и да държи надпис: „Права беше, Алина. Това е пътят към жар-птица“.

Затова пък местоположението изглеждаше съвсем точно. Взираше се бях в илюстрацията на окования Свети Илия толкова дълго и така често, че тя се беше запечатала в съзнанието ми. Очертанията на Сикурзой отвъд скалните вретена напълно съвпадаха със спомена ми

за рисунката от страниците на житията. Дали Морозов не я беше нарисувал собственоръчно? Дали беше негова заслуга картата, втъкана в тази илюстрация, или друг бе събрал парчетата от житието му? Сигурно никога нямаше да разбере.

„Това е мястото — казах си. — Това трябва да е.“

— Виждаш ли нещо познато? — попитах Мал.

Той поклати глава.

— Сигурно съм се надявал... — Той сви рамене. Нямаше нужда да казва повече. И аз таях същата надежда в сърцето си — че озова ли се веднъж на този път, в тази долина, моето минало изведнъж ще се разтвори пред мен. Но и сега разполагах само с непълната верига от спомени: чинията с цвекло, широкоплещестите рамене, поклащането на волските опашки отпред.

Зърнахме група бежанци пред нас: жена с пеленаче на гърдите, която се возеше в каручка, теглена от понита, докато мъжът ѝ крачеше отстрани — наглед наши връстници, най-вероятно дезертъори от Първа армия също като нас. Но иначе пътят покрай руините не беше особено оживен. По-известните места за влизане в Шу Хан лежаха далеч на запад, където планините не бяха толкова отвесни и излазът към брега беше по-лек.

Красотата на Сикурзой ме връхлетя неочаквано. Единствените планини, които познавах досега, бяха ледените върхове на далечния север и Петразой — назъбени, сиви и недостъпни. Тази планина обаче беше приветлива, със заоблени очертания и полегати склонове, обрасли с високи треви, а в долчинките между тях течаха бавни реки, които проблясваха в синьо и златно на слънцето. Даже небето сякаш ни приветстваше с добре дошли — безкрайна синя степ с тежко надвиснали над хоризонта бели облаци, — а в далечината личаха зачулените със сняг върхове на южната планинска верига.

Знаех, че това е ничия земя — опасна граница, която бележеше края на Равка и началото на вражеските предели, — но видът ѝ изобщо не беше заплашителен. Тук имаше изобилие от вода и предостатъчно паша. Ако не бяха войните и границите минаваха другаде, това би било тихо и спокойно място.

Тази нощ не накладохме огън и спяхме под открито небе с опънати направо под звездите пътнически одеяла. Вслушвах се във въздишките на вятъра сред тревите и си мислех за Николай. Дали и той

беше някъде тук, преследвайки ни, както ние преследвахме жар-птица? Дали би ни разпознал? Или пък напълно бе загубил спомените си? Щеше ли да дойде ден, когато ще го преследваме като диво животно? Взирах се в небето, очаквайки да зърна крилат силует, който засенчва звездите. А сънят все не идваше.

На следващия ден се отклонихме от главния път и взехме да се катерим нагоре. Мал ни водеше на изток, право към Чера Хуо, следвайки тясна пътека, която ту се появяваше, ту потъваше в гънките на планината. Бурите ни връхлитаха изневиделица — водна стена, която превръщаше земята под краката ни в засмукваща кал, — а после отминаваха също толкова бързо, колкото бяха дошли.

Толя се тревожеше да не ни отнесе някой кален порой, затова изоставихме пътеката и поехме право към най-високите части. Остатъка от следобеда прекарахме върху тесен скален рид, откъдето наблюдавахме как буреносните облаци се гонят един друг над ниските хълмове и долините, а тъмните им търбуси от време на време се озаряваха за кратко от проблясванията на светкавици.

Дните се точеха един след друг, а аз все по-ясно осъзнавах, че всяка следваща крачка към вътрешността на Шу Хан после трябва да бъде измината отново по обратния път към Равка. Какво ли щяхме да заварим, като се върнем? Дали Тъмнейший щеше да е нападнал Западна Равка? И дали, ако откриехме жар-птица, трите муски, събрани най-накрая заедно, щяха да ме направят достатъчно силна, за да се изправя лице в лице с него? Но най-вече мислех за Морозов и се питах дали той навремето е вървял по същите пътеки, взрян в същите тези планини. Дали поривът да завърши започнатото дело го е направлявал така, както днес ме водеше моето отчаяние; то ме принуждаваше да местя крак след крак, да правя поредната крачка, да прекося поредната река, да преваля поредния хълм.

Една нощ толкова застудя, че се принудихме да опънем палатките. Зоя, изглежда, смяташе, че аз съм длъжна да вдигна нашата, макар че и двете щяхме да спим в нея.

Ругаех под нос, изправена пред купчината грубо платно, когато Мал ми направи знак да замълча.

— Наблизо има някой — каза.

Намирахме се на ширнала се между два хълма поляна, обрасла в папрати. Взрях се в здрача, но не успях да видя нищо и вдигнах

въпросително рамене.

Мал кимна рязко с глава.

— Нека проверим за всеки случай — прошепна.

Кимнах. Не исках втори път да попадаме на засада като тази на доброволческия отряд.

Мал вдигна пушката и даде знак. Толя измъкна сабята си и ние опряхме гръб до гръб в очакване.

— Харшо — прошепнах.

Дочух как цъкна с огнивото. После пристъпи напред и разпери ръце. Избухна огнено кълбо, което се търкулна в ярка дъга, осветявайки лицата на мъжете, притаени в папратите наоколо. Различихме петима-шестима души — златооки и облечени в агнешки кожи. Забелязах опънатите тетива на лъкове и проблясващата цев на пушка.

— Сега — извиках.

Зоя и Харшо тръгнаха като един, описвайки с ръце широки дъги, а пламъците лумваха като живи в тревите, родени от обединената им сила.

Мъжете се разкрещяха. Огънят взе да се плези с лакоми езици. Чух един-единствен изстрел, после разбойниците го обърнаха на бяг. Харшо и Зоя запратиха огъня подире им и той ги подгони през поляната.

— Нищо чудно да се върнат и да доведат още хора — предупреди Толя. — В Коба дават добри пари, ако хванеш Гриша. — Говореше за град, разположен непосредствено оттатък границата.

За първи път се замислих какво ли им е на Толя и Тамар, завинаги лишени от правото да се върнат на бащина земя, чужди в Равка, неприети и тук.

Зоя потръпна.

— Във Фйерда не е по-добре. Там има ловци на вещици, които не ядат животни, не носят кожени обувки и не биха убили дори паяк в дома си, но с радост ще изгорят някой Гриша на клада.

— Лекарите в Шу може и да не са чак толкова зле — обади се Харшо. Той продължаваше да си играе с пламъците, запращайки ги напред под формата на клупове и змиевидни езици. — Най-малкото поне си изваряват инструментите. А на Странстващия остров смятат кръвта на Гриша за универсален лек срещу импотентност, чума,

каквото се сетите. Когато силата на брат ми се прояви, те му прерязаха гърлото и го провесиха с главата надолу, за да му източат кръвта като на някое прасе в скотобойна.

— В името на вси светии, Харшо! — изхълца Зоя.

— Изпепелих това селище заедно с жителите му. После се качих на един кораб и даже не погледнах назад.

Спомних си за отдавнашната мечта на Тъмнейший един ден да бъдем просто равканци, а не Гриша. Той се беше опитал да създаде убежище за нашите себеподобни, може би единственото на този свят. „Разбирам порива да бъдеш свободна.“

Затова ли Харшо продължаваше да се бие? Защо реши да остане с нас? Сигурно навремето и той е споделял мечтата на Тъмнейший. Дали сега не беше прехвърлил грижата за всичко това върху мен?

— Ще дежурим цяла нощ — каза Мал. — А утре продължаваме на изток.

На изток към охранявания от духове Чера Хуо. Но ние и без това бяхме съпровождани от своите собствени призраци.

На следващото утро от разбойниците нямаше и следа, само поляната беше опожарена в странни фигури.

Мал ни поведе навътре в планината. В началото на нашето пътуване понякога съзирахме виещия се дим над нечие огнище или силуета на колиба върху някой хълм. Сега бяхме съвсем сами и компания ни правеха само гущерите, припичащи се на слънце върху скалите, а веднъж и стадо лосове, излезли на паша на далечна поляна.

Дори и да имаше някакви следи от жар-птица, те бяха невидими за мен, затова пък разпознавах мълчанието на Мал, признак за неговата всепоглъщаща съсредоточеност. Виждала я бях и преди — в Сайбея, докато преследвахме елена, а после и във водите на Костницата.

Според Толя Чера Хуо беше обозначен различно на всяка карта, пък и ние изобщо не бяхме сигурни дали това е мястото, където ще открием жар-птица. Но поне Мал имаше някаква посока и сега той напредваше със своя уверен равномерен ход, сякаш всичко в този див и непознат свят му беше вече близко и бе разгадал тайните му. За нас

това се превърна в нещо като игра, докато се опитвахме да предугадим откъде ще ни преведе.

— Какво видя? — тревожно попита Харшо, когато Мал се отклони от една сравнително лека пътека.

Мал сви рамене.

— Повече са нещата, които не съм видял. — Той посочи към ятото диви гъски, които летяха на юг, подредени в остър клин. — Съдя по полета на птиците и по това как дивите животни се крият в храсталака.

Харшо почеса Онкет зад ушите.

— А хората разправят, че аз съм бил лудият — прошепна високо.

Колкото повече време минаваше, толкова по-осезаемо усещах как търпението ми се изчерпва. Твърде дълго само вървахме и не ни оставаше нищо друго, освен да размишляваме, така че нямаше къде да се скрия от мислите си. Миналото беше наситено с ужас, а бъдещето предизвикваше у мен пристъпи на паника, от които чак дъхът ми спираше.

Навремето силата вътре в мен ми се виждаше толкова чудотворна, но след всеки сблъсък с Тъмнейший все по-ясно си давах сметка колко са ограничени способностите ми. „Няма такава битка.“ Въпреки многото смърт, на която бях станала пряк свидетел, и отчаянието, което изпитвах, не бях нито крачка по-близо до това да проумея или овладее мерзост. Изпълваше ме негодувание срещу спокойствието на Мал и увереността, с която той напредваше.

— Смяташ ли, че е тук някъде? — попитах един следобед, докато се криехме сред гъста борова гора, изчаквайки да премине бурята.

— Трудно е да се каже. В момента мога да проследя само едър ястреб и разчитам главно на инстинктите си, което винаги ме изнервя.

— Изобщо не ти личи, че си нервен. Даже видът ти е доста лежерен. — Усетих раздразнението в гласа си.

Мал ме погледна бегло.

— Много помага мисълта, че в момента никой не заплашва да те изкорми.

Нищо не отговорих. Мисълта за ножа на Тъмнейший ми действаше почти успокоително — простиച്ък страх, съвсем реален и преодолим.

Мал присви очи към дъжда.

— Има и нещо друго. Нещо, което Тъмнейший каза в параклиса: аз му трябва, за да открие жар-птица. Колкото и да ми е неприятно да го призная, точно заради това вярвам, че мога да го направя. Защото той е сигурен в мен.

Напълно го разбирах. Вярата на Тъмнейший в моята сила направо ме опияняваше. Имах нужда от подобна сигурност — че всичко е постижимо и преодолимо, че има някой, който владее положението. Сергей беше хукнал при Тъмнейший точно заради тази сигурност. „Искам отново да се почувствам в безопасност.“

— Когато моментът настъпи, ще можеш ли да простреляш жар-птица — попита Мал.

Да. Вече не изпитвах никакви колебания. И то не защото пред нас нямаше друг избор, нито защото всичко зависеше от силата на жар-птица. А защото вече бях станала толкова безмилостна и такъв егоист, че можех да отнема живота на друго същество. Липсваше ми обаче момичето, което пожали елена и беше толкова силно, че да устои на съблазънта на властта и могъществото; момичето, което вярваше в нещо по-възвишено. Поредната жертва на тази война.

— Все още не мога да повярвам, че жар-птица изобщо я има — казах. — Но дори да съществува, това може да се окаже съвсем недостатъчно. Тъмнейший разполага с армия. Той има съюзници. А на наша страна са... — Банда низвергнати? Няколко татуирани фанатици? Дори да владеех мощта и на трите муски, битката пак изглеждаше неравна.

— Благодаря — кисело се обади Зоя.

— Тя има право — намеси се Харшо, подпрян на едно дърво. Убиваше времето, като караше малки пламъчета да танцуват из въздуха, а Онкет го наблюдаваше, кацнала на рамото му. — Честно казано, не се чувствам воин богатир.

— Не това исках да кажа — възразих.

— Жар-птица ще реши всичко — каза Мал. — Ще я открием. Ти ще се изправиш пред Тъмнейший. Ще се бием с него и ще победим.

— А после какво? — Отново усетих да ме обзема паника. — Дори да победя Тъмнейший и да унищожа Долината, Равка пак ще е уязвима. — Защото вече го няма принц Ланцов да я оглави. Нито пък

Тъмнейший. Само едно мършаво сираче от Керамзин с войска, скалъпена от оцелели Гриша и останките на Първа армия.

— Нали все пак го има и Апарат — обади се Толя. — Дори да не вярваш на попа, можеш да разчиташ на последователите си.

— А Давид смята, че може би ще успее да изцери Николай — вметна Зоя.

Обърнах се рязко към нея кипнала от гняв:

— Смяташ ли, че Фйерда ще чака да открием лек за Николай?! Ами Шу?

— Тогава ти ще склучиш нов съюз — каза Мал.

— И ще продам силата си на този, който предложи най-висока цена, така ли?

— Ще преговаряш. Ще поставиш собствени условия.

— А защо да не помисля за политически брак, да си избира някой фйердански благородник или генерал от Шу? И да се надявам, че мъжът ми няма да ми пререже гърлото, докато спя?

— Алина...

— Ами ти къде ще отидеш?

— Ще съм винаги до теб, докато ме искаш.

— Благородният Мал. Ще стоиш ли на стража пред брачните ми покои през нощта? — Знаех, че съм несправедлива към него, но в този момент изобщо не ме беше грижа.

Той стисна челюст.

— Ще направя всичко необходимо за твоята безопасност.

— Със сведена глава? Изпълнявайки дълга си?

— Да.

— Леви, десни! Напред към жар-птица! А после ще продължаваш чинно да маршируваш като добър войник.

— Точно така, Алина. Аз съм войник. — Надявах се най-накрая търпението му да се пропука и той да се счепка с мен, за което просто ме сърбяха ръцете. Вместо това обаче той се изправи и отръска водата от палтото си. — И ще продължа да марширувам, защото жар-птица е единственото, което мога да ти дам. Нямам никакви пари. Нито армия. Нито крепост навръх планината. — Той нарама торбата си. — Само това мога да ти предложа. Един и същи стар номер. — После пристъпи напред под дъжда. Не бях сигурна дали искам да изтичам подир него, за да му се извиня, или да го поваля в калта.

Зоя повдигна елегантното си рамо.

— Аз лично бих предпочела смарагда.

Втренчих се в нея, после поклатих глава и издадох нещо средно между смях и въздишка. Гневът ми се изпари, почувствах се дребнава и обърквана. Мал не заслужаваше това. Никой от тях не го заслужаваше.

— Съжалявам — промърморих.

— Сигурно си гладна — каза Зоя. — Аз винаги ставам зла, когато съм гладна.

— Значи непрекъснато си гладна — вметна Харшо.

— Ти просто не си ме виждал зла. Случи ли се, ще ти трябва много голям пешкир.

Той изсумтя.

— За да си бърша сълзите ли?

— За да си превържеш кървавите рани.

Този път смехът ми беше съвсем искрен. Оказа се, че точно сега ми е била нужна малка доза от отровата на Зоя. И ето че напук на здравия разум зададох въпроса, който ме мъчеше близо година:

— Ти и Мал тогава в Крибирск...

— Имаше такова нещо.

Знаех го още преди да е отговорила; знаех, че преди нея е имало още много други, но въпреки това ме заболя. Зоя ми хвърли бегъл поглед, по дългите ѝ черни ресници искряха дъждовни капчици.

— Но с това всичко свърши — продължи с неохота тя, — и то не защото и по-късно не съм опитвала. Ако мъж е способен да ми откаже, това не е никак малка работа.

Завъртях очи. Зоя заби дългия си пръст в ръката ми.

— И с никоя друга не е бил, идиотка такава. Знаеш ли как му викаха момичетата в Бялата катедрала? Безнако.

Безнадеждния.

— Странна работа — замислено продължи Зоя. — Ясно защо Тъмнейший и Николай търсят на всяка цена твоята сила. Обаче Мал те гледа така, все едно си... така де, все едно гледа мен.

— Не е вярно — обади се Толя. — Той я наблюдава така, както Харшо гледа огъня. Сякаш никога няма да я има цялата. Като че се опитва да грабне каквото може, преди да е изчезнала.

Двете със Зоя го зяпнахме с увиснала челюст. После тя свъси вежди.

— Знаеш ли, ако и за мен започнеш да говориш толкова поетично, може пък да ти дам шанс.

— Някой казал ли е, че го искам?

— Аз обаче няма да откажа! — провикна се Харшо.

Зоя издуха една мокра къдрица от челото си.

— Онкет има по-големи шансове от теб.

Харшо вдигна котето с две ръце над главата си.

— Защо, Онкет, калпазанка такава? — изхленчи той.

Колкото повече наближавахме мястото, където според преданията беше Чера Хуо, толкова повече ускорявахме ход. Мал съвсем притихна, а погледът на сините му очи непрекъснато се рееше над хълмовете. Дължах му извинение, но така и не намерих сгоден случай да поговоря с него.

Близо седмица след като започна нашето пътуване, се натъкнахме на нещо, което отначало помислихме за корито на пресъхнал поток. Минаваше между две отвесни скали. Сигурно сме вървели по него десетина минути, когато Мал коленичи и прокара ръка през тревата.

— Харшо — каза, — можеш ли да изгориш част от този шубрак?

Огнетворецът цъкна с огниво и изстреля синкав пламък, който блъвна ниско над каменното корито, откривайки настилка от равномерно подредени павета, която не можеше да е друго, освен дело на човешка ръка.

— Това е шосе! — възкликна изненадан той.

— Тук? — попитах недоумяващо. Километри наред бяхме вървели през необитаеми планини.

Заставахме нащрек. Започнахме да се озъртаме за някакви знаци какво ни чака напред. Надявахме се да открием изсечени по камъните символи или малки олтари, каквито видяхме издълбани в скалите при Два Столба. Копнеехме за каквото и да е потвърждение, че сме на прав път. Но, изглежда, единствената поука, която нашепваха безмълвно тези камъни, бе, че градовете се въздигат и западат, а после потъват в забвение. „Живееш само в един миг. А аз в хиляди.“ Може би ще живея достатъчно дълго, за да видя как Ос Олта се превръща в прах. Или пък ще обърна собствената си сила срещу себе си и ще изчезна

много преди това. Що за живот ще е това, когато любимите ми хора вече няма да ги има? И когато не останат никакви тайни и мистерии за разгадаване?

Следвахме пътя чак до — както ни се стори — самия му край, затрупан от скално свлачище и покрит с трева и диви жълтурчета. Покатерихме се по височината и щом стигнахме върха, в костите ми пропълзя мраз.

Сякаш някой бе заличил всички цветове от пейзажа, ширнал се пред нас. Полето беше покрито със сива трева. Надалеч, чак до хоризонта, се простираше черен хребет, обрасъл с дървета с толкова лъскава и гладка кора, че приличаха на полирани мраморни колони, а сухите им клони бяха без листа. Най-зловещото обаче бе, че те растяха в съвършено симетрични редици и на равно разстояние едно от друго, сякаш са били засадени с безпределно внимание.

— Тук нещо не е наред — обади се Харшо.

— Това са дървета войници — каза Мал. — Растат така, сякаш са във войнишки строй.

— Но не е само това — добави Толя. — Пред нас е Пепелната гора, портата към Чера Хуо.

Мал измъкна картата.

— Не я виждам отбелязана.

— Защото това е легенда. По тия места е имало голямо клане.

— Битка ли? — попитах.

— Не. Батальон шуански военнопленници били доведени тук от своите врагове.

— От кои по-точно? — попита Харшо.

Толя вдигна рамене.

— Равканци, фйердани, пък нищо чудно и те да са били от Шу. Станало е много отдавна.

— И какво се случило с тях?

— Оставили ги да умрат от глад. Когато гладът станал непоносим, те се нахвърлили един срещу друг. Казват, че последният оцелял посадил дърво за всеки от падналите си побратими. А сега чакат някой заблуден пътник да мине близо до тях, за да си направят от него последно угощение.

— Страхотно — измърмори Зоя. — Това ме подсеща никога да не ти позволявам да ми разказваш приспивни приказки.

— Това е само легенда — намеси се Мал. — Виждаш съм такива дървета и край Балакирев.

— И пак така ли растат? — попита Харшо.

— Не... точно.

Мярнах някакви сенки в горичката. Дърветата наистина приличаха на полк, който марширува насреща ни. Аз също бях чувала подобни истории за лесовете край Дува — как в дългите мразовити зими дърветата хващали момичета, за да ги ядат. „Суеверия“ — казах си, но въпреки това не ми се щеше да направя и крачка към хълма.

— Гледайте! — възкликна Харшо.

Проследих накъде сочи. Сред дълбоките сенки на дърветата се движеше нещо бяло — пърхашц silhouette, който се издигаше и спускаше, прокрадвайки се между клоните.

— Има и още — ахнах, сочейки към мястото, където просветваше някаква бяла вихрушка; малко след това тя се разтвори във въздуха.

— Не може да бъде — пророни Мал.

Между дърветата се появи нов silhouette, после още един.

— Това не ми харесва — обади се Харшо. — Ама никак не ми харесва.

— О, в името на светиите — саркастично подметна Зоя, — ама вие наистина сте били големи селяндури.

Тя вдигна ръце и в планината зафуча силен вятър. Белите сенки сякаш отстъпиха уплашено. Зоя обаче изви ръце и те се понесоха срещу нас под формата на бял стенец облак.

— Зоя...

— Спокойно — отвърна тя.

Изпружих ръце над главата си да ни предпазя от ужасията, която Зоя се канеше да стовари върху нас, каквато и да бе тя. Облакът избухна и се пръсна на безобидни снежинки, които се посипаха по земята наоколо.

— Пепел? — Протегнах ръка да уловя няколко пращинки в дланта си. Пепелта беше фина и бяла, с цвят на варовик.

— Просто някакъв природен феномен — каза Зоя и отново вдигна пепелта над земята, карайки я да се вие в лениви спирали. Погледнахме отново към хълма. Белите сенки продължаваха да се движат, променяйки формата и посоката си, но сега, когато вече

знаехме какво са, не ни се видяха чак толкова злокобни. — Ама вие нали не си помислихте наистина, че са призраци? — Аз се изчервих, а Толя се прокашля. Зоя извъртя изразително очи и закрачи към хълма. — Явно съм заобиколена от глупци.

— Наистина изглеждаха призрачно зловещи — подметна Мал и сви рамене.

— И все още са си такива — промърморих.

През целия път нагоре по склона ни пресрещаха кратки и странни пориви на вятъра: ту горещи, ту студени. Каквото и да разправяше Зоя, тая горичка беше зловещо място. Гледах да стоя настрани от заплашително протегнатите клонаци и опитвах да не обръщам внимание на настръхналата кожа по ръцете си. Подскачах всеки път щом близо до нас се вдигнеше бяла вихрушка, а Онкет съскаше яростно от рамото на Харшо.

Най-накрая превалихме билото и видяхме, че дърветата се простират из цялата долина оттатък, само дето сега клоните им бяха отрупани с пурпурни листа и техните редици покриваха пейзажа като гънки от робата на някой Фабрикатор. Но не това ни накара да се заковем на място.

Пред нас се издигаше внушително скално плато. Не приличаше на част от планината, а по-скоро на защитна стена от гигантска крепост. То имаше мрачен и непревземаем вид, почти равно отгоре и с наситеносивия цвят на желязо. В основата му беше струпана камара мъртви дървета. Челото на скалата бе прорязано точно през средата от тътнещ водопад, завършващ във вир, който бе така бистър, че виждахме камъните по дъното му. Езерото, подхранвано от водопада, се простираше почти през цялата долина, заобиколено от цъфнали дървета войници, а в другия ѝ край сякаш потъваше под земята.

Взехме да се спускаме към долината, прескачайки и прегазвайки малки вирчета и поточета, погълнати от грохота на водопада. Щом стигнахме най-големия вир, поспряхме да напълним манерките и да наплискаме лицата си.

— Това ли е то, Чера Хуо? — попита Зоя.

Харшо свали Онкет на земята и потопа глава във водата.

— Това трябва да е — каза после. — А сега накъде?

— Нагоре, мисля — отвърна Мал.

Толя измери с поглед ширналата се пред нас хлъзгава скала. Челото ѝ беше влажно от водната мъгла, стелеща се над водопада.

— Ще трябва да заобиколим. Няма как да се покатерим от тази страна.

— Но ще го оставим за утре сутрин — добави Мал. — Твърде опасно е да се катерим нощем на такова място.

Харшо килна глава на една страна.

— Няма да е зле да лагеруваме малко по-надалеч.

— Защо? — попита Зоя. — И без това съм капнала.

— Онкет не харесва пейзажа.

— Тогава ще се погрижа тая котка да пренощува на дъното на вира — озъби се Зоя.

В отговор Харшо само посочи струпаните сухи клонаци в основата на скалата. Това, оказа се, не бяха изтръгнати от земята дървета, а купчина кости.

— Все светии — дръпна се Зоя назад. — Животински ли са, или човешки?

Харшо посочи с палец през рамо.

— На идване забелязах много приветлива купчина канари.

— Тогава да вървим — възкликна Зоя. — Сега.

Завтекохме се колкото може по-далеч от водопада, препускайки между дърветата войници нагоре по склоновете на долината.

— Нищо чудно пепелта да е вулканична — рекох с надежда. Но въображението ми се развихри против волята и изведнъж ми се стори, че косата ми е посипана с древната прах на отдавна изпепелени хора.

— Напълно е възможно — подкрепи ме Харшо. — Може би в местността има вулканична дейност. Сигурно заради това ѝ викат Огнените водопади.

— Не — обади се Толя. — Ето заради това.

Погледнах през рамо долината под нас. На светлината на залязващото слънце водопадът се бе превърнал в разтопено злато. Дали заради оптичната измама на водната мъгла, или заради особения ъгъл, под който гледахме, водата наистина изглеждаше обхваната от пламъци. Слънцето се спускаше все по-ниско, като подпалваше всеки вир на пътя си, превръщайки долината в огнена пещ.

— Невероятно — простена Харшо. Двамата с Мал се спогледахме. Щеше да е същински късмет, ако не опитахме да се

хвърли долу.

Зоя стовари багажа си на земята и се тръшна върху него.

— Продължавайте да зяпате проклетата гледка. На мен ми трябват само топло легло и чаша вино.

Толя свъси вежди.

— Това е свято място.

— Чудесно — отвърна кисело тя. — Тогава гледай да ми измолиш и чифт сухи чорапи.

ГЛАВА 14

На зазоряване следващата сутрин, докато другите гасяха огъня и нагъваха сухар, аз навлякох балтона и тръгнах обратно по пътеката да погледна пак водопада. Над долината се стелеше гъста мъгла. От това място костите под водопада наистина изглеждаха като мъртви клони. Никакви призраци. Никакви огънове. Приличаше по-скоро на място за отдих.

Тъкмо събирахме покритите с пепел палатки, когато го чухме: писък — висок и пронизителен, ехтящ в кристалното утро. Замръзнахме на място, ослушвайки се дали пак ще се повтори.

— Може да е бил ястреб — обади се Толя.

Мал обаче нищо не каза. Само праметна пушката през рамо и се спусна стремглаво между дърветата. Наложих се да тичаме подире му, за да го настигнем.

Изкачването по противоположния на водопада склон ни отне почти цял ден. Скалата беше стръмна и непристъпна и макар краката ми да бяха заякнали от дългите преходи, пак взеха да треперят. Мускулите на гърба ми пламнаха от болка под тежкия товар и въпреки мразовития въздух по челото ми изби пот.

— Хванем ли това нещо — изпъхтя по едно време Зоя, — направо ще го сготвя на яхния.

Но аз усещах тръпката, която минаваше през всички нас; предчувствието, че сме вече близо, ни караше да се пришпорваме един друг да катерим по-бързо. На някои места склонът ставаше почти отвесен. Принудени бяхме да пълзим, вкопчвайки се в корените на хилави дървета, и да търсим пукнатини в камъка, за да пъхнем пръсти в тях. По едно време Толя извади железни клинове и взе да ги зачуква в скалата, а ние стъпвахме по тях, изтласквайки се нагоре.

Най-сетне късно следобед с усилие се прехвърлихме през нацърбения скален ръб и се озовахме върху платото — равно каменно поле, покрито с мъх, хлъзгаво от влагата и разцепено от разпенените води на река.

На север, отвъд водопада, видяхме пътя, по който бяхме дошли: далечния хребет, ограждащ долината; сивото поле, водещо към Пепелната гора; извивките на древното шосе, а отвъд тях — буреносните облаци, връхлитащи обраслите с трева хълмове на подножието. Защото това е било само подножието, чак сега пролича ясно. Погледнехме ли на юг, за първи път виждахме истинската планина — необятния Сикурзой, подхранващ водите на Чера Хуо, нахлупил бял снежен калпак.

— Това просто няма край — уморено рече Харшо.

Тръгнахме към склона, по който се спускаше водопадът. Щеше да е трудно да минем през буйната вода, пък и не бях сигурна, че си струва. И без това виждахме другия край, където скалата просто свършваше. Там нямаше нищо. Платото се оказа съвършено и обезсърчаващо пусто.

Надигна се вятър, заплете косата ми и ме покри с фин воден прах, който взе да боцка по бузите ми. Погледнах на юг към бялата планина. Есента вече царуваше там, а зимата беше на път. Отсъствахме повече от седмица. Ами ако бе станало нещо с онези, които ни чакаха в Два Столба?

— Е — ядно рече Зоя, — къде е?

Мал отиде до самия ръб на водопада и погледна към долината.

— Нали разправяха, че си най-умелият следотърсач в цяла Равка — продължаваше тя. — Та, къде отиваме сега?

Мал прокара длан по тила си.

— Спускаме се по склоновете на планината и започваме да изкачваме следващата. Така стават тия работи, Зоя.

— И така още колко? — заядливо попита тя. — Не може да продължава безкрайно.

— Зоя — предупредително се обади Толя.

— И откъде ще разберем дали това чудо изобщо съществува?!

— А ти какво очакваше да намерим? — на свой ред попита Толя. — Гнездо ли?!

— Че защо не? Гнездо, перушина, димяща купчина курешки. Все нещо. Каквото и да е.

Само Зоя говореше, но аз усещах умора и разочарование и у другите. Толя щеше да продължава да върви, докато не рухне. Не бях сигурна обаче дали Харшо и Зоя ще издържат още дълго.

— Тук е прекалено влажно, за да лагеруваме — казах. После посочих към гората отвъд платото, където дърветата бяха успокоително обикновени с обагрените си в червено и златно листа. — Вървете нататък, докато не откриете сухо място. Накладете огън. След вечеря ще решим какво да правим занапред. Може би е време да се разделим.

— Не може да продължиш навътре в Шу Хан без охрана — възпротиви се Толя.

Харшо мълчеше, само притискаше Онкет към себе си и избягваше погледа ми.

— Не е нужно да го решаваме точно сега. Просто вървете и направете бивак.

После предпазливо приближих ръба на платото до Мал. Височината беше главозамайваща, затова откъснах очи от зовящата бездна и зарях поглед в далечината. Имах чувството, че ако се напрегна, мога да видя опърлената поляна, където прогонихме крадците; нищо чудно обаче да беше само плод на въображението ми.

— Съжалявам — проговори най-накрая Мал.

— Няма нужда да се извиняваш. Доколкото е известно, няма никаква жар-птица.

— Ти обаче не го вярваш.

— Не, но сигурно не ни е писано да я открием.

— И това не го вярваш. — Той въздъхна. — Дотук беше добрият войник.

Трепнах.

— Не трябваше да го казвам.

— Ти веднъж натика гъши курешки в обувките ми, Алина. Така че съм свикнал да търпя лошото ти настроение. — Той ми хвърли бегъл поглед. — Всички си даваме сметка що за бремене тежи на плещите ти — продължи. — Не си длъжна да го носиш сама.

Поклатих глава.

— Ти не разбираш. Не би могъл.

— Може и така да е. Но съм виждал същото да става и с войници от моя полк. Ти трупаш гняв и тъга. Накрая обаче те ще прелеят. И ще те удавят.

Той ми каза същото и край медния рудник, когато ме посъветва да позволя на останалите да споделят моята скръб. Аз също имах

нужда от това, макар да не го признавах — да бъда с някого, да не съм сама. Той, разбира се, беше прав. Наистина сякаш се давех, а страхът ме поглъщаше като ледено море.

— Не е толкова лесно — отвърнах. — Аз не съм като тях. На никого не приличам. — Поколебах се. — Освен на него — добавих след малко.

— Нямах нищо общо с Тъмнейший.

— Напротив, дори ти да отказваш да го видиш.

Мал повдигна вежда.

— Сигурно защото е могъщ, опасен и вечен, а? — Печално се засмя. — Я ми кажи нещо. Дали Тъмнейший ще прости някога на Жения? Или пък на Толя и Тамар? Ами на мен?

— При нас е по-различно — казах. — Трудно се доверяваме.

— Имам новина за теб, Алина: това важи за всички.

— Ти не...

— Да, ясно. Аз не разбирам. Само знам, че няма живот без болка, независимо къс ли е той, или дълъг. Хората те предават. От това те боли и ти на свой ред причиняваш болка. Но какво стори Тъмнейший на Жения? Ами на Багра? И какво се опита да причини на теб с този нашийник? Това е признак на слабост. Този мъж го е страх. — Той зарея поглед над долината. — Сигурно никога няма да проумея какво е да живееш със сила като твоята, но знам, че си нещо повече от него. Те също го знаят — завърши той и кимна в посоката, накъдето бяха тръгнали другите. — Ето защо сме тук и се бием редом с теб. Ето защо Зоя и Харшо ще скимтят цяла нощ, но утре пак ще са тук.

— Така ли мислиш?

Той кимна.

— Ще хапнем, ще си отдъхнем, пък да видим какво има да става после.

Въздъгнах.

— Продължавай в същия дух.

Той постави ръка върху рамото ми.

— Продължавай напред, а спънеш ли се, намери сили пак да се вдигнеш. Не успееш ли, остави ние да те носим. Позволи ми аз да те нося. — Той отпусна ръка. — Не се заседявай тук прекалено дълго — каза, после се обърна и закрачи през платото.

„Няма да те предам отново.“

Нощта преди двамата с Мал за първи път да влезем в Долината, той ми обеща, че ще оцелеем. „Ние ще сме добре — каза ми. — Винаги ще е така.“ А през цялата следваща година бяхме изтезавани и тероризирани, пречупвани и отново лекувани телом и духом. Сигурно никога вече нямаше да се почувстваме наистина добре, но тогава имах нужда от тази лъжа, както беше и сега. Това ни помагаше да удържим, да продължим да се сражаваме още един ден. Така я карахме цял живот.

Залезът настъпваше. Стоях до самия водопад, заслушана в грохота на водата. Когато слънцето се гмурна в него, водопадът сякаш беше обхванат от пламъци. Видях отново как вировете в долината стават златни. Надвесих се над ръба, за да зърна купчината кости долу. Каквото и създание да преследваше Мал, то беше наистина голямо. Взрях се в мъглата, която се вдигаше над скалите в основата на водопада. Начинът, по който се въздигаше и променяше формата си, я правеше да изглежда жива, сякаш...

Нещо рязко ме връхлетя. Политнах назад и темето ми се удари с тъп разтърсващ удар в земята. Крясък проряза тишината.

Затърсих с поглед в небето. Огромен крилат силует се рееше над мен във все по-широка дъга.

— Мал! — извиках. Оставила бях пътническата торба в другия край на платото заедно с пушката и лъка. Хвърлих се към тях и жарптица се спусна право към мен.

Тя също беше бяла като елена и морския бич, а огромните ѝ криле имаха златист оттенък. Мощната въздушна струя от техния замах ме блъсна назад. Когато отвори масивния си клюн, крясъкът ѝ отекна из цялата долина. Толкова голяма беше, че с лекота би откъснала ръката ми само с един удар на клюна, а защо не и главата. Ноктите ѝ блестяха дълги и остри.

Вдигнах ръце за удара Сеч, но влажният мъх ме подведе. Подхлъзнах се и усетих как се търкалям към ръба на платото първо през хълбок, после с главата напред, блъскайки се в мокрите скали. „Костите — помислих си. — О, вси светии, костите в дъното на водопада.“ Ето как убиваше значи.

Вкопчих се отчаяно в един хлъзгав камък за опора, а в следващия миг вече пропадах.

Викът ми замръзна на устните, защото ръката ми едва не беше изтръгната от ставата. Мал ме държеше малко под лакътя, повесен през ръба на скалата. Жар-птица кръжеше над него в сгъстяващия се здрач.

— Държа те! — викна той, но пръстите му се плъзгаха по влажната кожа.

Краката ми висяха над зейналата пропаст, а сърцето щеше да изскочи от гърдите ми.

— Мал... — пророних отчаяно.

Той се надвеси още по-напред. Сега вече и двамата щяхме да паднем.

— Държа те — повтори с трескави сини очи. Пръстите му се заключиха около китката ми.

Тръпката порази и двамата ни едновременно — същият разтърсващ спазъм, който почувствахме онази нощ в горичката край купалото. Той се сепна. Този път обаче нямахме друг избор, освен да се държим здраво един за друг. Очите ни се срещнаха и силата заструи помежду ни ослепителна и неотменима. Имах чувството, че пред мен се разтварят широко някакви двери, и единственото ми желание бе да мина през тях; знаех, че сегашното усещане за абсолютно сияйно възвисяване беше нищо в сравнение с онова, което ме чака оттатък. Изгубих представа къде съм, забравих всичко друго, освен призоваващия устрем да прекрача този праг, да придобия тази сила.

Но заедно с тази жажда дойде и ужасяващото просветление. „Не — помислих отчаяно. — Не и това.“

Но вече беше твърде късно. Знаех го.

Мал стисна зъби. Усетих как хватката му става още по-яка и сякаш смазва костите ми. Притокът на сила стана почти непоносим — глух вой, който изпълни главата ми. Сърцето ми думкаше така силно, че можеше и да не издържи. Непременно трябваше да мина през тези двери.

После като по чудо Мал взе да ме дърпа нагоре сантиметър по сантиметър. Драсках по скалата с другата ръка, търсейки ръба, и най-накрая го стигнах. Мал ме хвана и за двете ръце и аз най-накрая се прехвърлих отгоре в безопасност.

Щом пусна китките ми, разтърсващият приток на сила секна. Пролазихме по-далеч от ръба с треперещи мускули, едва поемайки си

дъх.

Екливият крясък отново отекна. Жар-птица се стрелна към нас. Надигнахме се на колене. Мал нямаше време да измъкне лъка и се хвърли пред мен с разперени ръце. Жар-птица изпищя и връхлетя отгоре му с извити нокти.

Но сблъсък така и не последва. Жар-птица увисна във въздуха пред нас — острите ѝ нокти само на сантиметри от гърдите на Мал. Крилете замагнаха веднъж, втори път, тласкайки ни назад с мощна струя. Времето сякаш забави ход. Виждах нашите отражения в огромните ѝ златисти очи. Клюнът беше остър като бръснач, а перата сякаш излъчваха своя собствена светлина. Въпреки ужаса почувствах благоговение. Жар-птица — това беше Равка. И редно беше да коленичим пред нея.

Тя отново нададе пронизителен писък, после се изви, плесна с криле и политна в сгъстяващия се здрач.

Свлякохме се на земята, едва поемайки си дъх.

— Защо тя спря? — задъхах се.

Проточи се дълъг миг тишина. После Мал проговори:

— Ние вече не преследваме нея — каза.

Той знаеше. Също като мен. Той знаеше.

— Трябва да се махнем оттук — продължи. — Може всеки момент да се върне.

Като в просъница видях как другите тичат към нас по хлъзгавата скала, докато едва-едва се изправяхме. Явно бяха чули писъците.

— Това е тя! — развика се Зоя, сочейки към изчезващия силует. После вдигна ръце, опитвайки да я върне обратно със силен насрещен вихър.

— Зоя, спри! — каза Мал. — Нека си върви.

— Защо? Какво стана? Защо не я убихте?

— Не тя е муската.

— Откъде сте сигурни?

Никой от двамата не отговори.

— Какво става тук?! — кресна Зоя.

— Мал е — отроних най-накрая.

— Мал е какво? — обади се Харшо.

— Мал е третата муска. — Думите излязоха от гърлото ми като хрип, но въпреки това толкова твърди, така уверени и въздействащи,

както не бях очаквала.

— Какви ги говориш?! — Юмруците на Зоя се свиха, по бузите ѝ избиха трескави петна.

— Трябва да си намерим укритие — обади се Толя.

Поехме с куцукане през платото и последвахме останалите нагоре по близкия хълм до бивака, който бяха направили край висока топола.

Мал хвърли пушката на земята и откачи лъка от рамото си.

— Отивам да уловя нещо за вечеря — каза и се стопи в гората, преди да съм измислила някакво възражение.

Свлякох се на земята. Харшо запали огън и аз седнах край него, втрещена в пламъците, но почти не усещах топлината им. Толя ми подаде манерката, после приклепна до мен и след като изчака да му кимна, намести извадената от рамото ръка. Болката не стигаше да прогони образите, които препускаха в съзнанието ми, нито да предотврати неизбежните изводи.

Момичето в полето, изправено до разсечената си сестра; черните вълни на удара Сеч, които струят от него; бащата, коленичил край мъртвото тяло.

„Той беше велик Лечител.“ Багра го беше разтълкувала погрешно. Трябвало е нещо много повече от Малката наука, за да бъде спасена по-малката дъщеря на Морозов. Необходима е била мерзост, възкресяване. Аз също грешах. Сестрата на Багра не е била Гриша. В края на краищата наистина излезе отказатся.

— Ти трябва да си го знаела — каза Зоя, присядайки от другата страна на огъня. Очите ѝ ме гледаха обвинително.

Дали? Решила бях, че онази нощ тръпката край купалото е нещо, което е вътре в мен.

Но сега, когато се връщах мислено назад, брънките от веригата една по една се навързваха. За първи път познах своята сила, когато Мал издъхваше в ръцете ми. Двамата бяхме преследвали елена седмици наред, но той се яви веднага след първата ни целувка. Морският бич се появи в мига, когато Мал склучи ръце около мен и за първи път от принудителното ми качване на кораба на Тъмнейший усещах неговата близост. Муските искаха да бъдат събрани заедно.

И не бяха ли нашите два живота преплетени още от самото начало? От войната. От осиротяването. А може би и от нещо по-

голямо. Едва ли е случайно, че сме родени в две съседни селца, че оцеляхме във войната, която отне нашите родители, и че накрая и двамата се озовахме в Керамзин.

Това ли показваше дарбата на Мал като следотърсач — че той някак е свързан с всичко чак до самото сътворение в ядрото на света? Нито Гриша, нито обикновена муска, а нещо съвсем различно?

„Аз станах острие.“ Оръжие, което да бъде използвано. Колко прав е бил.

Зарових лице в шепите си. Исках да излича това познание, да го изчегъртам от черепа си. Защото жадувах силата, скрита зад онези златни двери, желаех я с такава ревностна и болезнена трескавост, че направо ми се щеше да изляза от кожата си. Цената на тази мощ щеше да е животът на Мал.

Какво бе казала Багра? „Може и да не оцелееш след жертвата, която мерзост поиска от теб.“

Не след дълго Мал се върна. Донесе два тлъсти заека. Чух как двамата с Толя ги изкормиха, одраха и нанизаха на шишове, а скоро замириса на печено. Но на мен не ми се ядеше.

Седяхме смълчани, заслушани в пукането и съскането на клоните в огъня, докато накрая Харшо не издържа.

— Ако скоро някой не проговори, ще дам огън на гората.

Отпих глътка от манерката на Зоя и заговорих. Думите се лееха по-леко, отколкото очаквах. Разказах им историята на Багра, страховитата приказка за един обсебен човек, за пренебрегнатата му дъщеря и за сестра ѝ, която едва не загинала заради това.

— Не — поправих се. — Тя умряла в онзи ден. Багра я съсякла. А Морозов я върнал към живота.

— Никой не може...

— Той обаче успял. И това не е било лечение. Той я възкресил също както създавал другите муски. Всичко го има в дневниците. — Начинът да съхраниш кислорода в кръвта, методът да предотвратиш органичното разлагане. Способностите на Лечителя и Фабриката, доведени до самия предел, че и отвъд него, и достигнали неочаквани, небивали хоризонти.

— Мерзост — прошушна Толя. — Власт над живота и смъртта.

Кимнах. Магия. Поквара. Нечестивост. Силата на съзиданието. Ето защо дневниците изглеждаха недовършени. Накрая на Морозов не

му е трябвало да преследва животно, за да го превърне в третата муска. Цикълът вече е бил завършен. Той е вдъхнал на дъщеря си силата, предназначена за жар-птица. Кръгът се е затворил.

Морозов е постигнал грандиозния си замисъл, но не по начина, по който е очаквал. „Когато затънеш в мерзост, резултатът може и да не е това, на което си се надявал.“ Когато Тъмнейший се е намесил в самото сътворение в ядрото на света, наказанието за това е било възникването на Долината — място, където неговата мощ е безсилна. Морозов е създал три муски, залогът за чието събиране е станал животът на дъщеря му, и този залог нейните наследници плащаха със своята плът и кръв.

— Но еленът и морският бич... те бяха древни създания — обади се Зоя.

— Морозов неслучайно ги е избрал. Това са свещени същества: редки, непокорни. Но детето му е било обикновено момиче отказатся.

Затова ли Тъмнейший и Багра така лесно я бяха пренебрегнали? Решили са, че е загинала в онзи ден, но явно възкресяването ѝ е дало сила — нейният крехък живот на смъртен, подвластен на законите в този свят, е бил подменен с нещо друго. Но дали в мига, когато Морозов е вдъхвал на дъщеря си втори живот, отказан ѝ според законите на мирозданието, е съзнавал, че това става благодарение на нечестивост?

— Тя е оцеляла след скока в реката — казах. — Морозов я е отвел към малките поселища на юг. — „За да живее и умре в сянката на арката, която един ден щеше да даде името на Два Столба.“

Погледнах към Мал.

— Явно тя е предала силата на своите наследници, вграждайки я в костите им. — От устата ми се изтръгна горчив смях. — А аз си въобразявах, че съм една от тях. Така отчаяно исках да повярвам във великия промисъл на всичко това, че то просто... не се случи. Въобразявах си, че съм клонка от родословното дърво на Морозов. Но това се оказа ти, Мал. През цялото време си бил ти.

Мал ме наблюдаваше през огнените езици. От самото начало не беше проронил и дума, нито опита от храната. Само Толя и Онкет не бяха загубили апетита си.

И сега мълчеше. Просто стана от мястото си и дойде при мен. Протегна ръка. За миг се поколебах, почти изплашена да го докосна,

после положих длан в неговата и се оставих да ме вдигне на крака. Отведе ме мълчаливо до една от палатките.

Чух зад гърба си гласа на Зоя:

— О, светии, трябва ли сега цяла нощ да търпя хъркането на Толя?! — простена тя.

— Ти също хъркаш — обади се Харшо. — И хъркането ти изобщо не звучи по женски.

— Аз не...

Гласовете им постепенно заглъхнаха, когато приведени влязохме в сумрака на палатката. Играта на огъня проникваше през платнените стени и караше сенките да танцуват. Без да промълвим и дума, двамата легнахме върху кожите. Мал се сгуши до мен, гърдите му се притиснаха в гърба ми, ръцете му плътно ме обгърнаха в здрав обръч и топлият му дъх докосна тила ми. Само така можех да заспя край езерото на Тривка, в търбуха на кораба, който ни отвеждаше към Новий Зем, или на тесния нар в порутената странноприемница в Кофтан.

Дланта му се плъзна по ръката ми. Пръстите нежно обгърнаха голата ми китка, докосвайки, изследвайки. Когато се заключиха, внезапната тръпка отново ни разтърси — дори при този кратък досег енергията на силата беше почти непоносима.

Гърлото ми се сви — толкова клета и объркана се чувствах, но в същото време и подвластна на срамния непоносим копнеж. Твърде жестоко и безмилостно бе да искам това от него. „Не е честно.“ Глупави думи, детски. Безсмислени.

— Ще намерим друг начин — прошепнах.

Пръстите на Мал охлабиха хватката си, но той не пусна китката ми, докато ме притегляше към себе си. Почувствах се така, както винаги съм се чувствала в прегръдката му: цялостна и завършена, сякаш съм у дома. Но сега се съмнявах дори в това. Дали чувството бе истинско, или резултат от съдбовните процеси, задвижени от Морозов преди стотици години?

Мал отметна косата от врата ми. Положи едничка кратка целувка върху кожата над нашияника.

— Не, Алина — прошепна. — Няма.

Обратният път до Два Столба ни се видя по-кратък. Гледахме да не напускаме високите части и да вървим все по тесните хребети на хълмовете, докато разстоянието и времето се топяха под стъпките ни. Придвижвахме се по-бързо, защото маршрутът вече ни беше познат, пък и Мал не дебнеше за жар-птица, но на мен все ми се струваше, че времето ни притиска. Ужасявах се от мисълта какво ни чака в долината; страхувах се от решенията, които трябва да взема, от обясненията, които трябва да дам.

Напредвахме в почти безмълвна тишина, нарушавана от време на време само от Харшо, който си тананикаше под нос или шушнеше нещо на Онкет; останалите бяхме потънали в собствените си мисли. След нашата първа нощ Мал се държеше настрана от мен. Аз също го избягвах. Дори не знаех какво да му кажа. Неговото излъчване сега беше различно — същото хладнокръвие, но вече имах злоещото усещане, че сякаш попива света около себе си, опитва се да го запечата в паметта си. Ту подлагаше лице на слънцето със затворени очи, ту откъсваше стръкче невен и го поднасяше към носа си. Ловуваше всяка нощ, стига да имахме прикритие, за да запалим огън. Показваше ни къде са лястовичите гнезда и къде расте див здравец; ловеше полски мишки за Онкет, която явно беше твърде разглезена, за да ловува сама.

— Виждаш ми се забележително весел за обречен човек — отбеляза Зоя.

— Той не е обречен — срязах я.

Мал извади стрела, опъна тетивата и я пусна. Тя звънна към иначе безоблачното и пусто небе, но миг по-късно дочухме далечен грак и нещо падна на земята на около два километра пред нас. Мал отново праметна лъка през рамо.

— Всички, рано или късно, умираме — каза, втурвайки се да открие плячката. — Но не всеки има кауза, за която да загине — провикна се през рамо.

— На философстване ли го ударихме? — обади се Харшо. — Или това са стихове от някоя песен?

После пак взе да си тананика, а аз се завтекох да настигна Мал.

— Недей да говориш така — казах, щом се изравних с него.

— Добре.

— И недей да мислиш така.

Той съвсем чистосърдечно ми се ухили.

— Мал, моля те — промълвих отчаяно, без да съм сигурна за какво точно го моля. Вкопчих се в ръката му. Той се обърна към мен и аз изобщо не се замислих. Надигнах се на пръсти и го целунах. Трябваше му само частица от секундата, за да реагира — пусна лъка на земята и отвърна на целувката ми, обвивайки плътно ръце около кръста ми, а гърдите му се притиснаха в моите.

— Алина... — започна.

Сграбчих реверите на балтона му и сълзите напълниха очите ми.

— Само не ми казвай, че за всичко това си има причина — възкликнах яростно. — Или че всичко ще бъде наред. Не ми разправяй, че си готов да умреш.

Нагазили бяхме висока трева, вятърът пееше в близките тръстики. Той прикова очи в мен, синият му поглед стана твърд.

— Нищо няма да бъде наред. — Отметна кичур от бузата ми и взе лицето ми в грубите си шепи. — Нищо от това не се случва, защото за него си има причина. — Едва докосна с устни моите. — И нека светиите да са ми на помощ, Алина, но аз искам да живея вечно.

После пак ме целуна, но този път целувката не беше кратка — целува ме, докато бузите ми пламнаха, а сърцето ми запрепуска; целува ме, докато вече едва помнех името си, какво остава за имената на другите; целува ме, докато не чухме Харшо да пее, Толя да мърмори, а Зоя весело да се заканва, че ще избие всички ни.

Тази нощ спях в прегръдките на Мал под звездите, увита в кожи. Шепнехме си в тъмното и крадешком се целувахме, защото другите лежаха само на няколко крачки от нас. Част от мен копнееше разбойниците на Шу пак да изникнат изневиделица, някой от тях да прониже с куршум сърцата и на двама ни и да ни остави тук завинаги: две тела, които ще се превърнат на пепел и ще потънат в забвение. Също така ми минаваше през ум просто да си тръгнем, зарязвайки останалите, изоставяйки Равка, както веднъж вече бяхме правили; да превалим планината и да се доберем до крайбрежието.

Ето такива неща си мислех. Но въпреки това останах както на следващата сутрин, така и на по-следващата, ядях сухи бисквити и пиех горчив чай. Скоро планините останаха зад гърба ни и ние предприехме последното спускане към Два Столба. Завръщахме се

много по-рано, отколкото очаквахме — тъкмо навреме, за да стигнем до „Водния бик“ и да се срещнем с подкреплението, което Апарат трябва да е изпратил в Карйева. При вида на двете скални вретена край руините ми се прищя да ги сринат със земята, с удара Сеч да довърша онова, което времето и природните стихии не бяха успели да направят, и да ги превърнат в купчина ситни камъчета.

Отне ни известно време, докато открием странноприемницата, в която Тамар и останалите бяха намерили подслон. Постройката беше двуетажна, боядисана в синьо; по чардака пееха молитвени звънчета, а острият покрив беше изписан с текстове на шуански, които блещукаха със златната си боя.

Заварихме Тамар и Надя да седят на ниска масичка в една от общите стаи; Адрик също беше с тях, празният ръкав на палтото му беше грижливо закрепен с топлийки, а някаква книга непохватно се крепеше върху коленете му. Щом ни видяха, и тримата скочиха на крака.

Толя мечешки притисна в обятията сестра си, а Зоя неохотно размени прегръдки с Надя и Адрик. После Тамар на свой ред ме прегърна здравата, докато през това време Онкет се метна от рамото на Харшо върху масата, за да омете останките от яденето им.

— Какво стана? — попита Тамар, забелязвайки угрижения ми вид.

— Дай да го оставим за по-късно.

Миша изникна отнякъде и се втурна надолу по стълбите, за да се метне върху Мал.

— Вие се върнахте! — провикна се с пълно гърло.

— Естествено, че ще се върнем — отвърна Мал и го завъртя около себе си. — Ти изпълни ли своя дълг?

Миша сериозно кимна.

— Хубаво. По-късно чакам от теб подробен доклад.

— Хайде, разказвайте — жадно ни подкани Адрик. — Открихте ли я? Давид е горе при Женя, да го повикам ли?

— Адрик — скастри го Надя, — хората са изтощени и сигурно умират от глад.

— Има ли чай? — попита Толя.

Адрик кимна и тръгна да поръча.

— Имаме новини — обади се Тамар — и те не са никак добри.

Не очаквах да са по-лоши от тия, които ние носехме, затова магнах с ръка.

— Давай.

— Тъмнейшият нападна Западна Равка.

Стоварих се като подкосена върху стола.

— Кога?

— Почти веднага след като тръгнахте.

Кимнах. Все някаква утеха беше да знам, че и без това нищо не съм могла да направя.

— Много ли е зле?

— Използва Долината, за да отнеме голяма част от Юга, но доколкото успяхме да разберем, повечето хора вече са били евакуирани.

— Някакви вести за войската на Николай?

— Носят се слухове за малки бойни отряди, които се появяват изневиделица и се сражават под знамената на Ланцов, но Николай не бил с тях. Не съм сигурна колко дълго ще издържат така.

— Ясно. — Сега поне знаех с какво си имаме работа.

— Това не е всичко.

Хвърлих въпросителен поглед към Тамар и от нейното изражение тръпки ме побиха.

— Тъмнейшият напредва към Керамзин.

ГЛАВА 15

Стомахът ми се преобърна.

— Какво?!

— Носят се слухове, че... е опожарил имението.

— Алина... — обади се Мал.

— Децата — пророних паникьосано. — Ами с тях какво е станало?

— Не знаем — отвърна Тамар.

Притиснах очите си с юмруци, опитвайки да разсъждавам.

— Ключът ти — казах, а дъхът ми излизаше на дрезгави хрипове.

— Няма причина да смятаме...

— Ключът — натъртих, усещайки как гласът ми трепери.

Тамар ми го подаде.

— Третата вдясно — каза тихо.

Втурнах се нагоре, вземайки по две стълби наведнъж. На едно от последните стъпала се подхлъзнах и зле ударих коляното си. Но почти не почувствах болка. Закуцуках по коридора, броейки вратите. Ръцете ми така се тресяха, че едва на втория опит успях да пхна ключа в ключалката.

Стаята беше боядисана в синьо и червено — весели ярки краски, каквито преобладаваха в цялата странноприемница. Забелязах куртката на Тамар, метната на стола до тенекиения леген; двете тесни легла, събрани заедно, намачканите вълнени одеяла отгоре. Прозорецът беше отворен и през него струеше есенното слънце. Прохладен бриз повдигаше завеските.

Затръшнах вратата след себе си и тръгнах към прозореца. Вкопчих се в перваза, отчитайки бегло порутените къщурки в покрайнините на селището, скалните вретена в далечината, планината отвъд тях. Почувствах напрежение в раната на рамото, усетих как мракът се надига в мен. Опънах невидимата нишка, за да го открия,

докато в главата ми се въртеше една-единствена мисъл: „Какво си сторил?!“.

При следващото поемане на въздух вече стоях до него, но очертанията на помещението около мен оставаха размазани.

— Най-после — посрещна ме Тъмнейший. Обърна се и красивото му лице дойде на фокус. Привел се беше пред опушено огнище. Очертанията на лавицата над камината ми бяха до болка познати.

Сивите очи на Тъмнейший гледаха празно, обсебено. Дали смъртта на Багра беше причина за това, или някое ужасяващо престъпление, извършено на това място?

— Ела — тихо ме подкани. — Искам да го видиш.

Цялата треперех, но му позволих да вземе ръката ми и да я пъхне под своята. Щом го направи, всичко около мен доби ясни очертания и помещението се избистри пред погледа ми.

Намирахме се в някогашната гостна на Керамзин. Протритите дивани бяха почернели от сажди. Безценният самовар на Ана Куя лежеше повален на една страна, превърнат в потъмняла купчина метал. От стените нищо не беше останало — виждаше се само овъглен нащърбен скелет, спомен за това къде е била някога вратата. Витата метална стълба, която едно време водеше към музикалната стая, беше огъната от огъня и стъпалата ѝ се бяха стопили в обща маса. Тавана го нямаше. Можех да гледам право през развалините към втория етаж. От мястото, където навремето беше мансардният етаж, сега ме гледаше сиво небе.

„Странно — помислих си глупаво. — Слънцето все още грее над Два Столба.“

— Тук съм вече дни наред — каза той, превеждайки ме през развалините, минавайки покрай купчини отломки и онова, което навремето беше фоайе. — Чаках те.

Каменните стъпала, които водеха към парадния вход, бяха потънали в пепел, но невредими. Съзрях дългата покрита с дребен чакъл алея за каретите; белите колони на портата; пътя, който водеше към града. Близо две години бяха минали, откакто за последно видях тази гледка, но иначе всичко си беше постарому.

Тъмнейший постави ръце на раменете ми и бавно ме завъртя в кръг.

Краката ми се подкосиха. Паднах на колене, затискайки устата си с ръце. Някакъв звук се изтръгна от вътрешностите ми, твърде разпокъсан, за да се нарече писък.

Дъбът, по който навремето дръзко се катерех, все още си стоеше, незасегнат от пожара, изпепелил Керамзин. Сега обаче клоните му бяха натежали от тела. Тримата преподаватели Гриша бяха обесени на един и същи дебел клон и вятърът леко развяваше кафтаните им: пурпурен, червен и син. Зад тях лицето на Боткин чернееше над клупа, впит дълбоко във врата му. Целият беше в рани. Явно беше загинал, сражавайки се, преди да обесят мъртвото му тяло. До него висеше Ана Куя, полюлявайки се в черната си рокля; тежката връзка ключове все още подрънкваше на кръста ѝ, а носовете на ботите с кръстосани връзки почти опираха земята.

— Тя е била, поне така си мисля, най-близкото подобие на майка за теб — измърка Тъмнейший.

Хлиповете, които ме разтърсиха, раняваха като удари с камшик. Сгърчвах се при всеки пристъп, превивах се надве, изпепелена от вътре. Тъмнейший коленичи пред мен. Хвана ме за китките и дръпна дланите ми от лицето, сякаш искаше да се наслади на моя плач.

— Алина — рече. Не откъсвах очи от каменните стъпала, сълзите замъгляваха погледа ми. Нямах да го погледна. — Алина — повтори.

— Защо? — Въпросът се изтръгна като ридание, като детски плач. — Защо ти трябваше?! Как можа да извършиш това? Не ти ли трепна сърцето поне за някой от тях?

— Животът ми беше дълъг, изобилен на скръб и горест. Сълзите ми отдавна са пресъхнали. Ако все още имах чувства като твоите, ако ме болеше така, както теб те боли, нямаше да понеса вечността.

— Надявам се Боткин да е избил поне двайсетина от твоите Гриша — процедих, — даже стотина.

— Той беше забележителен мъж.

— Къде са децата? — насилих се да попитам, макар да не бях сигурна дали ще понеса отговора. — Какво си им сторил?

— Ами ти къде беше, Алина? Сигурен бях, че ще дойдеш, когато нападнах Западна Равка. Очаквах твоята съвест да те доведе при мен. Затова стигнах до крайност с надеждата поне това да те измъкне от укритието ти.

— Къде са те? — изпищях.

— В безопасност. Засега. Ще са на борда на моя пясъчен сал, когато отново вляза в Долината.

— Като заложници — промълвих глухо.

Той кимна.

— В случай че ти хрумне да ме нападнеш, вместо да се предадеш. След пет дни се връщам в Безморие и ти идваш с мен — ти и твоят следотърсач, — иначе ще оставя Долината да нахлуе по целия бряг на Западна Равка и ще предам тези деца едно по едно на милостта на волкрите.

— Това място... всички тези хора, те бяха невинни.

— Стотици години съм чакал този миг, твоята сила, този шанс. Заслужих го с борба и с цената на много лишения и загуби. И ще го получа, Алина, каквото и да ми коства това.

Исках да забия нокти в него, да му кажа, че ще доживея да видя как собствените му чудовища го разкъсват на парчета. Щеше ми се да го заплаша, че ще стоваря върху него мощта и на трите муски на Морозов заедно с една армия от светлина, родена от мерзост, съвършена в своята мъст. И сигурно щях да го направя. Ако Мал се откажеше от живота.

— След това няма да има вече нищо — прошепнах.

— Точно така — нежно отвърна той, обгръщайки ме с ръце. После ме целуна по косата. — Ще те лиша от всичко познато, от всичко онова, което си обичала, докато не ти остане друга утеха, освен мен.

Оставих се на скръбта и ужаса и рухнах.

Продължавах да стоя на колене, вкопчена в перваза на прозореца, притиснала чело в дървената ламперия върху стената на странноприемницата. Отвън долиташе тихото подрънкване на молитвените звънчета. Вътре не се чуваше друг звук, освен моето пресекливо дишане, хрипкавите ми ридания и плющенето на камшика, а аз плачех превита одве. Така ме и завариха.

Не чух кога се е отворила вратата, нито приближаващите им стъпки. Усетих само нежни ръце, които ме повдигаха. Зоя ме сложи да седна на ръба на леглото, Тамар се настани край мен. Надя се зае да

реше косата ми, внимателно разчесвайки възлите. Женя уми първо лицето, а после и ръцете ми с прохладна влажна кърпа, която топеше в легена. От нея слабо лъхаше на мента.

Седяхме така, без дума да пророним, те всичките скупчени около мен.

— Той държи децата — казах с безизразен глас. — Двайсет и три на брой. Избил е преподавателите. Боткин също. — Както и Ана Куя, жената, която тези около мен не познаваха. Жената, която ме беше отгледала. — Мал...

— Той ни каза — тихо рече Надя.

Сигурно съм очаквала да ми се нахвърлят, да ме обвиняват. Вместо това Женя склони глава на рамото ми. Тамар стисна ръката ми.

И това не беше просто утеха, почувствах го. Те се уповаваха на мен, както и аз на тях, за нова сила.

„Животът ми беше дълъг, изобилен на скръб и горест.“

Дали Тъмнейший бе имал приятели като тях? Хора, които е обичал, които са воювали на негова страна и са милеели за него, които са го размивали? Хора, които са се принесли в жертва на една мечта, която ги е надживяла?

— С колко време разполагаме? — попита Тамар.

— Пет дни.

На вратата се почука. Мал беше. Тамар му направи място на леглото край мен.

— Толкова ли е зле? — попита.

Кимнах. Все още не можех да събера кураж да му кажа какво съм видяла.

— Имам пет дни да се предам, иначе той пак ще използва Долината.

— Тъмнейший ще го направи, така или иначе — каза Мал. — Ти сама ми го каза. Все ще си намери повод.

— Мога да ни спечеля известно време...

— Но на каква цена? Искаш да пожертваш живота си ли? — тихо попита той. — Защо вместо това не ме оставиш аз да го направя?

— Защото не мога да го понеса.

Изражението му стана сурово. Стисна китката ми и аз отново почувствах познатото разтърсване. В главата ми бликна водопад от светлина и сякаш цялото ми тяло беше готово да се разпука, за да я

пусне на свобода. Неизказана сила чакаше зад онези двери и смъртта на Мал щеше да ги отвори пред мен.

— Ти ще го понесеш — каза той. — Или всичката тази смърт, всичко, от което сме се отказали, ще е било напразно.

Женя се прокашля.

— Хъм, работата е там, че може да не се наложи да го правите. Давид има идея.

— Всъщност това беше идея на Женя — уточни Давид.

Скупчили се бяхме около масата под едно чергило малко по-надолу по улицата на нашата странноприемница. В тая част на поселището не можеше да се намери сносна гостилница, но пък на една опърлена поляна беше стъкнато нещо като импровизирана кръчма. Над паянтовите маси висяха фенери, по средата имаше бъчонка с подквасено мляко, а в два метални бидона — същите като оня, който видяхме първия ден на тържището — се печеше месо. Въздухът беше наситен с аромат на хвойна.

Двамина хвърляха зарове край бъчонката с мляко, а друг се опитваше да изтръгне неопределена мелодия от очукана китара. Тя не беше способна да произведе читав звук, но Миша изглеждаше напълно доволен. Малкият подхвана сложен танц, който явно изискваше много пляскане с ръце и голяма концентрация.

— Тогава ще имаме грижата името на Женя да бъде увековечено на паметна плоча — вметна Зоя. — А сега давайте по същество.

— Сещаш ли се как маскира „Водния бик?“ — попита Давид. — Как накара светлината да се огъне около кораба, вместо да се отрази в него?

— Та си помислих — намеси се Женя, — дали не би могла да направиш същото и с нас?

Свъсих вежди.

— Искаш да кажеш...

— Принципът е съвсем същият — включи се отново Давид. — Вярно, предизвикателството е много по-голямо, защото има много повече променливи величини от синьото небе, но да огънеш светлината около един войник, не е много по-различно от това да го направиш с неодушевен предмет.

— Я чакай малко — намеси се Харшо. — Искаш да кажеш, че ще станем невидими?

— Точно така — отвърна Женя.

Адрик се приведе напред.

— Тъмнейший ще поеме от сухите докове в Крибирск. Можем да се промъкнем в неговия лагер. И да изведем учениците оттам. — Юмрукът му беше здраво стиснат, очите святкаха. Той познаваше тези деца по-добре от всички нас. Някои сигурно бяха негови приятели.

Толя се намръщи.

— Няма начин да се промъкнем в лагера и да ги измъкнем, без да ни усетят. Някои от тия дечурлига са по-малки даже от Миша.

— В Крибирск наистина ще е рисковано — съгласи се Давид. — Много народ, насечена видимост. Ако Алина имаше повече време да се упражнява...

— Разполагаме с пет дни — натъртих.

— Тогава значи нападаме в Долината — каза Женя. — Светлината на Алина ще държи волкритите далеч...

Поклатих глава.

— Въпреки това ще се наложи да се сражаваме с ничевие на Тъмнейший.

— Не и ако те не могат да ни видят — изтъкна Женя.

Надя се ухили.

— Значи ще се скрием право под носовете им!

— Но там ще има още опричници и Гриша — намеси се Толя. — А на тях оръжие не им липсва, за разлика от нас. Дори да не виждат целта, могат да открият огън и да разчитат на късмета си.

— Тогава ще стоим далеч от техния обсег. — Тамар избута чинията си в центъра на масата. — Ето го стъкления сал — каза тя. — Разполагаме стрелци около него, за да прочистят редиците на Тъмнейший. Чак тогава се прокрадваме наблизко, за да се качим на сала, а веднъж изведем ли децата на безопасно място...

— Взривяваме всичко на пух и прах! — възкликна Харшо. Направо му потекоха лигите при мисълта да взриви нещо.

— Заедно с Тъмнейший — завърши Женя.

Завъртях чинията на Тамар, премисляйки предложенията им. Без трета муска силата ми в пряка схватка не можеше да се равнява с тази на Тъмнейший. Той го беше доказал по категоричен начин. Но какво

ще е, ако отида при него невидима, използвайки за прикритие светлината така, както другите използват мрака? Подобен ход ще е подъл, даже страхлив, но двамата с Тъмнейший отдавна се бяхме разделили с достойнството. Нали той пръв се посели в ума ми и водеше война в сърцето ми. Не ми пукаше колко честна ще е тази битка, стига да мога да спася живота на Мал.

— Това не ми харесва — обади се той, сякаш бе прочел мислите ми. — Много неща могат да се объркат.

— Изборът не е единствено твой — намеси се Надя. — Месеци наред ти се биеш редом с нас и кървиш заедно с нас. Заслужили сме правото да опитаме да спасим живота ти.

— Въпреки че си един безполезен отказатся — вметна Зоя.

— По-полека — прекъсна я Харшо. — В момента говориш с роднина на Тъмнейший... Я чакай, какъв точно му се падаше? Братовчед? Племенник?

Мал сви рамене.

— Представа си нямам.

— Сега вече в черно ли ще се обличаш?

Отговорът на Мал беше едно много твърдо не.

— Ти си един от нас — намеси се Женя, — независимо дали ти се нрави, или не. Пък и ако Алина те убие, може съвсем да откачи, а в същото време ще притежава трите муски. Тогава ще трябва да разчитаме единствено на Миша да я обуздае със силата на ужасния си танц.

— Тя и без това доста често си сменя настроенятията — отбеляза Харшо. После потупа с пръст слепоочието си. — И не е съвсем тук, ако разбирате какво искам да кажа.

Те очевидно се шегуваха, но сигурно имаха право. „Писано ти е да бъдеш мой противовес.“ Чувствата ми към Мал бяха объркани и неподдаващи се на обяснение. Сигурно накрая щях да съм с разбито сърце, но и това беше съвсем човешко.

Надя се протегна и сръга Мал.

— Поне обмисли този план. И ако за нищо не става...

— Алина ще получи нова гривна — довърши Зоя.

— А какво ще кажеш — озъбих се насреща ѝ — да те изкормя и да проверя дали костите ти са здраво скачени?

Зоя бухна косата си.

— Бас лоя, че са също толкова великолепни, колкото и всичко останало в мен.

Отново завъртях чинията на Тамар около оста ѝ, опитвайки се да преценя какво трябва да предприемем тепърва. Щеше ми се да притежавам стратегическите умения на Николай. За едно обаче бях сигурна:

— Ще ни трябва нещо повече от взрив, за да убием Тъмнейший. Не забравяйте, че той оцеля и в Долината, и при сриването на параклиса.

— Тогава какво? — попита Харшо.

— Ще трябва аз да го направя — казах. — Ако успеем да го разделим от неговите воини сенки, мога да използвам удара Сеч. — Тъмнейший несъмнено беше могъщ, но се съмнявах, че дори той ще се възроди отново, след като е бил разполовен. Макар да нямах никаква родствена връзка с Морозов, аз все пак бях Призоваваща слънцето. Някога се надявах да ми е била предопределена велика съдба, а ето че всичко чисто и просто опираше до убийство.

Зоя късо и лекомислено се изсмя.

— Всъщност това може и да проработи.

— Струва си да го обмислим — обърнах се към Мал. — Тъмнейший ще очаква нападение, но не и такова.

Мал дълго мълча.

— Добре — каза най-накрая. — Но ако нещо се обърка... мисля, всички сме единомислени какво трябва да се направи.

Той огледа седящите около масата. Един по един всички кимнаха. Толя беше застинал в стоическа поза. Женя сведе поглед. Накрая останах само аз.

— Трябва да дадеш дума, Алина.

Опитах се да преглътна буцата, заседнала в гърлото ми.

— Ще го направя. — Думите оставиха метален вкус в устата ми.

— Хубаво — каза той. После сграбчи ръката ми. — А сега дай да покажем на Миша какво значи да танцуваш ужасно.

— Първо да те убия, сега пък да танцувам с теб, някакви други желаниа да имаш?

— За момента не — отвърна той и ме придърпа още по-плътено към себе си. — Сигурен съм обаче, че все ще измисля нещо скоро.

Сгуших глава на рамото на Мал и вдишах мириса му. Знаех, че не бива да се заблуждавам с такива надежди. Ние нямахме армия. Нито разполагахме с възможностите на един цар. Можехме да разчитаме единствено на събран от кол и въже отряд. „Ще те лиша от всичко познато, от всичко онова, което си обичала.“ Стига да откриеше удобен случай, сигурна съм, Тъмнейший би използвал тези хора срещу мен, но на него никога не му беше хрумвало, че те може да са нещо повече от пречка. Сигурно ги подценяваше така, както, изглежда, подценяваше и мен.

А това беше глупаво. И опасно. Навремето Ана Куя ми беше казала, че надеждата е лукава също като водата. Все намира начин да си пробие път.

Стояхме до късно тази нощ, обсъждайки в детайли нашия план. Особеностите на Долината усложняваха всичко — къде и как да проникнем в нея; дали изобщо ще е възможно самата аз да стана невидима, да не говорим за другите; как да откъснем Тъмнейший от децата, та да можем да ги измъкнем. Не разполагахме с гърмящ прах, така че се налагаше сами да си направим. Освен това исках на всяка цена да гарантирам безопасното излизане на останалите от Долината, ако с мен се случеше нещо.

Тръгнахме рано на следващата сутрин и пак минахме през Два Столба, за да приберем „Водния бик“ от рудника. Странно ни се видя да го заварим така, както го бяхме оставили: скрит на сигурно място като гълъб под стряха.

— Все светии — възкликна Адрик, когато се качихме на палубата, — тая кръв моя ли е?

Засъхналото петно беше голямо почти колкото самия него. След бягството от Чекръка всички се чувствахме толкова уморени и разбити, че на никого не му беше хрумвало да почисти.

— Ти оплеска всичко тук — обади се Зоя, — сега сам си почисти.

— Ще ми трябват две ръце да лъсна дъските — сопна се Адрик и застана при въжетата.

Изглежда, той предпочиташе хапливите забележки на Зоя пред неспирната тревожна суетня на Надя. Товар ми падна от гърба, щом се

уверих, че все още може да призовава, макар да му трябваше време, докато успее да овладее силните въздушни течения само с една ръка. „Багра би могла да го научи“ — тази мисъл ме връхлетя още преди да се сетя, че това вече е невъзможно. Гласът ѝ отново прозвуча в главата ми: „Налага ли се да ти отсека едната ръка? Тогава поне ще има за какво да хленчиш. Сега го направи пак и този път нека е като хората“. Как ли би постъпила с Мал? Опитах се да прогоня тази мисъл. Така или иначе, нямаше как да разберем, пък и време за жалейка и траур не достигаше.

Щом се вдигнахме във въздуха, Вихротворците призоваха умерен попътен вятър, а аз се възползвах от случая да се поупражнявам в изкривяване на светлината, осигурявайки прикритие на кораба отдолу.

Пътуването отне едва няколко часа и ние скоро кацнахме в мочурливите пасбища западно от Карйева. Градът беше ежегодно средище на летния конски панаир. Слава му носеха единствено конните състезания и породистите жребци. Дори да нямаше война, по това време на годината пак щеше да е съвсем пуст.

В писмото си до Апарат предлагам да се срещнем на хиподрума за конни надбягвания. Тамар и Харшо предварително щяха да го обхоят целия, за да се уверят, че не ни се готви капан. Ако нещо се объркаше, щяха да се върнат при нас, за да решим какво да правим от там насетне. Не мислех, че Апарат ще ни предаде на Тъмнейший, но имаше опасност да е сключил нова сделка с Шу Хан или Фйерда.

Пристигнахме на срещата ден по-рано, а пасището беше идеално за тренировка по маскиране на движещи се обекти. Миша разгорещено настояваше той да е пръв.

— Аз съм най-дребен — каза. — Така ще те улесня.

После се завтече към центъра на полето.

Вдигнах ръце над главата си, завъртях китки и Миша изчезна. Харшо подсвирна одобрително.

— Виждате ли ме? — провикна се Миша. Щом започна да ни маха, светлината около него се развълнува леко и кльоцавите му ръчички се появиха, сякаш провесени във въздуха.

„Концентрация.“ Ръцете изчезнаха.

— Миша — подкани го Мал, — затичай се към нас.

Той се появи, после пак изчезна, щом успях да се нагодя към светлината.

— Виждам го отстрани — провикна се Толя от другата страна на пасбището.

Изпъшках. Явно трябваше да обмисля всичко много по-внимателно. Прикриването на кораба беше по-лесно, защото трябваше да отклонявам светлината само отдолу. Сега обаче се налагаше да мисля за всички възможни гледни точки.

— Така е по-добре! — провикна се пак Толя.

Зоя внезапно изскимтя.

— Малкото келеме току-що ме ритна!

— Умно момче — похвали го Мал.

Повдигнах вежда.

— Доста по-умно от някои други.

Той имаше доблестта да се изчерви.

През останалата част от следобед правех и другите невидими на полето — първо по един, после по двама, накрая по петима Гриша наведнъж.

Това беше съвсем различно от постигнатото досега, но уроците на Багра все още вършеха работа. Когато се съсредоточавах само и единствено върху насочване на светлината, различните променливи величини ме объркваха и затрудняваха. Но ако мислех за светлината като за вездесъща и не опитвах да я пречупя, а само да я отклоня, тогава всичко ставаше по-лесно.

Сетих се как бях видяла Тъмнейший да използва силата си, за да ослепява войниците на бойното поле, поразявайки многобройна вражеска сила с един-единствен удар. Това за него беше лесно, идваше му отвътре. „Знам неща за силата, за които ти можеш само да предполагаш.“

Упражнявах се цяла вечер и продължих на следващата сутрин, след като Тамар и Харшо тръгнаха за уречената среща, но усетих, че все по-често губя концентрация. Стига да имахме повече стрелци, атаката срещу сала на Тъмнейший имаше шанс. Но кого ли щяха да заварят двамата на хиподрума? Самия свещеник? Или нямаше да има жива душа? Навремето си представях армия от крепостни, които — закриляни от трите муски — тръгват на поход под знамена с извезана на тях жар-птица. Но ние вече не водехме тази война.

— Виждам го! — пропя Зоя, гледайки към мен. И наистина, едрият силует на Толя ту се появяваше, ту изчезваше, докато подтичваше от дясната ми страна.

Отпуснах ръце.

— Дайте да спрем за малко — предложих.

Надя и Адрик разгънаха едно от платната, за да му помага тя при овладяването на въздушните потоци, а Зоя се изтегна лениво на палубата и се зае да критикува съвсем недобронамерено.

През това време Давид и Женя седяха свели глави над неговите записки, търсейки източници за получаването на лумия. Оказа се, че дарбите на Женя не се ограничават единствено с отварите. Нейната сила открай време се делеше някъде между Корпоралки и Материалки и аз често се питах какъв път би избрала тя, ако Тъмнейший не беше ѝ повлиял. Мал и Миша отидоха в най-далечния край на полето и подредиха купчина борови шишарки покрай плета, за да се упражнява малкият в стрелба.

Така на нас двамата с Толя не ни остана нищо друго, освен да чакаме и да се тревожим. Той седна край мен на левия борд и провеси крака през парапета.

— Искаш ли да се поупражняваш още малко? — попита ме.

— Май се налага.

Дълго мълчахме, докато най-накрая той отново проговори:

— Ще се справиш ли, когато му дойде времето?

Въпросът зловеццо ми напомни за това как Мал ме попита дали ще успея да прострелям жар-птица.

— Май не ти се вярва, че планът ще проработи.

— Мисля, че това не променя нищо.

— Ти не...

— Дори да победиш Тъмнейший, Долината ще остане.

Ударих пети в корпуса.

— Не мога да се преборя с Долината — казах. — Но силата ми поне ще направи прекосяването ѝ възможно. Можем да унищожим волкритите. — Мисълта за това никак не ми се нравеше. Каквито и чудовища да бяха сега, волкритите някога са били хора. Отпуснах се назад и погледнах Толя в очите. — На теб обаче май не ти се вярва.

— Веднъж ме попита защо не съм те оставил да загинеш в параклиса, защо съм допуснал Мал да се добере до теб. Може би има

причина и двамата да сте още живи. Може би е тъкмо тази.

— Всичко тръгна от една мнима светица, Толя.

— Затова именно тя ще трябва да сложи край.

Той се плъзна по корпуса и скочи на земята, после вдигна поглед към мен.

— Знам, ти не притежаваш тая вяра, която имаме ние двамата с Тамар — каза, — но както и да свърши всичко, радвам се, че нашата вяра ни доведе при теб.

После закричи през полето към Мал и Миша.

Без значение дали е станало случайно, или е било писано с Толя и Тамар да сме приятели, аз също бях благодарна за това. И ако трябваше да съм честна пред себе си, щях да призная, че завиждам на тяхната вяра. Убедеността, че съм благословена свише, сигурно щеше да ми помогне по-леко да взимам трудните решения.

Не знаех дали планът ни ще проработи, но дори да успееш, оставаха още много неизвестни. Ако победим Тъмнейший, какво ще стане с неговите воители сенки? Ами с Николай? И какво ще е, ако убийството на Тъмнейший доведе и до смъртта на принца? Дали не е по-добре просто да пленим Тъмнейший? И в случай че по някакво чудо оцелеем, Мал трябваше да изчезне завинаги. Животът му щеше да виси на косъм, ако някой узнаеше какво всъщност е той.

Дочух тропот на копита. Двете с Надя се покатерихме на капитанския мостик, за да огледаме по-добре; щом зърнахме пристигащите, сърцето ми се сви.

— Сигурно има още, които са останали на хиподрума — обади се Надя.

— Може — отвърнах. Но не го вярвах.

Преброих ги набързо. Дванайсет войници. Докато приближаваха, забелязах, че всички са съвсем млади и повечето имат татуирано слънце на лицата. Руби също беше тук с нейните красиви зелени очи и руса плитка; зърнах и Владим заедно с още двама брадати мъже, които май помнех като свещеници стражи.

Скочих на земята и тръгнах да ги пресрещна. Щом ме забелязаха, всички слязоха от конете и паднаха на едно коляно със сведени глави.

— Уф — изпъшка Зоя, — ето че пак се започва.

Изгледах я предупредително, макар да си мислех същото. Почти бях забравила колко тежи бремето на светица. Въпреки това заех нужната поза, поемайки злочестата си роля.

— Станете — казах, а щом се вдигнаха, повиках Владим с жест.
— Това ли сте всички?

Той кимна.

— И какво извинение праща този път Апарат?

Той преглътна мъчително.

— Никакво. Пилигримите всеки ден отправят молитви за твоето спасение и унищожаването на Долината. По думите му последната ти заповед към него била да се грижи за твоето паство.

— А молбата за помощ?

Руби се почеса по главата.

— Знаем само, че предан на теб монах донесъл бележка от църквата „Санкт Лукин“, в нея двамата с Николай Ланцов сте искали подкрепа.

— Тогава как се озовахте тук?

Владим се усмихна и по бузите му пак се появиха ония нелепи трапчинки. Двамата с Руби се спогледаха.

— Избягахме — каза тя.

Знаех, че на Апарат не може да се има доверие, и все пак тайно се бях надявала той да ми предложи нещо повече от молитви. Но и другото беше вярно — наистина му казах да не се откъсва от моите последователи и да ги пази от беди; те определено бяха в по-голяма безопасност в Бялата катедрала, отколкото на поход срещу Долината. Апарат щеше да направи това, което му се отдава най-добре: да чака. Когато пушилката от битката се разсее, или аз ще съм победила Тъмнейший, или той ще ме е превърнал в мъченица. Какъвто и да е изходът, народът щеше да се вдигне на оръжие с моето име на уста. И войнството от правоверни на Апарат да разшири владенията си.

Сложих ръце върху раменете на Владим и Руби.

— Благодарна съм за вашата преданост. Дано не съжालявате.

Двамата сведоха глави.

— Санта Алина — промълвиха.

— Сега да вървим — казах. — Достатъчно много сте да привлечете нечие внимание, а и тия татуировки няма да ви помогнат.

— Къде отиваме? — попита Руби, придърпвайки кърпата над лицето си, за да прикрие слънчевия символ.

— В Долината.

Забелязах как новопристигналите бойци се размърдаха неспокойно.

— За да се бием ли? — попита тя.

— За да я пропътуваме — отвърна Мал.

Без армия. Без съюзници. Имахме само три дни преди срещата с Тъмнейший. Щяхме да си опитаме късмета — провалим ли се, повече нямаше да има друг шанс. Тогава щеше да се наложи да убия единствения човек, когото съм обичала някога и който някога ме е обичал. И да се върна обратно в боя, окичена с неговите кости.

ГЛАВА 16

Нямаше да е безопасно да приближим Крибирск от тая страна на Долината, затова решихме да атакуваме откъм Западна Равка, а това значеше да се справим с пътуването през нея. Надя и Зоя не биха могли да поддържат „Водния бик“ дълго време във въздуха с толкова много пасажери. Затова се споразумяхме Толя да преведе Солдат Сол до източния бряг на Долината и да ни чакат там. Имаха цял ден езда, а това щеше да ни даде време да влезем в Западна Равка и да намерим подходящо за лагеруване място. После отново щяхме да се съберем и да прекосим Долината, защитени от моята сила.

Качихме се на „Водния бик“ и само няколко часа по-късно вече се носехме към неестествената черна мъгла на Долината на смъртната сянка. Този път бях подготвена за чувството за нещо познато, за някакво сродство, което ме обземаше, когато навлезехме в нея. Сега, след като се бях докоснала до мерзост, усещането беше дори по-силно. Вече разбирах много по-ясно потребността, подтикнала Тъмнейший да продължи опитите на Морозов: наследство, което той е смятал за свое.

Волките се нахвърлиха върху нас. Зърнах смътните очертания на крилете им, долових крясъците им, докато те кръжаха около ореола на призованата от мен светлина. Ако Тъмнейший изпълнеше своята закана, скоро щяха да са сити. Почувствах благодарност, когато навлязохме в небето над Западна Равка.

Всички земи на запад от Долината бяха обезлюдени. Летяхме над изоставени селца и стопанства, без да зърнем жива душа. Най-накрая на няма и два километра от мрачните предели на Долината решихме да кацнем в някаква ябълкова градина, разположена в югозападните предградия на онова, което беше останало от Новокрибирск. Стопанството се наричаше „Томикияна“ — името беше изписано направо през стената на избата и хамбара с преси за ябълково вино. Дърветата се огъваха от плод, който щеше да си остане необран.

Домът на собственика приличаше на същинска торта: разточително декориран, добре поддържан и увенчан с бял купол.

Почувствах се почти виновна, когато Харшо разби един от прозорците, за да ни отвори отвътре.

— Новобогаташи — заключи Зоя, докато обхождахме натруфените стаи, всяка различно обзаведена и с камина, чиято полица бе отрупана с порцеланови фигурки и дребни украшения.

Женя взе едно керамично прасенце.

— Гадост.

— На мен пък тук ми харесва — опъна се Адрик. — Приятно е.

Зоя издаде звук, все едно повръща.

— Сигурно изисканият вкус се оформя с възрастта.

— По-малък съм от теб само с три години.

— Тогава явно по природа си с лош вкус.

Мебелите бяха покрити с чаршафи. Миша грабна един от тях и се завтече от стая в стая, влачейки го подире си като плащ. Повечето от шкафовете и бюфетите бяха опразнени, но Харшо все пак успя да открие консерва със сардини, която си подели с Онкет. Наложих се да пратим хора до съседните стопанства, за да намерят някаква храна.

След като се уверихме, че наблизо няма вражески очи и уши, възложихме на Давид, Женя и Миша да набавят материалите за създаване на лумия и гърмящ прах. Всички останали отново се качихме на „Водния бик“, за да прекосим Долината обратно към Равка.

Уговорката беше да се срещнем със Солдат Сол при статуята на Санта Анастасия, издигната на нисък хълм, който гледаше към някогашния град Цемна. Благодарение на Анастасия той се спасил от чумата, погубила половината жители на околните селища. Но явно дори закрилата на светицата не беше успяла да го запази от Долината. Градът бил погълнат, когато гибелните експерименти на Черния еретик създали Безморие.

Статуята представляваше зловеща гледка: огромна каменна жена с широко разперени ръце и прикован към пустошта на Долината благосклонен поглед. Според легендата Анастасия отгървала много градове от болестите. Дали наистина бе вършила чудеса, или просто е била надарен Лечител? И имаше ли разлика между двете?

Пристигнахме преди Солдат Сол, затова кацнахме и направихме бивак да пренощуваме. Нощите още бяха топли и не се налагаше да разпъваме палатки; проснахме войнишките одеяла в подножието на статуята край неравна поляна, осяяна с червеникави камъни. Мал взе

Харшо и двамата тръгнаха да търсят някакъв дивеч за вечеря. Едва ли щяха да имат успех обаче, ако и животните също като нас гледаха да стоят далеч от Безморие.

Наметнах се с шала си и се спуснах по хълма към черните брегове на нищото. „Два дни“ — мислех си, докато се взирах в завихрените черни мъгли. Давах си сметка, че не мога да знам какво ме чака там. Всеки път, щом се опитах да предвидя съдбата си, животът ми се преобръщаше.

Долових зад себе си слабо чегъртане. Обърнах се и окаменях. Николай беше кацнал върху една висока скала. Сега беше малко по-чист отпреди, но носеше същите раздрани панталони. Стъпалата със закривени нокти бяха вкопчени в скалния ръб, крилете, изтъкани от сенки, леко махаха във въздуха, а погледът на втренчените му черни очи беше безизразен.

Надявах се той пак да се появи, но ето че сега не знаех какво да правя. Дали ни следеше? Какво беше видял? Доколко разбираше какво става?

Внимателно посегнах към джоба си, защото се боях, че всяко рязко движение ще го накара да ме връхлети.

Протегнах ръка: смарагдът на рода Ланцови лежеше в шепата ми. Той се намръщи, между веждите му се появи дълбока бръчка, после разпери криле и внезапно литна от скалата. Едва се овладях да не отскоча назад. Не исках да се плаша от него, но в движенията му нямаше нищо човешко. Той закрачи бавно към мен с прикован в пръстена поглед. Когато стигна на крачка от мен, наклони глава.

Въпреки пустия поглед на черните му очи и мастилените линии, чиято мрежа бе оплела шията му, той все още имаше изящни черти: фините скули на майка си и твърдата линия на челюстта, която явно беше наследил от баща си, посланика. Сега още по-силно се навъси. После протегна ръка и взе пръстена с ноктите си на граблива птица.

— Това е... — Думите замряха на устните ми. Николай обърна дланта ми и пъкна пръстена на един от пръстите.

Дъхът ми секна в нещо между смях и вопъл. Той ме беше познал. Не можех да спра сълзите, които бликнаха от очите ми.

Николай посочи ръката ми и направи широк жест. Мина известно време, докато схвана какво иска да каже. Той имитираше движенията ми, когато призовавам.

— Искаш да призова светлината, така ли? — Неговото лице остана все така безизразно. Накарах светлината да изпълни шепата ми. — Това ли?

Сиянието, изглежда, го съживи. Той взе ръката ми и я притисна в гърдите си. Опитах да се дръпна, но той ме задържа. Хватката му напомняше за менгеме, добила сила от чудовището, което Тъмнейший бе поселил в него.

Поклатих глава.

— Не.

Той отново притисна ръката ми в гърдите си с почти неистова настойчивост.

— Не зная какво може да ти причини моята сила — възпротивих се.

Тъгълчето на устните му се изви — далечен намек за някогашната иронична усмивка на Николай. Сякаш го чух да казва: „Наистина ли, скъпа, че какво би могло да е по-лошо от това?“. Сърцето му тупкаше под дланта ми равномерно и съвсем по човешки.

Въздъгнах дълбоко.

— Добре — казах. — Ще опитам.

Призовах възможно най-слабата светлина и я пуснах да заструи през дланта ми. Той трепна, но продължи да притиска здраво ръката ми към гърдите си. Увеличих леко силата на светлината, опитвайки да я пропусна през него, докато мислех за междинните пространства. Позволих на лъча да проникне през кожата му.

Черните линии по торса му взеха да избледняват. Чак не вярвах на очите си. Възможно ли бе да е толкова просто?

— Получава се — ахнах.

Той изкриви лице, но ме подкани с жест да продължавам.

Призовах светлината вътре в него, наблюдавайки как черните вени избледняват и изчезват.

Той вече дишаше тежко, очите му се затвориха. В гърлото му се надигна нисък болезнен вой. Неговата хватка около китката ми обаче беше все така желязна.

— Николай...

Тогава усетих някакъв отпор, сякаш мракът в него се съпротивляваше. Въставаше срещу светлината. Изведнъж линиите

отново плъзнаха по тялото му още по-черни отпреди, сякаш дървесни корени, впити жадно в отровни води.

Николай се сепна и отскочи от мен с гневно ръмжене. Погледна гърдите си и страдание изкриви чертите му.

Нямаше никаква полза. Само ударът Сеч действаше срещу ничевие. Той можеше да унищожи онова, което се беше поселило в принца, но със сигурност щеше да го убие.

Николай отпусна рамене и крилете му взеха да махат плавно със същото измамно движение като Долината.

— Все ще измислим нещо. Или Давид ще намери решение, или ще открием някой Лечител...

Той седна на земята, опря лакти в коленете и зарови лице в дланите си. Предишният Николай изглеждаше надарен с безгранични възможности и непоклатима вяра, че за всеки проблем си има решение и той е този, който ще го открие. Сега не можех да го гледам такъв — прекършен, победен за първи път.

Предпазливо приближих и приклекнах край него. Той отбягваше погледа ми. Колебливо посегнах да докосна ръката му, готова да отскоча, ако се сепне или ми посегне. Кожата му беше топла и на докосване бе същата като преди, независимо от мрака, плъзнал под нея. Обгърнах го с ръце, внимавайки за крилете, които шумоляха на гърба му.

— Съжалявам — прошепнах.

Той отпусна чело на рамото ми.

— Съжалявам, Николай.

Принцът издаде кратка пресеклива въздишка.

После вдиша дълбоко и тялото му се напрегна. Извърна глава. Усетих дъха му върху шията си, жулването на един от зъбите по кожата ми.

— Николай?

Ръцете му ме стиснаха като в менгеме. Ноктите се забиха в гърба ми. Нямаше как да сбъркам ръмженето, което се надигна дълбоко от гърдите му.

Изтръгнах се от него и скочих.

— Престани! — казах пресипнало.

Пръстите му се извиха грабливо. Устните се дръпнаха и оголиха ониксовите кучешки зъби. Разпознах какво го водеше: стръв.

— Недей — замолих се. — Това не си ти. Можеш да го овладееш.

Той направи крачка към мен. Разнесе се куркане на черва, тялото му се разтресе от животински рев.

Вдигнах ръце.

— Николай — предупредих го, — ще те поваля.

Усетих момента, в който възвърна разума си. Лицето му се сгърчи от ужас заради онова, което се е канел да направи и което сигурно част от него все още копнееше да стори. Тялото му се тресеше от желание да се засити.

Черните му очи се окъпаха в трепкащи сенки. Сълзи ли бяха това? Стисна юмруци, отметна глава назад. Сухожилията по врата му станаха на възли и той нададе ехтящ писък, пропит от безсилие и ярост. Чувала бях този крясък и преди, когато Тъмнейший призоваваше ничевие, разкъсвайки тъканта на света — вик на създание, което не би трябвало да го има.

Николай се вдигна във въздуха и се устреми право към Долината.

— Николай! — изкрещях. Но той вече си беше отишъл, погълнат от стелещите се валма на мрака, изгубен в царството на волкрите.

Дочух стъпки, обърнах се и видях Мал, Харшо и Зоя да тичат към мен, а Онкет с мяукане се стрелкаше между краката им. Харшо вече беше приготвил огнивото, а Мал смъкваше пушката от рамо.

Зоя се спря с облещени очи.

— Това ничевое ли беше?

Поклатих глава.

— Това беше Николай.

Всички окаменяха.

— Значи ни е открил? — обади се Мал.

— Следва ни още откакто напуснахме Чекръка.

— Но Тъмнейший...

— Ако беше от творенията му, досега да сме мъртви.

— Откога знаеш, че ни следва? — попита гневно Зоя.

— Видях го само веднъж край медния рудник. Нищо не можеше да се направи.

— Мал можеше да му пусне една стрела — обади се Харшо.

Забих пръст в гърдите му.

— Както не бих се отказала от теб, така няма да изоставя и Николай.

— По-полека — намеси се Мал, пристъпвайки между нас. — Той вече си отиде и няма смисъл да се караме за това. Харшо, запали огън. Зоя, яребиците, които хванахме, трябва да се почистят.

Тя заби поглед в него и не помръдна. Той изви изразително очи към небето.

— Добре де, някой трябва да ги почисти. Моля те, намери кой да свърши тая работа.

— С удоволствие.

Харшо прибра огнилото в ръкава си.

— Всички съвсем са полудели, Онкет — обърна се той към котката. — Невидими армии, принцове чудовища. Хайде тогава ние двамата с теб да идем да подпалим нещо.

Разтрих очите си с ръка, щом се отдалечиха.

— И ти ли ще ми се развикаш?

— Не. Досега неведнъж ми се е искало да застрелям Николай, но вече би изглеждало дребно. Все пак ми е любопитно откъде се взе този пръстен.

Съвсем бях забравила за масивното бижу на пръста ми. Свалих го и го пъгнах в джоба си.

— Николай ми го даде още в Чекръка. Реших, че може да го разпознае.

— Е, позна ли го?

— Така мисля. Поне преди да се опита да ме изяде.

— Все светии!

— Отлетя към Долината.

— Смяташ ли, че има намерение да...

— Да се самоубие ли? Не знам. Може пък Безморие сега да му се вижда като истински курорт. Даже не съм сигурна дали волките виждат плячка в него. — Облегнах се на камъка, върху който само преди минути беше кацнал Николай. — Накара ме да опитам да го излекувам. Не се получи.

— Не се знае с какви способности ще се сдобиеш, когато трите муски се съберат заедно.

— Искаш да кажеш, след като те убия?

— Алина...

— Сега не става дума за това.

— Не можеш просто да скриеш глава в пясъка и да се престориш, че нищо не е станало.

— Мога и точно това ще направя.

— Открай време си келеме.

— А ти винаги си бил благороден и самопожертвувателен, заради което ми се ще да те хвана за гърлото.

— Е, това поне е някакво начало.

— Никак не е смешно.

— И как според теб би трябвало да се държа? — попита. — Изобщо не се чувствам благороден и самопожертвувателен. Просто съм...

— Какво?

Той рязко протегна ръка.

— Гладен.

— Гладен ли?

— Да — сопна се той. — Гладен, уморен и сигурен, че Толя ще омете всички яребици, ако не побързаме.

Не можах да се удържа. Избухнах в смях.

— Зоя ме предупреди, че и тя ставала зла, като огладнее.

— Аз не съм зъл.

— Добре де, намусен — съгласих се благосклонно.

— Аз не съм намусен.

— Имаш право — отвърнах, потискайки кикота си. — По-скоро нацупен, отколкото намусен.

Той докопа ръката ми и ме придърпа за целувка. После ме ухапа по ухото силно.

— Оу!

— Предупредих те, че съм гладен.

— Днес си вторият, който се опитва да ме изяде.

— Ще става все по-зле. Когато се върнем в лагера, ще поискам да чуя Третата легенда за Креги.

— Аз пък ще кажа на Харшо, че си падаш по кучета.

— А аз ще кажа на Зоя, че не харесваш косата ѝ.

Продължихме все в тоя дух по целия път до „Водния бик“ — заяждахме се и се дразнехме един друг, усещайки как напрежението от последните седмици лека-полека се разсейва. Но когато слънцето

залезе и погледнах през рамо към Долината, се запитах дали нещо човешко може да оцелее отвъд нейните брегове и дали там чуват нашия смях.

Солдат Сол пристигнаха късно същата нощ и имаха само няколко часа да поспят, преди отново да поемем на път. Докато влезем в Долината, те вече бяха изтощени, но аз очаквах да са къде-къде по-зле: да стискат икони в ръце и да редят молитви, например. Щом направихме първите крачки в мрака и аз накарах светлината да се разплиска като пълноводна река около нас, разбрах — те не изпитваха нужда да се обръщат към светците. Защото имаха мен.

„Водния бик“ се носеше високо над нас, защитен от сфера ярка светлина, с която го бях обградила. Аз обаче предпочетох да вървя по пясъка, за да се упражнявам да отклонявам светлината в пределите на Долината. Това неவிжданo проявление на моята сила в очите на Солдат Сол бе същинско чудо — поредното доказателство, че съм жива светица. Спомних си думите на Апарат: „Няма по-велика сила от вярата и няма по-велика армия от оная, която е водена от нея“.

Молах се той да се окаже прав, а аз да не съм поредният лидер, който се възползва от тяхната вяроност и им се отплаща с безсмислена и славна гибел.

Отне ни по-голяма част от деня и цяла нощ, докато прекосим Долината и съпроводим Солдат Сол до западния бряг. Докато се върнем в „Томикияна“, Давид и Женя вече съвсем се бяха развихрили. Кухнята изглеждаше така, сякаш през нея бе минал ураган. Печката беше покрита с къкрещи котли, а от хамбара с преси за ябълково вино бяха домъкнали огромен казан, който служеше за охладител. Давид беше кацнал на един стол край голямата солидна дървена маса, където сигурно само допреди седмици прислужниците са месили тесто. Сега обаче по нея имаше петна от нещо черно и лепкаво като катран, отрупана бе със стъкло и метал, и безброй малки шишенца с някаква вонлива жълтеникава утайка.

— Това тук напълно ли е безопасно? — попитах.

— Нищо на този свят не е напълно безопасно.

— Направо ме успокои.

Той се усмихна.

— Радвам се.

Женя на свой ред беше завладяла трапезарията и помагаше да пригодят бутилки за лумия и да направят ремъци, които да ги издържат. В краен случай, ако нещо с мен се случеше, войниците ми можеха да прибегнат до тях и щяха да имат достатъчно светлина, за да се измъкнат от Долината. Цялата стъклария в ябълковото стопанство беше събрана: бокали, чаши за коняк, вино и ликьор; изящна колекция вази и съд с двойни стени с формата на риба.

Чаеният сервиз беше пълен с винтове и дюбели^[1], а Миша седеше върху стол с копринени възглавници и радостно разфасоваше на части седла и самари, като внимателно сортираше на купчинки ремъците и парчетата кожа.

Харшо беше проведен да събере каквато храна открие по съседните стопанства — работа, в която се оказа смущаващо нещо.

Аз се трудех заедно с Женя и Миша през по-голямата част от деня. Навън в градината Вихротворците се упражняваха да създават акустична завеса. Това беше разновидност на дяволията, която Зоя направи при срутването в тунелите. Надявахме се с нейна помощ да влезем в Долината и да подготвим засадата, без да привлечем вниманието на волкрите. Това в най-добрия случай беше само временна мярка, но на нас ни стигаше, колкото да успеем да задействаме капана. От време на време ушите ми заглъхваха и всички звуци стигаха до мен приглушени, после изведнъж чувах ясно Надя, сякаш е до мен в стаята, или пък гласът на Адрик прогърмяваше в ушите ми.

Откъм ябълковата градина долиташе пукот на оръжие — там Мал и близнаците подбираха най-добрите стрелци сред Солдат Сол. На всичкото отгоре трябваше да пестим амуниците, така че те гледаха да не пилеят куршумите напразно. По-късно ги чух във всекидневната да разпределят оръжието и боеприпасите.

Скърпихме някак вечеря от ябълки, твърдо сирене и застоял черен хляб, които Харшо беше открил в някакъв изоставен килер. Трапезарията и кухнята бяха неизползваеми заради хаоса там, така че накладохме голям огън в камината на голямата гостна и си направихме импровизиран пикник: разположихме се по пода, върху тафтени възглавници, и препичахме късовете хляб, нанизани на възлести ябълкови клонки.

— Ако оцелея след всичко това — казах, мърдайки пръсти пред огъня, — ще намеря как да се реванширам на тия бедни хорица за нанесените щети.

Зоя изсумтя.

— След престоя ни тук ще се наложи да сменят цялото обзавеждане. Значи излиза, че им правим услуга.

— А ако не оцелеем — добави Давид, — всичко тук и без това ще бъде погълнато от мрак.

Толя изрита една от възглавниците в калъфка на цветчета.

— Това може и да е за добро.

Харшо отпи едра глътка ябълково вино от каната, която Тамар беше донесла от хамбара с пресите.

— Ако пък аз оцелея, веднага се връщам тук, за да се гмурна в някой казан с тоя еликсир.

— Давай по-кротко, Харшо — обади се Тамар. — Утре ще ни трябваш буден.

Той жално простена.

— Защо сраженията трябва винаги да започват толкова рано?! — После неохотно подаде каната на един войник от Солдат Сол.

Дълго обсъждахме и преговаряхме плана, докато всеки от нас не запомни къде точно ще се намира и какво точно ще прави във всеки момент от битката. Щяхме да навлезем в Долината на разсъмване. Първи трябваше да са Вихротворците, за да спуснат акустичната завеса и да скрият присъствието ни от волките. Чух как Надя шепнешком убеждава Тамар да не взимат Адрик с тях, но тя беше категорично против. „Той е воин — каза. — Ако сега му вгълпиш, че е половин човек, никога няма да събере дързост за нещо по-голямо.“ Аз също щях да съм с Вихротворците, в случай че нещо се обърка. Стрелците и останалите Гриша идваха подир нас.

Планирахме да устроим засадата в центъра на Долината, почти по средата между Крибирск и Новокрибирск. Забележихме ли сала на Тъмнейший, аз щях да осветя цялото Безморие, изкривявайки светлината само около нас, за да останем невидими. Ако това не го принудеше да спре, нашите стрелци щяха да се включат. Те трябваше да намалят войниците му колкото могат, а после разчихме на Харшо и Вихротворците да създадат такъв хаос, че ние с близнаците да се промъкнем на сала, да открием децата и да ги отведем на сигурно

място. Успеехме ли, аз щях да се заема с Тъмнейший. Разчитах единствено на това той да не види как приближавам.

Женя и Давид щяха да останат в „Томикияна“ заедно с Миша. Знаех, че малкият ще настоява да дойде с нас, затова Женя му сипа приспивателно във вечерята. Той вече се прозяваше широко, свит на кравай край камината, и аз се надявах да проспери заминаването ни на сутринта.

Нощта преваляше. Давахме си сметка, че трябва поне за кратко да отдохнем, но на никого не му беше до сън. Някои решиха да легнат направо край огъня в гостната, други се пръснаха по двойки из къщата. Никой не искаше да остава сам тази нощ. Женя и Давид имаха още работа в кухнята. Тамар и Надя рано-рано се изнизаха. Очаквах Зоя да забърше някой от Солдат Сол, но докато се измъквах през вратата, тя продължаваше да седи загледана в огъня, а Онкет предеше в скута ѝ.

Тръгнах по тъмния коридор към салона, където Мал за последно проверяваше оръжията и оборудването. Купищата пушки и амуниции представляваха странна гледка, струпани върху мраморната маса редом с миниатюри в пищни рамки и красива колекция кутийки за емфие^[2].

— Двамата сме били тук и преди — каза Мал.

— Така ли?

— Първия път, когато излязохме от Долината. Спряхме в ябълковите градини недалеч от къщата. Сетих се преди малко, когато излязохме там на стрелба.

Сега и аз си спомних. Сякаш се беше случило преди цяла вечност. Тогава плодовете по дърветата бяха още зелени и негодни за ядене.

— Как се справиха днес Солдат Сол?

— Нелошо. Само неколцина от тях са далекобойни стрелци, но с повечко късмет и това стига. Повечето са участвали в сражения на Първа армия, така че поне има шанс главите им да останат на раменете.

Откъм гостната се разнесе смях. Някой — подозирам, че беше Харшо — подхвана песен. В салона обаче цареше тишина и аз дочух тропота на първите дъждовни капки.

— Мал — наруших мълчанието, — мислиш ли, че е заради муските?

Той примижа, проверявайки мерника на една от пушките.

— За какво говориш?

— Онова между нас. Моята сила и твоята. Дали заради това станахме приятели и... — Гласът ми секна.

Той вдигна друга пушка, огледа цевта ѝ.

— Може това да ни е събрало, но не то ни направи такива, каквито сме. Не заради него си момичето, способно да ме разсмее, когато нищо друго не ми е останало. И определено не заради него съм идиотът, който приема това за даденост. Каквото и да има между нас, сами сме го създали. То си е само наше. — Той остави пушката и отри ръце в един парцал.

— Ела с мен — каза, хвана ме за ръка и ме задърпа подире си.

Вървахме през сумрачната къща. Дочух гласове, които пееха някаква неприлична песен надолу по коридора; долових стъпки над главата си, сякаш някой притича от една стая в съседната. Помислих, че Мал ме води на горния етаж, където са спалните — сигурно така ми се е искало, — но вместо това той ме преведе през източното крило, покрай притихналата стая за шиене, библиотеката и по целия път до пруста без прозорци, пълен с мистрии, пики и сухи дървени стърготини.

— Хъм... очарователно.

— Почакай тук. — После отвори вградена в стената врата, която не бях забелязала.

В сумрачната светлина забелязах, че тя води към нещо като дълга и тясна оранжерия. Дъждът равномерно трополеше по сводестия покрив и оцъклените стъклени стени. Мал влезе навътре и запали фенерите, оставени на ръба на малък басейн. Около него растяха ябълкови дървета, а дебелите им клони бяха отрупани с китки бели цветчета. Опадалите листенца се бяха натрупали по червения плочест под като снежна пряспа или се носеха по повърхността на водата.

Последвах Мал покрай басейна. Въздухът тук беше ароматен и сладък заради ябълковите цветове, подплатен с наситения мирис на пръст. Навън се надигна воят на вятър, предвещаващ буря, но между стъклените стени кръговратът на сезоните сякаш беше замрял. Имах странното усещане, че може да сме на кое да е място по света, а останалата част от къщата просто е изчезнала и сега сме съвсем сами.

В един ъгъл на най-отдалечения край на помещението имаше скътано писалище. На гърба на резбования стол беше хвърлен шал. Върху килимчето, нашарено с ябълков цвят, беше оставена кошничка с шивашки принадлежности. Явно стопанката е идвала тук да бродира, отпивайки от сутрешния си чай. Денем от сводестите прозорци сигурно се е откривала великолепна гледка към ябълковите градини. На писалището лежеше отворена книга. Надникнах в нея.

— Това е дневник — каза Мал. — Отчет за пролетните посеви и растежа на карацисаните овощки.

— Очилата й — казах, вдигайки стъклата със златни рамки. — Чудя се дали не й липсват.

Мал се надвеси през каменния пръстен на басейна.

— Минавало ли ти е през ум какво би станало, ако екзаминаторите на Гриша бяха открили твоята сила още в Керамзин?

— Понякога.

— Равка щеше да е съвсем различна сега.

— Едва ли. Силата ми беше безполезна, докато не открихме елена. Без теб надали щяхме да намерим някоя от муските на Морозов.

— Ти щеше да си различна — натърти той.

Оставих очилата в златни рамки настрани и прокарах пръсти по изписаните с числа и ситен почерк колонки. Що за човек щях да бъда наистина? Дали пак щях да се сприятеля с Женя, или щях да гледам на нея само като на слугиня? Щях ли да спечеля доверието на Зоя? Или да се превърна в жертва на нейната арогантност? Какво щеше да е тогава за мен Тъмнейший?

— Мога да ти кажа какво щеше да стане — отвърнах.

— Хайде, давай.

Затворих дневника и се обърнах към Мал, присядайки на ръба на писалището.

— Щяха да ме заведат в Малкия дворец, където щяха да ме разглезят и да ме гледат като писано яйце. Щях да се храня в златна посуда и изобщо нямаше да се моря тепърва да овладявам силата си. Тя щеше да е като дишането за мен — така, както е редно да бъде. А с времето щях да забравя Керамзин.

— И мен.

— Теб никога.

Той повдигна вежда.

— Е, може би и теб — признах. Той се разсмя. — Тъмнейший щеше да търси муските на Морозов безплодно, безнадеждно, докато един ден някакъв безименен следотърсач, сирак отказатся, не поемеше на път из ледовете на Сайбея.

— Значи допускаш, че няма да съм загинал в Долината?

— В моите представи теб никога не са те пращали в Долината. Но когато доживееш до преклонна възраст, за да разкажеш тази история, може трагично да умреш.

— Продължавай тогава.

— Този безименен войник, този никой, този жалък сирак...

— Схванах.

— Той щеше да е първият, видял елена, след като векове наред са го преследвали. Тогава, разбира се, ние двамата с Тъмнейший щяхме да заминем за Сайбея в неговата огромна черна карета.

— През снега?

— С неговата огромна черна шейна — поправих се. — А когато стигнем в Чернаст, твоят отряд щеше да бъде доведен пред нашето височайше присъствие...

— Позволено ли щеше да ни е да ходим изправени, или щяхме да се влачим по корем пред вас, както се полага на нисши създания?

— Щяхте да вървите, но с голяма почителност. Аз щях да седя на висок подиум, в косата ми щяха да са вплетени скъпоценни камъни и щях да нося златен кафтан.

— Защо не черен?

Замълчах.

— Може и черен.

— Това е без особено значение, защото пак нямаше да мога да откъсна поглед от теб.

Разсмях се.

— Не, ти щеше да правиш мили очи на Зоя.

— И Зоя ли щеше да е там?

— Не е ли тя постоянно присъствие?

Той се усмихна.

— Въпреки това пак щях да те забележа.

— Естествено, че е така. Аз съм Призоваващата слънцето все пак.

— Добре знаеш какво имах предвид.

Сведох поглед и пометох с длан нападалите върху писалището ябълкови цветчета.

— Ти забелязваше ли ме изобщо в Керамзин?

Мал дълго мълча, а когато най-накрая се реших да го погледна, той стоеше впил очи в стъкления таван. Лицето му беше станало пурпурно като цвекло.

— Мал?

Той се изкашля, скръсти ръце.

— Всъщност, да. Даже ме спохождаха много... влудяващи мисли по твой адрес.

— Наистина? — смотолевих.

— И всеки път се чувствах страшно виновен. Ти трябваше да си най-добрият ми приятел, а не... — Той сви рамене и почервеня още повече.

— Идиот.

— Този факт е широко известен и не добавя нищо ново към сюжета.

— Всъщност — казах, помитайки с ръка още ябълкови цветчета — щеше да има значение: ако ме беше забелязал, тогава и аз щях да те забележа.

— Някакъв си низш отказатся?!

— Точно така — потвърдих тихо. Вече не се шегувах.

— И какво щеше да видиш в мен?

— Воин: оперен, с белези от рани, необикновен. И това щеше да е нашето начало.

Той стана и приближи.

— Както и нашият край.

Имаше право. Дори в мечтите ни за нас нямаше бъдеще. Ако някак успеехме и двамата да оцелеем на следващия ден, аз трябваше да търся съюзници, за да се добера до царската корона. А Мал трябваше да намери начин да запази тайната на своя произход.

Той нежно взе лицето ми в шепи.

— Без теб и аз нямаше да съм същият. Щях да бъда по-слаб, по-безразсъден. — Той леко се усмихна. — И да се боя от тъмното. — Избърса сълзите от бузите ми. Така и не бях усетила кога са рукнали. — Но независимо кой или какво щях да съм, пак щях да ти принадлежа.

Тогава го целунах — с тъга, от потребност и дългогодишен копнеж; с отчаяна надежда, че бих могла да го задържа в прегръдките си, и с обреченото съзнание, че това не може да стане. Притиснах се към него, към твърдите гърди и яките широки рамене.

— Това ще ми липсва — каза, докато ме целуваше по бузите, брадичката, клепачите. — Вкусът ти ще ми липсва. — Притисна устни към вдлъбнатинката под ухото ми. — Начинът, по който ухаеш. — Ръцете му се плъзнаха надолу по гърба ми. — Досегът с теб. — Дъхът ми секна, когато бедрата му се притиснаха срещу моите.

Но тогава той се дръпна назад, търсейки очите ми.

— Имах други, по-големи планове за теб — каза. — С бял воал в косите и клетви, които да си разменим.

— Искаш истинска брачна нощ? Достатъчно е просто да ми кажеш, че това не е нашето сбогуване. Само тази клетва ми е нужна.

— Обичам те, Алина.

Отново ме целуна. Не ми отговори, но и мен вече не ме беше грижа, защото устните му бяха върху моите и в този миг можех да се престоря, че не съм нито спасител, нито светица, а просто мога да избира него и да изживея живота си в обич. И за нас нямаше да има само една нощ, а хиляди. Полегнах назад и го привлякох към себе си, поемайки тежестта на тялото му върху своето, докато усещах с гърба си студения под. Ръцете му бяха ръце на войник — груби и мазолести, но те подпалиха кожата ми и разпратиха копнежни тръпки по цялото ми тяло, които ме накараха да надигна хълбоци, опитвайки да го привлека още по-плътно към себе си.

Изхлузих ризата му през главата и прокарах пръсти по гладките бразди на мускулестия му гръб, усещайки леко изпъкналите линии на татуираните думи. Но щом той смъкна моята риза, се вкочаних, внезапно осъзнавайки болезнено всичките си недостатъци. Щръкнали кости, прекалено малки гърди, бледа и суха като лукова люспа кожа. Тогава той взе лицето ми в шепи и прокара пръст по устните ми.

— Ти си всичко, за което някога съм мечтал — каза. — Ти си цялото ми сърце.

И тогава се видях — сърдита, глупава, с тежък характер, но и прекрасна — в неговите очи. Придърпах го към себе си, почувствах как той потръпва, когато телата ни се сляха, кожа срещу кожа, усетих жаравата на устните му, езика му, препускащите му ръце, докато

копнежът помежду ни не стана непосилен и тревожен като тетива на лък, която очаква да бъде освободена.

Той обхвана здраво талията ми с две ръце и съзнанието ми избухна в светлина. Виждах само лицето на Мал, чувствах единствено неговото тяло: върху мен, около мен — отначало непохватно, но постепенно добиващо равномерния и уверен ритъм на трополящия дъжд. Само от това имахме нужда. И само това щеше да ни остане.

---

[1] Пластмасова втулка с вътрешна резба, служеща за закрепване на носеща конструкция посредством винт. — Б.р. ↑

[2] Тютюн за смъркане, в миналото много рядка и скъпа стока. — Б.пр. ↑

ГЛАВА 17

На следващата сутрин се събудих и видях, че Мал вече е станал. Оставил ми беше чайник горещ чай върху поднос, отрупан с ябълкови цветчета. Дъждът беше спрял, но стъклените стени на оранжерията бяха замъглени от влага. Изтрих с ръкав малко петно върху стъклото и надзърнах навън към тъмната синева на ранното утро. Между дърветата се прокрадваше сърна с протегната към сладката трева глава.

Бавно се облякох, изпих си чая, помаях се край басейна; фенерите около него отдавна бяха догорели. Само след няколко часа това място можеше да бъде потопено в мрак. Искаше ми се да запомня всяка подробност. Водена от внезапен порив, вдигнах перодръжката, отгърнах последната страница на дневника и написах имената ни.

Алина Старков
Малян Оретцев

Не бях сигурна защо го правя. Просто имах нужда да оставя някаква следа, че сме били тук.

Заварих останалите да си събират багажа в голямата гостна зала. Жения ме причакваше край вратата с моето палто в ръце. Масленозеленият вълнен плат беше току-що изгладен.

— Трябва да си с безупречен вид, когато тръгнеш Тъмнейший.

— Благодаря — казах с усмивка. — Ще се постарая да не го оплескам цялото в кръв.

Тя ме целуна и по двете бузи.

— На добър час. Ще ви чакаме да се върнете.

Хванах я за ръка и пуснах пръстена на Николай в шепата ѝ.

— Ако нещо се обърка, ако не успеем, вземи Давид и Миша и вървете в Ос Кърво. С това ще си осигурите всичко, от което имате нужда.

Тя преглътна мъчително, после силно ме прегърна.

Отвън чакаха Солдат Сол, застанали сковано в строй, с пушки на рамо и бутилки неактивирана лумия на гърба. В светлината на утрото татуираните им лица изглеждаха свирепи. Гриша бяха облечени в прости конопени ризи. Приличаха на обикновени войници.

Харшо беше оставил Онкет свита в скута на Миша, но сега тя стоеше върху перваза на прозореца в голямата гостна, лениво си правеше тоалета и ни наблюдаваше как се събираме. Толя и Тамар бяха заболи иглите със златни слънца на гърдите си. Мал още не се беше разделил с Миша. Усмихна се, като ме видя, и потупа мястото, където би трябвало да бъде забоден неговия отличителен знак — точно над сърцето.

Сърната се беше запиляла някъде. Овощната градина беше пуста, когато преминавахме през нея; ботушите ни оставяха дълбоки следи в рохката пръст. Половин час по-късно вече стояхме на предела на Долината.

Отидох при останалите Етералки: Зоя, Надя, Адрик и Харшо. Редно беше ние първи да влезем в мрака и при това да сме заедно. Вихротворците вдигнаха ръце, призоваха въздушните течения и свалиха атмосферното налягане така, както беше направила Зоя при срутването в тунелите. Ушите ми взеха да пукат, когато спуснаха акустичната завеса. Ако тя не удържеше, двамата с Харшо бяхме готови да призовем светлината и огъня, за да държим волкрите настрана. Построихме се в редица и с отмерени крачки навлязохме в мрака на Долината.

Безморие винаги ми бе изглеждало като края на света. И не беше само заради мрака, а заради чувството на свършена самота, сякаш светът е изчезнал и си останал единствено ти с хрипливото ти дишане и неравните удари на сърцето.

Щом стъпихме върху мъртвите сиви пясъци и мракът около нас се сгъсти, трябваше да призова цялата си воля, за да не вдигна ръце и да обгърна всички ни в закриляща светлина. Наострих уши за плясък от криле на волкри, за някой от ония ужасяващи нечовешки писъци, но не долавях нито звук, даже шума от нашите стъпки по пясъка. Каквото и да правеха Вихротворците, то вършеше работа. Тишината беше дълбока и непроницаема.

— Ехо! — прошушнах.

— Чуваме те.

Извъртях се рязко. Знаех, че Зоя е някъде към края на редицата, но гласът ѝ звучеше така, сякаш говори в ухото ми.

Продължихме да се движим с равномерна стъпка. Чух прищракане, а после, близо десет минути по-късно, двойно щракане. Изминали бяхме около два километра. По едно време долових далечен плясък на криле над нас и усетих как страхът плъзва по редицата ни като живо същество. Волкрите може и да не ни чуваха, но бяха способни да надушат пляката си от километри. Дали и сега не кръжаха над нас, усетили, че нещо не е наред, че има някой наблизко? Съмнявах се, че трикът на Зоя ще ни осигурява прикритие още дълго време. В този момент като светкавица ме осени мисълта с какво безумно начинание се бяхме заели. Дръзнали бяхме да направим нещо, на което никой досега не се беше решил: влязохме в Долината без светлина.

Продължавахме да вървим. Още две прищраканя малко по-късно и ние спряхме, за да заемем позиции в засада. Забележихме ли сала на Тъмнейший, трябваше да действваме колкото се може по-бързо.

Мислите ми се насочиха към него. Внимателно подръпнах нишката, която ни свързваше. Почувствах как ме разтърси стръвна тръпка. Той беше нетърпелив, готов да отприщи силата на Долината, готов за битка. И аз се чувствах така. Оставих това да откънти обратно чак до него, този прилив на очакване, тази потребност: „Аз идвам за теб“.

Мал и Толя — а може би и всички останали — вярваха, че муските трябва да се съберат заедно, но те не можеха да си представят какво е да владееш мерзост. Това никой друг Гриша не беше способен да проумее, именно то най-силно ме свързваше с Тъмнейший — не нашите две сили, нито тяхната изключителност, нито дори това, че и двамата бяхме един вид отклонение, нещо противоестествено. А познаването на забранения плод и жаждата ни за още.

Минутите отлитаха и нервите ми взеха да се обтягат. Вихротворците едва ли биха могли да поддържат още дълго акустичната завеса. Ами ако Тъмнейший чакаше нощта, за да нападне? „Къде си?“

Отговорът дойде под формата на бледовиолетово сияние, което се носеше към нас от изток.

Две щраквания. Пръснахме се ветрилообразно, както бяхме упражнявали.

Три щраквания. Това беше моят сигнал. Вдигнах ръце и накарах Долината да пламне. В същото време изкривих светлината, принуждавайки я да заобиколи всеки от нашите воители, както водата на поток — заоблен камък по течението.

Какво ли виждаше сега Тъмнейший? Мъртви пясъци, равното мержелеене на сивото небе, разбитите корпуси на отдавна изоставени салове, превръщащи се постепенно в пепел. Това обаче беше всичко. Имаше ни и нас, но ние бяхме невидими. Ние бяхме въздух.

Салът забави ход. Щом наближи, различих черни платна, увенчани с изображението на затъмнено слънце, и необичайния корпус, като че направен от опушено стъкло. Виолетовата светлина на лумия струеше по цялата му дължина — смътна и примигваща в яркото сияние на моята сила.

Вихротворци в сини кафтани стояха край мачтите. Неколцина Огнетворци се бяха подредили край перилата, охранявани от Сърцеразбивачи в червено и въоръжени до зъби опричници в сиво. Това не беше обичайният екипаж на сал, прекосяващ Долината. Явно децата бяха в трюма. Тъмнейший стоеше на носа, заобиколен от орда сенки. Както се случваше при всяка среща с него, първият поглед ми причиняваше истинска физическа болка. Сякаш отново бяхме заедно в нашите видения: той беше по-реален, по-жизнен от всичко друго около него.

Случи се толкова бързо, че едва имах време да го осъзная. Първият изстрел порази един от опричниците на Тъмнейший. Той се преметна през перилата на пясъчния сал. Следващите изстрели се посипаха в бърза последователност подобно първи капки дъжд върху покрива при началото на буря. Гриша и опричници взеха да се свличат един подир друг; на палубата на стъкления сал настана суматоха. Виждах как телата продължават да ваят.

Някой извика: „Ответен огън!“, а въздухът се взриви от разтърсващия пукот на пушки; ние обаче бяхме далеч от обхвата им. Ничевие размахаха криле, образувайки широки дъги в търсене на цел. Зацъкаха огнива и оцелелите Огнетворци на сала заразпращаха огнени езици във въздуха. Скрит от погледите, Харшо върна огъня обратно. Чух писъци.

После настана тишина, нарушавана единствено от стенанията и резките команди откъм стъкления сал. Стрелците ни добре си бяха свършили работата. Навсякъде край перилата на сала бе пълно с трупове. Тъмнейший, останал невредим, сочеше към един от Сърцеразбивачите и му заповядваше нещо. Не можех да чуя какво казва, но бях сигурна, че сега ще използва децата.

Озърнах се, проследявайки движението на стрелците и Гриша, защото усещах присъствието им в заревото на светлината.

Едно-единствено изщракване. Вихротворците вдигнаха талази от пясък във въздуха. Откъм сала се разнесоха крясъци, когато Вихротворците на Тъмнейший опитаха да отвърнат на удара.

Ние само това чакахме. Аз и близнаците се втурнахме към пясъчния сал, приближавайки откъм задната му част. Не разполагахме с много време.

— Къде ли са? — прошепна Толя, щом се озовахме на палубата. Странно беше да чувам гласа му, а да не го виждам.

— Сигурно са долу — отвърнах. Салът беше плитък, но въпреки това имаше достатъчно място за трюм.

Запромъквахме се по палубата, като се озъртахме за очертания на люк по нея, внимавайки да не се натъкнем на някой Гриша или на охраната на Тъмнейший. Оцелелите опричници се целеха в пустите пясъци долу. Стояхме толкова близо, че можехме да видим избилата по челата им пот и облещените очи. Постоянно бях нащрек, подскачайки при всеки реален или въображаем шум. Малени — шушнеха те. Призраци. Само Тъмнейший беше запазил невъзмутим вид. Лицето му изглеждаше ведро, докато обхождаше с поглед нанесените от мен щети. В този обсег можех да го нападам, но той все още беше под закрилата на своите воини сенки. Обзе ме тревожно предчувствие, че чака нещо.

Изведнъж един от опричниците се разкрещя: „Залегнете!“.

Всички около нас налягаха по палубата и въздухът избухна от пушечни изстрели.

Още два стъкления сала, натоварени с опричници, се появиха, порейки пясъците към нас. В мига, в който светлината ги докосна, пламнаха с виолетовото сияние на лумия.

— Нали не мислеше, че ще те чакам неподготвен, Алина — провикна се сред надигналия се хаос Тъмнейший. — Трябваше да

знаеш, че бих пожертвал цяла флота при такъв залог.

Колкото и салове да беше изпратил обаче, явно само два бяха успели да се промъкнат. Но и те стигаха, за да обърнат хода на събитията. Дочух писъци и стрелба, нашите войници отвърнаха на огъня. Върху пясъка се появи червено петно и аз залитнах при мисълта, че някой от нашите кърви. Можеше да е Владим. Зоя. Мал. Трябваше да ги изведа оттук. Къде ли бяха децата? Опитах се да не губя концентрация. Не можех да позволя светлината да угасне. Нашите също имаха запаси от лумия — достатъчни, за да излязат невредими от Долината. Аз обаче знаех, че няма да избягат. Не и докато не слеза от сала на Тъмнейший.

Запромъквах се между мачтите, оглеждайки се за люк или някакъв отвор по палубата.

Пареща болка прониза рамото ми. Нададох вик и паднах по гръб. Улучили ме бяха.

Лежах просната върху палубата, усещайки как губя власт над светлината. Силуетът на Толя взе да се провижда край мен. Опитах да си възстановя контрола. Той отново изчезна, но забелязах, че оттатък перилата върху пясъка започват да се появяват войници и Гриша. От съседния сал наскочаха опричници, устремявайки се в атака; ничевие също се хвърлиха в битката.

Паниката се надигна в мен. Опитах да се съсредоточа. Не усещах дясната си ръка. Насилих се да дишам. „Стига си пухтяла като див мечок.“ Щом Адрик можеше да призовава с една ръка, значи щях да успея и аз.

Тамар се появи близо до носа, изчезна, после силуетът ѝ пак взе да просветва във въздуха. Ничево налетя върху нея. Тя изпищя, когато чудовището заби дългите си нокти в гърба ѝ.

Не! Опитах да събера разпилените си мисли, призовавайки удара Сеч, макар че имах само една ръка. Не бях сигурна дали ще успея да поразя ничево, без да засегна и Тамар, но не можех просто да я гледам как умира.

В този момент друг силует се стрелна отгоре. Измина дълга секунда, преди да осъзная какво виждам: Николай с оголени кучешки зъби и разперени криле.

Той сграбчи в ноктите си същото ничево, което държеше Тамар, и дръпна рязко главата му назад, принуждавайки го да я пусне.

Създанието опита да се изплъзне и взе да се гърчи, но Николай излетя рязко нагоре и го запрати някъде в мрака отвъд светлия кръг. Дочух в далечината да се надигат неистови писъци: волкрите. Воинът сянка повече не се видя.

Николай връхлетя отново, помитайки друго от създанията на Тъмнейший. Сякаш чух смеха му. „Е, щом като съм чудовище, ще стана цар на чудовищата.“

Изхълцах, защото нещо премаза здравата ми ръка на палубата. Тъмнейший се надвеси над мен, ботушът му болезнено мачкаше китката ми.

— Ето къде си била — каза с твърд като диамант, режещ стъкло, глас. — Привет, Алина.

Светлината угасна. Заобиколи ни мрак, прорязван единствено от зловещото потрепване на виолетовите пламъци.

Простенах, когато ботушът на Тъмнейший отново се стовари върху ръката ми.

— Къде са децата? — процедих през зъби.

— Не са тук.

— Какво си им сторил?

— Те са в Крибирск, здрави и невредими. По това време сигурно обядват. — Неговите ничевие кръжаха наоколо, образувайки непробиваем защитен купол, който се роеше и стелеше: криле, закривени нокти, ръце. — Знаех, че е достатъчно само да те заплаша. Наистина ли реши, че мога да изложам на опасност децата на Гриша, когато загубихме толкова много от родителите им?

— Мисля... — Смятах, че е способен на всичко. „Искал е точно в това да повярвам“, осъзнах. Затова ми показа труповете на Боткин и на Ана Куя. Държал е да се убедя, че няма милост.

Тогава си спомних думите му отпреди много време: „Приеми ме за злодей“.

— Знам какво си мислеше и какво открай време е мнението ти за мен. Така е много по-лесно, нали — да се опиваш от съзнанието за собствената си непогрешимост.

— Престъпленията ти не са плод на моята фантазия. — Все още не всичко беше изгубено. Само трябваше да се добера до огнивото в ръкава си. Достатъчна беше една искра. Можеше и двамата да оцелеем, но щеше адски да боли и да спечели време на останалите.

— Къде е момчето? Вече имам своята Призоваваща слънцето. Сега си искам и следотърсача.

Значи, слава на светиите, за него Мал все още беше само следотърсач. Здравата ми ръка се мушна в ръкава, напипа огниво.

— Няма да позволя да го използваш — казах. — Нито като средство за натиск, нито за друго.

— Твоите предани измират, а ти продължаваш да упорстваш.

Той ме дръпна да се изправя. Две от ничевие се спуснаха да ме закрепят на крака, но огниво се изплъзна от ръката ми. Тъмнейший разтвори рязко полите на палтото ми, ръцете му се плъзнаха по тялото ми. Сърцето ми падна в петите, когато пръстите му напипаха едната торбичка с гърмящ прах. Той я измъкна от джоба, после бързо откри и втората. Въздъхна.

— Долавям намеренията ти така, както ти предусещаш моите, Алина. Безнадеждната ти решителност, куража ти на мъченица. Сега вече ги разпознавам безпогрешно.

Нишката. Идеята ми хрумна в същия този момент. Шансовете бяха незначителни, но трябваше да опитам.

Тъмнейший подхвърли торбичките с гърмящ прах на едно от ничевие и то полетя, описвайки дъга, преди да изчезне в мрака. Той продължи да ме наблюдава със студените си сиви очи, а шумът от битката постепенно глъхнеше, възпиран от кръжащите около нас воини сенки. Миг по-късно някъде отдалеч се разнесе гръмовно „бум!“.

Тъмнейший поклати глава.

— Изглежда, ще ми трябва цял един живот, докато те пречупя, Алина. Сега обаче смятам сериозно да се заема с това.

После се обърна. А аз нападнах. Макар и държана здраво от ничевие, все пак не бях напълно безпомощна. Извих китки. Виолетовата светлина на лумия се усуква около мен. В същия момент дръпнах нишката между нас.

Главата на Тъмнейший се обърна рязко и аз, макар и вече невидима в хватката на ничевие, го гледах втренчено иззад мачтата. Пред него стоеше образ на момиче — здраво и невредимо. То вдигна ръце за удара Сеч. Тъмнейший реагира светкавично, без да се замисли. Всичко се случи за части от секундата, в краткия миг между инстинкта и трезвата мисъл, но и това стигаше. Воините сенки ме пуснаха и се

втурнаха да го предпазят. Аз на свой ред се метнах към парапета, прехвърлих се през него и скочих от сала.

Стоварих се върху ранената си ръка и болката ме прониза цялата. Зад гърба ми се разнесе яростният рев на Тъмнейший. Знаех, че съм загубила контрол върху светлината и вече бях видима. Заповядах си да продължа да се движа, да се влача през пясъците, колкото може подалеч от виолетовата светлина на лумия. Видях воините на слънцето и Гриша да се сражават около осветените салове. Харшо лежеше на земята. Руби кървеше.

Насилих се да се изправя на крака. Виеше ми се свят. Стиснах ранената си ръка и се гмурнах в мрака. Нито виждах, нито имах представа накъде да вървя. Продължих да навлизам все по-навътре в тъмата, опитвайки се да накарам мозъка си да проработи, за да измисли някакъв план. Знаех, че волките може да ми се нахвърлят всеки момент, но не можех да рискувам да призова светлината. „Мисли“ — заповядах си само с дъх. Но нищо не ми хрумваше. Гърмящия прах вече го нямаше. Не можех да призова удара Сеч. Ръкавът ми беше подгизнал от кръв и крачките ми постепенно се забавяха. Непременно трябваше да открия някой, който да излекува раната. Налагаше се незабавно да намеря ново решение. Нямаше как да избягам от Тъмнейший като първия път в Долината. Оттогава все бягах.

— Алина.

Рязко се извърнах. Гласът на Мал идваше от мрака. „Дано е слухова илюзия“ — помислих си. Но знаех, че завесата на Вихротворците отдавна се е вдигнала. Как е успял да ме открие? Глупав въпрос. Мал винаги можеше да ме намери.

Изохках, когато сграбчи ранената ми ръка. Въпреки болката и риска призовах слаб лъч светлина. Видях красивото му лице, набраздено от кръв и мръсотия. И ножа в ръката му. Разпознах острието. То беше на Тамар, гришанска направа. Дали му го беше дала точно заради този съдбоносен миг? Или пък той я беше помолил за него?

— Мал, недей. Още не е свършило...

— Напротив, Алина.

Опитах да се дръпна, но той хвана здраво китката ми и острата тръпка на могъща сила разтърси и двамата ни, зовяща да прекрача през

тези двери. С другата си ръка обви насила пръстите ми около дръжката на ножа. Светлината взе да трепка.

— Не!

— Недей да проваляш всичко точно сега, Алина.

— Моля те...

Над врявата на битката се откъсна агонизиращ вик. Май беше гласът на Зоя.

— Спаси ги, Алина. Не ме оставяй да живея с мисълта, че съм можел да предотвратя всичко това.

— Мал...

— Спаси ги. Само този път ми позволи да ти помогна. — Очите му се впиха в моите. — Сложи край на всичко.

Хватката му стана още по-здрава. „Нашата история няма да има край.“

Така и не разбрах дали алчност, или безкористност ме водеха в този миг. Ръката му ме направляваше, когато вдигнах ножа и го забих в гърдите му.

Инерцията ме тласна напред, залитнах. После се дръпнах, ножът падна от вкопчените ни ръце, кръвта бликна от раната, но той продължаваше да стиска китката ми.

— Мал — изхлипах.

Той се закашля и от устните му рукна кръв. Политна напред. Едва не паднах възник, когато го притиснах към себе си. Той продължаваше да стиска китката ми така здраво, сякаш искаше да смаже костите ми. Изохка, задавено изгъркори. Тялото му се отпусна върху мен с цялата си тежест, повличайки ме надолу, но пръстите му все още бяха склучени около моята китка, сякаш мереше пулса ми.

Усетих точно в кой момент издъхна.

За миг останах смълчана, без да дишам, после всичко избухна в бял пожар. Грохот изпълни ушите ми, лавина от звук, която разтърси пясъците и накара въздуха да потрепери.

Изкрещях, когато силата нахлу в мен; имах чувството, че горя на клада, че нещо отвътре ме поглъща. Вече бях жива звезда. Аз бях огънят. Аз бях новороденото слънце, призвано да разтърси селенията и да погълне земята.

„Аз съм разрухата.“

Светът потрепери, разтвори се, продъни се върху самия себе си.

После силата се оттегли.

Очите ми се отвориха. Обгръщаше ме непрогледен мрак. Ушите ми звънтяха.

Озовах се паднала на колене. Пръстите ми откриха пипнешком тялото на Мал, просмуканите с кръв гънки на ризата му.

Протегнах ръце, призовавайки светлината. Нищо не се случи. Опитах отново, търсейки силата, но насреща ми имаше единствено пустота. Чух писък над мен. Волките стесняваха кръга си. Виждах изригванията от пламъците на Огнетворците; смътните очертания на войниците, вкопчени в схватка във виолетовото сияние на саловете. Отнякъде Толя и Тамар ме викаха по име.

— Мал... — Гърлото ми беше жива рана. Не познах гласа си.

Призовавах отчаяно светлината, както навремето в търбуха на Бялата катедрала, търсейки дори някой мимолетен лъч. Но този път беше различно. Вътре в мен зееше някаква рана — усещах празнина там, където доскоро имаше нещо неделимо и истинско. Не бях просто съкрушена. Бях опустошена.

Вкопчих пръсти в ризата на Мал.

— Помогни ми — изохках.

„Кое е безкрайно? Вселената и човешката алчност.“

Що за урок беше това? Що за извратена шега?! Когато Тъмнейший се е заиграл със силата в самото сърце на сътворението, отплатата за дързостта му е била Долината: място, където неговата мощ беше безсилна; нечестивост, която държеше него и страната му в подчинение вече стотици години. И моето наказание ли щеше да е такова? Дали Морозов наистина е бил безумец, или просто неудачник?

— Помощ! — изпищях.

Толя и Тамар се завтекоха тичешком, Зоя се тътреше подир тях; всички бяха озарени от светлината на лумия. Толя куцукаше. Половината лице на Зоя беше обгорено. Тамар буквално се давеше в собствената си кръв от раните на ничевие. Заковаха се на място, когато разпознаха тялото на Мал.

— Върнете ми го! — изкрещях.

Толя и Тамар паднаха ничком край него, но аз забелязах погледите, които си размениха.

— Алина... — подхвана Тамар.

— Моля ви — хълцах, — върнете ми го.

Тамар отвори устата на Мал, опитвайки да вкара въздух в дробовете му. Толя постави ръка върху гърдите, притискайки раната, докато се опитваше да възстанови биенето на сърцето му.

— Трябва ми повече светлина — каза той.

От гърлото ми се изтръгна задавен кикот. Протегнах ръце, умолявайки светлината и всички светци, живели някога. Никаква полза. Жестът ми беше напразен. Безсмислена пантомима. Оттатък нямаше нищо.

— Нищо не разбирам — проплаках и притиснах лице в Мал. Кожата му вече започваше да изстива.

Багра ме беше предупредила: „Може и да не оцелееш след жертвата, която мерзост поиска от теб“. Но тогава какъв беше смисълът от това жертвоприношение? Мигар сме живели само за да се превърне нашият живот в поука за цената на алчността? Това ли беше истината, която се криеше зад лудостта на Морозов: някакъв вид жестока математика, която взима нашата любов и онова, което сме загубили, и ги приравнява към нищото?

Това беше вече прекалено. Омразата, болката и скръбта взеха превес над мен. Ако силата ми можеше да се възвърне само за миг, щях да изпепеля целия свят.

Тогава го видях — някакво сияние в далечината, ярко острие, което разцепваше мрака.

Още преди да проумея какво става, се появи още нещо — ярка точка, която се превърна в широко разтворено ветрило от лъчи, струящи неудържимо отгоре.

Само на няколко крачки от мен мракът изригна в поток светлина. Щом очите ми свикнаха с яркото сияние, разпознах Владим, зяпнал смаяно светлината, която струеше от дланите му.

Огледах се и видях как из цялата долина един по един те се връщат към живота като звезди, появили се върху здрачаващото се небе: Солдат Сол и опричници, забравили за оръжията, стъписани, благоговеещи, ужасени и окъпани в светлина.

В съзнанието ми отново нахлуха думите на Тъмнейший, изречени на кораба, който пореше ледените води на Костницата: „Морозов е бил странен човек. Двамата с него малко си приличате — влече ви все към посредствеността и малодушието“.

Той е имал отказатся за жена.

Той едва не е загубил своето дете отказатся.

Той се е смятал за единак в целия свят, сам със своята сила.

Чак сега го разбрах. Едва сега виждах какво беше направил. Точно в това се състоеше дарът на трите обединени муски: хилядократно увеличена сила, която обаче не е притежание само на един човек. Колко нови Призоваващи се бяха родили в този момент? Докъде стигаше силата на Морозов?

Около мен разцъфваха каскади и арки от светлина; от това неестествено сияние никнеха ярки градини. Лъчите се срещаха и там, където се пресичаха, мракът се възпламеняваше.

С изчезването на Долината около нас взеха да се носят и писъците на волкрите. Това беше същинско чудо.

Но мен това не ме трогваше. Светците можеха да продължават да творят чудеса. Гриша можеха да продължават да живеят вечно и да раздават поучения. Мал обаче беше мъртъв.

— Как?! — Вдигнах очи. Тъмнейший стоеше зад нас, втрещен пред немислимата гледка на разпадащата се наоколо Долина. — Не може да бъде! Не и без жар-птица... — Той млъкна наред думата, когато погледът му спря върху тялото на Мал. Малко след това зърна кръвта по ръцете ми. — Не може да бъде — повтори.

Даже сега, когато познатият му свят се преобразяваше сред взрив от мълни светлина, той не проумяваше истинското предназначение на Мал. И никога нямаше да го разбере.

— Що за сила е това? — продължаваше да настоява.

После закричи горделиво към нас, докато мракът се утаяваше в дланите му, а творенията му кръжаха около него.

Близнаците измъкнаха оръжията си. Без дори да се замисля, вдигнах ръце, призовавайки светлината. Нищо не се случи.

Тъмнейший се облеци. Отпусна ръце. Валмата от мрак се стопиха във въздуха.

— Не — пророни озадачен, клатейки глава. — Не. Това не е... Какво си направила?!

— Хайде — наредих на близнаците.

— Алина...

— Върнете ми го обратно — повторих. Звучах като обезумяла. Знаех го. Те не притежаваха силата на Морозов. Затова пък Мал откриваше зайците и в най-дълбоките дупки. Можеше да посочи

съвсем точно накъде е север, дори застанал с главата надолу. Той щеше да намери пътя обратно към мен.

Изправих се със залитане. Тъмнейший се втурна към мен. Ръцете му посегнаха към гърлото ми.

— Не! — прошепна той.

Едва тогава осъзнах, че нашийника го няма. Сведох поглед. Видях го да лежи разбит на парчета край тялото на Мал. Китката ми беше гола; гривната на оковите също се беше строшила.

— Това не е редно — пророни Тъмнейший и аз долових отчаяние в гласа му, новопоявила се и непозната дотогава мъчителна болка. Пръстите му леко се плъзнаха по шията ми, той взе лицето ми в шепи. Не почувствах предишния прилив на сигурност. Не усетих в мен да се надига вълна от светлина, готова да откликне на неговия повик. Сивите му очи потърсиха моите — объркани, едва ли не изплашени. — Ти трябваше да приличаш на мен. Писано беше... Сега си нищо.

Ръцете му паднаха като покосени. Видях как прозрението го озарява. Сега беше съвсем сам. Какъвто е бил винаги.

Забелязах пустотата да нахлува в очите му, усетих как зейналата празнина в него се разширява, превръщайки се в безкрайна пустош. Хладнокръвието му изневери, напусна го студената самоувереност. В яростта си нададе рев.

Разпери широко ръце, призовавайки тъмнината. Ничевие се разпиляха като ято птици, вдигнали се подплашени от стобора. Нахвърлиха се безогледно върху Солдат Сол и на опричниците, посичайки ги поред, душейки лъчите светлина, които струяха от телата им. Знаех, че болката на Тъмнейший няма дъно. Той щеше да продължи да пропада все по-надолу и по-надолу.

Милост. Дали някога съм проумявала какво е това. Наистина ли вярвах, че знам какво е да страдаш? Или да прощаваш? „Милост — помислих си. — За елена, за Тъмнейший, за всички нас.“

Все още бяхме свързани с невидимата нишка и той вероятно усещаше какво се каня да направя. Пръстите ми се извиха в ръкава на палтото, обвивайки острието на ножа с валма от сянка — същия нож, който вдигнах от пясъка още лепкав от кръвта на Мал. Единствената сила, която ми беше останала; единствената, която никога не е била истински моя. Отглас някакъв, посмешище, циркаджийски номер. „Това е нещо, което си взела от него.“

— Не ми трябва да бъда Гриша — прошепнах, — за да притежавам гришанска стомана.

И с едно бързо движение вкарах обвития в мрак нож дълбоко в сърцето на Тъмнейший.

Той издаде тих звук, малко по-силен от въздишка. Сведе поглед към дръжката, която стърчеше от гърдите му, после отново ме погледна. Съси вежди, направи крачка, олюля се леко. След това изопна рамене.

От устните му се откъсна кратък смях, по брадичката му потече кървава пяна.

— Това ли било?

Краката му се огънаха. Опита да се подпре, за да не падне, но ръката не го удържа и той се свлече по гръб. „Толкова е просто. Сродното сродно привлича.“ Собствената сила на Тъмнейший. Собствената кръв на Морозов.

— Синьо небе — пророни той. Вдигнах очи. И видях в далечината блед проблясък, почти изцяло скрит от черната мъгла на Долината. Волките гледаха да са колкото може по-надалеч от него, търсейки някакво укритие. — Алина... — издиша той.

Коленичих край него. Ничевие вече се бяха отказали да нападат. Сега кръжаха шумно над нас, чудейки се какво да правят. Стори ми се, че зърнах Николай сред тях, устремен в полет към синьото петно на хоризонта.

— Алина — повтори Тъмнейший, докато пръстите му търсеха моите. Изненадах се, когато усетих как сълзи пълнят очите ми.

Той посегна и отри с opakото на ръката си мокрите ми бузи. Бледа усмивка мина по окървавените му устни.

— Все някой да жалее за мен. — После отпусна ръка, сякаш беше станала твърде тежка за него. — И никакъв гроб — изохка, а пръстите му стиснаха още по-силно китката ми, — за да няма какво да сквернят.

— Добре — отвърнах. Сълзите ми рукнаха още по-силно. „Така няма да остане никаква следа.“

Той потрепери. Клепачите му се спуснаха над очите.

— За последно — промълви, — кажи пак името ми.

Той беше древно създание, знаех го. Но в този момент приличаше на обикновено момче: бляскаво, дарено с твърде голяма

сила, обременено с вечност.

— Александър.

Клепките му изпърхаха и се склопиха.

— Не ме оставяй сам — промълви. После издъхна.

Някакъв звук, подобен на могъщо издихание, се разнесе около нас, развявайки косата ми.

Ничевие се разпиляха, разнесени като пепел на вятъра, оставяйки войниците и Гриша да се взират смаяно в пространството, където доскоро създанията жузаха във въздуха. Чух покъртителен вик и вдигнах поглед тъкмо навреме, за да видя как крилете на Николай изчезват и мракът изтича от него на черни струи, а той полита надолу към сивия пясък. Зоя се завтече към него, опитвайки да забави падането му със силен насрещен въздушен поток.

Знаех, че трябва да се раздвижа. Крайно време беше да предприема нещо. Но явно краката не ме слушаха. Свлякох се между Мал и Тъмнейший, последните от рода Морозов. Куршумената рана на рамото ми кървеше. Докоснах непокритата кожа на шията си. Чувствах се разголена.

Смътно осъзнах, че Гриша на Тъмнейший се оттеглят. Някои от опричниците също си тръгнаха, докато светлината продължаваше да избликва от тях на неовладени тласъци. Нямах представа къде отиват. Може би обратно в Крибирск, за да предупредят другарите си за гибелта на техния господар. Или просто бягаха. Не ме беше грижа.

Дочух как Толя и Тамар си шепнат нещо. Не различавах думите, но примирението в гласовете им беше съвсем отчетливо.

— Нищо не остана — промълвих тихо, усещайки се пуста отвътре, чувствайки празнина навсякъде около себе си.

Солдат Сол надаваха радостни възгласи, карайки светлината да пламти около тях във величествени дъги, прогонвайки с огън Долината. Някои се катереха върху стъклените салове на Тъмнейший. Други се бяха подредили в редица, обединяваха своите лъчи от светлина и пращаха слънчеви каскади към изтъняващите слоеве мрак, раздирайки Долината на къдриви талази.

Толкова гръмко плачеха и се смееха щастливи в своя триумф, че едва го чух: тихо шумолене, деликатно, невъзможно. Опитах да пресека пътя ѝ, но надеждата ме връхлетя; копнежът бе толкова непосилен, че ако сега не се сбъднеше, знаех, щях да се срина.

Тамар хлипаше. Толя ругаше. И ето го пак: едва доловимия чудотворен звук от това как Мал си поема дъх.

ГЛАВА 18

Изведоха ни от долината с един от саловете на Тъмнейший. Зоя взе под своя команда очукания стъклен съд без никаква съпротива, а после се постара да отклони вниманието на любопитните Солдат Сол, докато Толя и Тамар ни натоварят на борда, завити под тежки балтони и загърнати в надиплени кафтани. Тялото на Тъмнейший беше покрито със синята роба на един от неговите Огнетворци, паднал в битката. Аз му бях дала обещание и смятах да го спазя.

Вихротворците — Зоя, Надя и Адрик, — всичките до един живи и невредими като в началото на битката, издуха черните платна и ни преведоха през мъртвите пясъци толкова бързо, колкото им позволяваха силите.

Лежах край Мал. Той все още изпитваше непоносима болка и ту изпадаше в безсъзнание, ту идваше отново на себе си. Толя продължаваше да се грижи за него, проверявайки периодично пулса и дишането му.

Някъде на палубата чух Николай да говори с пресипнал глас и наранено гърло — спомен от създаването на мрака, което доскоро населяваше тялото му. Искях да отида при него, да видя лицето му, да се уверя, че е добре. Сигурно имаше счупени кости след такова падане. Но аз също бях загубила много кръв и усетих, че се унасям. Изтощеното ми съзнание копнееше да изпадне в забвение. Когато очите ми взеха да се затварят, сграбчих ръката на Толя.

— Виж какво, аз тук умирам, ясно ли е? — Той се намръщи. Мислеше, че бълнувам, затова трябваше някак да го накарам да ме чуе. — Това е моето мъченичество, Толя. Умирам точно на това място, и то днес.

— Санта Алина — произнесе тихо той, притискайки устни към ръката ми: изтънчен кавалерски жест, сякаш сме на бал. Отправих мислено молитва към всички праведни светии все пак да ме е разбрал.

В края на краищата приятелите ми се справиха доста добре с моята смърт и още по-добре с възкресението на Николай.

Върнаха ни обратно в „Томикияна“ и ни натикаха в хамбара, скрити зад пресите за ябълково вино, в случай че Солдат Сол се появят отнякъде. Изкъпаха Николай, подстригаха косата му и го натъпкаха с твърд хляб и прекалено сладък чай. Женя дори му намери униформа от Първа армия. Само часове по-късно той вече пътуваше към Крибирск, съпроводен от близнаците и в компанията на Надя и Зоя, натъкмени в сини кафтани, свалени от загинали Вихротворци.

Историята, която стъкмиха, беше съвсем простичка: Николай е бил пленник на Тъмнейший, проведен на екзекуция в Долината, където успял да избяга и с помощта на Призоваващата слънцето победил злодея. Малцина знаеха истината за случилото се. Битката се беше превърнала в безразборно клане, състояло се в почти непрогледен мрак, затова подозирах, че опричниците и Гриша, които бяха на страната на Тъмнейший, ще са твърде заети да си спасяват кожата и да молят царско опрощение, за да им остане време да оспорват тази версия на събитията. Историята си я биваше, при това имаше трагичен завършек: Призоваващата слънцето беше жертвала живота си, за да спаси Равка и нейния нов цар.

През повечето време след завръщането в „Томикияна“ всичко ми беше като в мъгла: ароматът на ябълки, пърхането на гълъбите под стрехите. Усилването и затихването на дишането на Мал край мен. По едно време Женя дойде да ни навести и аз помислих, че сънувам. Белезите още личаха по лицето ѝ, но повечето черни бразди бяха изчезнали.

— И с рамото ти е така — каза с усмивка тя. — Пак изглежда зле, но не толкова страховито като преди.

— Ами окото ти? — попитах.

— Изгубено е завинаги, но пък аз вече си харесвам превръзката. Мисля, че определено ми придава шикозен вид.

Сигурно съм се унесла, защото следващото нещо, което си спомням, беше Миша, застанал пред мен с брашнени ръце.

— Какво печеш? — попитах завалено.

— Джинджифилов сладкиш.

— А не ябълков?

— До гуша ми дойде от тия ябълки. Искаш ли да разбиеш глазурата?

Спомням си, че кимнах, после пак съм се унесла.

Едва късно вечерта Зоя и Тамар дойдоха да ни навестят с последни новини от Крибирск. Изглежда, мощта на муските се беше усетила чак на сухите докове. Вълната повалила Гриша и докерите на земята, а когато от всеки отказатся наоколо започнала да струи светлина, настанал същински хаос.

Когато Долината взела да се разпада, те дори дръзнали да навлязат в пределите ѝ, за да ускорят нейното унищожение. Някои нарамили пушки, за да направят хайка за волкри, да ги обкръжат в малкото останали тъмни ъгли на Долината и там да ги избият. Говорело се, че някои от чудовищата успели да избягат, дръзвайки да се покажат на светло, за да търсят други мрачни убежища. Сега — благодарение на докерите, Солдат Сол и опричниците, които не бяха избягали — от Долината били останали само няколко парцаливи кълбета мрак, които се носели над земята като изгубени от стадото си овце.

Когато слуховете за смъртта на Тъмнейший стигнали Крибирск, в гарнизона настанал хаос. Точно тогава триумфално се появил Николай Ланцов и се настанил в царските покои. Привикал главнокомандващите на Първа армия и водачите на Гриша и просто започнал да раздава заповеди. Мобилизирал всички оцелели части на армията, за да защити границите, разпратил вестносци по крайбрежието да съберат флотата на Щормхунд и явно се справил с всичко това без миг сън и с две счупени ребра. Едва ли някой друг би имал такава издръжливост или пък самообладание — да не говорим за по-малкия царски син, набеден за незаконороден. Николай обаче се беше готвил за това цял живот и аз със сигурност знаех, че има таланта да постига невъзможното.

— Как е той? — обърнах се към Тамар.

Тя помълча.

— Като обсебен — каза след малко. — Нещо е станало с него, макар че едва ли друг би го забелязал.

— Може и да си права — намеси се Зоя, — но аз не видях нищо такова. Ако продължава все така да пръска чар, мъжете и жените на Равка ще започнат да постилат пътя му с телата си заради едната привилегия царят да мине върху тях. Ти как изобщо успя да му устоиш?

— Уместен въпрос — промърмори Мал иззад гърба ми.

— Оказа се, че нямам слабост към смарагди — отвърнах.

Зоя завъртя очи.

— Нито към царска кръв, ослепителна харизма, несметно богатство...

— Тук може да спреш — прекъсна я Мал.

Склоних глава на рамото му.

— Всичко това е много изкусително, но моята истинска страст са обречените каузи. — Или поне една от тях. Безнако. Моята изгубена кауза, преоткрита отново.

— Явно съм заобиколена от глупци — възкликна Зоя, но се усмихваше.

Преди двете да се върнат в господарската къща, Тамар прегледа раните ни. Мал беше още твърде немощен, но това трябваше да се очаква след всичко, което преживя. Тамар беше изцерила раната в рамото ми и ако се изключи, че малко ме тресеше и ми беше криво, иначе се чувствах като нова. Или поне така им казах. Защото усещах изгубената си сила като отрязан крайник.

Задрямала съм на дюшека, който бяха примъкнали в хамбара, а когато се събудих, Мал се беше обърнал на хълбок с лице към мен и ме наблюдаваше. Изглеждаше твърде блед и очите му светеха прекалено трескаво. Посегнах и прокарах пръсти по белега върху челюстта му — същия, който беше получил във Фйерда, когато за първи път преследвал елена.

— Какво видя? — попитах. — Когато...

— Когато умрях ли?

Сръгах го лекичко и той изкриви лице.

— Видях Иля Морозов да свири на балалайка, яхнал еднорог.

— Много смешно, няма що.

Той се отпусна назад и предпазливо пхна ръка под главата си.

— Нищо не видях. Помня само болката. Ножът сякаш беше обгърнат в пламъци, сякаш издълба сърцето ми от гърдите. А после —

нищо. Само мрак.

— Ти си отиде — казах, потръпвайки. — А после и моята сила...
— Гласът ми се пречупи.

Той протегна ръка и аз склоних глава на рамото му, като внимавах да не разместя превръзката на гърдите.

— Съжалявам — пророни той. — Имаше моменти... Понякога ми се щеше да загубиш силата си. Но никога не съм искал да се стигне дотук.

— Благодарна съм, че оцелях — отвърнах. — Долината вече я няма. Ти си в безопасност. Просто... ме боли. — Почувствах се дребна и незначителна. Харшо беше мъртъв, както и половината от Солдат Сол заедно с Руби. И не бяха само те: Сергей, Мари, Паша, Фьодор, Боткин. Багра. Толкова много паднаха в тая война. А списъкът продължаваше да се удължава.

— Загубата е голяма — обади се Мал. — Имаш право да скърбиш.

Забих поглед в дървените греди по тавана на хамбара. Даже незначителната сила, с която призовавах сенките, ме беше изоставила. Тя принадлежеше на Тъмнейший и заедно с него си отиде от този свят.

— Чувствам се празна.

Мал дълго мълча.

— И аз го усещам — каза най-накрая. Надигнах се на лакът. Погледът му блуждаеше някъде далече. — Едва ли ще разбере със сигурност, докато не тръгна по някоя следа, но се чувствам различно. Досега просто знаех. Даже както си лежа тук, можех да усетя някоя сърна в полето, птица, кацнала на клонче, и най-вероятно мишка, която дълбае в зида. Никога не съм се замислял за това, но сега сякаш ме е налегнала някаква... тишина.

Загуба. Чудех се как Толя и Тамар изобщо успяха да върнат Мал към живот. Щеше ми се да го нарека просто чудо. Сега обаче си мислех, че разбирам. Мал имаше два живота, но само единият от тях му принадлежеше по право. Другият беше откраднат; наследство, създадено от мерзост, отмъкнато от самото сътворение в ядрото на света. Тази сила се беше вселила в дъщерята на Морозов след отнемането на нейния човешки живот и същата сила течеше в костите на Мал. Кръвта му беше пропита с нея и точно тази открадната частица съзидание го беше превърнала в такъв забележителен

следотърсач. Тя го беше свързвала с всяко живо същество. „Сродното сродно привлича.“

А сега всичко това си беше отишло. Животът, откраднат от Морозов и вдъхнат на дъщеря му, беше завършил. Сега Мал разполагаше единствено с живота, за който е роден — крехък, подвластен на смъртта, преходен. Загуба. Това беше цената, която искаше от нас светът, за да запази своето равновесие. Морозов обаче не е могъл да знае, че онзи, който ще разгадае тайната на неговите муски, няма да е някой древен Гриша, живял хиляда години и осъзнал напълно своята мощ. Изобщо не е подозирал, че всичко ще зависи от две сирачета от Керамзин.

Мал взе ръката ми, сви пръстите ми в шепа и ги притисна към гърдите си.

— Мислиш ли, че можеш пак да си щастлива? — попита. — Редом с един изчерпан следотърсач?

Усмихнах се на думите му. Напереният Мал: неустоим, дързък и опасен. Мигар долавях съмнение в гласа му? Целунах го веднъж нежно.

— Стига ти да си щастлив с някой, който ти е забил нож в гърдите.

— Ще се постарая. Нали ти казах, че съм свикнал да понасям лошите ти настроения.

Нито знаех какво следва от тук нататък, нито какво се очаква от мен. Нямах нищо, дори взетите назаем дрехи на гърба ми не бяха мои. И въпреки това, докато лежах върху палубата, не усещах страх. След всичко преживяно в мен не беше останала и капка страх — тъга, благодарност, може би надежда, но страхът беше погълнат от болката и съмненията. Светицата вече я нямаше. Призоваващата слънцето — също. Сега отново бях едно обикновено момиче, но то не дължеше никому нито силната си вяра, нито късмета, нито великата си съдба. По рождение бях надарена единствено със силата, всичко останало си извоювах сама.

— Мал, трябва да бъдеш предпазлив. Историята за муските може да се разчуе. И хората ще си мислят, че все още притежаваш сила.

Той поклати глава.

— Малян Оретцев загина заедно с теб — каза и думите му до такава степен бяха ехо на моите мисли, че чак косъмчетата по ръцете

ми настръхнаха. — С този живот е свършено. Дано в следващия съм малко по-разумен.

Изсумтях.

— Ще видим. Нали ти е ясно, че трябва да си изберем нови имена?

— Миша вече прави списък с предложения.

— Все светии!

— Няма какво да се оплакваш. По всичко личи, че аз ще съм Дмитрий Думкин.

— Отива ти.

— Трябва да те предупредя, че си водя списък за всички твои обиди и щом оздравея, ще ти го върна тъпкано.

— По-полека със заплахите, Думкин. Току-виж съм решила да разкажа на Апарат всичко за твоето чудотворно изцеление и той и теб ще превърне на светец.

— Може и да опита — отвърна Мал. — Но аз нямам намерение да си губя времето в гонене на светостта.

— Така ли?

— Така — отвърна, като ме придърпа по-плътно към себе си. — През останалата част от живота си ще се опитам да заслужа и да намеря път към сърцето на едно-единствено момиче с бяла коса. Тя е цялата в бодли като същински таралеж и има лошия навик понякога да слага гъши курешки в обувките ми или да ме убива.

— Задачата ти изглежда доста трудна — едва успях да изрека, защото устните му се притиснаха в моите.

— Затова пък тя го заслужава. А един ден току-виж ми позволила да я отведа в параклиса.

Потреперих.

— Не понасям параклиси.

— Казах на Ана Куя, че ще се оженя за теб.

Разсмях се.

— Нима още помниш?

— Алина — каза той, целувайки белега върху дланта ми, — аз всичко помня.

Време беше да напуснем „Томикияна“. Имахме на разположение само една нощ, за да позакрепнем — мълвата за унищожаването на Долината бързо се разпространяваше и скоро собствениците на изоставените стопанства щяха да се завърнат. Макар вече да не бях Призоваващата слънцето, трябваше да свърша още нещо, преди да погребва завинаги Санта Алина.

Женя ни донесе чисти дрехи. Мал изкуцука зад една преса за ябълково вино да се преоблече, докато тя ми помагаше да навлека простата риза и сарафана към нея. Това бяха селски дрехи, даже не военна униформа.

Навремето, докато още бяхме в Малкия дворец, Женя вплете веднъж злато в косите ми, но сега се налагаха много по-решителни промени. Този път тя донесе купичка къна и китка ярки лъскави петльови пера, за да промени временно цвета на бялата ми коса, която ме издаваше. Накрая омота и кърпа около главата ми за по-сигурно.

Мал се появи отново, натъкмен с дълга риза, панталони и проста връхна дреха. Носеше черна вълнена шапка с тясна периферия. Женя сбърчи нос.

— Приличаш на селянин.

— Случвало се е да изглеждам и по-зле. — Той се взря в мен. — Косата ти червена ли е?

— Само временно.

— Тя и сега вече избелява — вметна Женя и плавно се изнесе от хамбара. Без нейна помощ цветът щеше да се изгуби до няколко дни.

Женя и Давид щяха да пътуват поотделно, за да се срещнат с останалите Гриша, събрани във военния гарнизон на Крибирск. Предложиха да вземат Миша със себе си, но той предпочете да остане с мен и Мал. Твърдеше, че ние двамата имаме по-голяма нужда от закрила. Погрижихме се неговият отличителен знак с изгряващото слънце да бъде скрит на сигурно място, а джобовете му да са натъкани с твърдо сирене за Онкет. После тримата нагазихме в сивите пясъци, които доскоро бяха в пределите на Долината.

Не беше трудно да се слеем с тълпите, които прииждаха от и към Равка. Сред тях имаше цели семейства, групички войници, благородници и селяни. Дечурлигата се катереха по останките от пясъчните салове. Пътниците се събираха на спонтанно възникнали тържества. Целуваха се и се прегръщаха, подаваха си бутилки с квас и

сладък хляб със стафиди. От време на време се поздравяваха с викове: „Юнежност!“. Единство.

Но сред веселието се срещаше и скръб. Над ронещите се останки на някогашния Новокрибирск тегнеше тишина. Повечето от постройките се бяха превърнали в прах. На мястото на старите улици сега имаше едва забележими пътеки и всичко беше добило еднакъв почти безцветно сив нюанс. Кръглият каменен фонтан, издигащ се навремето в центъра на града, сега приличаше на полумесец, наполовина изяден от тъмната сила на Долината, където го беше докоснала. Тук-там от руините надничаха старци и мърмореха нещо един на друг. Даже извън пределите на разрушения град скърбящите оставяха цветя върху останките на пясъчните салове и правеха малки олтари в корубите им.

Навсякъде срещаш хора, закичени с герба с двуглавия орел, понесли хоругви и развели знамената на Равка. Момичетата бяха вплели в косите си светлосини и златни панделки и аз дочух как си шепнат за изтезанията, които смелият млад принц геройски изтърпял, докато бил в ръцете на Тъмнейший.

Чух да се споменава и моето име. Пилигримите вече нахлуваха в Долината, за да видят с очите си станалото на това място чудо и да се помолят за Санта Алина. Търговците отново бяха разпънали сергии и продаваха, както твърдяха, моите мощи — кости от пръстите ми; изображението ми ме гледаше от изографисаните дървени икони. Не че си приличахме много. Това момиче беше по-хубаво — със закръглени бузи и ведри кафяви очи, а нашиятникът от еленови рога на Морозов обгръщаше тънкото му вратле. Алина от Долината.

Никой не си направи труд да задържи поглед върху нас. Ние не бяхме от благородно потекло. Нито войници от Втора армия. Нито принадлежахме към тая странна нова прослойка от войниците на Призоваващата слънцето. Ние бяхме безименни пътници. Просто минавачи.

В Крибирск тържествата бяха в разгара си. Сухите докове бяха ярко осветени от пъстроцветни фенери. Хората пееха и пиеха, покачени върху пясъчните салове. Тълпяха се по стъпалата на казармите и напиреха към шатрата на офицерската столова за храна. Зърнах жълтото знаме върху Палатката с книжата и част от мен болезнено закопня да се върне отново там, да вдиша познатия аромат

на мастило и хартия. Но не можех да рискувам някой от картографите да ме разпознае.

Вертепите и кръчмите из града не можеха да насмогнат да обслужат всички желаещи. Централният площад се беше превърнал в импровизиран дансинг, но в края на същата улица около църквата имаше струпана голяма тълпа, която четеше имената по стените и палеше свещи за душите на умрелите. Отбих се и аз да запаля свещичка за Харшо, а после още една и още една. Той щеше да хареса пламъчетата им.

Тамар беше запазила стая за нас в една от по-представителните странноприемници. Оставих там Мал и Миша с обещанието да се върна да пренощувам при тях. Новините от Ос Олта все още бяха противоречиви и до този момент няхаме вест за майката на Миша. Усецах, че той сигурно се надява на добра вест, но не беше обелил и дума. Само тържествено се закле да наглежда Мал, докато ме няма.

— Прочети му някои от религиозните притчи — прошушнах на ухото на Миша. — Той ги обожава.

Едва успях да избегна възглавницата, която Мал запрати по мен от другия край на стаята.

Не тръгнах право към царските казарми, а свърнах към мястото, където навремето се издигаше копринената шатра на Тъмнейший. Очаквах да я е вдигнал наново, но мястото пустееше; щом стигнах покоите на Ланцов обаче, веднага разбрах защо е така. Тъмнейший се беше настанил тук. От прозорците се спускаха черни знамена, а резбованият над вратите двуглав орел беше заменен с ореола на затъмнено слънце. Сега работници свличаха черните копринени флагове и ги заменяха с лазурнозлатистите знамена на Равка. Над входа беше опъната тента, за да предпазва от падащата мазилка, докато някакъв войник с тежък чук къртеше каменния символ над вратата, превръщайки го в прах. В тълпата около мен се надигнаха радостни възгласи. Аз обаче не можех да споделя тяхното въодушевление. Въпреки всички извършени от него престъпления, Тъмнейший обичаше Равка и очакваше нейната ответна любов.

Заварих един войник на пост пред входа и попитах за Тамар Кир-Батаар. Той ме погледна снизходително и видя пред себе си само едно

мършава селско девойче. В този момент сякаш чух гласа на Тъмнейший: „Сега си нищо“. Момичето, което бях някога, щеше да му повярва. Но това, в което се бях превърнала, определено не беше в настроение.

— Какво още чакаш? — озъбих се.

Войникът примигна и застана нащрек. Няколко минути по-късно Тамар и Толя вече слизаха на бегом по стълбите към мен.

Толя ме сграбчи в огромните си лапи.

— Сестра ни — обясни той на любопитния пазач.

— Сестра ни, така ли — изсъска Тамар, докато влизахме в царските казарми. — Та тя изобщо не прилича на нас. Само ми напомни никога да не допускам да припарваш до разузнаването.

— Имам по-важна работа от това да събирам и търгувам с клюки — отвърна с достойнство той. — Освен това тя наистина ни е сестра.

Преглътнах буцата, заседнала в гърлото ми.

— В неподходящ момент ли идвам? — попитах.

Тамар поклати глава.

— Николай приключи срещата по-рано, така че хората да могат да отидат на... — Гласът ѝ секна.

Кимнах.

Поведоха ме по коридор, украсен с оръжия, бойни доспехи и карти на Долината. Сега тези карти трябваше да се променят. Запитах се дали някога нещо ще поникне върху мъртвите пясъци.

— Ще останеш ли с него? — обърнах се към Тамар. Сега Николай сигурно отчаяно се нуждаеше от доверени хора край себе си.

— За известно време. Надя също иска да е до него, пък има и оцелели от Двайсет и втори.

— Невски?

Тя поклати глава.

— Стиг успял ли е да се измъкне от Чекръка?

Тамар отново поклати глава. Имаше още много други, за които исках да попитам — списъка с жертви, който не смеех да прочета, — но това можеше да почака.

— Аз също ще поостана — подхвърли Толя. — Зависи от...

— Толя! — остро го прекъсна сестра му.

Той се изчерви и вдигна рамене.

— Просто зависи.

Стигнахме две врати с двойни криле, дръжките им бяха във формата на орлови глави с раззинати клюнове.

Тамар почука. Помещението беше сумрачно, осветено единствено от пламъците на огъня в камината. Отне ми известно време, докато различа Николай в мрака. Седеше пред огъня, а краката му в лъснати до блясък ботуши бяха изтегнати върху тапицирана табуретка. Край него имаше поднос с храна и бутилка квас, но аз знаех, че той предпочита бренди.

— Ние сме отвън — каза Тамар.

Николай трепна при звука на захлопнатата врата. Скочи на крака и се поклони.

— Прости — каза, — бях се замислил. — После се ухили и добави: — Нещо необичайно за мен.

Облегнах се на вратата. Слабост. Замаскирана с чар, но въпреки това слабост.

— Не е нужно да го правиш.

— Но аз искам. — Усмивката му угасна. Посочи с ръка към столовете край огъня. — Ще се присъединиш ли към мен?

Прекоших стаята. Дългата маса беше отрупана с документи и купчини писма на гербова хартия с царския печат.

На съседния стол лежеше отворена книга. Той я отмести и двамата седнахме.

— Какво четеш?

Той хвърли поглед към заглавието.

— Една от военните истории на Каменски. Всъщност просто исках да погледам думите. — Той прокара пръсти по корицата. Ръцете му бяха обезобразени от драскотини и рани. Моите белези избледняха, но Тъмнейший беше дамгосал Николай другояче. По пръстите му все още личаха фини черни линии по местата, където хищните нокти си бяха пробили път през кожата му. Сигурно щеше да ги обясни с мъченията, на които е бил подложен като затворник на Тъмнейший. Това донякъде си беше истина. Добре поне, че останалите дамги бяха изчезнали. — Не можех да чета — продължи той. — Докато бях... Случваше се да видя надписи по витрините или на сандъците със стока. Не ги разбирах, но поне си спомнях, че това не са просто драсканици.

Облегнах се назад в стола.

— Какво друго си спомняш?

Лешниковите му очи гледаха с отсъстващ поглед.

— Прекалено много. Аз... все още усещам онзи мрак в себе си. Мислех си, че ще отминем, но...

— Знам — отвърнах. — Сега си по-добре, но все още го има. — Също като сянката около сърцето ми. Не знаех доколко тя има общо със силата на Тъмнейший, а и не исках да се замислям. — Може с времето да се разсее.

Той притисна с пръсти основата на носа си.

— Хората не това искат от своя цар, не това очакват от мен.

— Дай си време да се излекуваш.

— Всички на мен чакат. Нещо трябва да им вдъхне сигурност. А няма да мине много време и Фйерда или Шу ще тръгнат срещу нас.

— Какво ще правиш тогава?

— Флотата ми е непокътната, да благодарим на светиите и на Привет — отвърна той, имайки предвид офицера, под чието командване остави всичко, когато се отказа от прикритието си като Щормхунд. — Тя би трябвало поне за известно време да неутрализира Фйерда, а в пристанището вече чакат товарни кораби, пълни с оръжие. Пратих съобщение до всички действащи военни гранични постове. Ще направим каквото е по силите ни да защитим границите. Утре поемам към Ос Олта и вече разпратих емисари, които да опитат отново да съберат доброволческите отряди под царските знамена. — Той леко се засмя. — Под моите знамена.

Усмихнах се.

— Представи си само какво кланяне и пълзене по корем ще настане сред поданиците и придворните ти.

— Всички ще приветстват царя пират.

— Капер.

— Какво го увъртаме, „незаконороденият цар“ си е най на място.

— Всъщност те вече те наричат Корол резни — казах. Чула бях хората из улиците на Крибирск да си го шепнат: Беязания цар.

Той ме изгледа остро.

— Смяташ ли, че знаят?

— Съмнявам се. Но ти и без това си свикнал със слуховете по твой адрес, Николай. А от това може да излезе нещо добро.

Той изви вежда.

— Ясно ми е, че ти харесва да си обичан — казах, — но малко страхопочитание също няма да навреди.

— Тъмнейший ли те научи на това?

— И ти също. Спомням си една конкретна история за пръстите на фйердански капитан и неговото гладно куче.

— Следващия път, когато слушаш внимателно, ме предупреди да си меря приказките.

— Ти го каза.

Бегла усмивка разтегли устните му. После той свъси вежди.

— Трябва да те предупредя: Апарат пристига тази вечер.

Изправих гръб на стола.

— Ще опростиш ли попа?

— Налага се. Имам нужда от подкрепа.

— Ще му предложиш ли място в двора?

— Преговаряме — горчиво отвърна той.

Можех да му разкажа всичко, което знам за Апарат, но подозирах, че от най-голяма полза ще му е да научи местоположението на Бялата катедрала. Доскоро Мал беше единственият, който би могъл да ни отведе там, но се съмнявах, че вече е възможно.

Николай взе да върти ненужно бутилката квас в ръце.

— Още не е прекалено късно — каза. — Можеш да останеш. Можеш да се върнеш с мен във Великия дворец.

— И после какво?

— Ще преподаваш, ще ми помогнеш да възстановя Втора армия, ще мързелуваш край езерото.

Значи за това е намеквал Толя. Надявал се е да се върна в Ос Олта. Само мисълта за това ми причиняваше болка.

Поклатих глава.

— Аз не съм Гриша. И определено не съм от знатно потекло. Не ми е мястото в двора.

— Може да останеш с мен — тихо проговори той. После пак завъртя бутилката. — Все още имам нужда от царица.

Надигнах се от стола, бутнах краката му в ботуши от табуретката и се настаних върху нея, за да мога да го гледам право в очите.

— Аз вече не съм Призоваващата слънцето, Николай. Дори не съм Алина Старков. И не искам да се връщам в двора.

— Но ти ги разбираш тия... работи. — Той потупа гърдите си.

Така беше. Мерзост. Мрак. Може да ги мразиш и в същото време да жадуваш за тях.

— Аз ще съм ти само пречка. Сега силата трябва да е твой съюзник — напомних му.

— Наистина обичам да ме цитираш. — Той въздъхна. — Само да не бях такъв проклет умник.

Пъхнах ръка в джоба си и поставих смарагда на Ланцови върху коляното на Николай. Женя ми го беше върнала в „Томикияна“.

Той го взе, повъртя го в ръце. Камъкът заискри в зелено на светлината на огъня.

— Значи, ще си избереш някоя шуанска принцеса? Или апетитно закръглена хубавелка от Фйерда? Богата наследница от Керч? — Той ми протегна пръстена. — Задръж го.

Вперих поглед в него.

— Колко квас изпи?

— Нито капка. Задръж го. Моля те.

— Не мога, Николай.

— Дължа ти го, Алина. Равка ти го дължи. Това и още много. Извърши добри дела с негова помощ, купи си оперен театър или просто го вади понякога и го гледай с копнеж, докато си мислиш за красивия принц, който можеше да бъде твой. За твое сведение предпочитам последния вариант, най-добре съпроводен с порой от сълзи и рецитиране на слаба поезия.

Разсмях се.

Той взе ръката ми и мушна пръстена в нея.

— Вземи го и постави началото на нещо ново.

Затъркалях пръстена върху дланта си.

— Ще си помисля.

Той завъртя очи.

— Какво е това упорито нежелание да произнесеш простичката дума „да“?

Усетих как сълзите напират и трябваше да примигна, за да не им позволя да рукнат.

— Благодаря ти.

Той се облегна назад.

— Двамата с теб бяхме приятели, не просто съюзници, нали?

— Не ставай магаре, Николай. Ние сме приятели. — Тупнах го здравата по коляното. — Сега ние двамата с теб ще уредим някои неща около Втора армия. А после ще идем да гледаме как горя на кладата.

На връщане към сухите докове се измъкнах, за да открия Женья. Двамата с Давид бяха затворени в шатрата на Фабрикорите в източния край на лагера. Когато ѝ връчих запечатаното с червен восък и двуглавия орел на Равка писмо, тя не побърза да го отвори, а го задържа боязливо, сякаш досегът с тежкия плик беше крайно опасен.

После прокара палец върху восъчния печат, а пръстите ѝ леко се разтрепериха.

— Дали това е...

— Помилване.

Тя разчупи печата и притисна листа до гърдите си.

Давид изобщо не вдигна поглед от своята работа.

— В затвор ли ни пращат? — попита.

— Още не — отвърна тя. После отри сълзите си. — Благодаря ти. — Но веднага след това се намръщи, защото ѝ подадох второто писмо. — Това какво е?

— Предложение за работа. — Наложих се доста да го убеждавам, но най-накрая Николай разбра, че идеята ми е разумна. Прокашлях се. — Равка все още се нуждае от своите Гриша, а те все още имат нужда от сигурно убежище на този свят. Искам ти да предвождаш Втора армия заедно с Давид. И Зоя.

— Зоя?! Наказваш ли ме?

— Тя е силна и според мен има заложби да стане добър лидер. Или пък да превърне живота ти в кошмар. А най-вероятно и двете.

— Защо точно ние? Тъмнейший...

— Тъмнейший вече го няма, както и Призоваващата слънцето. Сега Гриша могат да вземат съдбата си в свои ръце, а аз искам всички ордени да са представени: Етералки, Материалки и Корпоралки.

— Аз всъщност не съм Корпоралки, Алина.

— Когато ти беше дадено да избираш, ти предпочете червеното. Пък и смятам, че това разделение няма да е толкова важно, когато Гриша сами се управляват. Всички вие сте силни. Всички знаете какво

е да си изкушен от мощта, от властта или познанието. Освен това всички сте герои.

— Те ще последват Зоя, може би Давид...

— Ъ? — обади се разсеяно той.

— Нищо. Ще ти се наложи да присъстваш на много съвещания.

— Мразя съвещанията — изръмжа той.

— Но изобщо не съм сигурна, че ще тръгнат след мен, Алина — продължи тя.

— Ще ги накараш да те последват. — Докоснах рамото ѝ. — Смела и несъкрушима.

По лицето ѝ бавно се разля усмивка. После ми смигна.

— И прекрасна.

Ухилих се.

— Значи приемаш?

— Приемам.

Прегърнах я силно. Тя се разсмя, после подръпна кичура, който се беше изплъзнал от забрадката ми.

— Вече губи цвят — каза. — Дали да не те поосвежим малко?

— Утре.

— Утре тогава — съгласи се тя.

Прегърнах я още веднъж, после се измъкнах навън в догарящата светлина на деня.

Криволичейки, се измъкнах от лагера, следвайки множеството, което се точеше покрай сухите докове чак до пясъците, които доскоро бяха Безморие. Слънцето почти се беше скрило и падаше здрач, но кладата нямаше как да остане незабелязана — огромна купчина брезови дървета, чиито клони се бяха сплели като бели ръце.

Тръпки ме побиха при вида на момичето, което лежеше на върха ѝ. Косата ѝ се беше разпиляла около главата като бял ореол. Облечена беше в синьо-златен кафтан, а на врата ѝ личеше нашийника на Морозов — еленови рога, сребристосиви на фона на кожата. Каквото и изкуство да бяха приложили Фабрикаторите за сглобяването на отделните части, то оставаше невидимо за страничния наблюдател.

Погледът ми взе да блуждае по лицето ѝ — по моето лице. Женя беше свършила невероятно работа. Овалът беше съвсем точен, както и

наклонът на носа, ъгълът на челюстта. Татуировката на бузата ѝ вече я нямаше. Почти нищо не бе останало от Руби, Солдат Сол, която можеше да доживее да стане Призоваваща слънцето, ако не беше загинала в Долината като обикновено момиче.

Отначало не се съгласих да използваме нейното тяло вместо мен, притеснена, че семейството ѝ няма да има какво да погребее. Толя беше този, който ме придума. „Тя имаше вяра, Алина. И дори ти да не я споделяш, позволи на нея този последен жест на преданост.“

До Руби лежеше Тъмнейший в черния си кафтан.

„Кой ли се е погрижил за него?“ — зачудих се, усещайки как гърлото ми болезнено се свива. Кой така старателно беше сресал черната му коса над челото? Кой беше сключил изящните му пръсти на гърдите?

В тълпата се чуваха гласове, че Тъмнейший няма място до светицата на кладата. На мен обаче ми се виждаше справедливо, а и нали хората трябваше да станат свидетели на свършека на всичко това.

Оцелелите Солдат Сол се бяха струпали около кладата, голите им гърди и гърбове бяха белязани с татуировки. Владим също беше тук; грубите ръбове на дамгата му се открояваха на светлината на пламъците. Наоколо хората ридяха. Николай стоеше съвсем накрая, безупречен в униформата си на Първа армия; Апарат беше застанал редом с него. Загърнах се още по-плътено в шала си.

Очите на Николай бегло срещнаха моите през множеството. После той даде знак. Апарат простря ръце. Огнетворците удариха кремъчните огнива. Пламъците изригнаха в ярки дъги, закръжиха и се загмуркаха из брезовите клони като стрелкащи се птички, облизваха сухите стволоче, докато те не започнаха да тлеят и не се дадоха на огъня.

Огънят се развилня, а пламъците блещукаха като потрепващи листа на величествено златно дърво. Около мен стоновете и риданията на тълпата се усилиха.

„Санкта — викаха те. — Санкта Алина.“

Димът подлюти очите ми. Мирисът му беше задушавашо сладникав.

Санкта Алина.

Никой не знаеше истинското му име, за да го прокълне или прослави, затова го промълвих едва чуто:

— Александър — прошепнах. Име на момче, от което се бе отказал. Почти забравено.

ПОСЛЕ

Параклисът се намираше по крайбрежието на Западна Равка, южно от Ос Кърво, на брега на Истинското море. Тихо и уединено място, а вълните стигаха току до вратата. Белосаните стени бяха инкрустирани с морски раковини, а куполът над олтара приличаше не толкова на небе, колкото на синя морска бездна.

Нямаше нито пищна сватба, нито предбрачен договор, нито плащане на символичен откуп за булката. Момчето и момичето нямаха семейства, които да се суетят около тях, да ги преведат тържествено през близкото градче и да организират пир в тяхна чест. Булката не носеше кокошник, нито златна премяна. Единствените им свидетели бяха една оранжева котка, дето се провираше между църковните пейки, и едно дете, също останало без майка, което носеше дървен меч. Наложих да се покачи върху стол, за да държи дърворезбованите корони над главите на младоженците, докато ги благославяха.

Имената, с които се представяха, бяха фалшиви, но клетвите им — съвсем искрени и истински.

Войни продължаваха да се водят, както продължаваше да има и сираци, но постройката, която беше издигната върху пепелищата на Керамзин, съвсем не приличаше на предишната. Това вече не беше имението на стария княз, отрупано с неща, които не бива да се пипат. Това беше истински детски дом. Пианото в музикалната стая беше без калъф. Вратата на килера с хранителни провизии никога не се заключваше. Лампите в спалните непрекъснато горяха, за да прогонят мрака.

Персоналът не одобряваше това.

Питомците растяха твърде живи и весели. Прекалено много пари се харчеха за захар за чая, за въглища през зимата и за книги, в които нямаше нищо друго, освен вълшебни приказки. И защо на всяко дете трябваше да му се купува нов чифт кънки?

Млади. Богати. И най-вероятно луди. Това се шепнеше за семейната двойка, която държеше сиропиталището. Но пък плащаха добре, а момчето беше толкова очарователно, че трудно можеше да се нарече лудо даже когато отказа да нашиба с пръчка един пакостник, който нацапа с кал целия етаж.

Говореше се, че момчето е далечен родственик на княза и макар обноските му на масата да бяха точно толкова изискани, колкото се полага, то все пак имаше излъчването на войник. Учеше възпитаниците на сиропиталището как да ловуват и да залагат капани, както и на новите земеделски техники, така поощрявани от царя на Равка. Самият княз се беше преселил в зимния си дворец в Ос Олта. Последните няколко години от войната му се бяха отразили зле.

Момичето беше различно — дребно и странно, с бяла коса, която носеше свободно пусната по гърба като неомъжена девойка, без да дава ухо на неодобрителните цъкания и да обръща внимание на обвинителните погледи на учителите и персонала. Разказваше на питомците странни истории за летящи кораби и подземни замъци, за чудовища, които се хранят със земя, и птици с огнени криле. Често минаваше босонога по коридорите, а миризмата на прясна боя около нея никога не се разсейваше, защото все беше заета с едно или друго ново начинание: рисуваше карта върху стената на една от класните стаи или изографисваше с ириси тавана на момичешката спалня.

— Не е кой знае какъв художник — сумтеше един от преподавателите.

— Но пък определено притежава въображение — отвърщаше друг, оглеждайки с присвити очи белия дракон, който се виеше около колонадата на стълбището.

Възпитаниците бяха обучавани на математика и география, природни науки и изкуство. Канеха занаятчии от съседните градчета и селца, за да си избират чираци сред децата. Новият цар се надяваше до няколко години да премахне военната повинност и ако това станеше, всеки в Равка щеше да има нужда от някакъв занаят. Когато екзаминаторите проверяваха дали сираците владеят силата на Гриша, децата имаха избор или да заминат за Малкия дворец, или да останат. Винаги бяха приемани с отворени обятия в Керамзин. А вечер им бяха казали да споменават младия цар в молитвите си — да се молят за Корол Резни, който ще укрепи Равка.

Даже момчето и момичето да не бяха от благородно потекло, те определено имаха приятели сред най-висшестоящите. Често за тях пристигаха подаръци, понякога с царския печат: комплект атласи за библиотеката, здрави вълнени одеяла, нова шейна и чифт бели коне, за да я теглят. Веднъж пристигна някакъв човек с цяла флота от миниатюрни корабчета, които децата тутакси пуснаха в потока за малка регата. Преподавателите отчетоха, че новодошлият е млад и красив, със златна коса и лешникови очи, но определено е странен. Той се застоя до късно на трапезата за вечеря, но така и не свали ръкавиците си.

Всяка зима, точно за празника на Свети Николай, по отрупания със сняг път пристигаше тройка и от нея слизаха трима Гриша, облечени в кожи и дебели вълнени кафтани — червен, пурпурен и син, — а тежката им шейна се огъваше от подаръци: смокини и праскови, накиснати в мед; купища захаросани бадеми; обточени със самур ръкавици и ботуши от нежна като коприна кожа. Оставаха до късно, дълго след като децата си бяха легнали, приказваха си и се смееха, разказваха истории, ядяха пияни вишни и препичаха агнешки наденички на огъня.

Първата зима, когато дойде време приятелите ѝ да си тръгват, момичето излезе на снега да се сбогува с тях, а една поразително красива жена Вихротворец с гарванова коса ѝ подаде последния подарък.

— Син кафтан — отбеляза преподавателката по математика, клатейки глава. — Какво ли ще прави с него?

— Може би е познавала загиналия Гриша, на когото е бил кафтанът — отвърна готвачът, забелязал сълзите, напълнили очите на момичето. Те не видяха бележката към подаръка, която гласеше: „Ти винаги ще бъдеш една от нас“.

И момчето, и момичето знаеха що е загуба и скръбта винаги ги съпровождаше. Понякога той я намираще да стои край прозореца, докато пръстите ѝ си играеха със слънчевите лъчи, които струяха през стъклото; или пък да седи на парадното стълбище на сиропиталището, вперила поглед в дънера на дъба край алеята за карети. Тогава отиваше при нея, вземаше я в прегръдките си и я водеше на брега на езерото в

Тривка, където жужаха насекоми, а тревата беше висока и уханна — там старите рани можеха да бъдат забравени.

Тя също виждаше тъгата на момчето. Макар лесовете пак да бяха дружелюбни към него, той вече не беше част от тях — вградената в костите му връзка с природата беше разкъсана в мига, в който пожертва живота си заради нея.

Но ето че не минаваше час и преподавателите ги сварваха да се кикотят в сумрачния вестибюл или да се целуват на стълбището. Освен това повечето им дни бяха твърде заети с работа, за да остава място за скръб и жалейка. Имаше уроци за преподаване, храна за приготвяне, писма за писане. Паднеше ли нощта, момчето носеше на момичето чаша чай, парче лимонов кейк и ябълково цветче, плуващо в синя чашка. Целуваше я по гушката и ѝ нашепваше в ухото нови имена: красавица, любима, лелеяна, сърце мое.

Животът им беше съвсем обикновен, пълен с обикновени неща — ако любовта изобщо може да се нарече така.

БЛАГОДАРНОСТИ

Преди няколко години предприех пътуване в мрака заедно с едно момиче, което дори още име си нямаше. Извадих късмет, че бях заобиколена от чудесни хора, които ме подкрепяха и ме поощряваха на всяка крачка от моя път.

Екип „Наука“

Любопитното за оня трик, с който Алина изкривява потока светлина около даден предмет, е, че е един от най-добре подплатените от научна гледна точка моменти в книгите. В реалния живот това се нарича технология на „шапката-невидимка“ (което ме прави щастлива на много нива). Пуснете термина в Гугъл и се пригответе да ви паднат шапките. Питър Бибринг ми предложи да го използвам, а „Томикияна“ е кръстена на неговата дъщеря Ирис Томико. Харпър Сейко, обещавам да използвам името ти в следващата си книга. Освен това искам да изкрещя на висок глас името на жената на Питър, Мишел Чиара, която е моя скъпа приятелка и чудесна писателка. Когато „Гриша“ беше продадена на Henry Holt, тъкмо в нейната кухня изтанцувах победоносния си танц. И това не е евфемизъм. Огромни благодарности на Джон Уилямс за искрицата, която доведе до акустичната завеса.

Екип „Слово“

Двете с Ноа Уийлър дълго се пазарихме около заглавията на трилогията, около връзките между книгите и често заговорничехме над чиния с кнедли. Благодаря ти, че превърна тежката работа в такова забавление. Огромни благодарности и на Джон Яжд, Жан Фейуел, Лора Годуин, Ангъс Килик, Елизабет Фидейн, Луси дел Приоре, Ейприл Уард, Рич Диас, Алисън Веръст, безмилостно търпеливата Моли Брюлет и прекрасните Ксения Уиньки и Кейтлин Суини, които направиха толкова много за популяризирането на трилогията онлайн. Дълга специални благодарности на Вероника Рот, Джон Пикасио, Майкъл Скот, Лорън Дестефано и Рик Риърдън, които бяха толкова добросърдечни към мен и тези книги.

Екип „Нови страници“

Джоана Волпе, благодаря ти, задето си блестящ агент, чудесен приятел и успя да ме наплашиш до смърт в хотелската стая в Белфаст. Благодарности на Катлийн Ортис, че помогна светът да разбере за Гриша и че успя да се справи с абсурдния ми подход към договорите и командировките; на Поя Шахбазян, задето се смееше на глупавите ми шеги и ми помогна да се ориентирам в джунглата на Холивуд; на Даниел Бартел и Джейда Темпърли, че останаха на барикадите, без да губят своето изящество и доброто си настроение.

Екип „Страхотни дами“

Морган Фейхи винаги е била страхотен читател и ми е правила компания в среднощните разговори и имейл забавленията. Благодаря ти, че успя да разубедиш Лейхиър за много неща. Сара Мезъл ми помогна да си проправам път през много сюжетни неволи и никога няма да забравя нашия разговор за попкултурата в навечерието на Нова година — Скай Мол! Кейт Джафар, позната още като Кралицата на драпериите, Маестро Фабрикатор и Многознайката: не знам какво щях да правя без съзаклятник и изповедник като теб. Огромни благодарности на Синди Пон, Мари Роткоски, Робин Васерман, Ейми Кауфман, Дженифър Ръш, Сара Рийс Бренан, Касандра Клеър и Мари Лу за окуражаването, споделените клюки и вдъхновението. Също така на Еми Лейборн, Джесика Броуди и Анна Банкс — имам чувството, че с вас сме били заедно на летен лагер или пък на война, и ценя всяка минута от общото ни преживяване. Специални благодарности на Холи Блек, която ме сринва из основи и ме въздигна отново само по време на едно-единствено пътуване с такси. Тя владее силите, хора. Така де, от мен да го знаете.

Екип „Лос Анджелис“

Обич и благодарности на Рей Техада, Остин Уилкин и Рейчъл Техада от „Зрителен куриоз“ (известен още като Лигата на неразбираемото забавление!). Давид и Ерин Петерсън са моята любима силна двойка — благодаря ви, че бяхте така щедри на време и талант. Рейчъл Мартин превърна в страхотен бал срещата с читателите, а Робин Бейкър е жената, на която да се доверите, когато става дума за ПРАВОСЪДИЕ. Джими Фриймън ме обгърна в доброта, гостоприемство и насърчаване. Гречън Макнийл се оказа невероятна съквартирантка също като Мариан, която направо прелива от страхотни съвети. Големи благодарности на Дан Браун, Брандън

Харви, Лиз Хамилтън, Джош Камински, Хийтър Джой и съвсем мънички на Фийби, Аарон Уилсън и Лора Речи, Майкъл Песа, ужасното магаре Кристина Стрейн, Роми Кортиер, Трейси Тейлър, Лорън Месая, Мел Кейн, Майк Димартино и Курт Матила, които отново ме пристрастиха към комиксите. Брад Фаруел, ти не живееш в Лос Анджелис, но пък и не се вписваш в нито една от останалите категории. Гадняр.

Екип „Орисници“

Купища благодарности на библиотекарите, преподавателите, блогърите и книжарите, които спомогнаха тази книга да открие своите читатели. И както винаги, моята обич за „Братство без знамена“, които отвориха пред мен вратите на една от най-съпричастните, окуражаващи и щедри общности от почитатели, които съм срещала. Те също вдигат страшни купони.

Екип „Гъмблър“

Някои хора подкрепят трилогията „Гриша“ още от самото начало и затова трябва да им се отдаде дължимата почит: Ирене Кох, която промени гледната ми точка към моите собствени герои; Кира, известна още и като *eventhepartofyouthatlovedhim*, която блогва още от самото начало и продължава да го прави; прекрасните дами от армията на Гриша; Емили Пърсел, Лора Малдонадо, Елена от *Novelsounds*, Лора и Кира, както и Маделин Мишо, която пише най-добрите заявки. Има още толкова много от вас, които изработиха графиките и фенмиксърите; които създаваха визията и съпътстващите сюжети на образите; които си приказваха с мен и ме вдъхновяваха, караха ме да продължавам напред. Благодаря ви, че придадохте такава магия на моето пътуване.

Екип „Семейство“

Кристин, Сам, Райън, Емили — обичам ви, хора. Шим, ти си страхотен художник и най-добрата компания, в която човек може да види Ню Йорк. И накрая, цялата ми любов и благодарности за моето обожавано прелестно мамче, което плаче на точните сцени и се научи да говори езика на морските единорози като свой роден.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.